॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ

ပဉ္စကနိပါတ-အဋ္ဌကထာ

၁. ပဌမပဏ္ဏာသကံ

၁. သေခဗလဝဂ္ဂေါ

၁. သံခိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁. ပဉ္စကနိပါတဿ ပဌမေ သတ္တန္နံ သေခါနံ ဗလာနီတိ **သေခဗလာနိ**။ သဒ္ဓာဗလာဒီသု အဿဒ္ဓိယေ န ကမ္ပတီတိ **သဒ္ဓာဗလံ** ။ အဟိရိကေ န ကမ္ပတီတိ **ဟိရီဗလံ**။ အနောတ္တပ္ပေ န ကမ္ပတီတိ **ဩတ္တပ္ပဗလံ**။ ကောသဇ္ဇေ န ကမ္ပတီတိ **ဝီရိယဗလံ**။ အဝိဇ္ဇာယ န ကမ္ပတီတိ **ပညာဗလံ။ တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဣမာနိ သတ္တန္နံ သေခါနံ ဗလာနိ, တသ္မာ။

၂. ဝိတ္ထတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂. ဒုတိယေ **ကာယဒုစ္စရိတေနာ** တိအာဒီသု ဥပယောဂတ္ထေ ကရဏဝစနံ, ဟိရီယိတဗ္ဗာနိ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ဟိရီယတိ ဇိဂုစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ ဩတ္တပ္ပနိဒ္ဒေသေ ဟေတွတ္ထေ ကရဏဝစနံ, ကာယဒုစ္စရိတာဒီဟိ ဩတ္တပ္ပဿ ဟေတုဘူတေဟိ ဩတ္တပ္ပတိ ဘာယတီတိ အတ္ထော။

အာရဒ္ဓဝီရိယော တိ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယော အနောသက္ကိတမာနသော။ **ပဟာနာယာ**တိ ပဟာနတ္ထာယ။ **ဥပသမ္ပဒာယာ**တိ ပဋိလာဘတ္ထာယ။ **ထာမဝါ**တိ ဝီရိယထာမေန သမန္နာဂတော။ **ဒဠှပရက္ကမော** တိ ထိရပရက္ကမော။ **အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသူ**တိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အနောရောပိတဓုရော အနောသက္ကိတဝီရိယော။

ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ တိ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ ဥဒယဝယဂါမိနိယာ ဥဒယဉ္စ ဝယဉ္စ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထာယ။ **ပညာယ သမန္နာဂတော**တိ ဝိပဿနာပညာယ စေဝ မဂ္ဂပညာယ စ သမင်္ဂီဘူတော။ **အရိယာယာ**တိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန စ သမုစ္ဆေဒဝသေန စ ကိလေသေဟိ အာရကာ ဌိတာယ ပရိသုဒ္ဓာယ။ **နိဗ္ဗေဓိကာယာ** တိ သာ စ အဘိနိဝိဇ္ဈနတော နိဗ္ဗေဓိကာတိ ဝုစ္စတိ, တာယ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ တတ္ထ မဂ္ဂပညာ သမုစ္ဆေဒဝသေန အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓံ ဒောသက္ခန္ဓံ မောဟက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတီတိ နိဗ္ဗေဓိကာ, ဝိပဿနာပညာ တဒင်္ဂဝသေန နိဗ္ဗေဓိကာ, မဂ္ဂပညာယ ပဋိလာဘသံဝတ္တနတော တဗ္ဗိပဿနာ နိဗ္ဗေဓိကာတိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိ။ **သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ**တိ ဣဓာပိ မဂ္ဂပညာ သမ္မာ ဟေတုနာ နယေန ဝဋ္ဋဒုက္ခဉ္စ ကိလေသဒုက္ခဉ္စ ခေပယမာနာ ဂစ္ဆတီတိ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနီ နာမ, ဝိပဿနာပညာ တဒင်္ဂဝသေန ဝဋ္ဋဒုက္ခဉ္စ ကိလေသဒုက္ခဉ္စ ခေပယမာနာ ဂစ္ဆတီတိ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနီ။ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ တ မဂ္ဂပညာယ ပဋိလာဘာယ သံဝတ္တနတောပေသာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပဉ္စ ဗလာနိ မိဿကာနေဝ ကထိတာနိ, တထာ ပဉ္စမေ။

၆. သမာပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆. ဆဋ္ဌေ **အကုသလဿ သမာပတ္တီ** တိ အကုသလဓမ္မဿ သမာပဇ္ဇနာ, တေန သဒ္ဓိံ သမင်္ဂိဘာဝောတိ အတ္ထော။ **ပရိယုဋ္ဌာယ တိဋ္ဌတီ** တိ ပရိယောနန္ဓိတွာ တိဋ္ဌတိ။

၇. ကာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇. သတ္တမေ **ကာမေသု လဠိတာ**တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု လဠိတာ အဘိရတာ။ **အသိတဗျာဘင်္ဂိ**န္တိ တိဏလာယနအသိတဉ္စေဝ တိဏဝဟနကာဇဉ္စ။ **ကုလပုတ္တော**တိ အာစာရကုလပုတ္တော။ **ဩဟာယာ**တိ ပဟာယ။ **အလံ ဝစနာယာ**တိ ယုတ္တံ ဝစနာယ။ **လဗ္ဘာ**တိ သုလဘာ သက္ကာ လဘိတုံ။ **ဟီနာ ကာမာ**တိ ပဉ္စန္နံ နီစကုလာနံ ကာမာ။ **မဇ္ဈိမာ ကာမာ**တိ မဇ္ဈိမသတ္တာနံ ကာမာ။ **ပဏီတာ ကာမာ**တိ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ ကာမာ။ **ကာမာတ္ဝေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ကာမနဝသေန ကာမေတဗ္ဗဝသေန စ ကာမာတ္ဝေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။ **ဝုဒ္ဓော ဟောတီ**တိ မဟလ္လကော ဟောတိ။ **အလံပညော**တိ ယုတ္တပညော။ **အတ္တဂုတ္တော**တိ အတ္တနာဝ ဂုတ္တော ရက္ခိတော, အတ္တာနံ တာယိတုံ ရက္ခိတုံ သမတ္ထော။ **နာလံ ပမာဒာယာ**တိ န ယုတ္တော ပမဇ္ဇိတုံ။ **သဒ္ဓာယ အကတံ ဟောတီ**တိ ယံ သဒ္ဓာယ ကုသလေသု ဓမ္မေသု ကာတုံ ယုတ္တံ, တံ န ကတံ ဟောတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အနပေက္ခော အနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, တသ္မိံ ဘိက္ခုသ္မိံ ဟောမီ**တိ ဧဝံ သဒ္ဓာဒီဟိ ကာတဗ္ဗံ ကတ္ဝာဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတေ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အနပေက္ခော ဟောမီတိ ဒဿေတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂော ကထိတော။

၈. စဝနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈. အဋ္ဌမေ **သဒ္ဓမ္မေ**တိ သာသနသဒ္ဓမ္မေ။ **အဿဒ္ဓော**တိ ဩကပ္ပနသဒ္ဓာယ စ ပက္ခန္ဒနသဒ္ဓာယ စာတိ ဒ္ဝီဟိပိ သဒ္ဓာဟိ ဝိရဟိတော။ **စဝတိ နပ္ပတိဋ္ဌာတီ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ ဂုဏေဟိ စဝတိ, ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အပ္ပတိဋ္ဌာနဉ္စ ပတိဋ္ဌာနဉ္စ ကထိတံ။

၉. ပဌမအဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉. နဝမေ နာဿ ဂါရဝေါတိ **အဂါရဝေါ**။ နာဿ ပတိဿောတိ **အပ္ပတိဿော,** အဇေဋ္ဌကော အနီစဝုတ္တိ။ သေသမေတ္ထ ပုရိမသဒိသမေဝ။

၁၀. ဒုတိယအဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀. ဒသမေ **အဘဗ္ဗော**တိ အဘာဇနံ။ **ဝုဍ္ဎိ**န္တိ ဝဍ္ဎိံ။ **ဝိရူဠှိ**န္တိ ဝိရူဠှမူလတာယ နိစ္စလဘာဝံ။ **ဝေပုလ္လ**န္တိ မဟန္တဘာဝံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

သေခဗလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂. ဗလဝဂ္ဂေါ

၁. အနနုဿုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁. ဒုတိယဿ ပဌမေ **ပုဗ္ဗာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသူ**တိ အဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု စတူသု သစ္စဓမ္မေသု။ **အဘိညာဝေါသာနပါရမိပ္ပတ္တော ပဋိဇာနာမီ**တိ စတူသု သစ္စေသု စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ သောဠသဝိဓဿ ကိစ္စဿ ကရဏေန အဘိဇာနိတွာ ဝေါသာနပါရမိံ သဗ္ဗေသံ ကိစ္စာနံ နိဋ္ဌိတတ္တာ ကတကိစ္စဘာဝံ ပါရံ ပတ္တော ပဋိဇာနာမီတိ မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ အတ္တနော အာဂမနီယဂုဏံ ဒဿေတိ။ **တထာဂတဿာ**တိ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ တထာဂတဿ။ **တထာဂတဗလာနီ**တိ ယထာ တေဟိ ဂန္တဗ္ဗံ, တထေဝ ဂတာနိ ပဝတ္တာနိ ဉာဏဗလာနိ။ **အာသဘံ ဌာန**န္တိ သေဋ္ဌဋ္ဌာနံ။ **သီဟနာဒ**န္တိ အဘီတနာဒံ။ **ဗြဟ္မစက္က**န္တိ သေဋ္ဌစက္ကံ။ **ပဝတ္တေတီ**တိ ကထေတိ။

၂. ကူဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂. ဒုတိယေ **သေခဗလာနီ**တိ သေခါနံ ဉာဏဗလာနိ။ **အဂ္ဂ**န္တိ ဥတ္တမံ။ သေခဗလာနိ ကေဟနသိယော ကူဋ္ဌံ ဝိယ သင်္ဂဏှာတီတိ **သင်္ဂါဟိကံ**။ တာနေဝ ဗလာနိ သံဟတာနိ ကရောတီတိ **သင်္ဃာတနိယံ**။

၃. သံခိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃. တတိယေ တတ္ထ မုဋ္ဌဿစ္စေ န ကမ္ပတီတိ **သတိဗလံ**။ ဥဒ္ဒစ္စေ န ကမ္ပတီတိ **သမာဓိဗလံ**။

၄. ဝိတ္ထတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄. စတုတ္ထေ **သတိနေပက္ကေနာ**တိ ဧတ္ထ နေပက္ကံ ဝုစ္စတိ ပညာ, သာ သတိယာ ဥပကာရကဘာဝေန ဂဟိတာ။

၅. ဒဋ္ဌဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅. ပဉ္စမေ သဝိသယသ္မိံယေဝ လောကိယလောကုတ္တရဓမ္မေ ကထေတုံ **ကတ္ထ စ, ဘိက္ခဝေ, သဒ္ဓါဗလံ ဒဋ္ဌဗ္ဗ**န္တိအာဒိမာဟ။ ယထာ ဟိ စတ္တာရော သေဋ္ဌိပုတ္တာ, ရာဇာတိ ရာဇပဉ္စမေသု သဟာယေသု “နက္ခတ္တံ ကီဠိဿာမာ”တိ ဝီထိံ ဩတိဏ္ဏေသု ဧကဿ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဂေဟံ ဂတကာလေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှီ နိသီဒန္တိ, ဂေဟသာမိကောဝ “ဣမေသံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဒေထ, ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒီနိ ဒေထာ”တိ ဂေဟေ ဝိစာရေတိ။ ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဿ ဂေဟံ ဂတကာလေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှီ နိသီဒန္တိ, ဂေဟသာမိကောဝ “ဣမေသံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဒေထ, ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒီနိ ဒေထာ”တိ ဂေဟေ ဝိစာရေတိ။ အထ သဗ္ဗပစ္ဆာ ရညော ဂေဟံ ဂတကာလေ ကိဉ္စာပိ ရာဇာ သဗ္ဗတ္ထ ဣဿရော, ဣမသ္မိံ ပန ကာလေ အတ္တနော ဂေဟေယေဝ “ဣမေသံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ဒေထ, ဂန္ဓမာလာလင်္ကာရာဒီနိ ဒေထာ”တိ ဝိစာရေတိ, ဧဝမေဝံ သဒ္ဓါပဉ္စမေသု ဗလေသု တေသု သဟာယေသု ဧကတော ဝီထိံ ဩတရန္တေသု ဝိယ ဧကာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေသုပိ ယထာ ပဌမဿ ဂေဟေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှီ နိသီဒန္တိ, ဂေဟသာမိကောဝ ဝိစာရေတိ, ဧဝံ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ ပတွာ အဓိမောက္ခလက္ခဏံ သဒ္ဓါဗလမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ, သေသာနိ တဒန္ဝယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ ဒုတိယဿ ဂေဟေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှီ နိသီဒန္တိ, ဂေဟသာမိကောဝ ဝိစာရေတိ, ဧဝံ သမ္မပ္ပဓာနာနိ ပတွာ ပဂ္ဂဟလက္ခဏံ ဝီရိယဗလမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ , သေသာနိ တဒန္ဝယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ တတိယဿ ဂေဟေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှီ နိသီဒန္တိ, ဂေဟသာမိကောဝ ဝိစာရေတိ, ဧဝံ သတိပဋ္ဌာနာနိ ပတွာ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏံ သတိဗလမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ, သေသာနိ တဒန္ဝယာနိ ဟောန္တိ။ ယထာ စတုတ္ထဿ ဂေဟေ ဣတရေ စတ္တာရော တုဏှီ နိသီဒန္တိ, ဂေဟသာမိကောဝ ဝိစာရေတိ, ဧဝံ ဈာနဝိမောက္ခေ ပတွာ အဝိက္ခေပလက္ခဏံ သမာဓိဗလမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ, သေ

သာနိ တဒန္ဝယာနိ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗပစ္ဆာ ရညော ဂေဟံ ဂတကာလေ ပန ယထာ ကြတရေ စတ္တာရော တုဏှီ နိသီဒန္တိ, ရာဇာဝ ဂေဟေ ဝိစာရေတိ, ဧဝမေဝ အရိယသစ္စာနိ ပတ္ဝတ ပဇာနနလက္ခဏံ ပညာဗလမေဝ ဇေဋ္ဌကံ ဟောတိ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ, သေသာနိ တဒန္ဝယာနိ ဟောန္တီတိ ဧဝမိဓ ပဉ္စ ဗလာနိ မိဿကာနိ ကထိတာနိ။ ဆင့် ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဧဝံ ပုရိမဝဂ္ဂေ စ ဣဓ စ အဋ္ဌသု သုတ္တေသု သေခဗလာနေဝ ကထိတာနိ။ ကရဏ္ဍကောလဝါသီ မဟာဒတ္တတ္ထေရော ပနာဟ – ''ဟေဋ္ဌာ စတူသု သုတ္တေသု သေခဗလာနိ ကထိတာနိ, ဥပရိ စတူသု အသေခဗလာနီ''တိ။

၇. ပဌမဟိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇. သတ္တမေ သီလာဒယော မိဿကာဝ ကထိတာ။ **ဝိမုတ္တီ** တိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိယေဝ။ **ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ** ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ, တံ လောကိယမေဝ။

၈-၁၀. ဒုတိယဟိတသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၈-၂၀. အဋ္ဌမေ ဒုဿီလော ဗဟုဿုတော ကထိတော, နဝမေ အပ္ပဿုတော ဒုဿီလော, ဒသမေ ဗဟုဿုတော ခီဏာသဝောတိ။

ဗလဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃. ပဉ္စင်္ဂိကဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမအဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁. တတိယဿ ပဌမေ **အသဘာဂဝုတ္တိကော** တိ အသဘာဂါယ ဝိသဒိသာယ ဇီဝိတဝုတ္တိယာ သမန္နာဂတော ။ **အာဘိသမာစာရိကံ ဓမ္မ**န္တိ ဥတ္တမသမာစာရဘူတံ ဝတ္တဝသေန ပညတ္တသီလံ။ **သေခံ ဓမ္မ**န္တိ သေခပဏ္ဏတ္တိသီလံ။ **သီလာနီ**တိ စတ္တာရိ မဟာသီလာနိ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**န္တိ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိံ။ **သမ္မာသမာဓိ**န္တိ မဂ္ဂသမာဓိဉ္စေဝ ဖလသမာဓိဉ္စ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သီလာဒီနိ မိဿကာနိ ကထိတာနိ။

၂. ဒုတိယအဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂. ဒုတိယေ **သီလက္ခန္ဓ**န္တိ သီလရာသိံ။ သေသဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမေ ပန တယောပိ ခန္ဓာ မိဿကာဝ ကထိတာတိ။

၃. ဥပက္ကိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃. တတိယေ **န စ ပဘဿရ**န္တိ န စ ပဘာဝန္တံ။ **ပဘင်္ဂု စာ** တိ ပဘိဇ္ဇနသဘာဝံ။ **အယော**တိ ကာဠလောဟံ။ **လောဟ**န္တိ ဌပေတွာ ဣမ ဝုတ္တာနိ စတ္တာရိ အဝသေသံ လောဟံ။ **သဇ္ဈု**န္တိ ရဇတံ။ **စိတ္တဿာ** တိ စာတုဘူမက ကုသလစိတ္တဿ။ တေဘူမကဿ တာဝ ဥပက္ကိလေသာ ဟောန္တု, လောကုတ္တရဿ ကထံ ဟောန္တီတိ? ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အပ္ပဒါနေန။ ယဒဂ္ဂေန ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ န ဒေန္တိ, တဒဂ္ဂေနေဝ တေ လောကိယဿပိ လောကုတ္တရဿပိ ဥပက္ကိလေသာ နာမ ဟောန္တိ။ **ပဘင်္ဂု စာ** တိ အာရမ္မဏေ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဘာဝူပဂမနေန ဘိဇ္ဇနသဘာဝံ။ **သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယာ**တိ အာသဝါနံ ခယသင်္ခါတဿ အရဟတ္တဿ အတ္ထာယ ဟေတုနာ ကာရဏေန သမာဓိယတိ။ ဧတ္တာဝတာ စိတ္တံ ဝိသောဓေတွာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတံ ခီဏာသဝံ ဒဿေတိ။ ဣဒါနိဿ အဘိညာပဋိဝေဓံ ဒဿေန္တော **ယဿ ယဿ စာ** တိအာဒိမာဟ။ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

၄. ဒုဿီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄. စတုတ္ထေ **ဟတူပနိဿော**တိ ဟတဥပနိဿယော ဟတကာရဏော။ **ယထာဘူတဉာဏဒဿန**န္တိ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏံ အာဒိံ ကတွာ တရုဏဝိပဿနာ။ **နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေါ** တိ နိဗ္ဗိဒါ စ ဝိရာဂေါ စ ။ တတ္ထ နိဗ္ဗိဒါ ဗလဝဝိပဿနာ, ဝိရာဂေါ မဂ္ဂေါ။ **ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန**န္တိ ဖလဝိမုတ္တိ စ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဉ္စ။

၅. အနုဂ္ဂဟိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅. ပဉ္စမေ **သမ္မာဒိဋ္ဌီ** တိ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ။ **စေတောဝိမုတ္တိဖလာ**တိအာဒီသု **စေတောဝိမုတ္တီ** တိ မဂ္ဂဖလသမာဓိ။ **ပညာဝိမုတ္တီ** တိ ဖလဉာဏံ။ **သီလာနုဂ္ဂဟိတာ** တိ သီလေန အနုဂ္ဂဟိတာ အနုရက္ခိတာ။ **သုတာနုဂ္ဂဟိတာ** တိ ဗာဟုသစ္စေန အနုဂ္ဂဟိတာ။ **သာကစ္ဆာနုဂ္ဂဟိတာ** တိ ဓမ္မသာကစ္ဆာယ အနုဂ္ဂဟိတာ။ **သမထာနုဂ္ဂဟိတာ** တိ စိတ္တေကဂ္ဂတာယ အနုဂ္ဂဟိတာ။

ဣမဿ ပနတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ မဓုရမ္ဗဗီဇံ ရောပေတွာ သမန္တာ မရိယာဒံ ဗန္ဓိတွာ ကာလာနုကာလံ ဥဒကံ အာသိဉ္စိတွာ ကာလာနုကာလံ မူလာနိ သောဓေတွာ ကာလာနုကာလံ ပတိတပာဏကေ ဟာရေတွာ ကာလာနုကာလံ မက္ကဋဇာလံ လုဉ္စိတွာ အမ္ဗံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ပုရိသော ဒဿေတဗ္ဗော။ တဿ ဟိ ပုရိသဿ မဓုရမ္ဗဗီဇရောပနံ ဝိယ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, မရိယာဒဗန္ဓနံ ဝိယ သီလေန အနုဂ္ဂဏှနံ, ဥဒကာသေစနံ ဝိယ သုတေန အနုဂ္ဂဏှနံ, မူလပရိသောဓနံ ဝိယ သာကစ္ဆာယ အနုဂ္ဂဏှနံ, ပာဏကဟရဏံ ဝိယ ဈာနဝိပဿနာပရိပန္ထိကသောဓနဝသေန သမထာနုဂ္ဂဏှနံ, မက္ကဋဇာလလုဉ္စနံ ဝိယ ဗလဝဝိပဿနာနုဂ္ဂဏှနံ, ဧဝံ အနုဂ္ဂဟိတဿ ရုက္ခဿ ခိပ္ပ

မေဝ ဝမိုတ္တတ ဖလပ္ပဒါနံ ဝိယ ဣမေဟိ သီလာဒီဟိ အနုဂ္ဂဟိတာယ မူလသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ခိပ္ပမေဝ မဂ္ဂဝသေန ဝမိုတ္တ စေတောဝိမုတ္တိပညာဝိမုတ္တိဖလပ္ပဒါနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆. ဝိမုတ္တာယတနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆. ဆဋ္ဌေ **ဝိမုတ္တာယတနာနီ** တိ ဝိမုစ္စနကာရဏာနိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယေသု ဝိမုတ္တာယတနေသု။ **သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေတီ**တိ စတုသစ္စဓမ္မံ ဒေသေတိ။ **အတ္ထပဋိသံဝေဒီနော** တိ ပါဠိအတ္ထံ ဇာနန္တဿ။ **ဓမ္မပဋိသံဝေဒီနော**တိ ပါဠိံ ဇာနန္တဿ။ **ပါမောဇ္ဇံ** န္တိ တရုဏပီတိ။ **ပီတီ**တိ တုဋ္ဌာကာရဘူတာ ဗလဝပီတိ။ **ကာယော**တိ နာမကာယော။ **ပဿမ္ဘတီ**တိ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ **သုခံ ဝေဒေတီ**တိ သုခံ ပဋိလဘတိ။ **စိတ္တံ သမာဓိယတီ** တိ အရဟတ္တဖလသမာဓိနာ သမာဓိယတိ။ အယဉှိ တံ ဓမ္မံ သုဏန္တော အာဂတာဂတဋ္ဌာနေ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလာနိ ဇာနာတိ, တဿ ဧဝံ ဇာနတော ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သော တဿာ ပီတိယာ အန္တရာ ဩသက္ကိတုံ န ဒေန္တော ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာနိကော ဟုတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – "စိတ္တံ သမာဓိယတီ"တိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အယံ ပန ဝိသေသော – **သမာဓိနိမိတ္တ** န္တိ အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု အညတရော သမာဓိယေဝ သမာဓိနိမိတ္တံ။ **သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတီ**တိအာဒီသု အာစရိယဿ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏှန္တေန သုဋ္ဌု ဂဟိတံ ဟောတိ သုဋ္ဌု မနသိကတံ သုဋ္ဌု ဥပဓာရိတံ။ **သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ပညာယာ** တိ ပညာယ သုဋ္ဌု ပစ္စက္ခံ ကတံ။ **တသ္မိံ ဓမ္မေ** တိ တသ္မိံ ကမ္မဋ္ဌာနပါဠိဓမ္မေ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပဉ္စပိ ဝိမုတ္တာယတနာနိ အရဟတ္တံ ပါပေတွာ ကထိတာနီတိ။

၇. သမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇. သတ္တမေ **အပ္ပမာဏ** န္တိ ပမာဏကရဓမ္မရဟိတံ လောကုတ္တရံ။ **နိပကာ ပတိဿတာ** တိ နေပက္ကေန စ သတိယာ စ သမန္နာဂတာ ဟုတွာ။ **ပဉ္စ ဉာဏာနီ**တိ ပဉ္စ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ။ **ပစ္စတ္တညေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ** တိ အတ္တနိယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ **အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခော စေဝ** တိအာဒီသု အရဟတ္တဖလသမာဓိ အဓိပ္ပေတော။ မဂ္ဂသမာဓီတိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ သော ဟိ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေ သုခတ္တာ **ပစ္စုပ္ပန္နသုခော,** ပုရိမော ပုရိမော ပစ္ဆိမဿ ပစ္ဆိမဿ သမာဓိသုခဿ ပစ္စယတ္တာ **အာယတိံ သုခဝိပါကော,** ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ **အရိယော,** ကာမာမိသဝဋ္ဋာမိသလောကာမိသာနံ အဘာဝါ **နိရာမိသော**။ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ မဟာပုရိသေဟိ သေဝိတတ္တာ **အကာပုရိသသေဝိတော**။ အင်္ဂသန္တတာယ အာရမ္မဏသန္တတာယ သဗ္ဗကိလေသဒရထသန္တတာယ စ **သန္တော,** အတပ္ပနိယဋ္ဌေန **ပဏီတော**။ ကိလေသပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ လဒ္ဓတ္တာ ကိလေသပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဘာဝံ ဝါ လဒ္ဓတ္တာ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓော**။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓီတိ ဟိ ဣဒံ အတ္ထတော ဧကံ။ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသေန ဝါ အရဟတာ လဒ္ဓတ္တာပိ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓလဒ္ဓော,** ဧကောဒိဘာဝေန အဓိဂတတ္တာ ဧကောဒိဘာဝမေဝ ဝါ အဓိဂတတ္တာ **ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတော**။ အပ္ပဂုဏသာသဝသမာဓိ ဝိယ သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန စိတ္တေန ပစ္စနီကဓမ္မေ နိဂ္ဂယှ ကိလေသေ ဝါရေတွာ အနဓိဂတတ္တာ **န သသင်္ခါရနိဂ္ဂယှဝါရိတဂတော**။ တံ သမာဓိံ သမာပဇ္ဇန္တော တတော ဝါ ဝုဋ္ဌဟန္တော သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တတ္တာ **သတောဝ သမာပဇ္ဇတိ, သတောဝ ဝုဋ္ဌဟတိ**။ ယထာပရိစ္ဆိန္နကာလဝသေန ဝါ သတော သမာပဇ္ဇတိ, သတော ဝုဋ္ဌဟတိ။ တသ္မာ ယဒေတ္ထ "အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခော စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကော စာ"တိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခမာနဿ ပစ္စတ္တံယေဝ အပရပ္ပစ္စယဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ ဧကံ ဉာဏံ။ ဧသေဝ နယော သေသေသု။ ဧဝံ ဣမာနိ ပဉ္စ ဉာဏာနိ ပစ္စတ္တညေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ။

၈. ပဉ္စင်္ဂိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈. အဋ္ဌမေ **အရိယဿ** တိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ပဟီနကိလေသေဟိ အာရကာ ဌိတဿ။ **ဘာဝနံ ဒေသေဿာမီ** တိ ဗြူဟနံ ဝဍ္ဎနံ ပကာသယိဿာမိ။ **ဣမမေဝ ကာယ** န္တိ ဣမံ ကရဇကာယံ။ **အဘိသန္ဒေတီ** တိ တေမေတိ သ္နေဟေတိ, သဗ္ဗတ္ထ ပဝတ္တပီတိသုခံ ကရောတိ။ **ပရိသန္ဒေတီ** တိ သမန္တတော သန္ဒေတိ။ **ပရိပူရေတီ**တိ ဝါယုနာ ဘတ္တံ ဝိယ ပူရေတိ။ **ပရိပ္ဖရတီ** တိ သမန္တတော ဖုသတိ။ **သဗ္ဗာဝတော ကာယဿ** တိ အဿ ဘိက္ခုနော သဗ္ဗကောဋ္ဌာသဝတော ကာယဿ ကိဉ္စိ ဥပါဒိန္နကသန္တတိပဝတ္တိဋ္ဌာနေ ဆဝိမံသလောဟိတာနုဂတံ အဏုမတ္တမ္ပိ ဌာနံ ပဌမဇ္ဈာနသုခေန အဖုဋံ နာမ န ဟောတိ။

ဒက္ခော တိ ဆေကော ပဋိဗလော နှာနိယစုဏ္ဏာနိ ကာတုဉ္စေဝ ယောဇေတုဉ္စ သန္နေတုဉ္စ။ **ကံသထာလေ**တိ ယေန ကေနစိ လောဟေန ကတဘာဇနေ။ မတ္တိကာဘာဇနံ ပန ထိရံ န ဟောတိ, သန္နေန္တဿ ဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မာ တံ န ဒဿေသိ။ **ပရိပ္ဖောသကံ ပရိပ္ဖောသက** န္တိ သိဉ္စိတွာ သိဉ္စိတွာ။ **သန္နေယျာ** တိ တမဟတ္ထေန ကံသထာလံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန ပမာဏယုတ္တံ ဥဒကံ သိဉ္စိတွာ သိဉ္စိတွာ ပရိမဒ္ဒန္တော ပိဏ္ဍံ ကရေယျ။ **သ္နေဟာနုဂတာ**တိ ဥဒကသိနေဟေန အနုဂတာ။ **သ္နေဟပရေတာ** တိ ဥဒကသိနေဟေန ပရိဂ္ဂဟိတာ။ **သန္တရဗာဟိရာ** တိ သဒ္ဓိံ အန္တောပဒေသေန စေဝ ဗဟိပဒေသေန စ, သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဥဒကသိနေဟေန ဖုဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ **န စ ပဂ္ဃရိဏီ** တိ န ဗိန္ဒု ဗိန္ဒု ဥဒကံ ပဂ္ဃရတိ, သက္ကာ ဟောတိ ဟတ္ထေနပိ ဒွီဟိပိ တီဟိပိ အင်္ဂုလီဟိ ဂဟေတုံ ဩဝဋ္ဋိကာယပိ ကာတုန္တိ အတ္ထော။

ဒုတိယဇ္ဈာနသုခဥပမာယံ **ဥဗ္ဘိဒောဒကော** တိ ဥဗ္ဘိန္နဥဒကော, န ဟေဋ္ဌာ ဥဗ္ဘိဇ္ဇိတွာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဥဒကော, အန္တောယေဝ ပန ဥပ္ပဇ္ဇနဥဒကောတိ အတ္ထော။ **အာယမုခ**န္တိ အာဂမနမဂ္ဂေါ။ **ဒေဝေါ**တိ မေဃော။ **ကာလေန ကာလ**န္တိ ကာလေ ကာလေ, အန္ဝဍ္ဎမာသံ တ အနုဒသာဟံ တတိ အတ္ထော။ **ဓာရ**န္တိ ဝုဋ္ဌိံ။ **နာနုပ္ပဝေစ္ဆေယျာ** တိ နပ္ပဝေသေယျ, န ဝဿေယျာတိ အတ္ထော။ **သီတာ တရိဓာရာ ဥဗ္ဘိဇ္ဇိတွာ** တိ သီတာ တရိဓာရာ တံ ရဟဒံ ပူရယမာနာ ဥဗ္ဘိဇ္ဇိတွာ။ ဟေဋ္ဌာ ဥဂ္ဂစ္ဆနဥဒကဉှိ ဥဂ္ဂန္တွာ ဘိန္ဒန္တံ ဥဒကံ ခေါဘေတိ, စတူဟိ ဒိသာဟိ ပဝိသနဥဒကံ ပုရာဏပဏ္ဏတိဏကဋ္ဌဒဏ္ဍကာဒီဟိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ။ ဝုဋ္ဌိဥဒကံ ဓာရာနိပါတပုဗ္ဗုဠကေဟိ ဥဒကံ ခေါဘေတိ, သန္နိသိန္နမေဝ ပန ဟုတွာ ဣဒ္ဓိနိမ္မိတမိဝ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ဥဒကံ ဣမံ ပဒေသံ ဖရတိ, ဣမံ န ဖရတီတိ နတ္ထိ။ တေန အဖုဋ္ဌောကာသော နာမ န ဟောတိ။ တတ္ထ ရဟဒေါ ဝိယ ကရဇကာယော, ဥဒကံ ဝိယ ဒုတိယဇ္ဈာနသုခံ, သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတိယဇ္ဈာနသုခဥပမာယံ ဥပ္ပလာနိ ဧတ္ထ သန္တီတိ **ဥပ္ပလိနီ** ။ သေသပဒဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ သေတရတ္တနီလေသု ယံကိဉ္စိ ဥပ္ပလမေဝ, ဩနကသတပတ္တံ ပုဏ္ဍရီကံ, သတပတ္တံ ပဒုမံ။ ပတ္တနိယမံ တ ဝိနာပိ သေတံ ပဒုမံ, ရတ္တံ ပုဏ္ဍရီကန္တိ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော။ **ဥဒကာနုဂ္ဂတာနီ** တိ ဥဒကတော န ဥဂ္ဂတာနိ။ **အန္တော နိမုဂ္ဂပောသီနီ**တိ ဥဒကတလဿ အန္တော နိမုဂ္ဂါနိယေဝ ဟုတွာ ပောသန္တိ ဝဍ္ဎန္တီတိ အတ္ထော။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

စတုတ္ထဇ္ဈာနဥပမာယံ **ပရိသုဒ္ဓေန စေတသာ ပရိယောဒာတေနာ** တိ ဧတ္ထ နိရုပက္ကိလေသဋ္ဌေန ပရိသုဒ္ဓံ, ပဘဿရဋ္ဌေန ပရိယောဒာတံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဩဒာတေန ဝတ္ထေနာ** တိ ဣဒံ ဥတုဖရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထေန ဟိ ဥတုဖရဏံ န ဟောတိ, တင်္ခဏဓောတပရိသုဒ္ဓေန ဥတုဖရဏံ ဗလဝံ ဟောတိ။ ဣမိဿာ ဟိ ဥပမာယ ဝတ္ထံ ဝိယ ကရဇကာယော, ဥတုဖရဏံ ဝိယ စတုတ္ထဇ္ဈာနသုခံ။ တသ္မာ ယထာ သုနှာတဿ ပုရိသဿ ပရိသုဒ္ဓံ ဝတ္ထံ သသီသံ ပါရုပိတွာ နိသိန္နဿ သရီရတော ဥတု သဗ္ဗမေဝ ဝတ္ထံ ဖရတိ, န ကောစိ ဝတ္ထဿ အဖုဋ္ဌောကာသော ဟောတိ, ဧဝံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသုခေန ဘိက္ခုနော ကရဇကာယဿ န ကောစိ ဩကာသော အဖုဋ္ဌော ဟောတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနစိတ္တမေဝ တ ဝတ္ထံ ဝိယ, တံသမုဋ္ဌာနရူပံ ဥတုဖရဏံ ဝိယ။ ယထာ ဟိ ကတ္ထစိ ကတ္ထစိ ဩဒာတဝတ္ထေ ကာယံ အဖုသန္တေပိ တံသမုဋ္ဌာနေန ဥတုနာ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ကာယော ဖုဋ္ဌော ဟောတိ, ဧဝံ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမုဋ္ဌာပိတေန သုခုမရူပေန သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဘိက္ခုနော ကာယော ဖုဋ္ဌော ဟောတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တ န္တိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမေဝ။ **သုဂ္ဂဟိတံ ဟောတီ** တိ ယထာ တေန ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂါ သုဋ္ဌု ဂဟိတာ ဟောန္တိ, ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တံ အပရာပရေန ပစ္စဝေက္ခဏနိမိတ္တေန သုဋ္ဌု ဂဟိတံ ဟောတိ။ **အညော တ အည**န္တိ အညော ကောစိ အညံ ကံ, အတ္တနောယေဝ ဟိ အတ္တာ န ဟာကဗ္ဗော ဟောတိ။ **ဌိတော တ နိသိန္န** န္တိ ဌိတကဿာပိ နိသိန္နော ဟာကဗ္ဗော ဟောတိ, တေနေဝံ ဝုတ္တံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဥဒကမဏိကော**တိ သမေခလာ ဥဒကစာဋိ။ **သမတိတ္တိကော** တိ သမဘရိတော။ **ကာကပေယျော** တိ မုခဝဋ္ဋိယံ နိသီဒိတွာ ကာကေန ဂီဝံ အနာမေတွာဝ ပါတဗ္ဗော။

သုဘူမိယန္တိ သမဘူမိယံ။ ''သုဘူမေ သုခေတ္တေ ဝိဟတခာဏုကေ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌာပေယျာ''တိ (ဒီ. နိ. ၂.၄၃၈) ဧတ္ထ ပန မဏ္ဍဘူမိ သုဘူမီတိ အာဂတာ။ **စတုမဟာပထေတိ** ဒွိန္နံ မဟာမဂ္ဂါနံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဂတဋ္ဌာနေ။ **အာဇညရထောတိ** ဝိနီတအဿရထော။ **ဩဓသ္တပတောဒော** တိ ယထာ ရထံ အဘိရုဟိတွာ ဌိတေန သက္ကာ ဟောတိ ဂဏှိတုံ, ဧဝံ အာလမ္ဗနံ နိဿာယ တိရိယတော ဌပိတပတောဒော။ **ယောဂ္ဂါစရိယော** တိ အဿာစရိယော။ သွေဝ အဿဒမ္မေ သာရေတီတိ **အဿဒမ္မသာရထိ။ ယေနိစ္ဆကန္တိ** ယေန ယေန မဂ္ဂေန ဣစ္ဆတိ။ **ယဒိစ္ဆကန္တိ** ယံ ယံ ဂတိံ ဣစ္ဆတိ။ **သာရေယျာ** တိ ဥဇုကံ ပုရတော ပေသေယျ။ **ပစ္စာသာရေယျာ** တိ ပဋိနိဝတ္တေယျ။

ဧဝံ ဟေဋ္ဌာ ပဉ္စဟိ အင်္ဂေဟိ သမာပတ္တိပရိကမ္မံ ကထေတွာ ဣမာဟိ တီဟိ ဥပမာဟိ ပဂုဏသမာပတ္တိယာ အာနိသံသံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ခီဏာသဝဿ အဘိညာပဋိပာဋိံ ဒဿေတုံ **သော သစေ အာကင်္ခတီ** တိအာဒိမာဟ။ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

၉. စင်္ကမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉. နဝမေ **အဒ္ဓာနက္ခမော ဟောတီ** တိ ဒူရံ အဒ္ဓာနမဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တော ခမတိ, အဓိဝါသေတုံ သက္ကောတိ။ **ပဓာနက္ခမောတိ** ဝီရိယက္ခမော။ **စင်္ကမာဓိဂတော သမာဓိ** တိ စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌဟန္တေန အဓိဂတော အဋ္ဌန္နံ သမာပတ္တီနံ အညတရသမာဓိ။ **စိရဋ္ဌိတိကော ဟောတီ** တိ စိရံ တိဋ္ဌတိ။ ဌိတကေန ဂဟိတနိမိတ္တဉှိ နိသိန္နဿ နဿတိ, နိသိန္နေန ဂဟိတနိမိတ္တံ နိပန္နဿ။ စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌဟန္တေန စလိတာရမ္မဏေ ဂဟိတနိမိတ္တံ ပန ဌိတဿပိ နိသိန္နဿပိ နိပန္နဿပိ န နဿတီတိ။

၁၀. နာဂိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀. ဒသမေ ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂတတ္တာ ဥစ္စော, ရာသိဘာဝေန စ မဟာ သဒ္ဒော ဧတေသန္တိ **ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒာ** ။ တေ သု ဟိ ဥဂ္ဂတုဂ္ဂတေသု ခတ္တိယမဟာသာလ-ဗြာဟ္မဏမဟာသာလာဒီသု မဟာသက္ကာရံ ဂဟေတွာ အာဂတေသု ''အသုကဿ ဩကာသံ ဒေထ, အသုကဿ ဩကာသံ ဒေထာ''တိ ဝုတ္တေ ''မယံ ပဌမတရံ အာဂတာ, မယ္ဟံ ပဌမတရံ အာဂတာ, နတ္ထိ ဩကာသော''တိ ဧဝံ အညမညံ ကထေန္တာနံ သဒ္ဒော ဥစ္စော စေဝ မဟာ စ အဟောသိ။ **ကေဝဋ္ဋာ မညေ မစ္ဆဝိလောပေတိ** ကေဝဋ္ဋာ ဝိယ မစ္ဆဝိလောပေ။ တေသဉှိ မစ္ဆပစ္ဆိံ ဂဟေတွာ အာဂတာနံ ဝိက္ကိဏနဋ္ဌာနေ ''မယ္ဟံ ဒေထ မယ္ဟံ ဒေထာ''တိ ဝဒတော မဟာဇနဿ ဧဝရူပော သဒ္ဒော ဟောတိ။ **မီဠှသုခန္တိ** အသုစိသုခံ။ **မိဒ္ဓသုခန္တိ** နိဒ္ဒါသုခံ။ **လာဘသက္ကာရသိလောကသုခ** န္တိ လာဘသက္ကာရဉ္စေဝ ဝဏ္ဏဘဏနဉ္စ နိဿာယ ဥပ္ပန္နသုခံ။

တံနိန္နာဝ ဂမိဿန္တီ တိ တံ တဒေဝ ဘဂဝတော ဂတဋ္ဌာနံ ဂမိဿန္တိ, အနုဗန္ဓိဿန္တိယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တထာ ဟိ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သီလပညာဏ** န္တိ ယသ္မာ တထာဝိဓံ တုမှာကံ သီလဉ္စ ဉာဏဉ္စာတိ အတ္ထော။ **မာ စ မယာ ယသောတိ** မယာ သဒ္ဓိံ ယသောပိ မာ သမာဂစ္ဆတု။ **ပိယာနန္တိ** ပိယဇနာနံ။ **ဧသော တဿ နိဿန္ဒောတိ** ဧသော ပိယဘာဝဿ နိဿန္ဒော။ **အသုဘနိမိတ္တာနုယောဂ** န္တိ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂံ။ **သုဘနိမိတ္တေ** တိ ရာဂဋ္ဌာနိယေ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ။ **ဧသော တဿ နိဿန္ဒော** တိ ဧသော တဿ အသုဘနိမိတ္တာနုယောဂဿ နိဿန္ဒောတိ။ ဧဝမိမသ္မိံ သုတ္တေ ဣမေသု ပဉ္စသု ဌာနေသု ဝိပဿနာဝ ကထိတာတိ။

ပဉ္စင်္ဂိကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄. သုမနဝဂ္ဂေါ

၁. သုမနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁. စတုတ္ထဿ ပဉ္စမေ **သုမနာ ရာဇကုမာရီ**တိ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဧဝံ လဒ္ဓနာမာ ရာဇကညာ။ ဝိပဿိသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလသ္မိံ ဟိ နာဂရေသု “ယုဒ္ဓမ္ပိ ကတွာ သတ္ထာရံ အမှာကံ ဂဏှိဿာမာ”တိ သေနာပတိံ နိဿာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ သင်္ဃံ လဘိတွာ ပဋိပါဋိယာ ပုညာနိ ကာတုံ အာရဒ္ဓေသု သဗ္ဗပဌမဒိဝသော သေနာပတိဿ ဝါရော အဟောသိ။ တသ္မိံ ဒိဝသေ သေနာပတိ မဟာဒါနံ သဇ္ဇေတွာ “အဇ္ဇ ယထာ အညော ကောစိ ဧကဘိက္ခမ္ပိ န ဒေတိ, ဧဝံ ရက္ခထာ”တိ သမန္တာ ပုရိသေ ဌပေသိ။ တံဒိဝသံ သေဋ္ဌိဘရိယာ ရောဒမာနာ ပဉ္စဟိ ကုမာရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠိတွာ အာဂတံ ဓီတရံ အာဟ – “သစေ, အမ္မ, တဝ ပိတာ ဇီဝေယျ, အဇ္ဇာဟံ ပဌမံ ဒသဗလံ ဘောဇေယျ”န္တိ။ သာ တံ အာဟ – “အမ္မ, မာ စိန္တယိ, အဟံ တထာ ကရိဿာမိ, ယထာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခော သင်္ဃော အမှာကံ ပဌမံ ဘိက္ခံ ဘုဉ္ဇိဿတီ”တိ။ တတော သတသဟဿဂ္ဃနိကာယ သုဝဏ္ဏပာတိယာ နိရုဒကပါယာသံ ပူရေတွာ သပ္ပိမဓုသက္ခရာဒီဟိ အဘိသင်္ခရိတွာ အညိဿာ ပါတိယာ ပဋိကုဇ္ဇိတွာ တံ သုမနမာလာဂုဠေဟိ ပရိက္ခိပိတွာ မာလာဂုဠသဒိသံ ကတွာ ဘဂဝတော ဂါမံ ပဝိသနဝေလာယ သယမေဝ ဥက္ခိပိတွာ ဓာတိဂဏပရိဝုတာ ဃရာ နိက္ခမိ။

အန္တရာမဂ္ဂေ သေနာပတိနော ဥပဋ္ဌာကာ, “အမ္မ, မာ ဣတော အာဂမာ”တိ ဝဒန္တိ။ မဟာပုညာ နာမ မနာပကထာ ဟောန္တိ, န စ တေသံ ပုနပ္ပုနံ ဘဏန္တာနံ ကထာ ပဋိက္ခိပိတုံ သက္ကာ ဟောတိ။ သာ “စူဠပိတ, မဟာပိတ, မာတုလ, ကိဿ တုမှေ ဂန္တုံ န ဒေထာ”တိ အာဟ။ သေနာပတိနာ “အညဿ ကဿစိ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ မာ ဒေထာ”တိ ဌပိတမှ, အမ္မာတိ။ ကိံ ပန မမ ဟတ္ထေ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဿထာတိ? မာလာဂုဠံ ပဿာမာတိ။ ကိံ တုမှာကံ သေနာပတိ မာလာပူဇမ္ပိ ကာတုံ န ဒေတီတိ? ဒေတိ, အမ္မာတိ။ တေန ဟိ အပေထာတိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မာလာဂုဠံ ဂဏှထ ဘဂဝါ”တိ အာဟ။ ဘဂဝါ ဧကံ သေနာပတိဿ ဥပဋ္ဌာကံ ဩလောကေတွာ မာလာဂုဠံ ဂဏှာပေသိ။ သာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ “ဘဝါဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယံ မေ သတိ ပရိတဿနဇီဝိတံ နာမ မာ ဟောတု, အယံ သုမနမာလာ ဝိယ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ပိယာဝ ဟောမိ, နာမေန စ သုမနာယေဝါ”တိ ပတ္ထနံ ကတွာ သတ္ထာရာ “သုခိနီ ဟောဟီ”တိ ဝုတ္တာ ဝန္ဒိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

ဘဂဝါပိ သေနာပတိဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ သေနာပတိ ယာဂုံ ဂဟေတွာ ဥပဂဉ္ဆိ, သတ္ထာ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ။ နိသိန္နော, ဘန္တေ, ဘိက္ခုသင်္ဃောတိ ။ အတ္ထိ နော ဧကော အန္တရာမဂ္ဂေ ပိဏ္ဍပါတော လဒ္ဓေါတိ? မာလံ အပနေတွာ ပိဏ္ဍပါတံ အဒ္ဒသ။ စူဠုပဋ္ဌာကော အာဟ – “သာမိ မာလာတိ မံ ဝတွာ မာတုဂါမော ဝဉ္စေသီ”တိ။ ပါယာသော ဘဂဝန္တံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗဘိက္ခူနံ ပဟောသိ။ သေနာပတိ အတ္တနော ဒေယျဓမ္မံ အဒါသိ။ သတ္ထာ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ မင်္ဂလံ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သေနာပတိ “ကာ နာမ သာ ပိဏ္ဍပါတမဒါသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သေဋ္ဌိဓီတာ သာမီတိ။ သပ္ပညာ ဣတ္ထီ, ဧဝရူပါယ ဃရေ ဝသန္တိယာ ပုရိသဿ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိ နာမ န ဒုလ္လဘာတိ တံ အာနေတွာ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနေ ဌပေသိ?

သာ ပိတုဂေဟေ စ သေနာပတိဂေဟေ စ ဓနံ ဂဟေတွာ ယာဝတာယုကံ တထာဂတဿ ဒါနံ ဒတွာ ပုညာနိ ကရိတွာ တတော စုတာ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ နိဗ္ဗတ္တက္ခဏေယေဝ ဇာဏုပ္ပမာဏေန ဩဓိနာ သကလံ ဒေဝလောကံ ပရိပူရယမာနံ သုမနဝဿံ ဝဿိ။ ဒေဝတာ “အယံ အတ္တနာဝ အတ္တနော နာမံ ဂဟေတွာ အာဂတာ”တိ “သုမနာဒေဝဓီတာ”တွေဝဿာ နာမံ အကံသု။ သာ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သံသရန္တီ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ အဝိဇဟိတသုမနဝဿာ “သုမနာ သုမနာ”တွေဝ နာမာ အဟောသိ။ ဣမသ္မိံ ပန ကာလေ ကောသလရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ တာပိ ပဉ္စသတာ ကုမာရိကာ တံဒိဝသညေဝ တသ္မိံ တသ္မိံ ကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဧကဒိဝသေယေဝ သဗ္ဗာ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမိံသု။ တံခဏံယေဝ ဇာဏုပ္ပမာဏေန ဩဓိနာ သုမနဝဿံ ဝဿိ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ “ပုဗ္ဗေ ကတာဘိနီဟာရာ ဧသာ ဘဝိဿတီ”တိ တုဋ္ဌမာနသော “ဓီတာ မေ အတ္တနာဝ အတ္တနော နာမံ ဂဟေတွာ အာဂတာ”တိ သုမနာတွေဝဿာ နာမံ ကတွာ “မယှံ ဓီတာ န ဧကိကာဝ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ”တိ နဂရံ ဝိစိနာပေန္တော ‘ပဉ္စ ဒါရိကာသတာနိ ဇာတာနီ”တိ သုတွာ သဗ္ဗာ အတ္တနာဝ ပောသာပေသိ။ မာသေ မာသေ သမ္ပ

တေ ''အာနေတွာ မမ ဓီတု ဒဿေထာ''တိ အာဟ။ ဝေမေသာ မဟာသတ္တာရဲ ကတွာ ပတ္ထနံ ပတ္ထေတွာ ဝေံလဒ္ဓနာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တဿာ သတ္တဝဿိကကာလေ အနာထပိဏ္ဍိကေန ဝိဟာရံ နိဋ္ဌာပေတွာ တထာဂတဿ ဒူတေ ပေသိတေ သတ္ထာ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော သာဝတ္ထိံ အဂမာသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝေမာဟ – ''မဟာရာဇ, သတ္ထု ကုဏ္ဍာဂမနံ အမ္ဟာကမ္ပိ မင်္ဂလံ တုမှာကမ္ပိ မင်္ဂလမေဝ, သုမနံ ရာဇကုမာရိံ ပဉ္စဟိ အရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပုဏ္ဏဃဋေ စ ဂန္ဓမာလာဒီနိ စ ကဟာပေတွာ ဒသဗလဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ပေသေထာ''တိ။ ရာဇာ ''သာဓု မဟာသေဋ္ဌိ''တိ တထာ အကာသိ။ သာပိ ရညာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ သတ္ထာ တဿာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ပဉ္စဟိ ကုမာရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ အညာနိပိ ပဉ္စ အရိကာသတာနိ ပဉ္စ မာတုကမသတာနိ ပဉ္စ ဥပာသကသတာနိ တသ္မိံယေဝ ခဏေ သောတာပတ္တိဖလံ ပာပုဏိံသု။ ဧဝံ တသ္မိံ ဒိဝသေ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ ဒွေ သောတာပန္နသဟဿာနိ ဇာတာနိ။

ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ တိ ကသ္မာ ဥပသင်္ကမိတိ? ပဉှံ ပုစ္ဆိတုကာမတာယ။ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရ သဟာယကာ ဒွေ ဘိက္ခူ အဟေသုံ။ တေသု ဧကော သာရဏီယဓမ္မံ ပူရေတိ, ဧကော ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တံ။ သာရဏီယဓမ္မပူရကော ဣတရံ အာဟ – ''အာဝုသော, အဒိန္နဿ ဖလံ နာမ နတ္ထိ, အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပရေသံ ဒတွာ ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ဣတရော ပန အာဟ – ''အာဝုသော, တွံ န ဇာနာသိ, ဒေယျဓမ္မံ နာမ ဝိနိပါတေတုံ န ဝဋ္ဋတိ, အတ္တနော ယာပနမတ္တမေဝ ဂဏှိတွာ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တံ ပူရေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ တေသု ဧကောပိ ဧကံ အတ္တနော ဩဝါဒေ ဩတာရေတုံ နာသက္ခိ။ ဒွေပိ အတ္တနော ပဋိပတ္တိံ ပူရေတွာ တတော စုတာ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တတ္ထ သာရဏီယဓမ္မပူရကော ဣတရံ ပဉ္စဟိ ဓမ္မေဟိ အဓိဂဏှိ။

ဧဝံ တေ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သံသရန္တာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ခေပေတွာ ဣမသ္မိံ ကာလေ သာဝတ္ထိယံ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ သာရဏီယဓမ္မပူရကော ကောသလရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ, ဣတရော တဿာယေဝ ဥပဋ္ဌာကကုလဓီတုယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ တေ ဒွေပိ ဇနာ ဧကဒိဝသေနေဝ ဇာယိံသု။ တေ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ နှာပေတွာ သိရိဂဗ္ဘေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဒွိန္နမ္ပိ မာတရော ဗဟိ သက္ကာရံ သံဝိဒဟိံသု။ တေသု သာရဏီယဓမ္မပူရကော အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ မဟန္တံ သေတစ္ဆတ္တံ သုပညတ္တံ သိရိသယနံ အလင်္ကတပဋိယတ္တဉ္စ နိဝေသနံ ဒိသွာ ''ဧကသ္မိံ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တောသ္မီ''တိ အညာသိ။ သော ''ကိံ နု ခော ကမ္မံ ကတွာ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တောသ္မီ''တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ''သာရဏီယဓမ္မနိဿန္ဒေနာ''တိ ဉတွာ ''သဟာယော မေ ကုဟိံ နု ခော နိဗ္ဗတ္တော''တိ အာဝဇ္ဇေန္တော နီစသယနေ နိပန္နံ ဒိသွာ ''အယံ ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တံ ပူရေမီတိ မမ ဝစနံ န ဂဏှိ, ဣမသ္မိံ ဌာနေ နိဂ္ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ ''သမ္မ မမ ဝစနံ နာကာသီ''တိ အာဟ။ အထ ကိံ ဇာတန္တိ။ ပဿ မယှံ သမ္ပတ္တိံ, သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ သိရိသယနေ နိပန္နောသ္မိ, တွံ နီစမဉ္စေ ထဒ္ဓအတ္ထရဏမတ္တေ နိပန္နောသီတိ။ ကိံ ပန တွံ ဧတံ နိဿာယ မာနံ ကရောသိ, နနု ဝေဠုသလာကာဟိ ကတွာ ပိလောတိကာယ ပလိဝေဌိတံ သဗ္ဗမေတံ ပထဝီဓာတုမတ္တမေဝါတိ?

သုမနာ တေသံ ကထံ သုတွာ ''မမ ဘာတိကာနံ သန္တိကေ ကောစိ နတ္ထီ''တိ တေသံ သမီပံ ဂစ္ဆန္တီ ဒွါရံ နိဿာယ ဌိတာ ''ဓာတူ''တိ ဝစနံ သုတွာ ''ဣဒံ ဓာတူတိ ဝစနံ ဗဟိဒ္ဓါ နတ္ထိ။ မမ ဘာတိကာ သမဏဒေဝပုတ္တာ ဘဝိဿန္တီ''တိ စိန္တေတွာ – ''သစာဟံ 'ဣမေ ဧဝံ ကထေန္တီ'တိ မာတာပိတူနံ ကထေဿာမိ, 'အမနုဿာ ဧတေ'တိ နီဟရာပေဿန္တိ။ ဣဒံ ကာရဏံ အညဿ အကထေတွာ ကင်္ခစ္ဆေဒကံ ပုရိသဟေရညိကံ မမ ပိတရံ မဟာဂေါတမဒသဗလံယေဝ ပုစ္ဆိဿာမီ''တိ ဘုတ္တပါတရာသာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ''ဒသဗလဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂမိဿာမီ''တိ အာဟ။ ရာဇာ ပဉ္စ ရထသတာနိ ယောဇာပေသိ။ ဇမ္ဗုဒီပတလသ္မိဉှိ တိဿောဝ ကုမာရိယော ပိတူနံ သန္တိကာ ပဉ္စ ရထသတာနိ လဘိံသု – ဗိမ္ဗိသာရရညော ဓီတာ စုန္ဒီ ရာဇကညာ, ဓနဉ္စယဿ သေဋ္ဌိဿ ဓီတာ ဝိသာခါ, အယံ သုမနာ ရာဇကညာတိ။ သာ ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ ရထေ ဌိတာ ပဉ္စရထသတပရိဝါရာ ''ဣမံ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿာမီ''တိ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။

ကုလဓီတု တိ ကုလ ဘဝေယျံ။ **ကော အယကောတိ** ကော အတ္တနာ လဒ္ဓလာဘတော ပရဿ ဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇနကော သာရဏီယဓမ္မပူရကော။ **ကော အဒယကောတိ** ကော အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပရဿ အဒတွာ ပရိဘုဉ္ဇနကော ဘတ္တဂ္ဂဝတ္တပူရကော။ **ဒေဝဘူတာနံ ပန နေသန္တိ** ဒေဝဘူတာနံ တေသံ။ **အဓိဂဏှာဟာတီတိ** အဓိဘဝိတွာ ဂဏှာတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ အတိသေတိ။ **အာဓိပတေယျေနာ** တိ ဇေဋ္ဌကကာရဏေန။ **ကုမေဟိ ပဉ္စဟိ ဌာနေဟီ**တိ သေသဒေဝေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဝိယ ကုမေဟိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ အဓိဂဏှာတိ။ **မာနုသကေနာ**တိအာဒီသု အာယုနာ မဟာကဿပတ္ထေရော ဝိယ ဗာကုလတ္ထေရော ဝိယ အာနန္ဒတ္ထေရော ဝိယ စ, ဝဏ္ဏေန မဟာဂတိမ္ဗအဘယတ္ထေရော ဝိယ ဘဏ္ဍာကရအမစ္စော ဝိယ စ, သုခေန ရဋ္ဌပာလကုလပုတ္တော ဝိယ သောဏသေဋ္ဌိပုတ္တော ဝိယ ယသအရကော ဝိယ စ, ယသေန ဓမ္မာသောကော ဝိယ, တထာ အာဓိပစ္စေနာတိ ကုမေဟိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ အတိရေကော ဇေဋ္ဌကော ဟောတိ။

ယာစိတောဝ ဗဟုလန္တိ ဗာကုလတ္ထေရ-သီဝလိတ္ထေရ-အာနန္ဒတ္ထေရာဒယော ဝိယ ယာစိတောဝ ဗဟုလံ စီဝရာဒိနိ ပရိဘုဉ္ဇတီတိ ကုမေဟိ ကာရဏေဟိ အတိရေကော ဟောတိ ဇေဋ္ဌကော။ **ယဒိဒံ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိန္တိ** ယံ ကေသဝိမုတ္တိယာ သဒ္ဓိံ ကုတရဿ ဝိမုတ္တိံ အာရဗ္ဘ နာနာကရဏံ ဝတ္တဗ္ဗံ ဘဝေယျ, တံ န ဝဒာမီတိ အတ္ထော။ သတ္တဝဿိကအရကော တ ဟိ ဝိမုတ္တိံ ပဋိဝိဇ္ဈတု ဝဿသတိကတ္ထေရော တ ဘိက္ခု တ ဘိက္ခုနီ တ ဥပာသကော တ ဥပာသိကာ တ ဒေဝတော တ မာရော တ ဗြဟ္မာ တ, ပဋိဝိဒ္ဓလောကုတ္တရမဂ္ဂေ နာနတ္တံ နာမ နတ္ထိ။ **အလမေတ**တိ ယုတ္တမေဝ။ **ယတ္ထ ဟိ နာမာ** တိ ယာနိ နာမ။

ဂစ္ဆံ အာကာသဓာတုယာ တိ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော။ **သဒ္ဓော** တိ ရတနတ္တယဂုဏာနံ သဒ္ဓာတာ။ **ထနယန္တိ** ဂဇ္ဇန္တော။ **ဝိဇ္ဇုမာလီ** တိ မာလာသဒိသာယ မေဃမုခေ စရန္တိယာ ဝိဇ္ဇုလတာယ သမန္နာဂတော။ **သတကကကူ**တိ သတကူဋော, ကုတော စိတော စ ဥဋ္ဌိတေန ဝလာဟကကူဋသတေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ **ဒဿနသမ္ပန္နော** တိ သောတာပန္နော။ **ဘောဂပရိဗျူဠှော** တိ ဥဒကောဃေန ဝိယ အနဝသေန ဒီယမာနေဟိ ဘောဂေဟိ ပရိဗျူဠှော, ဒေဝလောကံ သမ္ပာပိတောတိ အတ္ထော။ **ပေစ္စာ** တိ ပရလောကေ။ **သဂ္ဂေ ပမောဒတီ** တိ ယသ္မိံ သဂ္ဂေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထေဝ မောဒတီတိ။

၂. စုန္ဒီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂. ဒုတိယေ **ပဉ္စဟိ ရထသတေဟီ**တိ ဘုတ္တပာတရာသာ ပိတု သန္တိကံ ပေသေတွာ ပဉ္စ ရထသတာနိ ယောဇာပေတွာ တေဟိ ပရိဝုတာတိ အတ္ထော။ **ဥပသင်္ကမီ** တိ ဘာတရာ သဒ္ဓိံ ပဝတ္တိတံ ပဉှာသာကစ္ဆံ ပုစ္ဆိဿာမီတိ ဂန္ဓမာလစုဏ္ဏာဒီနိ အာဒါယ ဥပသင်္ကမိ။ **ယဒေဝ သော ဟောတီ**တိ ယဒါ ဧဝ သော ဟောတိ။ အထ တ ယော ဧဝ သော ဟောတိ။ **အရိယကန္တာနိ သီလာနီ** တိ မဂ္ဂဖလသမ္ပယုတ္တာနိ သီလာနိ။ တာနိ ဟိ အရိယာနံ ကန္တာနိ ဟောန္တိ, ဘဝန္တရေပိ န ပရိစ္စဇန္တိ။ သေသံ စတုက္ကနိပာတေ အဂ္ဂပ္ပသာဒသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၃. ဥဂ္ဂဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၃. တတိယေ **ဘဒ္ဒိယေ** တိ ဘဒ္ဒိယနဂရေ။ **ဇာတိယာဝနေ**တိ သယံဇာတေ အရောပိတေ ဟိမဝန္တေန သဒ္ဓိံ ဧကာဗဒ္ဓေ ဝနသဏ္ဍေ, တံ နဂရံ ဥပနိဿာယ တသ္မိံ ဝနေ ဝိဟရတီတိ အတ္ထော။ **အတ္တစတုတ္ထော** တိ အတ္တနာ စတုတ္ထော။ ကသ္မာ ပနေသ ဘဂဝန္တံ အတ္တစတုတ္ထံယေဝ နိမန္တေသိ? ဂေဟေ ကိရဿ မင်္ဂလံ မဟန္တံ, တတ္ထ မဟန္တေန သံဝိဓာနေန ဗဟူ မနုဿာ သန္နိပတိဿန္တိ။ တေ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဝိသန္တေန ဒုဿင်္ဂဟာ ဘဝိဿန္တီတိ အတ္တစတုတ္ထံယေဝ နိမန္တေသိ။ အပိ စဿ ဧဝမ္ပိ အဟောသိ – ‘‘ဒဟရကုမာရိကာယော မဟာဘိက္ခုသင်္ဃမဇ္ဈေ သတ္ထုရိ ဩဝဒန္တေ ဩလီနမနာ ဩတတံ ဂဟေတုံ န သက္ကုဏေယျု’’န္တိ။ ကုမိနာပိ ကာရဏေန အတ္တစတုတ္ထမေဝ နိမန္တေသိ။ **ဩဝဒတု တာသံ, ဘန္တေ** တိ, ဘန္တေ ဘဂဝါ, တာသံ ဩဝဒတု, တာ ဩဝဒတူတိ အတ္ထော။ ဥပယောဂတ္ထသ္မိဉှိ ဧတံ သာမိဝစနံ။ **ယံ တာသန္တိ** ယံ ဩဝါဒါနုသာသနံ တာသံ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ သော သေဋ္ဌိ ‘‘ကုမာ မမ သန္တိကေ ဩဝါဒံ ဂဏှမာနာ ဟာရယေယျု’’န္တိ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။

ဘတ္တု တိ သာမိကဿ။ **အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ** တိ အနုဒ္ဒယံ ပဋိစ္စ။ **ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိယော** တိ သဗ္ဗပဌမံ ဥဋ္ဌာနသီလာ။ **ပစ္ဆာနိပါတိနိယော** တိ သဗ္ဗပစ္ဆာ နိပဇ္ဇနသီလာ။ ဣတ္ထိယာ ဟိ ပဌမတရံ ဘုဉ္ဇိတွာ သယနံ အာရုယှ နိပဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, သဗ္ဗေ ပန ဂေဟပရိဇနေ ဘောဇေတွာ ဥပကရဏဘဏ္ဍံ သံဝိဓာယ ဂေါရူပါဒီနိ အာဂတာနာဂတာနိ ဉတွာ သွေ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ ဝိစာရေတွာ ကုဉ္စိကာမုဒ္ဒိကံ ဟတ္ထေ ကတွာ သစေ ဘောဇနံ အတ္ထိ, ဘုဉ္ဇိတွာ, နော စေ အတ္ထိ, အညံ ပစာပေတွာ သဗ္ဗေ သန္တပ္ပေတွာ ပစ္ဆာ နိပဇ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ နိပန္နာယပိ ယာဝ သူရိယုဂ္ဂမနာ နိဒ္ဒါယိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, သဗ္ဗပဌမံ ပန ဥဋ္ဌာယ ဒါသကမ္မကရေ ပက္ကောသာပေတွာ "ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကမ္မံ ကရောထာ"တိ ကမ္မန္တံ ဝိစာရေတွာ ဓေနုယော ဒုဟာပေတွာ သဗ္ဗံ ဂေဟေ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အတ္တနော ပစ္စက္ခံယေဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ ။ တေမတ္ထံ သန္ဓာယ "ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနိယော ပစ္ဆာနိပါတိနိယော"တိ အာဟ။ **"ကိံကာရပဋိဿာဝိနိယော** တိ "ကိံ ကရောမ ကိံ ကရောမာ"တိ မုခံ ဩလောကေတွာ ဝိစရဏသီလာ။ **မနာပစာရိနိယော**တိ မနာပံယေဝ ကိရိယံ ကရဏသီလာ။ **ပိယဝါဒိနိယော**တိ ပိယမေဝ ဝစနံ ဝဒနသီလာ။ **ပူဇေဿာမာ** တိ စတုပစ္စယပူဇာယ ပူဇယိဿာမ။

အဗ္ဘာဂတေ တိ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတေ။ **အာသနောဒကေန ပဋိပူဇေဿာမာ** တိ အာသနေန စ ပါဒဓောဝနဥဒကေန စ ပူဇယိဿာမ။ တေသံ စ မာတာပိတူနံ ဒေဝသိကံ သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော။ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပန အဗ္ဘာဂတာနံ အာသနံ ဒတွာ ပါဒဓောဝနဉ္စ ဒါတဗ္ဗံ, သက္ကာရော စ ကာတဗ္ဗော။

ဥဏ္ဏာ တိ ဧဠကလောမံ။ **တတ္ထ ဒက္ခာ ဘဝိဿာမာ** တိ ဧဠကလောမာနံ ဝိဇဋနဓောဝနရဇနဝေဏိကရဏာဒီသု ကပ္ပါသဿ စ ဝဋ္ဋနပိသနဖောဋနကန္တနာဒီသု ဆေကာ ဘဝိဿာမ။ **တတြုပါယာယာ** တိ တသ္မိံ ဥဏ္ဏာကပ္ပါသသံဝိဓာနေ ဥပါယဘူတာယ "ဣမသ္မိံ ကာလေ ဣဒံ နာမ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဧဝံ ပဝတ္တာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတာ။ **အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတုန္တိ** အတ္တနာ ကာတုမ္ပိ ပရေဟိ ကာရာပေတုမ္ပိ ယုတ္တာ စေဝ သမတ္ထာ စ ဘဝိဿာမာတိ အတ္ထော။

ကတဉ္စ ကတတော ဇာနိဿာမ, အကတဉ္စ အကတတော တိ သကလဒိဝသံ ဣဒံ နာမ ကမ္မံ ကတွာ အာဂတာနံ, ဥပဍ္ဎဒိဝသံ ဣဒံ နာမ ကမ္မံ ကတွာ အာဂတာနံ, နိက္ကမ္မာနံ ဂေဟေ နိသိန္နာနံ ဣဒံ နာမ ဒါတုဉ္စ ဝေဉ္စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဧဝံ ဇာနိဿာမ။ **ဂိလာနကာနဉ္စ ဗလာဗလ** န္တိ သစေ ဟိ ဂိလာနကာလေ တေသံ ဘေသဇ္ဇဘောဇနာဒီနိ ဒတွာ ရောဂံ ဖာသုံ န ကရောန္တိ, "ဣမေ အရောဂကာလေ အမှေဟိ ယံ ဣစ္ဆန္တိ, တံ ကာရေန္တိ။ ဂိလာနကာလေ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ နော န ဇာနန္တီ"တိ ဝိရတ္တရူပါ ပစ္ဆာ ကိစ္စာနိ န ကရောန္တိ, ဒုက္ကဋာနိ ဝါ ကရောန္တိ။ တသ္မာ နေသံ ဗလာဗလံ ဉတွာ ဒါတဗ္ဗဉ္စ ကာတဗ္ဗဉ္စ ဇာနိဿာမာတိ ဧဝံ တုမှေဟိ သိက္ခိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေတိ။ **ခါဒနီယံ ဘောဇနီယဉ္စဿာ**တိ ခါဒနီယဉ္စ ဘောဇနီယဉ္စ အဿ အန္တောဇနဿ။ **ပစ္စံသေန** တိ ပဋိလဘိတဗ္ဗေန အံသေန, အတ္တနော အတ္တနော လဒ္ဓဗ္ဗကောဋ္ဌာသာနုရူပေနာတိ အတ္ထော။ **သံဝိဘဇိဿာမာ** တိ ဒဿာမ။ **သမ္ပါဒေဿာမာ** တိ သမ္ပါဒယိဿာမ။

အဓုတ္တီ တိ ပုရိသဓုတ္တသုရာဓုတ္တတာဝသေန အဓုတ္တိယော။ **အထေနီ**တိ အထေနိယော အစောရိယော။ **အသောဏ္ဍီ**တိ သုရာသောဏ္ဍတာဒိဝသေန အသောဏ္ဍိယော။

ဧဝံ သုတ္တန္တံ နိဋ္ဌပေတွာ ဣဒါနိ ကထာဟိ ကူဋံ ဂဏှန္တော **ယော နံ ဘရတိ သဗ္ဗဒါ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဘရတီ**တိ ပေါသတိ ပဋိဇဂ္ဂတိ။ **သဗ္ဗကာမဟရန္တိ** သဗ္ဗကာမဒံ။ **သောတ္ထီ** တိ သုကတ္ထီ။ **ဧဝံ ဝတ္တတီ** တိ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပူရေတွာ ဝတ္တတိ။ **မနာပါ နာမ တေ ဒေဝါ**တိ နိမ္မာနရတီ ဒေဝါ။ တေ ဟိ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ ရူပံ မာပေတွာ အဘိရမဏတော နိမ္မာနရတီတိ စ မနာပါတိ စ ဝုစ္စန္တီတိ။

၄. သီဟသေနာပတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄. စတုတ္ထေ **သန္ဒိဋ္ဌိက** န္တိ သာမံ ပဿိတဗ္ဗကံ။ **ဒါယကော**တိ ဒါနသူရော။ န သော သဒ္ဓါမတ္တကေနေဝ တိဋ္ဌတိ, ပရိစ္စဇိတုမ္ပိ သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **ဒါနပတီ**တိ ယံ ဒါနံ ဒေတိ, တဿ ပတိ ဟုတွာ ဒေတိ, န ဒါသော, န သဟာယော။ ယော ဟိ အတ္တနာ မဓုရံ ဘုဉ္ဇတိ, ပရေသံ အမဓုရံ ဒေတိ, သော ဒါနသင်္ခါတဿ ဒေယျဓမ္မဿ ဒါသော ဟုတွာ ဒေတိ။ ယော ယံ အတ္တနာ ဘုဉ္ဇတိ, တဒေဝ ဒေတိ, သော သဟာယော ဟုတွာ ဒေတိ။ ယော ပန အတ္တနာ

ယေန ကေနစိ ယာပေတိ, ပရေသံ မစုရံ ဒေတိ, သော ပတိ ဇေဌကော သာမိ ဟုတွာ ဒေတိ။ တာဒိသံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – ''အနပတိ''တိ။

အမင်္ကုဘူတော တိ န နိတ္တေဇဘူတော။ **ဝိသာရဒေါတိ** ဉာဏသောမနဿပ္ပတ္တော။ **သဟဓ္ဓတံ ဂတာ** တိ သဟဘာဝံ ဧကီဘာဝံ ဂတာ။ **ကတာဝကာသာ**တိ ယေန ကမ္မေန တတ္ထ အဝကာသော ဟောတိ, တဿ ကတတ္တာ က တာဝကာသာ။ တံ ပန ယသ္မာ ကုသလမေဝ ဟောတိ, တသ္မာ **ကတကုသလာ**တိ ဝုတ္တံ။ **မောဒရေတိ** မောဒန္တိ ပမောဒန္တိ။ **အသိတဿာ** တိ အနိဿိတဿ တထာဂတဿ။ **တာဒိနော**တိ တာဒိလက္ခဏံ ပတ္တဿ။

၅. အနာနိသံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅. ပဉ္စမေ **ဂိဟိဓမ္မာ အနပဂတော ဟောတီ** တိ အခဏ္ဍပဉ္စသီလော ဟောတိ။ **သတံ ဓမ္မံ အနုက္ကမ** န္တိ သပ္ပုရိ သာနံ မဟာပုရိသာနံ ဓမ္မံ အနုက္ကမန္တော ။ **သန္တော နံ ဘဇန္တီ** တိ သပ္ပုရိသာ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓတထာဂတသာဝကာ တံ ဘဇန္တိ။

၆. ကာလအနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆. ဆဋ္ဌေ **ကာလအနာနီ**တိ ယုတ္တအနာနိ, ပတ္တအနာနိ အနုစ္ဆဝိကအနာနီတိ အတ္ထော။ **နဝသဿာနီ** တိ အ ဂ္ဂသဿာနိ။ **နဝဖလာနီ**တိ အာရာမတော ပဌမုပ္ပန္နာနိ အဂ္ဂဖလာနိ။ **ပဌမံ သီလဝန္တေသု ပတိဋ္ဌာပေတီ** တိ ပဌမံ သီလဝန္တာနံ ဒတွာ ပစ္ဆာ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ။ **ဝဒညူ**တိ ဘာသိတညူ။ **ကာလေန ဒိန္န** န္တိ ယုတ္တပ္ပတ္တကာလေန ဒိန္နံ။ **အနုမောဒန္တိ** တိ ဧကမန္တေ ဌိတာ အနုမောဒန္တိ။ **ဝေယျာဝစ္စ** န္တိ ကာယေန ဝေယျာဝစ္စကမ္မံ ကရောန္တိ။ **အပ္ပဋိဝိတ္တမာနသာ** တိ အနုက္ကဏ္ဌိတစိတ္တော။ **ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလ** န္တိ ယသ္မိံ ဌာနေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ, တတ္ထ ဒဒေယျ။

၇. ဘောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇. သတ္တမေ **အာယုံ ဒေတီ**တိ အာယုအနံ ဒေတိ။ **ဝဏ္ဏ**န္တိ သရီရဝဏ္ဏံ။ **သုခ**န္တိ ကာယိကစေတသိကသုခံ။ **ဗလ**န္တိ သရီရထာမံ။ **ပဋိဘာန**န္တိ ယုတ္တမုတ္တပ္ပဋိဘာနံ။

၈. သဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈. အဋ္ဌမေ **အနုကမ္ပန္တိ** တိ အနုဂ္ဂဏှန္တိ။ **ခန္ဓိမာဝ မဟာဒုမော** တိ ခန္ဓသမ္ပန္နော မဟာရုက္ခော ဝိယ။ **မနောရမေ အာယတနေ**တိ ရမဏီယေ သမောသရဏဌာနေ။ **ဆာယံ ဆာယတ္ထိကာ ယန္တီ** တိ ဆာယာယ အတ္ထိကာဝ ဆာယံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ **နိတတဝုတ္တိ** န္တိ နီစဝုတ္တိံ။ **အတ္ထဒ္ဓ** န္တိ ကောဓမာနထဒ္ဓတာယ ရဟိတံ။ **သောရတ**န္တိ သော ရစ္စေန သုစိသီလေန သမန္နာဂတံ။ **သခိလ**န္တိ သမ္မောဒကံ။

၉. ပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉. နဝမေ **ဘတော ဝါ နော ဘရိဿတီ** တိ အမှေဟိ ထညပာယနဟတ္ထပါဒဝဍ္ဎနာဒီဟိ ဘတော ပဋိဇဂ္ဂိတော အမှေ မဟလ္လကကာလေ ဟတ္ထပါဒဓောဝန-နှာပနယာဂုဘတ္တဒါနာဒီဟိ ဘရိဿတိ။ **ကိစ္စံ ဝါ နော ကရိဿ တီ**တိ အတ္တနော ကမ္မံ ဌပေတွာ အမှာကံ ရာဇကုလာဒီသု ဥပ္ပန္နံ ကိစ္စံ ဂန္တွာ ကရိဿတိ ။ **ကုလဝံသော စိရံ ဌဿတီ**တိ အမှာကံ သန္တကံ ခေတ္တဝတ္ထုဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိံ အဝိနာသေတွာ ရက္ခန္တေ ပုတ္တေ ကုလဝံသော စိရံ ဌ ဿတိ, အမှေဟိ ဝါ ပဝတ္တိတာနိ သလာကဘတ္တာဒီနိ အနုပစ္ဆိန္ဒိတွာ ပဝတ္တေဿတိ, ဧဝမ္ပိ နော ကုလဝံသော စိရံ ဌဿတိ။ **ဒာယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇိဿတီ** တိ ကုလဝံသာနုရူပာယ ပဋိပတ္တိယာ အတ္တာနံ ဒာယဇ္ဇာရဟံ ကရောန္တော အမှာကံ သန္တကံ ဒာယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇိဿတိ။ **ဒက္ခိဏံ အနုပ္ပဒဿတီ** တိ ပတ္တိအနံ ကတွာ တတိယဒိဝသတော ပ ဋ္ဌာယ ဒာနံ အနုပ္ပဒဿတိ။

သန္တော သပ္ပုရိသာ တိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ မာတာပိတူသု သမ္မာ ပဋိပတ္တိယာ သန္တော သပ္ပုရိသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ပုဗ္ဗေ ကတမနုဿရန္တိ** မာတာပိတူဟိ ပဌမတရံ ကတဂုဏံ အနုဿရန္တာ။ **သြတဒကာရီ**တိ မာတာပိတူဟိ ဒိန္နဩဝါဒကရာ။ **ဘတမေဟသီ**တိ ယေဟိ ဘတော, တေသံ ပေသကော။ **ပသံသိယော**တိ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ မဟာဇနေန ပသံသိတဗ္ဗော ဟောတိ။

၁၀. မဟာသာလပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၀. ဒသမေ **မဟာသာလာ**တိ မဟာရုက္ခာ။ **သာခါပတ္တပလာသေန ဝဍ္ဎန္တီ** တိ ခုဒ္ဒကသာခါဟိ စ ပတ္တသင်္ခာတေန စ ပလာသေန ဝဍ္ဎန္တိ။ **အရညသ္မိံ** န္တိ အကာမကေ ပဒေသေ။ **ဗ္ရဟာဝနေ** တိ မဟာဝနေ အဋ္ဋဝိယံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝာတိ။

သုမနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅. မုဏ္ဍရာဇဝဂ္ဂော

၁. အာဒိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁. ပဉ္စမဿ ပဌမေ **ဘောဂါနံ အာဒိယာ**တိ ဘောဂါနံ အာဒါတဗ္ဗကာရဏာနိ။ **ဥဋ္ဌာနဝီရိယာဓိဂတေဟီ** တိ ဥဋ္ဌာနသင်္ခါတေန ဝီရိယေန အဓိဂတေဟိ။ **ဗာဟာဗလပရိစိတေဟီ**တိ ဗာဟုဗလေန သဉ္စိတေဟိ။ **သေဒါဝက္ခိတ္တေဟီ** တိ သေဒံ အဝက္ခိပေတွာ ဥပ္ပာဒိတေဟိ။ **ဓမ္မိကေဟီ** တိ ဓမ္မယုတ္တေဟိ။ **ဓမ္မလဒ္ဓေဟီ** တိ ဒသကုသလကမ္မံ အကောပေတွာ လဒ္ဓေဟိ။ **ပီဏေတီ**တိ ပီဏိတံ ထူလံ ကရောတိ။ သေသမေတ္ထ စတုက္ကနိပါတေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၂. ဣဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂. တတိယေ **အာယုသံဝတ္တနိကာ ပဋိပဒါ** တိ ဒါနသီလာဒိကာ ပုညပဋိပဒါ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အတ္ထာဘိသမယာ**တိ အတ္ထဿ အဘိသမာဂမေန, အတ္ထပ္ပဋိလာဘေနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၄. မနာပဒါယီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄. စတုတ္ထေ **ဥဂ္ဂေ** တိ ဂုဏေဟိ ဥဂ္ဂတတ္တာ ဧဝံလဒ္ဓနာမော။ **သာလပုပ္ဖကံ ခါဒနီယ** န္တိ စတုမဓုရယောဇိတေန သာလိပိဋ္ဌေန ကတံ သာလပုပ္ဖသဒိသံ ခါဒနီယံ။ တဉ္ဟိ ပညာယမာနဝဏ္ဏပတ္တကေသရံ ကတွာ ဇီရကာဒိသမ္ဘာရယုတ္တေ သပ္ပိမှိ ပစိတွာ သပ္ပိံ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ ကောလုမ္ဗေ ပူရေတွာ ဂန္ဓဝါသံ ဂါဟာပေတွာ ပိဒဟိတွာ လဉ္ဆေတွာ ဌပိတံ ဟောတိ။ တံ သော ယာဂုံ ပိဝိတွာ နိသိန္နဿ ဘဂဝတော အန္တရာဘတ္တေ ဒါတုကာမော ဧဝမာဟ။ **ပဋိဂ္ဂဟေသိ ဘဂဝါ** တိ ဒေသနာမတ္တမေတံ, ဥပါသကော ပန တံ ဘဂဝတော စ ပဉ္စန္နဉ္စ ဘိက္ခုသတာနံ အဒါသိ။ ယထာ စ တံ, ဧဝံ သူကရမံသာဒီနိပိ။ တတ္ထ **သမ္ပန္နကောလက** န္တိ သမ္ပန္နဗဒရံ။ **သူကရမံသ**န္တိ မဓုရရသေဟိ ဗဒရေဟိ သဒ္ဓိံ ဇီရကာဒိသမ္ဘာရေဟိ ယောဇေတွာ ပက္ကံ ဧကသံဝစ္ဆရိကသူကရမံသံ။ **နိဗ္ဗတ္တတေလက** န္တိ ဝိနိဝဋ္ဋိတတေလံ။ **နာလိယသာက**န္တိ သာလိပိဋ္ဌေန သဒ္ဓိံ မဒ္ဒိတွာ ဇီရကာဒိသံယုတ္တေ သပ္ပိမှိ ပစိတွာ စတုမဓုရေန ယောဇေတွာ ဝါသံ ဂါဟာပေတွာ ဌပိတံ နာလိယသာကံ။ **နေတံ ဘဂဝတော ကပ္ပတီ** တိ ဧတ္ထ အကပ္ပိယံ ဥပါဒါယ ကပ္ပိယမ္ပိ န ကပ္ပတီတိ ဝုတ္တံ, သေဋ္ဌိ ပန သဗ္ဗမ္ပိ တံ အာဟရာပေတွာ ရာသိံ ကတွာ ယံ ယံ အကပ္ပိယံ, တံ တံ အန္တရာပဏံ ပဟိဏိတွာ ကပ္ပိယံ ဥပဘောဂပရိဘောဂဘဏ္ဍံ အဒါသိ။ စန္ဒနဖလကံ နာတိမဟန္တံ ဒီဃတော အဍ္ဎတေယျရတနံ, တိရိယံ ဒိယဍ္ဎရတနံ, သာရဝရဘဏ္ဍတ္တာ ပန မဟဂ္ဃံ အဟောသိ။ ဘဂဝါ တံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆေဒါပေတွာ ဘိက္ခူနံ အဉ္ဇနပိသနတ္ထာယ အဒါသိ။

ဥဇုဘူတေသူ တိ ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ ဥဇုကေသု။ **ဆန္ဒသာ**တိ ပေမေန။ **စတ္တ** န္တိအာဒီသု ပရိစ္စာဂဝသေန **စတ္တံ**။ မုတ္တစာဂတာယ **မုတ္တံ** ။ အနပေက္ခစိတ္တတာယ စိတ္တေန န ဥဂ္ဂဟိတန္တိ **အနုဂ္ဂဟီတံ**။ **ခေတ္တူပမေ** တိ ဝိရုဟနဋ္ဌေန ခေတ္တသဒိသေ။

အညတရံ မနောမယန္တိ သုဒ္ဓါဝါသေသု ဧကံ ဈာနမနေန နိဗ္ဗတ္တံ ဒေဝကာယံ။ **ယထာဓိပ္ပာယော** တိ ယထာဇ္ဈာသယော။ က္ကမိနာ ကိံ ပုစ္ဆတိ? တဿ ကိရ မနုဿကာလေ အရဟတ္တတ္ထာယ အဇ္ဈာသယော အဟောသိ, တံ ပုစ္ဆာမီတိ ပုစ္ဆတိ။ ဒေဝပုတ္တောပိ အရဟတ္တံ ပတ္တတာယ **တဂ္ဃ မေ ဘဂဝါ ယထာဓိပ္ပာယော** တိ အာဟ။ **ယတ္ထ ယတ္ထူပပဇ္ဇတီ**တိ တီသု ဝါ ကုလသမ္ပတ္တီသု ဆသု ဝါ ကာမသဂ္ဂေသု ယတ္ထ ယတ္ထ ဥပပဇ္ဇတိ, တတ္ထ တတ္ထ ဒီဃာယု ယသဝါ ဟောတီတိ။ ပဉ္စမံ စတုက္ကနိပါတေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဆဋ္ဌသတ္တမာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၈. အလဗ္ဘနီယဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၈. အဌမေ **အလဗ္ဘနီယာနိ** တိ အလဒ္ဓဗ္ဗာနိ, န သက္ကာ လဘိတုံ။ **ဌာနာနီ**တိ ကာရဏာနိ။ **ဇရာဓမ္မံ မာ ဇီရီ** တိ ယံ မယှံ ဇရာသဘာဝံ, တံ မာ ဇီရတု။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **နစ္ဆာဒေယျာ** တိ န ရုစ္စေယျ။ **အဇ္ဈဂါ** တိ နိ ဟရိ။

ယတောတိ ယသ္မိံ ကာလေ။ **အာပဒါသု**တိ ဥပဒ္ဒဝေသု။ **န ဝေဓတီ**တိ န ကမ္ပတိ နာနုသောစတိ။ **အတ္ထဝိနိစ္ဆယညူ**တိ ကာရဏတ္ထဝိနိစ္ဆယေ ကုသလော။ **ပုရာဏ**န္တိ နိဗ္ဗိကာရတာယ ပောရာဏကမေဝ။ **ဇပ္ပေန**ာ တိ ဝဏ္ဏဘဏနေန။ **မန္တေနာ** တိ မဟာနုဘာဝမန္တပရိဝတ္တနေန။ **သုဘာသိတေနာ**တိ သုဘာသိတကထနေန။ **အနုပ္ပဒါနေနာ** တိ သတသ္သ တ သဟဿဿ တ အနေန။ **ပဝေဏိယာ တ**တိ ကုလဝံသေန တ, ''ဣဒံ အမှာကံ ပဝေဏိယာ အာစိဏ္ဏံ, ဣဒံ အနာစိဏ္ဏ''န္တိ ဧဝံ ပဝေဏိကထနေနာတိ အတ္ထော။ **ယထာ ယထာ ယတ္ထ လဘေထ အတ္ထ**န္တိ ဧတေသု ဇပ္ပါဒီသု ယေန ယေန ယတ္ထ ယတ္ထ ဌာနေ ဇရာဓမ္မာဒီနံ အဇီရဏတာဒိအတ္ထံ လဘေယျ။ **တထာ တထာ တတ္ထ ပရက္ကမေယျာ**တိ တေန တေန တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ ပရက္ကမံ ကရေယျ။ **ကမ္မံ ဒဠှ**န္တိ ဝဋ္ဋကမ္မံ မယာ ထိရံ ကတံ, တ အာယူဟိတံ, သ္ဝါဟံ ဣဒါနိ ကိန္တိ ကရောမီတိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ အဓိဝာသေယျာတိ။

၉. ကောသလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉. နဝမေ **ဥပကဏ္ဏကေ** တိ ကဏ္ဏမူလေ။ **ဒုမ္မနော** တိ ဒုဋ္ဌုမနော။ **ပတ္တက္ခန္ဓော** တိ ပတိတက္ခန္ဓော။ **ပဇ္ဈာယန္တော**တိ စိန္တယန္တော။ **အပ္ပဋိဘာနော**တိ နိပ္ပဋိဘာနော ဟုတွာ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁၀. နာရဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀. ဒသမေ **အဇ္ဈောမုစ္ဆိတော** တိ အဓိမတ္တမုစ္ဆိတော ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌပေတွာ ဂဟဏသဘာဝတာယ အတိရေကမုစ္ဆာယ တဏှာယ သမန္နာဂတော။ **မဟစ္စာ ရာဇာနုဘာဝေနာ** တိ မဟတာ ရာဇာနုဘာဝေန, အဋ္ဌာရသဟိ သေနီဟိ ပရိ တရိတော မဟတိယာ ရာဇိဒ္ဓိယာ ဟယာသီတိ အတ္ထော။ **တဏှာ** တိ ဇော်သတ္တေ နိဟတော , ဇော်သေနေဝ သောကသလ္လဟရဏောတိ အတ္ထော။ ဣတိ ရာဇာ ဣမံ ဩဝါဒံ သုတွာ တသ္မိံ ဌိတော ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

မုဏ္ဍရာဇဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

ပဌမပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

၂. ဒုတိယပဏ္ဏာသကံ

(၆) ၁. နီဝရဏဝဂ္ဂေါ

၁. အာဝရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁. ဒုတိယဿ ပဌမေ အာဝရဏဝသေန **အာဝရဏာ**။ နီဝရဏဝသေန **နီဝရဏာ**။ စေတော အဇ္ဈာရုဟန္တီတိ **စေတသော အဇ္ဈာရုဟာ**။ ဝိပဿနာပညဉ္စ မဂ္ဂပညဉ္စ ဥပ္ပတ္တိနိတရဏဋ္ဌေန ဒုဗ္ဗလံ ကရောန္တီတိ **ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ**။ ယာ တ ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ တေကိစ္ဆာ ပညာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ ဒုဗ္ဗလံ ကရောန္တီတိပိ **ပညာယ ဒုဗ္ဗလီကရဏာ**။ **အဗလာယာ**တိ ပဉ္စနီဝရဏပရိယောနဒ္ဓတ္တာ အပဂတဗလာယ။ **ဥတ္တရိ တ မနုဿဓမ္မာ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသ**န္တိ ဒသကုသလကမ္မပထသင်္ခါတာ မနုဿဓမ္မာ ဥတ္တရိ အရိယဘာဝံ ကာတုံ သမတ္ထံ ဉာဏဒဿနဝိသေသံ။ **ဟာရဟာရိနီ**တိ ဟရိတဗ္ဗံ ဟရိတုံ သမတ္ထာ။ **နင်္ဂလမုခါနီ** တိ မာတိကာမုခါနိ။ တာနိ ဟိ နင်္ဂလသရိက္ခကတ္တာ နင်္ဂလေဟိ စ ခတတ္တာ နင်္ဂလမုခါနီတိ ဝုစ္စန္တိ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ ဧတ္ထ သောတံ ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ, ဥဘတော နင်္ဂလမုခါနံ ဝိဝရဏကာလော ဝိယ ဆသုဒ္ဓတရေသု သံဝရဿ ဝိဿဇ္ဇကာလော, မဇ္ဈေနဒိယာ ရုက္ခပာဒေ ကောဋ္ဋေတွာ ပလာလတိဏမတ္တိကာဟိ အာဝရဏေ ကတေ ဥဒကဿ ဝိက္ခိတ္တဝိသဋဗျာဒိဏ္ဏကာလော ဝိယ ပဉ္စဟိ နီဝရဏေဟိ ပရိယောနဒ္ဓကာလော, ဧဝံ အာဝရဏေ ကတေ ဝိဟတဝေဂဿ ဥဒကဿ တိဏပလာလာဒီနိ ပရိကမိုတွာ သမုဒ္ဒံ ဟာပုဏိတုံ အသမတ္ထကာလော ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏေန သဗ္ဗာကုသလေ ဝိဒ္ဓံသေတွာ နိဗ္ဗာနသာဂရံ ဟာပုဏိတုံ အသမတ္ထကာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုက္ကပက္ခေ ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၃. ပဓာနိယင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၃. တတိယေ **ပဓာနိယင်္ဂါနီ** တိ ပဓာနံ ဝုစ္စတိ ပဒဟနဘာဝေ, ပဓာနမဿ အတ္ထီတိ ပဓာနိယော, ပဓာနိယဿ ဘိက္ခုနော အင်္ဂါနီတိ ပဓာနိယင်္ဂါနိ။ **သဒ္ဓေါ** တိ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော။ သဒ္ဓါ ပနေသာ အာဂမသဒ္ဓါ အဓိဂမသဒ္ဓါ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ ပသာဒသဒ္ဓါတိ စတုဗ္ဗိဓာ။ တတ္ထ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ သဒ္ဓါ, အဘိနီဟာရတော ပဋ္ဌာယ အာဂတတ္တာ **အာဂမသဒ္ဓါ** နာမ။ အရိယသာဝကာနံ ပဋိဝေဓေန အဓိဂတတ္တာ **အဓိဂမသဒ္ဓါ** နာမ။ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မော သင်္ဃောတိ ဝုတ္တေ အစလဘာဝေန ဩကပ္ပနံ **ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ** နာမ။ ပသာဒုပ္ပတ္တိ **ပသာဒသဒ္ဓါ** နာမ။ ဣဓ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။ **ဗောဓိ**န္တိ စတုမဂ္ဂဉာဏံ။ တံ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ တထာဂတေနာတိ သဒ္ဒဟတိ။ ဒေသနာသီသမေဝ စေတံ, ဣမိနာ ပန အင်္ဂေန တီသုပိ ရတနေသု သဒ္ဓါ အဓိပ္ပေတာ။ ယဿ ဟိ ဗုဒ္ဓါဒီသု ပသာဒော ဗလဝါ, တဿ ပဓာနဝီရိယံ ဣဇ္ဈတိ။

အပ္ပာဗာဓော တိ အရောဂေါ။ **အပ္ပာတင်္ကော** တိ နိဒ္ဒုက္ခော။ **သမဝေပါကိနိယာ**တိ သမဝိပါကိနိယာ။ **ဂဟဏိယာ** တိ ကမ္မဇတေဇောဓာတုယာ။ **နာတိသီတာယ နာစ္စုဏှာယာ** တိ အတိသီတလဂ္ဂဟဏိကော ဟိ သီတဘီရုကော ဟောတိ, အစ္စုဏှဂ္ဂဟဏိကော ဥဏှဘီရုကော, တေသံ ပဓာနံ န ဣဇ္ဈတိ, မဇ္ဈိမဂ္ဂဟဏိကဿ ဣဇ္ဈတိ။ တေနာဟ – **မဇ္ဈိမာယ ပဓာနက္ခမာယာ**တိ။ **ယထာဘူတံ အတ္တာနံ အာဝိကတ္တာ** တိ ယထာဘူတံ အတ္တနော အဂုဏံ ပကာသေတာ။ **ဥဒယတ္ထကမိနိယာ**တိ ဥဒယဉ္စ အတ္ထဉ္စ ဂန္တုံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတုံ သမတ္ထာယ။ ဧတေန ပညာသလက္ခဏပရိဂ္ဂဟကံ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ ဝုတ္တံ။ **အရိယာယာ**တိ ပရိသုဒ္ဓါယ။ **နိဗ္ဗေဓိကာယာ** တိ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗေ လောဘက္ခန္ဓာဒယော နိဗ္ဗိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထာယ။ **သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယကမိနိယာ** တိ တဒင်္ဂဝသေန ကိလေသာနံ ပဟီနတ္တာ ယံ ဒုက္ခံ ခီယတိ, တဿ ဒုက္ခဿ ခယကမိနိယာ။ ဣတိ သဗ္ဗေဟိပိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဝိပဿနာပညာဝ ကထိတာ။ ဒုပ္ပညဿ ဟိ ပဓာနံ န ဣဇ္ဈတိ။

၄. သမယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၄. စတုတ္ထေ **ပဏာနာယာ**တိ ဝီရိယကရဏတ္ထာယ။ **န သုကရံ ဥဉ္ဆေန ပဂ္ဂဟေန ယာပေတု** န္တိ န သက္ကာ ဟောတိ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ယာပေတုံ။ ဣမသ္မိံပိ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ။

၅. မာတာပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၅. ပဉ္စမေ **ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတီ** တိ ပရိယာဒိယိတွာ ဂဟေတွာ ခေပေတွာ တိဋ္ဌတိ။ **ဥဂ္ဃာတိတာ** တိ ဥဒ္ဓုမာတာ။

အသိဟတ္ထေနာ တိ သီသစ္ဆေဒနတ္ထာယ အသိံ အာဒာယ အာဂတေနာပိ။ **ပိသာစေနာ**တိ ခာဒိတုံ အာဂတယက္ခေနာပိ။ **အာသီဒေ**တိ ဃဋ္ဋေယျ။ **မဉ္ဇုနာ** တိ မုဒုကေန။ **ကာမောဃဝုဠှာနန္တိ** ကာမောဃေန ဝုဠှာနံ ကမိုတာနံ။ **ကာလံ ဂတိ ဘဝာဘဝန္တိ** ဝဋ္ဋကာလံ ဂတိဉ္စ ပုနပ္ပုနဗ္ဘဝေ စ။ **ပုရက္ခတာ** တိ ပုရေစာရိကာ ပုရတော ဂတာယေဝ။ **ယေ စ ကာမေ ပရိညာယာ**တိ ယေ ပဏ္ဍိတာ ဒုဝိဓေပိ ကာမေ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိတွာ။ **စရန္တိ အကုတောဘယာ** တိ ခီဏာသဝါ နံ ကုတောစိ ဘယံ နာမ နတ္ထိ, တသ္မာ တေ အကုတောဘယာ ဟုတွာ စရန္တိ။ **ဟာရင္ဂတာ** တိ ဟာရံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ, တံ ဥပဂတာ, သစ္ဆိကတွာ ဋ္ဌိတာတိ အတ္ထော။ **အာသဝက္ခယ** န္တိ အရဟတ္တံ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋမေဝ ကထေတွာ ကထာသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၆. ဥပဇ္ဈာယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၆. ဆဋ္ဌေ **မဓုရကဇာတော**တိ သဉ္ဇာတဂရုဘာဝေါ။ **ဒိသာ စ မေ န ပက္ခာယန္တီ** တိ စတဿော ဒိသာ စ အနုဒိသာ စ မယှံ န ဥပဋ္ဌဟန္တီတိ ဝဒတိ။ **ဓမ္မာ စ မံ နပ္ပဋိဘန္တီ** တိ သမထဝိပဿနာဓမ္မာပိ မေ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ **အနဘိရတော စ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမီ**တိ ဥက္ကဏ္ဌိတော ဟုတွာ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသာမိ။ **ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ**တိ တဿ ကထံ သုတွာ "ဗုဒ္ဓဝေနေယျပုဂ္ဂလော အယ"န္တိ တံ ကာရဏံ ဘဂဝတော အာရောစေတုံ ဥပသင်္ကမိ။ **အဝိပဿကဿ ကုသလာနံ ဓမ္မာန** န္တိ ကုသလဓမ္မေ အဝိပဿန္တဿ, အနေသန္တဿ အဂဝေသန္တဿာတိ အတ္ထော။ **ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာန** န္တိ သတိပဋ္ဌာနာဒီနံ သတ္တတိံသဓမ္မာနံ။

၇. အဘိဏှပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၇. သတ္တမေ **ဇရာဓမ္မောမှီ** တိ ဇရာသဘာဝေါ အမှိ။ **ဇရံ အနတီတော**တိ ဇရံ အနတိက္ကန္တော, အန္တောဇရာယ ဧဝ စရာမိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ကမ္မဿကော** တိအာဒီသု ကမ္မံ မယှံ သကံ အတ္တနော သန္တကန္တိ ကမ္မဿကော အမှိ။ ကမ္မဿ ဒာယာဒေါတိ **ကမ္မဒါယာဒေါ,** ကမ္မံ မယှံ ဒါယဇ္ဇံ သန္တကန္တိ အတ္ထော။ ကမ္မံ မယှံ ယောနိ ကာရဏန္တိ **ကမ္မယောနိ**။ ကမ္မံ မယှံ ဗန္ဓူတိ **ကမ္မဗန္ဓု,** ကမ္မဉာတကောတိ အတ္ထော။ ကမ္မံ မယှံ ပဋိသရဏံ ပတိဋ္ဌာတိ **ကမ္မပဋိသရဏော။ တဿ ဒါယာဒေါ ဘဝိဿာမီ** တိ တဿ ကမ္မဿ ဒါယာဒေါ တေန ဒိန္နဖလပဋိဂ္ဂါဟကော ဘဝိဿာမီတိ အတ္ထော။ **ယောဗ္ဗနမဒေါ** တိ ယောဗ္ဗနံ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နမဒေါ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **မဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတီ** တိ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ သဉ္ဇာယတိ။ **သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသော ပဟီယန္တီ**တိ ဒသ သံယောဇနာနိ သဗ္ဗသော ပဟီယန္တိ။ **အနုသယာ ဗျန္တီဟောန္တီ** တိ သတ္တ အနုသယာ ဝိဂတန္တာ ပရိစ္ဆိန္နာ ပရိဝဋုမာ ဟောန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ပဉ္စသု ဌာနေသု ဝိပဿနာ ကထိတာ, ဣမေသု ပဉ္စသု လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ။

ဣဒါနိ ကထာဟိ ကူဋံ ဂဏှန္တော **ဗျာဓိဓမ္မာ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥတ္တတာ ဓမ္မံ နိရူပဓိ** န္တိ ဥပဓိရဟိတံ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဥတ္တတာ။ **သဗ္ဗေ မဒေ အဘိဘောသ္မိ** တိ သဗ္ဗေ ဣမေ တယောပိ မဒေ အဓိဘဝိံ, အတိက္ကမ္မ ဋ္ဌိတောသ္မီတိ အတ္ထော။ **နေက္ခမ္မံ ဒဋ္ဌု ခေမတော** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ခေမတော ဒိသွာ။ **တဿ မေ အဟု ဥဿာဟော, နိဗ္ဗာနံ အဘိပဿတော**တိ တဿ မယှံ နိဗ္ဗာနံ အဘိပဿန္တဿ တဿာမော အဟောသိ။ **အနိဝတ္တိ ဘဝိဿာမီ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇတော အနိဝတ္တိကော ဘဝိဿာမိ, ဗြဟ္မစရိယဝါသတော အနိဝတ္တိကော, သဗ္ဗညုတညာဏတော အနိဝတ္တိကော ဘဝိဿာမိ။ **ဗြဟ္မစရိယပရာယဏော** တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယပရာယဏော။ ဣမိနာ လောကုတ္တရော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ကထိတောတိ။

၈. လိစ္ဆဝိကုမာရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၈. အဋ္ဌမေ **သဇ္ဇာနိ ဓနူနီ** တိ သဇိယာနိ အာရောပိတဓနူနိ။ **အဒ္ဒသူ** တိ အဒ္ဒသံသု။ **ဘဝိဿန္တိ ဝဇ္ဇီ** တိ ဝမိုဿ သန္တိ ဝဇ္ဇိရာဇာနော။ **အပဟနုဘာ**တိ အဝမိုနိဿိတာ မာနထဒ္ဓါ။ **ပစ္ဆာလိယံ ခိပန္တီ** တိ ပစ္ဆတော ဂန္တွာ ပိဋ္ဌိံ ဟာဒေန ပဟရန္တိ။ **ရဋ္ဌိကဿာ** တိအာဒီသု ရဋ္ဌံ ဘုဉ္ဇတီတိ **ရဋ္ဌိကော** ။ ပိတရာ ဒတ္တံ သာပတေယျံ ဘုဉ္ဇတီတိ **ပေတ္တနိကော**။ သေနာယ ပတိ ဇေဋ္ဌကောတိ **သေနာပတိကော**။ **ကမကမဏိကဿာ** တိ ကမာနံ ကမဏိကဿ, ကမသာမိကဿာတိ အတ္ထော။ **ပူဂကမဏိကဿာ** တိ ဂဏဇေဋ္ဌကဿ။ **ကုလေသူ**တိ တေသု တေသု ကုလေသု။ **ပစ္စေကာဓိပစ္စံ ကာရေန္တီ**တိ ပစ္စေကံ ဇေဋ္ဌကဋ္ဌာနံ ကာရေန္တိ။ **ကလျာဏေန မနသာ အနုကမ္ပန္တီ** တိ သုန္ဒရေန စိတ္တေန အနုဂ္ဂဏှန္တိ။ **ခေတ္တကမ္မန္တသာမန္တသဗ္ဗောဟာရေ** တိ ယေ စ အတ္တနော ခေတ္တကမ္မန္တာနံ သာမန္တာ အနန္တရက္ခေတ္တသာမိနော, တေ စ ရဇ္ဇုဒဏ္ဍေဟိ ဘူမိပ္ပမာဏဂ္ဂါဟကေ သဗ္ဗောဟာရေ စ။ **ဗလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ**တိ ကုလပ္ပဝေဏိယာ အာဂတာ အာရက္ခဒေဝတာ။ **သက္ကရောတီ** တိ တာ ဒေဝတာ အဂ္ဂယာဂုဘတ္တာဒီဟိ သက္ကရောတိ။

ကိစ္စကရောတိ ဥပ္ပန္နာနံ ကိစ္စာနံ ကာရကော။ **ယေ စဿ အနုဇီဝိနော** တိ ယေ စ တံ ဥပနိဿာယ ဇီဝန္တိ။ **ဥဘိန္နဉ္စေဝ အတ္ထာယာ**တိ ဥဘိန္နမ္ပိ ဟိတတ္ထာယ ပဋိပန္နော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ပုဗ္ဗပေတာန**န္တိ ပရလောကဂတာနံ။ **ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ဇီဝတ** န္တိ ယေ စ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ ဇီဝန္တိ။ ဣတိ ပဒဒ္ဝယေနာပိ အတီတပစ္စုပ္ပန္နေ ဉာတယော ဒဿေတိ။ **ဝိတ္တိံသဉ္ဇနနော** တိ တုဋ္ဌိဇနနော။ **ဃရမာဝသ**န္တိ ဃရာဝာသံ ဝသန္တော။ **ပုဇ္ဇော ဟောတိ ပသံသိယော** တိ ပူဇေတဗ္ဗော စ ပသံသိတဗ္ဗော စ ဟောတီတိ။

၉-၁၀. ဝုဍ္ဎပဗ္ဗဇိတသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၅၉-၆၀. နဝမေ **နိပုဏော**တိ သဏှော သုခုမကာရဏညူ။ **အာကပ္ပသမ္ပန္နော** တိ သမဏာကပ္ပေန သမ္ပန္နော။ ဒသမေ **ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟီ** တိ ဒိန္နောဝါဒံ ပဒက္ခိဏတော ဂဏှန္တော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

နီဝရဏဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

(၇) ၂. သညာဝဂ္ဂေါ

၁-၂. သညာသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၆၁-၆၂. ဒုတိယဿ ပဌမေ **မဟပ္ဖလာ**တိ ဝိပါကဖလေန မဟပ္ဖလာ။ ဝိပါကာနိသံသေနေဝ **မဟာနိသံသာ။ အမတောဂဓာ**တိ နိဗ္ဗာနပတိဋ္ဌာ။ **သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ**တိ သဗ္ဗသ္မိံ တေဓာတုသန္နိဝေသေ လောကေ ဥက္ကဏ္ဌိတဿ ဥပ္ပန္နကသညာ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၃-၄. ဝဍ္ဎိသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၆၃-၆၄. တတိယေ **ဝရာဒါယီ**တိ ဥတ္တမဿ ဝရဿ အာဒါယကော။ သေသမေတ္ထ စတုတ္ထေ စ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

၅. သာကစ္ဆသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၅. ပဉ္စမေ **အလံသာကစ္ဆော**တိ သာကစ္ဆာယ ယုတ္တော။ **အာဂတံ ပဉှန္တိ** ပုစ္ဆိတံ ပဉှံ။ **ဗျာကတ္တာ ဟောတီ**တိ ဝိဿဇ္ဇိတာ ဟောတိ။

၆. သာဇီဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၆. ဆဋ္ဌေ **အလံသာဇီဝေါ**တိ သာဇီဝတာယ ယုတ္တော။ **သာဇီဝေါ**တိ ပဉှပုစ္ဆနဉ္စေဝ ပဉှဝိဿဇ္ဇနဉ္စ။ သဗ္ဗေပိ ဟိ သဗြဟ္မစာရိနော ပဉှံ ဥပဇီဝန္တိ, တေနေတံ ပဉှပုစ္ဆနဝိဿဇ္ဇနံ သမာနာဇီဝတာယ သာဇီဝေါတိ ဝုတ္တံ။ **ကတံ ပဉှန္တိ** အဘိသင်္ခတံ ပဉှံ။

၇-၁၀. ပဌမဣဒ္ဓိပါဒသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၆၇-၇၀. သတ္တမေ **ဥဿောဠှီ**တိ အဓိမတ္တဝီရိယံ။ အဋ္ဌမေ အတ္တနော ဗောဓိမဏ္ဍေ ပဋိဝိဒ္ဓေ အာဂမနဣဒ္ဓိပါဒေ ကထေတွာ ဥပရိ အတ္တနောဝ ဆ အဘိညာ ကထေသီတိ။ နဝမဒသမေသု ဝိပဿနာ ကထိတာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

သညာဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

(၈) ၃. ယောဓာဇီဝဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမစေတောဝိမုတ္တိဖလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၁. တတိယဿ ပဌမေ **ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ** တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဣဒါနိ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ဣဒံ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **ယတော ခော**တိ ယဒါ ခော။ **ဥက္ခိတ္တပလိဃော**တိ အဝိဇ္ဇာပလိဃံ ဥက္ခိပိတွာ အပနေတွာ ဌိတော။ **သံကိဏ္ဏပရိခော**တိ သံသာရပရိခံ သံကိရိတွာ ဝိနာသေတွာ ဌိတော။ **အဗ္ဗူဠှေသိကော**တိ တဏှာသင်္ခါတံ ဧသိကာထမ္ဘံ အဗ္ဗုယှ လုဉ္စိတွာ ဌိတော။ **နိရဂ္ဂဠော**တိ နီဝရဏကဝါဋံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ ဌိတော။ **ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော**တိ မာနဒ္ဓဇဉ္စ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရကိလေသဘာရဉ္စ ပါတေတွာ ဩတာရေတွာ ဌိတော။ **ဝိသံယုတ္တော**တိ ဝဋ္ဋေန ဝိသံယုတ္တော။ သေသံ ပါဠိနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဧတ္တာဝတာ ဘဂဝတာ မဂ္ဂေန ကိလေသေ ခေပေတွာ နိရောဓသယနဝရဂတဿ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ ဝိဟရတော ခီဏာသဝဿ ကာလော ဒဿိတော။

ယထာ ဟိ ဒွေ နဂရာနိ ဧကံ စောရနဂရံ ဧကံ ခေမနဂရံ။ အထ ဧကဿ မဟာယောဓဿ ဧဝံ ဘဝေယျ – "ယာဝိမံ စောရနဂရံ တိဋ္ဌတိ, တာဝ ခေမနဂရံ ဘယတော န မုစ္စတိ, စောရနဂရံ အနဂရံ ကရိဿာမီ"တိ သန္နာဟံ ကတွာ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ စောရနဂရံ ဥပသင်္ကမိတွာ နဂရဒွါရေ ဥဿာပိတေ ဧသိကာထမ္ဘေ ခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိတွာ သဒ္ဓိံ ဒွါရဗာဟာဟိ ကဝါဋံ ဘိန္ဒိတွာ ပလိဃံ ဥက္ခိပိတွာ ပါကာရံ ဘိန္ဒိတွာ ပရိခံ ဝိကိရိတွာ နဂရသောဘနတ္ထာယ ဥဿိတေ ဓဇေ ပါတေတွာ နဂရံ အဂ္ဂိနာ ဈာပေတွာ ခေမနဂရံ ပဝိသိတွာ ပါသာဒံ အာရုယှ ဉာတိဂဏပရိဝုတော သုရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယျ။ ဧဝံ စောရနဂရံ ဝိယ သက္ကာယော, ခေမနဂရံ ဝိယ နိဗ္ဗာနံ, မဟာယောဓော ဝိယ ယောဂါဝစရော။ တဿေဝံ ဟောတိ – "ယာဝ သက္ကာယဝဋ္ဋံ ဝဋ္ဋတိ, တာဝ ဒွတ္တိံသကမ္မကာရဏာအဋ္ဌနဝုတိရောဂပဉ္စဝီသတိမဟာဘယေဟိ ပရိမုစ္စနံ နတ္ထီ"တိ။ သော မဟာယောဓော သန္နာဟံ ဝိယ သီလသန္နာဟံ ကတွာ ပညာခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ခဂ္ဂေန ဧသိကာထမ္ဘေ ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂေန တဏှေသိကံ လုဉ္စိတွာ, သော ယောဓော သဒွါရဗာဟကံ နဂရကဝါဋံ ဝိယ ပဉ္စောရမ္ဘာဂိယသံယောဇနအဂ္ဂဠံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ, သော ယောဓော ပလိဃံ ဝိယ အဝိဇ္ဇာပလိဃံ ဥက္ခိပိတွာ, သော ယောဓော ပါကာရံ ဘိန္ဒန္တော ပရိခံ ဝိယ ကမ္မာဘိသင်္ခါရံ ဘိန္ဒန္တော ဇာတိသံသာရပရိခံ ဝိကိရိတွာ, သော ယောဓော နဂရံ သောဘနတ္ထာယ ဥဿာပိတဒ္ဓဇေ ဝိယ မာနဒ္ဓဇေ ပါတေတွာ သက္ကာယနဂရံ ဈာပေတွာ, သော ယောဓော ခေမနဂရေ ဥပရိပါသာဒေ သုဘောဇနံ ဝိယ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနနဂရံ ပဝိသိတွာ အမတံ နိရောဓာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိသုခံ အနုဘဝမာနော ကာလံ ဝီတိနာမေတိ။

၂. ဒုတိယစေတောဝိမုတ္တိဖလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၂. ဒုတိယေ **အနိစ္စသညာ**တိ ခန္ဓပဉ္စကံ ဟုတွာ အဘာဝါကာရေန အနိစ္စန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာ။ **အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ**တိ ယဒနိစ္စံ, တံ ပဋိပီဠနာကာရေန ဒုက္ခန္တိ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာ။ **ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ**တိ ယံ ဒုက္ခံ, တံ အဝသဝတ္တနာကာရေန အနတ္တာတိ ဥပ္ပဇ္ဇနကသညာ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣမေသု ပန ဒွီသုပိ သုတ္တေသု ဝိပဿနာဖလံ နာမ ကထိတန္တိ။

၃. ပဌမဓမ္မဝိဟာရီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၃. တတိယေ **ဒိဝသံ အတိနာမေတီ**တိ ဒိဝသံ အတိက္ကာမေတိ။ **ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာန**န္တိ ဧကီဘာဝံ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ **ဒေသေတီ**တိ ကထေတိ ပကာသေတိ။ **ဓမ္မပညတ္တိယာ**တိ ဓမ္မဿ ပညာပနာယ။ **ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတီ**တိ နဝင်္ဂဝသေန စတုသစ္စဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ ဝဠဉ္ဇေတိ ကထေတိ။ **န ရိဉ္စတိ ပဋိသလ္လာန**န္တိ ဧကီဘာဝံ န ဝိဿဇ္ဇေတိ။ **အနုယုဉ္ဇတိ အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထ**န္တိ နိယကဇ္ဈတ္တေ စိတ္တသမာဓိံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ, သမထကမ္မဋ္ဌာနေ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဟောတိ။

ဟိတေသိနာတိ ဟိတံ ဧသန္တေန။ **အနုကမ္ပကေနာ**တိ အနုကမ္ပမာနေန။ **အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ**တိ အနုကမ္ပံ စိတ္တေန ပရိဂ္ဂဟေတွာ, ပဋိစ္စာတိပိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတံ ဝေါ တံ မယာ**တိ တံ မယာ ဣမေ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလေ ဒေသေန္တေန တုမှာကံ ကတံ။ ဧတ္တကမေဝ ဟိ အနုကမ္ပကဿ သတ္ထု ကိစ္စံ ယဒိဒံ အဝိပရီတဓမ္မဒေသနာ, ဣတော ပရံ ပန ပဋိပတ္တိ နာမ သာဝကာနံ ကိစ္စံ။ တေနာဟ – **ဧတာနိ ဘိက္ခု ရုက္ခမူလာနိ။ပေ.။ အမှာကံ အနုသာသနီ**တိ။ တတ္ထ စ **ရုက္ခမူလာနီ**တိ ဣမိနာ ရုက္ခမူလသေနာသနံ ဒဿေတိ။ **သုညာဂါရာနီ**တိ ဣမိနာ ဇနဝိဝိတ္တဋ္ဌာနံ။ ဥဘယေနာပိ စ ယောဂါနုရူပံ သေနာသနမာစိက္ခတိ, ဒါယဇ္ဇံ နိယျာတေတိ။ **ဈာယထာ**တိ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေန အဋ္ဌတိံသာရမ္မဏာနိ, လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေန စ အနိစ္စာဒိတော ခန္ဓာယတနာဒီနိ ဥပနိဇ္ဈာယထ, သမထဉ္စ ဝိပဿနဉ္စ ဝဍ္ဎေထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မာ ပမာဒတ္ထာ**တိ မာ ပမဇ္ဇိတ္ထ။ **မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထာ**တိ ယေ ဟိ ပုဗ္ဗေ ဒဟရကာလေ အာရောဂျကာလေ သတ္တသပ္ပာယာဒိသမ္ပတ္တိကာလေ သတ္ထု သမ္မုခီဘာဝကာလေ စ ယောနိသောမနသိကာရဝိရဟိတာ ရတ္တိန္ဒိဝံ မင်္ကုလဘတ္တာ ဟုတွာ သေယျသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တာ ပမဇ္ဇန္တိ, တေ ပစ္ဆာ ဇရာကာလေ ရောဂကာလေ မရဏကာလေ ဝိပတ္တိကာလေ သတ္ထု ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ စ တံ ပုဗ္ဗေ ပမာဒဝိဟာရံ အနုဿရန္တာ သပ္ပဋိသန္ဓိကာလကိရိယဉ္စ ဘာရိယံ သမ္ပဿမာနာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟောန္တိ။ တုမှေ ပန တာဒိသာ မာ အဟုဝတ္ထာတိ ဧတမတ္ထံ ဒဿေန္တော အာဟ – ''မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထာ''တိ။ **အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ**တိ အယံ အမှာကံ သန္တိကာ ''ဈာယထ မာ ပမာဒတ္ထာ''တိ တုမှာကံ အနုသာသနီ, ဩဝါဒေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၄. ဒုတိယဓမ္မဝိဟာရီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၄. စတုတ္ထေ **ဥတ္တရိ စဿ ပညာယ အတ္ထံ နပ္ပဇာနာတီ**တိ တတော ပရိယတ္တိတော ဥတ္တရိ တဿ ဓမ္မဿ သဟဝိပဿနာယ မဂ္ဂပညာယ အတ္ထံ နပ္ပဇာနာတိ , စတ္တာရိ သစ္စာနိ န ပဿတိ နပ္ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ အတ္ထော။ သေသဝါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝမေတေသု ဒွီသုပိ သုတ္တေသု ဗဟုဿုတဘိက္ခု ဝိပဿနာကမ္မိကော သောတာပန္နော သကဒါဂါမီ အနာဂါမီ ခီဏာသဝေါတိ ဆ ဇနာ ဓမ္မဝိဟာရိနော နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၅. ပဌမယောဓာဇီဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၅. ပဉ္စမေ **ယောဓာဇီဝါ**တိ ယုဒ္ဓူပဇီဝိနော။ **ရဇဂ္ဂ**န္တိ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ပာဒပ္ပဟာရာဘိန္နာယ ဘူမိယာ ဥဂ္ဂတံ ရဇက္ခန္ဓံ။ **န သန္ထမ္ဘတီ**တိ သန္ထမ္ဘိတွာ ဌာတုံ န သက္ကောတိ။ **သဟတိ ရဇဂ္ဂ**န္တိ ရဇက္ခန္ဓံ ဒိသွာပိ အဓိဝါသေတိ။ **ဓဇဂ္ဂ**န္တိ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ပိဋ္ဌေသု ဝါ ရထေသု ဝါ ဥဿာပိတာနံ ဓဇာနံ အဂ္ဂံ။ **ဥဿာရဏ**န္တိ ဟတ္ထိအဿရထာနဉ္စေဝ ဗလကာယဿ စ ဥစ္စာသဒ္ဒမဟာသဒ္ဒံ။ **သမ္ပဟာရေ**တိ သမာဂတေ အပ္ပမတ္တကေပိ ပဟာရေ။ **ဟညတီ**တိ ဝိဟညတိ ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇတိ။ **ဗျာပဇ္ဇတီ**တိ ဝိပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, ပကတိဘာဝံ ဇဟတိ။ **သဟတိ သမ္ပဟာရ**န္တိ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ပဟာရေ ပတွာပိ သဟတိ အဓိဝါသေတိ။ **တမေဝ သင်္ဂါမသီသ**န္တိ တံယေဝ ဇယက္ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနံ။ **အဇ္ဈာဝသတီ**တိ သတ္တာဟမတ္တံ အဘိဘဝိတွာ အာဝသတိ။ ကိံ ကာရဏာ? လဒ္ဓပဟာရာနံ ပဟာရဇဂ္ဂနတ္ထဉ္စေဝ ကတကမ္မာနံ ဝိသေသံ ဉတွာ ဌာနန္တရဒါနတ္ထဉ္စ ဣဿရိယသုခါနုဘဝနတ္ထဉ္စ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ သတ္ထု ယောဓာဇီဝေဟိ ကိစ္စံ နတ္ထိ, ဣမသ္မိံ ပန သာသနေ တထာရူပေ ပဉ္စ ပုဂ္ဂလေ ဒဿေတုံ ဣဒံ ဩပမ္မံ အာဘတံ။ တသ္မာ တေ ပုဂ္ဂလေ ဒဿေန္တော **ဧဝမေဝ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သံသီဒတီ**တိ မိစ္ဆာဝိတက္ကသ္မိံ သံသီဒတိ အနုပ္ပဝိသတိ။ **န သက္ကောတိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတု**န္တိ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ အနုပစ္ဆိဇ္ဇမာနံ ဂောပေတုံ န သက္ကောတိ။ **သိက္ခာဒုဗ္ဗလျံ အာဝိကတွာ**တိ သိက္ခာယ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ပကာသေတွာ။ **ကိမဿ ရဇဂ္ဂသ္မိ**န္တိ ကိံ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ရဇဂ္ဂံ နာမာတိ ဝဒတိ။ **အဘိရူပါ**တိ အဘိရူပဝတီ။ **ဒဿနီယာ**တိ ဒဿနယောဂ္ဂါ။ **ပါသာဒိကာ**တိ ဒဿနေနေဝ စိတ္တပ္ပသာဒါဝဟာ။ **ပရမာယာ**တိ ဥတ္တမာယ။ **ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယာ**တိ သရီရဝဏ္ဏေန စေဝ အင်္ဂသဏ္ဌာနေန စ။ **ဥဟသတီ**တိ အဝဟသတိ။ **ဥလ္လပတီ**တိ ကထေတိ။ **ဥဇ္ဇဂ္ဃတီ**တိ ပါဏိံ ပဟရိတွာ မဟာဟသိတံ ဟသတိ။ **ဥပ္ပဏ္ဍေတီ**တိ ဥပ္ပဏ္ဍနကထံ ကထေတိ။ **အဘိနိသီဒတီ**တိ အဘိဘဝိတွာ သန္တိကေ ဝါ ဧကာသနေ ဝါ နိသီဒတိ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **အဇ္ဈောတ္ထရတီ**တိ အဝတ္ထရတိ။ **ဝိနိဝေဌေတွာ ဝိနိမောစေတွာ**တိ ဂဟိတဋ္ဌာနတော တဿာ ဟတ္ထံ ဝိနိဗ္ဗေဌေတွာ စေဝ မောစေတွာ စ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၆. ဒုတိယယောဓာဇီဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၆. ဆဋ္ဌေ **အသိစမ္မံ ဂဟေတွာ**တိ အသိဉ္စ စမ္မဉ္စ ဂဟေတွာ။ **ဓနုကလာပံ သန္နယှိတွာ**တိ ဓနုဉ္စ သရကလာပဉ္စ သန္နယှိတွာ။ **ဝိယူဠှန္တိ** ယုဒ္ဓသန္နိဝေသဝသေန ဌိတံ။ **သင်္ဂါမံ ဩတရတီ**တိ မဟာယုဒ္ဓံ ဩတရတိ။ **ဥဿဟတိ ဝါယမတီ**တိ ဥဿာဟဉ္စ ဝါယာမဉ္စ ကရောတိ။ **ဟနန္တီ**တိ ဃာတေန္တိ။ **ပရိယာပါဒေန္တီ**တိ ပရိယာပါဒယန္တိ။ **ဥပလိက္ခန္တီ**တိ ဝိဇ္ဈန္တိ။ **အပနေန္တီ**တိ သကသေနံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ **အပနေတွာ ဉာတကာနံ နေန္တီ**တိ သကသေနံ နေတွာ တတော ဉာတကာနံ သန္တိကံ နေန္တိ။ **နီယမာနော**တိ အတ္တနော ဂေဟံ ဝါ သေသဉာတိသန္တိကံ ဝါ နိယျမာနော။ **ဥပဋ္ဌဟန္တိ ပရိစရန္တီ**တိ ပဟာရသောဓနဝဏကပ္ပနာဒီနိ ကရောန္တာ ဇဂ္ဂန္တိ ဂောပယန္တိ။

အရက္ခိတေနေဝ ကာယေနာတိ အရက္ခိတေန ကာယဒွါရေန။ **အရက္ခိတာယ ဝါစာယာ**တိ အရက္ခိတေန ဝစီဒွါရေန။ **အရက္ခိတေန စိတ္တေနာ**တိ အရက္ခိတေန မနောဒွါရေန။ **အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ**တိ သတိံ သုပဋ္ဌိတံ အကတွာ။ **အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟီ**တိ မနစ္ဆဋ္ဌေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ အပိဟိတေဟိ အဂေါပိတေဟိ။ **ရာဂေါ စိတ္တံ အနုဒ္ဓံသေတီ**တိ ရာဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောဝ သမထဝိပဿနာစိတ္တံ ဓံသေတိ, ဒူရေ ခိပတိ။ **ရာဂပရိယုဋ္ဌိတောမှိ, အာဝုသော, ရာဂပရေတော**တိ အဟံ, အာဝုသော, ရာဂေန ရတ္တော, ရာဂေန အနုဂတော။

အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာတိအာဒီသု **အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ** အပ္ပဿာဒဋ္ဌေန။ **မံသပေသူပမာ** ဗဟုသာဓာရဏဋ္ဌေန။ **တိဏုက္ကူပမာ** အနုဒဟနဋ္ဌေန။ **အင်္ဂါရကာသူပမာ** မဟာဘိတာပဋ္ဌေန။ **သုပိနကူပမာ** ဣတ္တရပစ္စုပဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ **ယာစိတကူပမာ** တာဝကာလိကဋ္ဌေန။ **ရုက္ခဖလူပမာ** သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂပလိဘဉ္ဇနဋ္ဌေန။ **အသိသူနူပမာ** အဓိကုဋ္ဋနဋ္ဌေန။ **သတ္တိသူလူပမာ** ဝိနိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေန။ **သပ္ပသိရူပမာ** သာသင်္ကသပ္ပဋိဘယဋ္ဌေန ။ **ဥဿဟိဿာမီ**တိ ဥဿာဟံ ကရိဿာမိ။ **ဓာရယိဿာမီ**တိ သမဏဘာဝံ ဓာရယိဿာမိ။ **အဘိရမိဿာမီ**တိ အဘိရတိံ ဥပ္ပာဒေဿာမိ န ဥက္ကဏ္ဌိဿာမိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ။

၇. ပဌမအနာဂတဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၇. သတ္တမေ **အာရညကေနာ**တိ အရညဝါသိနာ။ **အပ္ပတ္တဿ**တိ အသမ္ပတ္တဿ ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလပ္ပဘေဒဿ ဝိသေသဿ ပတ္တိယာ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **သော မမဿ အန္တရာယော**တိ သော မမ ဇီဝိတန္တရာယော စ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယော စ, ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယံ ကရောန္တဿ သဂ္ဂန္တရာယော စ မဂ္ဂန္တရာယော စ ဘဝေယျ။ **ဟန္ဒာ**တိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတော။ **ဝီရိယံ အာရဘာမီ**တိ ဒုဝိဓမ္ပိ ဝီရိယံ ကရောမိ။ **သတ္ထကာ**တိ သတ္ထံ ဝိယ သန္ဓိဗန္ဓနစ္ဆေဒကဝါတာ။ **ဝါဠေဟီ**တိ ကက္ခဠေဟိ။ **မာဏဝေဟီ**တိ စောရေဟိ။ **ကတကမ္မေဟိ ဝါ အကတကမ္မေဟိ ဝါ**တိ ယေ စောရိကံ ကတွာ နိက္ခန္တာ, တေ ကတကမ္မာ နာမ, စောရိကံ ကာတုံ ဂစ္ဆန္တာ အကတကမ္မာ နာမ။ တတ္ထ ကတကမ္မာ ကမ္မဿ နိပ္ဖန္နတ္တာ သတ္တာနံ ဂလလောဟိတံ ဂဟေတွာ ဒေဝတာနံ ဗလိံ ကရောန္တိ, အကတကမ္မာ "ဧဝံ နော ကမ္မံ နိပ္ဖဇ္ဇိဿတီ"တိ ပဌမတရံ ကရောန္တိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ **တေ မံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျုန္တိ** ဝုတ္တံ။ **ဝါဠာ အမနုဿာ**တိ ကက္ခဠာ ဒုဋ္ဌာ ယက္ခာဒယော အမနုဿာ။

၈. ဒုတိယအနာဂတဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၈. အဋ္ဌမေ **ပုရာ မံ သော ဓမ္မော အာဂစ္ဆတီ**တိ ယာဝ သော ဓမ္မော မံ န ဥပဂစ္ဆတိ, တာဝ အဟံ ပုရေတရမေဝ ဝီရိယံ အာရဘာမီတိ အတ္ထော။ **ခီရောဒကီဘူတာ**တိ ခီရောဒကံ ဝိယ ဘူတာ ဧကီဘာဝံ ဥပဂတာ။ **ပိယစက္ခူဟီ**တိ မေတ္တစက္ခူဟိ။

၉. တတိယအနာဂတဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၉. နဝမေ **ဓမ္မသန္ဒောသာ ဝိနယသန္ဒောသော**တိ ဓမ္မသန္ဒောသေန ဝိနယသန္ဒောသော ဟောတိ။ ကထံ ပန ဓမ္မသ္မိံ ဒုဿန္တေ ဝိနယော ဒုဿတိ နာမ? သမထဝိပဿနာဓမ္မေသု ဂဗ္ဘံ အဂဏှန္တေသု ပဉ္စဝိဓော ဝိနယော န ဟောတိ , ဧဝံ ဓမ္မေ ဒုဿန္တေ ဝိနယော ဒုဿတိ။ ဒုဿီလဿ ပန သံဝရဝိနယော နာမ န ဟောတိ, တသ္မိံ အသတိ

သမထဝိပဿနာ ဂဏ္ဍံ န ဂဏှာတိ။ ဇဝံ ဝိနယသန္တောသေနပိ ဓမ္မသန္တောသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဘိဓမ္မကထ**န္တိ သီလာဒိဥတ္တမဓမ္မကထံ။ **ဝေဒလ္လကထ**န္တိ ဝေဒပဋိသံယုတ္တံ ဉာဏမိဿကကထံ။ **ကဏှပဟဓမ္မံ သြက္ကမမာနာ** တိ ရန္ဓဂဝေသိတာယ ဥပာရမ္ဘပရိယေသနဝသေန ကာဠကဓမ္မံ သြက္ကမမာနာ။ အပိစ ဒုဿီလေ ပုဂ္ဂလံ ဃဋ္ဋေန္တော ပိ တံ ကဏှပဟဓမ္မံ အတ္တနော ဒဟန္တောပိ လာဘသက္ကာရတ္ထံ ကထေန္တောပိ ကဏှပဟဓမ္မံ သြက္ကမန္တိယေဝ။

ဂမ္ဘီရာ တိ ပာဠိဂမ္ဘီရာ။ **ဂမ္ဘီရတ္ထာ** တိ အတ္ထဂမ္ဘီရာ။ **လောကုတ္တရာ**တိ လောကုတ္တရဓမ္မဒီပကာ။ **သုညတာ ပဋိသံယုတ္တာ**တိ ခန္ဓဓာတုအာယတနပစ္စယာကာရပဋိသံယုတ္တာ။ **န အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တီ** တိ ဇာနနတ္ထာယ စိတ္တံ န ဌပေဿန္တိ။ **ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ ပရိယာပုဏိတဗ္ဗ**န္တိ ဥဂ္ဂဟေတဗ္ဗေ စ ဝဠဉ္ဇေတဗ္ဗေ စ။ **ကဝိတာ**တိ သိလောကာဒိဗန္ဓနဝသေန ကဝီဟိ ကတာ။ **ကာဝေယျာ** တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဗာဟိရကာ**တိ သာသနတော ဗဟိဒ္ဓာ ဌိတာ။ **သာဝကဘာသိတာ**တိ ဗာဟိရသာဝကေဟိ ဘာသိတာ။ သေသမေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယျတ္တာ စ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၀. စတုတ္ထအနာဂတဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၀. ဒသမေ **ကလျာဏကာမာ** တိ သုန္ဒရကာမာ။ **ရသဂ္ဂါနိ** တိ ဥတ္တမရသာနိ။ **သံသဋ္ဌာ ဝိဟရိဿန္တီ** တိ ပဉ္စဝိဓေန သံသဂ္ဂေန သံသဋ္ဌာ ဝိဟရိဿန္တိ။ **သန္နိဓိကာရပရိဘောဂ**န္တိ သန္နိဓိကတဿ ပရိဘောဂံ။ **သြဠာရိကမ္ပိ နိမိတ္တ**န္တိ ဧတ္ထ ပထဝိံ ခဏန္တောပိ ခဏာဟီတိ အာဏာပေန္တောပိ ပထဝိယံ သြဠာရိကံ နိမိတ္တံ ကရောတိ နာမ။ တိဏကဋ္ဌသာခာပလာသံ ဆိန္ဒန္တောပိ ဆိန္ဒာတိ အာဏာပေန္တောပိ ဟရိတဂ္ဂေ သြဠာရိကံ နိမိတ္တံ ကရောတိ နာမ။ အာဇီဝတ္ထာယ ပဏ္ဏနိတပအာဒီနိ ကပ္ပာပေန္တော ဖလာနိ သြစိနန္တော တ သြစိနာပေန္တော ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ဣမေသု စတူသု သုတ္တေသု သတ္ထာရာ သာသနေ ဝုဍ္ဎိပရိဟာနိ ကထိတာတိ။

ယောဓာဇီဝဝဂ္ဂေါ တတိယော။

(၉) ၄. ထေရဝဂ္ဂေါ

၁. ရဇနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၁. စတုတ္ထဿ ပဌမေ **ရဇနီယေသူ**တိ ရာဂဿ ပစ္စယေသု အာရမ္မဏေသု။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၂. ဝီတရာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၂. ဒုတိယေ **မက္ခီ** တိ ဂုဏမက္ခကော။ **ပဠာသီ**တိ ယုဂဂ္ဂာဟလက္ခဏေန ပဠာသေန သမန္နာဂတော။

၃. ကုဟကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၃. တတိယေ **ကုဟကော**တိ တီဟိ ကုဟနဝတ္ထူဟိ သမန္နာဂတော။ **လပကော**တိ လာဘသန္နိဿိတာယ လပနာယ သမန္နာဂတော။ **နေမိတ္တိကော** တိ နိမိတ္တကိရိယကာရကော။ **နိပ္ပေသိကော** တိ နိပ္ပေသနကတာယ သမန္နာဂတော။ **လာဘေန စ လာဘံ နိဇိဂီသိတာ**တိ လာဘေန လာဘဂဝေသကော။ သုက္ကပက္ခော ဝုတ္တဝိပလ္လာသဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတုတ္ထံ ဥတ္တာနမေဝ။

၅. အက္ခမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၅. ပဉ္စမေ **အက္ခမော ဟောတိ ရူပါန** န္တိ ရူပာရမ္မဏာနံ အနဓိဝါသကော ဟောတိ, တံ အာရမ္မဏံ ဟိ ရာကဒီဟိ အဘိဘုယျတိ။ ဧသေဝ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၆. ပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၆. ဆဋ္ဌေ **အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တော** တိ ပဉ္စသု အတ္ထေသု ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပတ္တော။ **ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တော**တိ စတုဗ္ဗိဓေ ဓမ္မေ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပတ္တော။ **နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တော** တိ ဓမ္မနိရုတ္တီသု ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပတ္တော။ **ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တော** တိ တေသု တီသု ဉာဏေသု ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပတ္တော။ သောပန တာနိ တီဏိ ဉာဏာနေဝ ဇာနာတိ, န တေသံ ကိစ္စံ ကရောတိ။ **ဥစ္စာဝစာနီ**တိ မဟန္တခုဒ္ဒကာနိ။ **ကိံကရဏီယာနီ**တိ ကြတိ ကတ္တဗ္ဗာနိ။

၇. သီလဝန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၇. သတ္တမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ သီလံ ပနေတ္ထ ခီဏာသဝသီလမေဝ, ဗာဟုသစ္စမ္ပိ ခီဏာသဝဗာဟုသစ္စမေဝ, တစာပိ ခီဏာသဝဿ ကလျာဏတစာဝ, ဈာနာနိပိ ကိရိယဇ္ဈာနာနေဝ ကထိတာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၈. ထေရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၈. အဋ္ဌမေ **ထေရော**တိ ထိရဘာဝပ္ပတ္တော။ **ရတ္တညူ** တိ ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အတိက္ကန္တာနံ ဗဟူနံ ရတ္တီနံ ဉာတာ။ **ဉာတော**တိ ပညာတော ပာကဋော။ **ယသဿီ** တိ ယသနိဿိတော။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော**တိ အယာထာဝဒိဋ္ဌိကော။ **သဒ္ဓမ္မာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ** တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မတော ဝုဋ္ဌာပေတွာ။ **အသဒ္ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေတီ** တိ အကုသလကမ္မပထေသု ပတိဋ္ဌာပေတိ။

၉. ပဌမသေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၉. နဝမေ **သေခဿာ** တိ သိက္ခကဿ သကရဏီယဿ။ **ပရိဟာနာယာ**တိ ဥပရိဂုဏေဟိ ပရိဟာနတ္တာယ။ **ကမ္မာရာမတာ**တိ နဝကမ္မေ ရမနကဘာဝေါ။ **ဘဿာရာမတာ** တိ အာလာပသလ္လာပေ ရမနကဘာဝေါ။ **နိဒ္ဒါရာမတာ** တိ

နိဒ္ဒာယနေ့ ရမနကဘာတော။ **သင်္ဂဏိကာရာမတာ**တိ ဂဏသင်္ဂဏိကာယ ရမနကဘာတော။ **ယထာဝိမုတ္တံ စိတ္တံ န ပစ္စဝေက္ခတီ**တိ ယထာ ယံ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ, ယေ စ အသော ပဟီနာ, ဂုဏာ စ ပဋိလဒ္ဓါ, တေ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဥပရိဂုဏပဋိလာဘာယ တယာမံ န ကရောတီတိ အတ္ထော။ ကတိ ကမသ္မိံ သုတ္တေ သတ္တန္နံ သေခါနံ ဥပရိဂုဏေဟိ ပရိဟာနိကာရဏဉ္စ ဝုဒ္ဓိကာရဏဉ္စ ကထိတံ။ ယဉ္စ နာမ သေခဿ ပရိဟာနကာရဏံ, တံ ပုထုဇ္ဇနဿ ပဌမမေဝ ဟောတီတိ။

၁၀. ဒုတိယသေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၀. ဒသမေ **ဝိယတ္တော**တိ ဗျတ္တော ဆေကော။ **ကိံကရဏီယေသူ**တိ ကတိ ကတ္တဗ္ဗေသု။ **စေတောသမထန္**တိ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာနံ။ **အနနုလောမိကေနာ**တိ သာသနဿ အနနုစ္ဆဝိကေန။ **အတိကာလေနာ**တိ အတိပာတောဝ။ **အတိဒိဝါ**တိ ဒိဝါ ဝုစ္စတိ မဇ္ဈန္ဟိကော, တံ အတိက္ကမိတွာ။ **အာဘိသလ္လေခိကာ**တိ အတိဝိယ ကိလေသသလ္လေခိကာ။ **စေတောဝိဝရဏသပ္ပာယာ**တိ စိတ္တဝိဝရဏသင်္ခာတာနံ သမထဝိပဿနာနံ သပ္ပာယာ။ **အပ္ပိစ္ဆကထာ**တိ အပ္ပိစ္ဆာ ဟောထာတိ ကထနကထာ။ **သန္တုဋ္ဌိကထာ**တိ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သန္တုဋ္ဌာ ဟောထာတိ ကထနကထာ။ **ပဝိဝေကကထာ**တိ တီဟိ ဝိဝေကေဟိ ဝိဝိတ္တာ ဟောထာတိ ကထနကထာ။ **အသံသဂ္ဂကထာ**တိ ပဉ္စဝိဓေန သံသဂ္ဂေန အသံသဋ္ဌာ ဟောထာတိ ကထနကထာ။ **ဝီရိယာရမ္ဘကထာ**တိ ဒုဝိဓံ ဝီရိယံ အာရဘထာတိ ကထနကထာ။ **သီလကထာ**ဒီသု သီလံ အာရဗ္ဘ ကထာ သီလကထာ။ သမာဓိံ အာရဗ္ဘ, ပညံ အာရဗ္ဘ, ပဉ္စဝိဓံ ဝိမုတ္တိံ အာရဗ္ဘ, ဧကူနဝီသတိပစ္စဝေက္ခဏသင်္ခာတံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ အာရဗ္ဘ ကထာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ။ **န နိကာမလာဘီ**တိအာဒီသု န ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတလာဘီ, ဒုက္ခလာဘီ န ဝိပုလလာဘီတိ အတ္ထော။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝတိ။

ထေရဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

(၁၀) ၅. ကကုဓဝဂ္ဂေါ

၁-၂. သမ္ဗအသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ

၉၁-၉၂. ပဌမသ္ဒ ပဥ္စမေ ပဌမ္ဗ သမ္ဗအ မိဿိကာ ကထိတာ။ ဒုတိယေ ပုရိမာ စတသ္သော မိဿိကာ, ပဋ္ဌမိ လောကိကာဝ။

၃. ဗျာကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၃. တတိယေ **အညာဗျာကရဏာနိ** တိ အရဟတ္တဗျာကရဏာနိ။ **မန္ဒတ္တာ** တိ မန္ဒဘာဝေန အညာဏေန။ **မောမူဟတ္တာ**တိ အတိမူဠ္ဟဘာဝေန။ **အညံ ဗျာကရောတိ** တိ အရဟတ္တံ ပတ္တောသ္မီတိ ကထေတိ။ **ဣစ္ဆာပကတော** တိ ဣစ္ဆာယ အဘိဘူတော။ **အဓိမာနေနာ**တိ အဓိဂတမာနေန။ **သမ္မဒေဝ** တိ ဟေတုနာ နယေန ကာရဏေနေဝ။

၄-၅. ဖာသုဝိဟာရသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၄-၉၅. စတုတ္ထေ **ဖာသုဝိဟာရာ**တိ သုခဝိဟာရာ။ ပဋ္ဌမေ **အကုပ္ပ** န္တိ အရဟတ္တံ။

၆. သုတဓရေသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၆. ဆဋ္ဌေ **အပ္ပဋ္ဌော** တိ အပ္ပသမာရမ္ဘော။ **အပ္ပကိစ္စော** တိ အပ္ပကရဏီယော။ **သုဘရော**တိ သုခေန ဘရိတဗ္ဗော သုပေသော။ **သုသန္တောသော** တိ တီဟိ သန္တောသေဟိ သုဋ္ဌု သန္တောသော။ **ဇီဝိတပရိက္ခာရေသူ**တိ ဇီဝိတသမ္ဘာရေသု။ **အပ္ပာဟာရော** တိ မန္ဒာဟာရော။ **အနောဒရိကတ္တ** န္တိ န ဩဒရိကဘာဝံ အမဟဂ္ဃသဘာဝံ အနုယုတ္တော။ **အပ္ပမိဒ္ဓော** တိ န ဗဟုနိဒ္ဒော။ သတ္တမဋ္ဌမာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနိ။

၉. သီဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၉. နဝမေ **သက္ကစ္စညေဝ ဒေတိ နော အသက္ကစ္စ** န္တိ အနဝညာယ အဝိရဇ္ဈိတွာဝ ဒေတိ, နော အဝညာယ ဝိရဇ္ဈိတွာ။ **မာ မေ ယောဂ္ဂပထော နဿာ** တိ မယှံ ကတယောဂ္ဂပထော မယှံ မာ နဿတု, ''ဧကော သီဟော ဥဋ္ဌာယ ဗိဠာရံ ပဟရန္တော ဝိရဇ္ဈိတွာ ပဟရီ''တိ ဧဝံ ဝတ္တာရော မာ ဟောန္တူတိ အတ္ထော။ **အန္နဘာရနေသာဒာန** န္တိ ဧတ္ထ အန္နံ ဝုစ္စတိ ယဝဘတ္တံ, တံ ဘာရော ဧတေသန္တိ အန္နဘာရာ။ ယာစကာနံ ဧတံ နာမံ။ နေသာဒာ ဝုစ္စန္တိ သာကုဏိကာ။ ဣတိ သဗ္ဗပစ္ဆိမာယ ကောဋိယာ ဧတေသံ ယာစကနေသာဒာနမ္ပိ သက္ကစ္စမေဝ ဒေသေတိ။

၁၀. ကကုဓထေရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၀. ဒသမေ **အတ္တဘာဝပဋိလာဘော**တိ သရီရပဋိလာဘော။ **ဒွေ ဝါ တီဏိ ဝါ မာဂဓကာနိ ကမက္ခေတ္တာနိ** တိ ဧတ္ထ မာဂဓိကံ ကမက္ခေတ္တံ အတ္ထိ ခုဒ္ဒကံ, အတ္ထိ မဇ္ဈိမံ, အတ္ထိ မဟန္တံ။ ခုဒ္ဒကံ ကမက္ခေတ္တံ ဣတော စတ္တာလီသံ ဥသဘာနိ, ဣတော စတ္တာလီသန္တိ ကဝုတံ ဟောတိ, မဇ္ဈိမံ ဣတော ကဝုတံ, ဣတော ကဝုတန္တိ အဍ္ဎယောဇနံ ဟောတိ, မဟန္တံ ဣတော ဒိယဍ္ဎကဝုတံ, ဣတော ဒိယဍ္ဎကဝုတန္တိ တိကဝုတံ ဟောတိ။ တေသု ခုဒ္ဒကေန ကမက္ခေတ္တေန တီဏိ, ခုဒ္ဒကေန စ မဇ္ဈိမေန စ ဒွေ ကမက္ခေတ္တာနိ တဿ အတ္တဘာဝော။ တိကဝုတပ္ပမာဏံ ဟိဿ သရီရံ။ **ပရိဟာယိဿာမီ** တိ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ ဂောပယိဿာမိ။ **ရက္ခဿေတ** န္တိ ရက္ခဿု ဧတံ။ **မောဃပုရိသော**တိ တုစ္ဆပုရိသော။ **နာဿဿာ** တိ န ဧတဿ ဘဝေယျ။ **သမုဒာစရေယျာမာ** တိ ကထေယျာမ။ **သမ္မန္နတီ** တိ သမ္မာနံ ကရောတိ။ **ယံ တုမော ကရိဿတိ တုမောဝ တေန ပညာယိဿတီ** တိ ယံ ဧသ ကရိဿတိ, ဧသောဝ တေန ကမ္မေန ပာကဋော ဘဝိဿတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ကကုဓဝဂ္ဂေါ ပဋ္ဌမော။

ဒုတိယပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

၃. တတိယပဏ္ဏာသကံ

(၁၁) ၁. ဖာသုဝိဟာရဝဂ္ဂေါ

၁. သာရဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၁. တတိယဿ ပဌမေ **ဝေသာရဇ္ဇကရဏာ** တိ ဝိသာရဒဘာဝကရဏာ။ **သာရဇ္ဇံ ဟောတီ** တိ ဒေါမနဿံ ဟောတိ။

၂. ဥဿင်္ကိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၂. ဒုတိယေ **ဥဿင်္ကိတပရိသင်္ကိတော** တိ ဥဿင်္ကိတော စ ပရိသင်္ကိတော စ။ **အပိ အကုပ္ပဓမ္မောပီ** တိ အပိ အကုပ္ပဓမ္မော ခီဏာသဝေါ သမာနောပိ ပရေဟိ ဟပဘိက္ခုဟိ ဥဿင်္ကိတပရိသင်္ကိတော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဝေသိယာဂေါစရောတိ**အာဒီသု ဝေသိယာ ဝုစ္စန္တိ ရူပူပဇီဝိနိယော, တာ ဂေါစရော အဿာတိ ဝေသိယာဂေါစရော, တာသံ ဂေဟံ အဘိဏှဂမနောတိ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ပန **ဝိဓဝါ**တိ မတပတိကာ။ **ထုလ္လကုမာရိကာ** တိ မဟလ္လိကကုမာရိကာယော။

၃. မဟာစောရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၃. တတိယေ **ဣတော ဘောဂေန ပဋိသန္ထရိဿာမီ** တိ ဣတော မမ သာပတေယျတော ဘောဂံ ဂဟေတွာ တေန ပဋိသန္ထာရံ ကရိဿာမိ, တဿ စ မမ စ အန္တရံ ပိဒဟိဿာမီတိ အတ္ထော။ **ဂဟဏာနီ**တိ ပရသန္တကာနံ ဘဏ္ဍာနံ ဂဟဏာနိ။ **ဂုယှမန္တာ** တိ ဂုဟိတဗ္ဗမန္တာ။ **အန္တဂ္ဂါဟိကာယာ** တိ သဿတံ ဝါ ဥစ္ဆေဒံ ဝါ ဂဟေတွာ ဌိတာယ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ စတုတ္ထေ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

၅. ဖာသုဝိဟာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၅. ပဉ္စမေ **မေတ္တံ ကာယကမ္မ** န္တိ မေတ္တစိတ္တေန ပဝတ္တိတံ ကာယကမ္မံ။ **အာဝိ စေဝ ရဟော စာ**တိ သမ္မုခေ စေဝ ပရမ္မုခေ စ။ ဣတရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ယာနိ တာနိ သီလာနီ**တိအာဒိ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလဝသေန ဝုတ္တံ။ **သမာဓိသံဝတ္တနိကာနီ**တိ မဂ္ဂသမာဓိဖလသမာဓိနိဗ္ဗတ္တကာနိ။ **သီလသာမညဂတော**တိ သမာနသီလတံ ဂတော, ဧကသဒိသသီလော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **တက္ကရဿာ** တိ ယော နံ ကရောတိ, တဿ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သီလံ မိဿကံ ကထိတံ, ဒိဋ္ဌိ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌီတိ။

၆. အာနန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၆. ဆဋ္ဌေ **နော စ ပရံ အဓိသီလေ သမ္ပဝတ္တာ ဟောတီ** တိ ပရံ သီလဘာဝေန န ဂရဟတိ န ဥပဝဒတိ။ **အတ္တာနုပေက္ခီ**တိ အတ္တနောဝ ကတာကတံ ဇာနနဝသေန အတ္တာနံ အနုပေက္ခိတာ။ **နော ပရာနုပေက္ခီ** တိ ပရဿ ကတာကတေသု အဗျာဝဋော။ **အပညာတော**တိ အပာကဋော အပ္ပပုညော။ **အပညာတကေနာ**တိ အပညာတဘာဝေန အပာကဋတာယ မန္ဒပုညတာယ။ **နော ပရိတဿတီ** တိ ပရိတာသံ နာပဇ္ဇတိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ခီဏာသဝေါဝ ကထိတော။

၇-၈. သီလသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၀၇-၁၀၈. သတ္တမေ သီလသမာဓိပညာ မိဿိကာ ကထိတာ, ဝိမုတ္တိ အရဟတ္တဖလံ, ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ လောကိယမေဝ။ အဋ္ဌမေပိ ဧသေဝ နယော။ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ ပနေတ္ထ အသေခဿ ပဝတ္တတ္တာ အသေခန္တိ ဝုတ္တံ။

၉-၁၀. စာတုဒ္ဒိသသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၀၉-၁၁၀. နဝမေ **စာတုဒ္ဒိသော** တိ စတူသု ဒိသာသု အပ္ပဋိဟတစာရော။ က္ကမသ္မိမ္ပိ သုတ္တေ ခီဏာသဝေါဝ ကထိတော။ ဒသမေ **အလန္တိ** ယုတ္တော။ က္ကဏာပိ ခီဏာသဝေါဝ ကထိတော။

ဖာသုဝိဟာရဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

(၁၂) ၂. အန္ဓကဝိန္ဒဝဂ္ဂေါ

၁. ကုလူပကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၁. ဒုတိယဿ ပဌမေ **အသန္ထဝဝိဿာသီ** တိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ သန္ထဝံ အကရောန္တေသု ဝိဿာသံ အနာပဇ္ဇန္တေသုယေဝ ဝိဿာသံ ကရောတိ။ **အနိဿရဝိကပ္ပီ** တိ အနိဿရောဝ သမာနော "ဣမံ ဒေထ, ဣမံ ဂဏှထာ"တိ ဣဿရော ဝိယ ဝိကပ္ပေတိ။ **ဝိဿဋ္ဌုပသေဝီ** တိ ဝိဿဋ္ဌာနိ ဘိန္နကုလာနိ ဃဋ္ဋေနတ္ထာယ ဥပသေဝတိ။ **ဥပကဏ္ဏကဇပ္ပီ**တိ ကဏ္ဏမူလေ မန္တံ ဂဏှာတိ။ သုက္ကပက္ခော ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂. ပစ္ဆာသမဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၂. ဒုတိယေ **ပတ္တပရိယာပန္နံ န ဂဏှာတီ** တိ ဥပဇ္ဈာယေ နိဝတ္တိတွာ ဌိတေ အတ္တနော တုစ္ဆပတ္တံ ဒတွာ တေန တဿ ပတ္တံ န ဂဏှာတိ, တတော တေ ဒီယမာနံ န ဂဏှာတိ။ **န နိဝာရေတီ**တိ ဣဒံ ဝစနံ အာပတ္တိဝီတိက္ကမဝစနံ နာမာတိ န ဇာနာတိ။ ဥတ္တွာ တပိ, "ဘန္တေ, ဧဝရူပံ နာမ ဝတ္တုံ န ဝဋ္ဋတီ"တိ န နိဝာရေတိ။ **ကထံ ဩပာတေတီ**တိ တဿ ကထံ ဘိန္ဒိတွာ အတ္တနော ကထံ ပဝေသေတိ။ **ဇဠော**တိ ဇဍော။ **ဧဠမူဂေ**တိ ပဂ္ဃရိတခေဠမုခော။ တတိယံ ဥတ္တာနမေဝ။

၄. အန္ဓကဝိန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၄. စတုတ္ထေ **သီလဝါ ဟောထာ**တိ သီလဝန္တာ ဟောထ။ **အာရက္ခသတိနော** တိ ဒွါရရက္ခိကာယ သတိယာ သမန္နာဂတာ။ **နိပက္ကသတိနော** တိ ဒွါရရက္ခနကေနေဝ ဉာဏေန သမန္နာဂတသတိနော။ **သတာရက္ခေန စေတသာ သမန္နာဂတာ**တိ သတာရက္ခေန စိတ္တေန သမန္နာဂတာ။ **အပ္ပဘဿာ** တိ အပ္ပကထာ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ** တိ ကမ္မဿကတဇ္ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂ-ဖလဝသေန ပဉ္စဝိဓာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတာ။ အပိစ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏမ္ပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၅. မစ္ဆရိနီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၅. ပဉ္စမေ **အာဝါသမစ္ဆရိနီ** တိ အာဝါသံ မစ္ဆရာယတိ, တတ္ထ အညေသံ ဝါသံ န သဟတိ။ **ကုလမစ္ဆရိနီ** တိ ဥပဋ္ဌာကကုလံ မစ္ဆရာယတိ, အညေသံ တတ္ထ ဥပသင်္ကမနံ န သဟတိ။ **လာဘမစ္ဆရိနီ** တိ လာဘံ မစ္ဆရာယတိ, အညေသံ တံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တံ န သဟတိ။ **ဝဏ္ဏမစ္ဆရိနီ** တိ ဂုဏံ မစ္ဆရာယတိ, အညေသံ ဂုဏကထံ န သဟတိ။ **ဓမ္မမစ္ဆရိနီ** တိ ပရိယတ္တိဓမ္မံ မစ္ဆရာယတိ, အညေသံ အဒာတုံ န ဣစ္ဆတိ။

၆-၇. ဝဏ္ဏနာသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၁၆-၁၁၇. ဆဋ္ဌေ **သဒ္ဓာဒေယျံ ဝိနိပါတေတီ** တိ ပရေဟိ သဒ္ဓာယ ဒိန္နပိဏ္ဍပါတတော အဂ္ဂံ အဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ပရဿ ဒေတိ။ သတ္တမေ **ဣဿုကိနီ** တိ ဣဿာယ သမန္နာဂတာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အန္ဓကဝိန္ဒဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

(၁၃) ၃. ဂိလာနဝဂ္ဂော

၄. ဒုတိယဥပဋ္ဌာကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၄. တတိယသ္မိံ စတုတ္ထေ **နပ္ပဋိဗလော**တိ ကာယဗလေန စ ဉာဏဗလေန စ အသမန္နာဂတော။ **အာမိသန္တရော**တိ အာမိသဟေတုကော စီဝရာဒီနိ ပစ္စာသီသမာနော။

၅-၆. အနာယုဿာသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၁၂၅-၁၂၆. ပဉ္စမေ **အနာယုဿာ**တိ အာယုပစ္ဆေဒနာ, န အာယုဝဍ္ဎနာ။ ဆဋ္ဌေပိ ဧသေဝ နယော။

၇. ဝပကာသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၇. သတ္တမေ **နာလံ သင္ဃမ္ဟာ ဝပကာသိတုံ**န္တိ သင္ဃတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဧကကော ဝသိတုံ န ယုတ္တော။ ကာမဉ္စေသ သင္ဃမဇ္ဈေပိ ဝသိတုံ အယုတ္တောဝ အသင္ဃသောဘနတာယ, ဩတာအနုသာသနိပ္ပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ပန နိပ္ပရိယာယေနေဝ သင္ဃမ္ဟာ ဝပကာသိတုံ န ယုတ္တော။ **အလံ သင္ဃမ္ဟာ ဝပကာသိတုံ**န္တိ စာတုဒ္ဒိသတ္တာ သင္ဃမ္ဟာ နိက္ခမ္မ ဧကကော ဝသိတုံ ယုတ္တော, သင္ဃသောဘနတာယ ပန သင္ဃေပိ ဝသိတုံ ယုတ္တောယေဝ။ အဋ္ဌမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၉. ပရိကုပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၉. နဝမေ **အာပာယိကာ**တိ အပာယဂမိနော။ **နေရယိကာ**တိ နိရယဂမိနော။ **ပရိကုပ္ပာ**တိ ပရိကုပ္ပနသဘာဝါ ပုရာဏဝဏသဒိသာ။ **အတေကိစ္ဆာ**တိ အကတ္တဗ္ဗပရိကမ္မာ။ ဒသမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဂိလာနဝဂ္ဂော တတိယော။

(၁၄) ၄. ရာဇဝဂ္ဂော

၁. ပဌမစက္ကာနုဝတ္တနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၁. စတုတ္ထဿ ပဌမေ **ဓမ္မေနာ** တိ ဒသကုသလဓမ္မေန။ **စက္က** န္တိ အာဏာစက္ကံ။ **အတ္ထညူ** တိ ရဇ္ဇတ္ထံ ဇာနာတိ။ **ဓမ္မညူ** တိ ပဝေဏိဓမ္မံ ဇာနာတိ။ **မတ္တညူ** တိ ဒဏ္ဍေ ဝာ ဗလမ္ဟိ ဝာ ပမာဏံ ဇာနာတိ။ **ကာလညူ**တိ ရဇ္ဇသုခါ နုဘဝနကာလံ, ဝိနိစ္ဆယကရဏကာလံ, ဇနပဒစာရိကာကာလဉ္စ ဇာနာတိ။ **ပရိသညူ**တိ အယံ ပရိသာ ခတ္တိယပရိသာ, အယံ ဗြာဟ္မဏဝေဿသုဒ္ဒသမဏပရိသာတိ ဇာနာတိ။

တထာဂတတရေ **အတ္ထညူ** တိ ပဉ္စ အတ္ထေ ဇာနာတိ။ **ဓမ္မညူ** တိ စတ္တာရော ဓမ္မေ ဇာနာတိ။ **မတ္တညူ** တိ စတူသု ပစ္စယေသု ပဋိဂ္ဂဟဏပရိဘောဂမတ္တံ ဇာနာတိ။ **ကာလညူ**တိ အယံ ကာလော ပဋိသလ္လီနဿ, အယံ သမာပတ္တိယာ, အယံ ဓမ္မဒေသနာယ, အယံ ဇနပဒစာရိကာယာတိ ဧဝံ ကာလံ ဇာနာတိ။ **ပရိသညူ**တိ အယံ ပရိသာ ခတ္တိယပရိသာ။ပေ.။ အယံ သမဏပရိသာတိ ဇာနာတိ။ **အနုတ္တရ** န္တိ နဝဟိ လောကုတ္တရဓမ္မေဟိ အနုတ္တရံ။ **ဓမ္မစက္က** န္တိ သေဋ္ဌစက္ကံ။

၂. ဒုတိယစက္ကာနုဝတ္တနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၂. ဒုတိယေ **ပိတရာ ပဝတ္တိတံ စက္က** န္တိ စက္ကဝတ္တိမ္ဟိ ပဗ္ဗဇိတေ ဝါ ကာလကတေ ဝါ စက္ကရတနံ သတ္တာဟမတ္တံ ဌတွာ အန္တရဓာယတိ, ကထမေသ တံ အနုပ္ပဝတ္တေတိ နာမ? ပိတု ပဝေဏိယံ ဌတွာ စက္ကဝတ္တိဝတ္တံ ပူရေတွာ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇံ ကာရေန္တောပိ ပိတရာ ပဝတ္တိတမေဝ အနုပ္ပဝတ္တေတိ နာမ။

၃. ဓမ္မရာဇာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၃. တတိယံ တိကနိပာတေ ဝုတ္တနယမေဝ။ သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗေ ပနေတ္ထ ပစ္ဆိမပဒဒွယမေဝ ဝိသေသော။ တတ္ထ သမ္မာအာဇီဝေ သေဝိတဗ္ဗော, မိစ္ဆာအာဇီဝေ န သေဝိတဗ္ဗော။ သပ္ပာယော ကမနိဂမော သေဝိတဗ္ဗော, အသပ္ပာယော န သေဝိတဗ္ဗော။

၄. ယဿံဒိသံသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၄. စတုတ္ထေ **ဥဘတော**တိ ဒွီဟိပိ ပက္ခေဟိ။ **မာတိတော စ ပိတိတော စာ**တိ ယဿ ဟိ မာတာ ခတ္တိယာ, မာတုမာတာ ခတ္တိယာ, တဿာပိ မာတာ ခတ္တိယာ။ ပိတာ ခတ္တိယော, ပိတုပိတာ ခတ္တိယော, တဿပိ ပိတာ ခတ္တိယော။ သော ဥဘတော သုဇာတော မာတိတော စ ပိတိတော စ။ **သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော** တိ သံသုဒ္ဓာယ မာတုကုစ္ဆိယာ သမန္နာဂတော။ ''သမဝေပာကိနိယာ ဂဟဏိယာ''တိ ဧတ္ထ ပန ကမ္မဇတေဇောဓာတု ဂဟဏီတိ ဝုစ္စတိ။ **ယာဝ သတ္တမာ ပိတာမဟယုဂါ**တိ ဧတ္ထ ပိတုပိတာ ပိတာမဟော, ပိတာမဟဿ ယုဂံ ပိတာမဟယုဂံ။ ယုဂန္တိ အာယုပ္ပမာဏံ ဝုစ္စတိ။ အဘိလာပမတ္တမေဝ စေတံ, အတ္ထတော ပန ပိတာမဟောယေဝ ပိတာမဟယုဂံ။ တတော ဥဒ္ဓံ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗပုရိသာ ပိတာမဟဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတာ။ ဧဝံ ယာဝ သတ္တမော ပုရိသော, တာဝ သံသုဒ္ဓဂဟဏိကော, အထ ဝါ အက္ခိတ္တော အနုပက္ကုဋ္ဌော ဇာတိဝါဒေနာတိ ဒဿေတိ။ **အက္ခိတ္တော** တိ ''အပနေထ ဧတံ, ကိံ ဣမိနာ''တိ ဧဝံ အက္ခိတ္တော အနဝက္ခိတ္တော။ **အနုပက္ကုဋ္ဌော** တိ န ဥပက္ကုဋ္ဌော န အက္ကောသံ ဝါ နိန္ဒံ ဝါ ပတ္တပုဗ္ဗော။ ကေန ကာရဏေနာတိ? **ဇာတိဝါဒေန,** ''ဣတိပိ ဟီနဇာတိကော ဧသော''တိ ဧဝရူပေန ဝစနေနာတိ အတ္ထော။

အဍ္ဍော တိအာဒီသု ယော ကောစိ အတ္တနော သန္တကေန ဝိဘဝေန အဍ္ဍော ဟောတိ။ ဣဓ ပန န ကေဝလံ အဍ္ဍောယေဝ, **မဟဒ္ဓနော** မဟတာ အပရိမာဏသင်္ချေန ဓနေန သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။ ပဉ္စကာမဂုဏဝသေန မဟန္တာ ဥဠာရာ ဘောဂါ အဿာတိ **မဟာဘောဂေါ။ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရော** တိ ကောသော ဝုစ္စတိ ဘဏ္ဍာဂါရံ, နိဒဟိတွာ ဌပိတေန ဓနေန ပရိပုဏ္ဏကောသော, ဓညေန စ ပရိပုဏ္ဏကောဋ္ဌာဂါရောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ စတုဗ္ဗိဓော

ကောသော ဟတ္ထိ အဿာ ရထာ ရဋ္ဌန္တိ, တိဝိဓံ ကောဋ္ဌာကရံ ဓနကောဋ္ဌာကရံ ဓညကောဋ္ဌာကရံ ဝတ္ထကောဋ္ဌာ ကရန္တိ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ ပရိပုဏ္ဏမဿာတိ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာကရော။ **အဿုတယာ** တိ ကဿစိ ဗဟုမ္ပိ ဓနံ ဒေန္တဿ သေနာ န သုဏာတိ, သာ အနဿုတ နာမ ဟောတိ။ ကဿစိ အဒေန္တဿာပိ သုဏာတိယေဝ, အယံ အဿုတ နာမ။ **ဩတဒပဋိုကရာယာ**တိ "ဣဒံ တေ ကတ္တဗ္ဗံ, ဣဒံ န ကတ္တဗ္ဗံ"န္တိ ဒိန္နဩတဒကရာယ။ **ပဏ္ဍိတော** တိ ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတော။ **ဗျတ္တော** တိ ပညာဝေယျတ္တိယေန ယုတ္တော။ **မေဓာဝီ**တိ ဌာနုပ္ပတ္တိကပညာ ယ သမန္နာဂတော။ **ပဋိဗလော**တိ သမတ္ထော။ **အတ္တေ စိန္တေတု** န္တိ ဝဍ္ဍိအတ္ထေ စိန္တေတုံ။ သော ဟိ ပစ္စုပ္ပန္န အတ္ထဝသေနေဝ "အတီတေပိ ဧဝံ အဟေသုံ, အနာဂတေပိ ဧဝံ ဘဝိဿန္တီ"တိ စိန္တေတိ။ **ဝိဇိတာဝီနန္တိ** ဝိဇိတဝိဇ ယာနံ, မဟန္တေန တ ဝိဇယေန သမန္နာဂတာနံ။ **ဝိမုတ္တစိတ္တာန** န္တိ ပဥ္စဟိ ဝိမုတ္တီဟိ ဝိမုတ္တမာနသာနံ။

၅-၆. ပတ္ထနာသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၁၃၅-၁၃၆. ပဥ္စမေ **နေဂမဇာနပဒဿာ** တိ နိဂမတာသိနော စ ရဋ္ဌတာသိနော စ ဇနဿ။ **ဟတ္ထိသ္မိ** န္တိအာဒီဟိ ဟ တ္ထိအဿရထထရုဓနုလေခမုဒ္ဒာဂဏနာဒီနိ သောဠသ မဟာသိပ္ပာနိ ဒဿိတာနိ။ **အနဝယော**တိ သမတ္ထော ပရိပုဏ္ ဏော။ သေသမေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဆဋ္ဌေ **ဩပရဇ္ဇ** န္တိ ဥပရာဇဘာဝံ။

၇. အပ္ပံသုပတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၇. သတ္တမေ **ပုရိသာဓိပ္ပာယာ** တိ အဿုဒ္ဓမ္မဝသေန ပုရိသေ ဥပ္ပန္နာဓိပ္ပာယာ ပုရိသဇ္ဈာသယာ။ **အာအနာဓိပ္ပ ဟယော**တိ ဣအနိ ဂဟေတုံ သက္ခိဿာမိ, ဣအနိ သက္ခိဿာမီတိ ဧဝံ ဂဟဏာဓိပ္ပာယော။ **ဝိသံယောကာဓိပ္ပာယော** တိ ဣအနိ နိဗ္ဗာနံ ဟာပုဏိဿာမိ, ဣအနိ ဟာပုဏိဿာမီတိ ဧဝံ နိဗ္ဗာနဇ္ဈာသယော။

၈. ဘတ္တာဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၈. အဋ္ဌမေ **ဘတ္တာဒကော** တိ ဘတ္တက္ခာဒကော, ဗဟုဘတ္တဘုဉ္ဇောတိ အတ္ထော။ **ဩကာသဖရဏော**တိ ဩကာသံ ဖရိတွာ အညေသံ သမ္ဗာဓံ ကတွာ ဌာနေန ဩကာသဖရဏော။ တတ္ထ တတ္ထ လဏ္ဍံ သာရေတိ ဟတေတီ တိ **လဏ္ဍသာရဏော** ။ တွေကာ ဟတ္ထီတိ ဂဏနကာလေ သလာကံ ဂဏှာတီတိ **သလာကဂ္ဂာဟီ** ။ နိသီဒနသယနဝ သေန မဉ္စပီဌံ မဒ္ဒတီတိ **မဉ္စပီဌမဒ္ဒနော** ။ ဘိက္ခုဂဏနကာလေ သလာကံ ဂဏှာတီတိ **သလာကဂ္ဂာဟီ** ။

၉. အက္ခမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၉. နဝမေ **ဟတ္ထိကာယ** န္တိ ဟတ္ထိဃဋံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သင်္ဂါမေ အဝစရန္တီတိ **သင်္ဂါမာဝ စရာ။ ဧကိဿာ တ တိဏောဒကဒတ္တိယာ ဝိမာနိတော** တိ ဧကေဒိဝသံ ဧကေန တိဏောဒကအနေန ဝိမာနိတော, ဧကဒိဝ သမတ္တံ အလဒ္ဓတိဏောဒကောတိ အတ္ထော။ ဣတော ပရမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ **န သက္ကောတိ စိတ္တံ သမာဒဟိတုန္** တိ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ သမ္မာ ဌပေတုံ န သက္ကောတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၁၀. သောတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၀. ဒသမေ **ဒုရင်္ဂတာန** န္တိ န သုဋ္ဌု ဝုတ္တာနံ အဒေသဝသေန ပဝတ္တိတာနံ ဖရုသဝစနာနံ။ **ဒုရာဂတာန**န္တိ ဒုက္ခုပ္ပ ဟာဒနာကာရေန သောတဒွာရံ အာဂတာနံ။ **ဝစနပထာန**န္တိ ဝစနာနံ။ **ဒုက္ခာန** န္တိ ဒုက္ခမာနံ။ **တိဗ္ဗာန** န္တိ ဗဟလာနံ တာပ နသဘာတနံ တ။ **ခရာန**န္တိ ဖရုသာနံ။ **ကဋုကာန**န္တိ တိခိဏာနံ။ **အသာတာန**န္တိ အမဓုရာနံ။ **အမနာပာန**န္တိ မနံ အပ္ပာ ယိတုံ ဝဍ္ဎေတုံ အသမတ္ထာနံ။ **ပာဏဟရာန**န္တိ ဇီဝိတဟရာနံ။ **ယာ သာ ဒိသာ**တိ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထာဒိဝသေန ဒိသ္ သတိ အပဒိဿတီတိ နိဗ္ဗာနံ ဒိသာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယသ္မာ ပန တံ အာဂမ္မ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ သမထံ ဂစ္ဆန္တိ, တသ္ မာ **သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော** တိ ဝုတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ သီလသမာဓိပညာ မိဿ် သိကာ ကထိတာတိ။

ရာဇဝဂ္ဂော စတုတ္ထော။

(၁၅) ၅. တိကဏ္ဍကီဝဂ္ဂေါ

၁. အဝဇာနာတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၁. ပဉ္စမဿ ပဌမေ **သံတသေနာ**တိ ကေတောတသေန။ **အာဒေယျမုခေါ** တိ အာဒိယနမုခေါ, ဂဟဏမုခေါတိ အတ္ထော။ **တမေနံ ဒတွာ အဝဇာနာတီ**တိ “အယံ ဒိန္နံ ပဋိဂ္ဂဟေတုမေဝ ဇာနာတီ”တိ ဧဝံ အဝမညတိ။ **တမေနံ သံတသေန အဝဇာနာတီ**တိ အပ္ပမတ္တကေ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ကုဇ္ဈိတွာ “ဇာနာမဟံ တယာ ကတကမ္မံ, တ္တေကံ အဒ္ဓာနံ အဟံ ကိံ ကရောန္တော ဝသိံ, နနု တုယှံ ဟမေဝ ကတာကတံ ဝီမံသန္တော”တိအာဒီနိ ဝတ္တာ ဟောတိ။ အထ ဣတရော “အဒ္ဓာ ကောစိ မယှံ အေသော ဘဝိဿတီ”တိ ကိဉ္စိ ပဋိပ္ဖရိတုံ န သက္ကောတိ။ **တံ ခိပ္ပညေဝ အဓိမုစ္စိတာ ဟောတီ** တိ တံ ဝဏ္ဏံ တ အဝဏ္ဏံ တ သီဃမေဝ သဒ္ဒဟတိ။ သဒ္ဒဟနဋ္ဌေန ဟိ အာအာဒေနေန ဧသ အာဒိယနမုခေါတိ ဝုတ္တော။ **အာဓေယျမုခေါ**တိ ဟဋ္ဌိယာ ပန ဌပိတမုခေါတိ အတ္ထော။ မဂ္ဂေ ခဋ္ဌအာတဋ္ဌော ဝိယ အာဂတာဂတံ ဥဒကံ ဝဏ္ဏံ တ အဝဏ္ဏံ တ သဒ္ဒဟနဝသေန သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ ဌပိတမုခေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဣတ္တရသဒ္ဓော တိ ပရိတ္တကသဒ္ဓော။ **ကုသလာကုသလေ ဓမ္မေ န ဇာနာတီ** တိအာဒီသု ကုသလေ ဓမ္မေ “ဣမေ ကုသလာ”တိ န ဇာနာတိ, အကုသလေ ဓမ္မေ “ဣမေ အကုသလာ”တိ န ဇာနာတိ။ တထာ သာဝဇ္ဇေ သဒေါသဓမ္မေ “ဣမေ သာဝဇ္ဇာ”တိ, အနဝဇ္ဇေ စ နိဒ္ဒေါသဓမ္မေ “ဣမေ အနဝဇ္ဇာ”တိ, ဟီနေ ဟီနာတိ, ပဏီတေ ပဏီတာတိ။ **ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေ** တိ “ဣမေ ကဏှာ သုက္ကေ ပဋိဗာဟေတွာ ဌိတတ္တာ သပ္ပဋိဘာဂ နာမ, ဣမေ စ သုက္ကာ ကဏှေ ပဋိဗာဟိတွာ ဌိတတ္တာ သပ္ပဋိဘာဂ”တိ န ဇာနာတိ။

၂. အာရဘတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၂. ဒုတိယေ **အာရဘတိ စ ဝိပ္ပဋိသာရီ စ ဟောတီ** တိ အာပတ္တိဝီတိက္ကမနဝသေန အာရဘတိ စေဝ, တပ္ပစ္စယာ စ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ။ **စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိ** န္တိ အရဟတ္တသမာဓိဉ္စေဝ အရဟတ္တဖလညာဏဉ္စ။ **နပ္ပဇာနာတီ**တိ အနဓိဂတတ္တာ န ဇာနာတိ။ **အာရဘတိ န ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတီ** တိ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, ဝုဋ္ဌိတတ္တာ ပန န ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ။ **နာရဘတိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတီ** တိ သကိံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ ပစ္ဆာ ကိဉ္စာပိ နာပဇ္ဇတိ, ဝိပ္ပဋိသာရံ ပန ဝိနောဒေတုံ န သက္ကောတိ။ **နာရဘတိ န ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတီ** တိ န စေဝ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, န စ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ။ **တဉ္စ စေတောဝိမုတ္တိံ။ပေ။ နိရုဇ္ဈန္တီ** တိ အရဟတ္တံ ပန အပ္ပတ္တော ဟောတိ။ ပဉ္စမနယေန ခီဏာသဝေါ ကထိတော။

အာရမ္ဘဇာ တိ အာပတ္တိဝီတိက္ကမသမ္ဘတာ။ **ဝိပ္ပဋိသာရဇာ** တိ ဝိပ္ပဋိသာရတော ဇာတာ။ **ပဝဍ္ဎန္တိ** တိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနေန ဝဍ္ဎန္တိ။ **အာရမ္ဘဇေ အာသဝေ ပဟာယာ** တိ ဝီတိက္ကမသမ္ဘဝေ အာသဝေ အာပတ္တိဒေသနာယ တ အာပတ္တိဝုဋ္ဌာနေန တ ပဇဟိတွာ။ **ပဋိဝိနောဒေတွာ**တိ သုဒ္ဓန္တေ ဌိတဘာဝပစ္စဝေက္ခဏေန နီဟရိတွာ။ **စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝေတူ**တိ ဝိပဿနာစိတ္တဉ္စ တံသမ္ပယုတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝေတု။ သေသံ ဣမိနာ ဥပာယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

၃. သာရန္ဒဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၃. တတိယေ **ကာမာဓိမုတ္တာန** န္တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု အဓိမုတ္တာနံ။ **ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော** တိ နဝလောကုတ္တရဓမ္မတ္ထာယ သဟသီလကံ ပုဗ္ဗဘာဂပ္ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော ပဋိပတ္တိပူရကော ပုဂ္ဂလော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ။

၄. တိကဏ္ဍကီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၄. စတုတ္ထေ **အပ္ပဋိကူလေ**တိ အပ္ပဋိကူလာရမ္မဏေ။ **ပဋိကူလသညီ**တိ ပဋိကူလန္တိ ဧဝံသညီ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ကထံ ပနာယံ ဧဝံ ဝိဟရတီတိ? ဣဋ္ဌသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ပန အသုဘာယ ဝါ ဖရတိ, အနိစ္စတော ဝါ ဥပသံဟရတိ။ ဧဝံ တာဝ အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိ။ အနိဋ္ဌသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ မေတ္တာယ ဝါ ဖရတိ, ဓာတုတော ဝါ ဥပသံဟရတိ။ ဧဝံ ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ဝိဟရတိ။ ဥဘယသ္မိံ ပန ပုရိမနယဿ စ ပစ္ဆိမနယဿ စ ဝသေန တတိယစတုတ္ထဝါရာ ဝုတ္တာ, ဆဠင်္ဂုပေက္ခာဝသေန ပဉ္စမော။ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ စေသာ ခီဏာသဝဿ ဥပေက္ခာသဒိသာ, န ပန ခီဏာသဝုပေက္ခာ။ တတ္ထ **ဥပေက္ခကော ဝိဟရေယျာ**တိ မဇ္ဈတ္တဘာဝေ ဌိတော ဝိဟရေယျ။ **ကွစနီ**တိ ကိသ္မိဉ္စိ အာရမ္မဏေ။ **ကတ္ထစီ**တိ ကိသ္မိဉ္စိ ပဒေသေ။ **ကိဉ္စန** တိ ကောစိ အပ္ပမတ္တကောပိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပဉ္စသု ဌာနေသု ဝိပဿနာဝ ကထိတာ။ တံ အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဘိက္ခု ကာတုံ သက္ကောတိ, ဉာဏဝါ ပညုတ္တရော ဗဟုဿုတသမဏောပိ ကာတုံ သက္ကောတိ။ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိနော ကာတုံ သက္ကောန္တိယေဝ, ခီဏာသဝေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထီတိ။ ပဉ္စမံ ဥတ္တာနမေဝ။

၆. မိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၆. ဆဋ္ဌေ **ကမ္မန္တံ ကာရေတီ**တိ ခေတ္တာဒိကမ္မန္တံ ကာရေတိ။ **အဓိကရဏံ အာဒိယတီ**တိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ အာဒိယတိ။ **ပါမောက္ခေသု ဘိက္ခူသူ**တိ ဒိသာပါမောက္ခေသု ဘိက္ခူသု။ **ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ ဟောတီ**တိ ပစ္စနီကဂ္ဂဟိတာယ ဝိရုဒ္ဓေါ ဟောတိ။ **အနဝတ္ထစာရိက**န္တိ အနဝတ္ထာနစာရိကံ။

၇. အသပ္ပုရိသဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၇. သတ္တမေ **အသက္ကစ္စံ ဒေတီ**တိ န သက္ကရိတွာ သုစိံ ကတွာ ဒေတိ။ **အစိတ္တီကတွာ ဒေတီ**တိ အစိတ္တီကာရေန အဂါရဝဝသေန ဒေတိ။ **အပဝိဒ္ဓံ ဒေတီ**တိ န နိရန္တရံ ဒေတိ, အထ ဝါ ဆဍ္ဍေတုကာမော ဝိယ ဒေတိ။ **အနာဂမနဒိဋ္ဌိကော ဒေတီ**တိ ကတဿ နာမ ဖလံ အာဂမိဿတီတိ န ဧဝံ အာဂမနဒိဋ္ဌိံ န ဥပ္ပါဒေတွာ ဒေတိ။

သုက္ကပက္ခေ **စိတ္တီကတွာ ဒေတီ**တိ ဒေယျဓမ္မေ စ ဒက္ခိဏေယျေသု စ စိတ္တီကာရံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဒေတိ။ တတ္ထ ဒေယျဓမ္မံ ပဏီတံ ဩဇဝန္တံ ကတွာ ဒေန္တော ဒေယျဓမ္မေ စိတ္တီကာရံ ဥပဋ္ဌပေတိ နာမ။ ပုဂ္ဂလံ ဝိစိနိတွာ ဒေန္တော ဒက္ခိဏေယျေသု စိတ္တီကာရံ ဥပဋ္ဌပေတိ နာမ။ **သဟတ္ထာ ဒေတီ**တိ အာဏတ္တိယာ ပရဟတ္ထေန အဒတွာ ''အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ဝိစရန္တေန မေ ဟတ္ထပါဒါနံ အလဒ္ဓကာလဿ ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ, ဝဋ္ဋမောက္ခံ ဘဝနိဿရဏံ ကရိဿာမီ''တိ သဟတ္ထေနေဝ ဒေတိ။ **အာဂမနဒိဋ္ဌိကော**တိ ''အနာဂတဘဝဿ ပစ္စယော ဘဝိဿတီ''တိ ကမ္မဉ္စ ဝိပါကဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ ဒေတီတိ။

၈. သပ္ပုရိသဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၈. အဋ္ဌမေ **သဒ္ဓါယာ**တိ ဒါနဉ္စ ဒါနဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ။ **ကာလေနာ**တိ ယုတ္တပ္ပတ္တကာလေန။ **အနဂ္ဂဟိတစိတ္တော**တိ အဂ္ဂဟိတစိတ္တော မုတ္တစာဂေ ဟုတွာ။ **အနုပဟစ္စာ**တိ အနုပဃာတေတွာ ဂုဏေ အမက္ခေတွာ။ **ကာလာဂတာ စဿ အတ္ထာ ပစုရာ ဟောန္တီ**တိ အတ္ထာ အာဂစ္ဆမာနာ ဝယောဝုဍ္ဎကာလေ အနာဂန္တွာ ယုတ္တပ္ပတ္တကာလေ ပဌမဝယသ္မိံယေဝ အာဂစ္ဆန္တိ စေဝ ဗဟူ စ ဟောန္တိ။

၉. ပဌမသမယဝိမုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄၉. နဝမေ **သမယဝိမုတ္တဿာ**တိ အပ္ပိတပ္ပိတက္ခဏေယေဝ ဝိက္ခမ္ဘိတေဟိ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ သမယဝိမုတ္တိသင်္ခါတာယ လောကိယဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တစိတ္တဿ။ ဒသမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

တိကဏ္ဍကီဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တတိယပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

၄. စတုတ္ထပဏ္ဏာသကံ

(၁၆) ၁. သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမသမ္မတ္တနိယာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၁. စတုတ္ထသ္သ ပဌမေ **အဘဗ္ဗော နိယာမံ ဩက္ကမိတုံ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တ**န္တိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု သမ္မတ္တဘူတံ မဂ္ဂနိယာမံ ဩက္ကမိတုံ အဘဗ္ဗော အဘာဇနံ။ **ကထံ ပရိဘောတီ**တိအာဒီသု "ကိံ ကထာ နာမ သော"တိ ဝဒန္တော **ကထံ ပရိဘောတိ** နာမ။ "ကိံ နာမေသ ကထေတိ, ကိံ အယံ ဇာနာတီ"တိ ဝဒန္တော **ကထိကံ ပရိဘောတိ** နာမ။ "မယံ ကိံ ဇာနာမ, ကုတော အမှာကံ ဧတံ သောတုံ ဗလ"န္တိ ဝဒန္တော **အတ္တာနံ ပရိဘောတိ** နာမ။ ဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၂. ဒုတိယသမ္မတ္တနိယာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၂. ဒုတိယေ **အနညာတေ အညာတမာနီ**တိ အဝိညာတသ္မိံယေဝ "ဝိညာတမိဒံ မယာ"တိ ဧဝံမာနီ။

၃. တတိယသမ္မတ္တနိယာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၃. တတိယေ **မက္ခီ ဓမ္မံ သုဏာတီ**တိ မက္ခီ ဟုတွာ ဂုဏမက္ခနစိတ္တေန ဓမ္မံ သုဏာတိ။ **ဥပာရမ္ဘစိတ္တော**တိ နိဂ္ဂဟာရောပနစိတ္တော။ **ရန္ဓဂဝေသီ**တိ ဂုဏရန္ဓံ ဂုဏစ္ဆိဒ္ဒံ ဂဝေသန္တော။

၄. ပဌမသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၄. စတုတ္ထေ **န သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ သုဏန္တီ**တိ ဩဟိတသောတာ သုကတကာရိနော ဟုတွာ န သုဏန္တိ။ **န ပရိယာပုဏန္တီ**တိ ယထာသုတံ ဓမ္မံ ဝဠဉ္ဇနာပိ သက္ကစ္စံ န ဝဠဉ္ဇေန္တိ။ ပဥ္စမံ ဥတ္တာနမေဝ။

၆. တတိယသဒ္ဓမ္မသမ္မောသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၆. ဆဋ္ဌေ **အပ္ပဋိသရဏော**တိ အပ္ပတိဋ္ဌော။ အာစရိယာ ဟိ သုတ္တန္တသ္သ ပဋိသရဏံ နာမ, တေသံ အဘာဝေ အပ္ပဋိသရဏော ဟောတိ။ သေသမေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

၇. ဒုက္ကထာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၇. သတ္တမေ **ပုဂ္ဂလံ ဥပနိဓာယ**ာတိ တံ တံ ပုဂ္ဂလံ ဥပနိက္ခိပိတွာ, သက္ခိံ ကတွာတိ အတ္ထော။ **ကစ္ဆမာနာ ယာ**တိ ကထိယမာနာယ။ သေသမေတ္ထ အဋ္ဌမဥ္စ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

၉. ဥဒာယီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၉. နဝမေ **အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေဿာမီ**တိ အာနာပုဗ္ဗိကထံ သီလံ, သီလာနန္တရံ သဂ္ဂန္တိ ဧဝံ ဒေသနာနုပုဗ္ဗိံ ကထံ တ, ယံ ယံ သုတ္တပဒံ တ ကထာပဒံ တ နိက္ခိတ္တံ ဟောတိ, တသ္သ တသ္သ အနုရူပကထံ ကထေဿာမီတိ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပရေသံ ဓမ္မော ဒေသေတဗ္ဗော။ **ပရိယာယဒဿာဝီ**တိ တသ္သ တသ္သ အတ္ထသ္သ တံ တံ ကာရဏံ ဒဿေန္တော။ ကာရဏဉ္ဟိ ဣဓ ပရိယာယောတိ ဝုတ္တံ။ **အနုဒ္ဒယတံ ပဋိစ္စာ**တိ "မဟာသမ္ဗာဓပ္ပတ္တေ သတ္တေ သမ္ဗာဓတော မောစေဿာမီ"တိ အနုကမ္ပံ အာဂမ္မ။ **န အာမိသန္တရော**တိ န အာမိသဟေတုကော, အတ္တနော စတုပစ္စယလာဘံ အနာသီသန္တောတိ အတ္ထော။ **အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ အနုပဟစ္စာ**တိ အတ္တုက္ကံသနပရဝမ္ဘနာဒိဝသေန အတ္တာနဉ္စ ပရဉ္စ ဂုဏုပဃာတေန အနုပဟန္တွာ။

၁၀. ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၀. ဒသမေ **ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာ** တိ ယာနိ ဟတ္ထာဒီနိ ကိစ္စာနိ နိပ္ဖာဒေတုံ ဌာနာနိ ဥပ္ပန္နာနိ ဟောန္တိ, တေသု မတ္တကံ အသမ္ပတ္တေသု အန္တရာယေဝ ဒုန္နိဟာရာ ဒုဝိက္ခမ္ဘယာ ဟောန္တိ။ **ပဋိဘာနန္တိ** ကထေတုကာမတာ ဝုစ္စတိ။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဒုပ္ပဋိဝိနောဒယာနိ, န သုပ္ပဋိဝိနောဒယာနိ။ ဥပာယေန ပန ကာရဏေန အနုရူပာဟိ ပစ္စဝေက္ခဏာအနုသာသနာဒီဟိ သက္ကာ ပဋိဝိနောဒေတုန္တိ။

သဒ္ဓမ္မဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

(၁၇) ၂. အာဃာတဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမအာဃာတပဋိဝိနယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၁. ဒုတိယဿ ပဌမေ အာဃာတံ ပဋိဝိနေန္တိ ဝူပသမေန္တီတိ **အာဃာတပဋိဝိနယာ။ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သဗ္ဗသော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော**တိ ယတ္ထ အာရမ္မဏေ ဘိက္ခုနော အာဃာတော ဥပ္ပန္နော ဟောတိ, တတ္ထ သော သဗ္ဗော ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ပဋိဝိနောဒေတဗ္ဗောတိ အတ္ထော။ **မေတ္တာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဘာဝေတဗ္ဗာ**တိ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနဝသေန မေတ္တာ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ **ကရုဏာယ**ပိ ဧသေဝ နယော။ **ဥပေက္ခာ** ပန စတုက္ကပဉ္စကဇ္ဈာနဝသေန ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ယသ္မာ ပန ယံ ပုဂ္ဂလံ ပဿတော စိတ္တံ န နိဗ္ဗာတိ, တသ္မိံ မုဒိတာ န သဏ္ဌာဟတိ, တသ္မာ သာ န ဝုတ္တာ။ **အသတိအမနသိကာရော**တိ ယထာ သော ပုဂ္ဂလော န ဥပဋ္ဌာတိ, ကုဋ္ဋာဒီဟိ အန္တရိတော ဝိယ ဟောတိ, ဧဝံ တသ္မိံ အသတိအမနသိကာရော အာပဇ္ဇိတဗ္ဗော။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနမေဝ။

၂. ဒုတိယအာဃာတပဋိဝိနယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၂. ဒုတိယေ အာဃာတော ဧတေသု ပဋိဝိနေတဗ္ဗောတိ **အာဃာတပဋိဝိနယာ**။ အာဃာတော ဧတေဟိ ပဋိဝိနေတဗ္ဗောတိပိ **အာဃာတပဋိဝိနယာ**။ ပဋိဝိနယောတိ ဟိ ပဋိဝိနယဝတ္ထူနမ္ပိ ပဋိဝိနယကာရဏာနမ္ပိ ဧတံ အဓိဝစနံ, တဒုဘယမ္ပိ ဣဓ ဝဋ္ဋတိ။ ပဉ္စ ဟိ ပုဂ္ဂလာ ပဋိဝိနယဝတ္ထူ ဟောန္တိ ပဉ္စဟိ ဥပမာဟိ ပဉ္စ ပဋိပတ္တိယော ပဋိဝိနယကာရဏာနိ။ **လဘတိ စ ကာလေန ကာလံ စေတသော ဝိဝရံ စေတသော ပသာဒ**န္တိ ကာလေ ကာလေ သမထဝိပဿနာစိတ္တဿ ဥပ္ပန္နောကာသသင္ခာတံ ဝိဝရဉ္စေဝ သဒ္ဓာသမ္ပန္နဘာဝသင္ခာတံ ပသာဒဉ္စ လဘတိ။

ရထိယာယာတိ အန္တရဝီထိယံ။ **နန္တက**န္တိ ပိလောတိကခဏ္ဍံ။ **နိဂ္ဂဟေတွာ**တိ အက္ကမိတွာ။ **ယော တတ္ထ သာရော**တိ ယံ တတ္ထ ထိရဋ္ဌာနံ။ **တံ ပရိပာတေတွာ**တိ တံ လုဉ္စိတွာ။ **ဧဝမေဝ ခော**တိ ဧတ္ထ ပံသုကူလိကော ဝိယ မေတ္တာဝိဟာရီ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, ရထိယာယ နန္တကံ ဝိယ ဝေရိပုဂ္ဂလော, ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ ဝိယ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတာ, ထိရဋ္ဌာနံ ဝိယ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတာ, ဒုဗ္ဗလဋ္ဌာနံ ဆဍ္ဍေတွာ ထိရဋ္ဌာနံ အာဒာယ ဂန္တွာ သိဗ္ဗိတွာ ရဇိတွာ ပာရုပိတွာ ဝိစရဏကာလော ဝိယ အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတံ အမနသိကတွာ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတံ မနသိကတွာ ဝေရိမ္ဟိ စိတ္တုပ္ပာဒံ နိဗ္ဗာပေတွာ ဖာသုဝိဟာရကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သေဝာလပဏကပရိယောနဒ္ဓာတိ သေဝာလေန စ ဥဒကပပ္ပဋကေန စ ပဋိစ္ဆန္နာ။ **ဃမ္မပရေတော**တိ ဃမ္မေန အနုဂတော။ **ကိလန္တော**တိ မဂ္ဂကိလန္တော။ **တသိတော**တိ တဏှာဘိဘူတော။ **ပိပာသိတော**တိ ပာနီယံ ပာတုကာမော။ **အပဝိယူဟိတွာ**တိ အပနေတွာ။ **ပိဝိတွာ**တိ ပသန္နဥဒကံ ပိဝိတွာ။ **ဧဝမေဝ ခော**တိ ဧတ္ထ ဃမ္မာဘိတတ္တော ပုရိသော ဝိယ မေတ္တာဝိဟာရီ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, သေဝာလပဏကံ ဝိယ အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတာ, ပသန္နဥဒကံ ဝိယ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတာ, သေဝာလပဏကံ အပဗျူဟိတွာ ပသန္နောဒကံ ပိဝိတွာ ဂမနံ ဝိယ အပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရတံ အမနသိကတွာ ပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရတံ မနသိကတွာ ဝေရိမ္ဟိ စိတ္တုပ္ပာဒံ နိဗ္ဗာပေတွာ ဖာသုဝိဟာရကာလော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ခောဘေဿာမီတိ စာလေဿာမိ။ **လောဠေဿာမီ**တိ အာကုလံ ကရိဿာမိ။ **အပေယျမ္ပိ တံ ကရိဿာမီ**တိ ပိဝိတုံ အသက္ကုဏေယျံ ကရိဿာမိ။ **စတုက္ကုဏ္ဍိကော**တိ ဇာဏူဟိ စ ဟတ္ထေဟိ စ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာနေန စတုက္ကုဏ္ဍိကော ဟုတွာ။ **ဂေါပီတကံ ပိဝိတွာ**တိ ဂါဝိယော ဝိယ မုခေန အာကဍ္ဎန္တော ပိဝိတွာ။ **ဧဝမေဝ ခော**တိ ဧတ္ထ ဃမ္မာဘိတတ္တော ပုရိသော ဝိယ မေတ္တာဝိဟာရီ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, ဂေါပဒံ ဝိယ ဝေရိပုဂ္ဂလော, ဂေါပဒေ ပရိတ္တဥဒကံ ဝိယ တဿဗ္ဘန္တရေ ပရိတ္တဂုဏော, စတုက္ကုဏ္ဍိကဿ ဂေါပီတကံ ပိဝိတွာ ပက္ကမနံ ဝိယ တဿ အပရိသုဒ္ဓကာယဝစီသမာစာရတံ အမနသိကတွာ ယံ သော ကာလေန ကာလံ ဓမ္မဿဝနံ နိဿာယ စေတသော ဝိဝရပ္ပသာဒသင္ခာတံ ပီတိပါမောဇ္ဇံ လဘတိ, တံ မနသိကတွာ စိတ္တုပ္ပာဒနိဗ္ဗာပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အာဗာဓိကောတိ ဣရိယာပထဘဉ္ဇနကေန ဝိသဘာဂဗာဓေန အာဗာဓိကော။ **ပုရတောပိဿာ** တိ ပုရတောပိ ဘဝေယျ။ **အနယဗျသန** န္တိ အဝဍ္ဎိဝိနာသံ။ **ဧဝမေဝ ခေါတိ** ဧတ္ထ သော အနာထဂိလာနော ဝိယ သဗ္ဗကဏှာဟမ္မသမင်္ဂီက တော ပုဂ္ဂလော, အဒ္ဓါနမဂ္ဂေါ ဝိယ အနမတဂ္ဂသံသာရော, ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ကမာနံ ဒူရဘာဝေ ဝိယ နိဗ္ဗာနသ္သ ဒူရဘာဝေ, သပ္ပာယဘောဇနာနံ အလာဘော ဝိယ သာမညဖလဘောဇနာနံ အလာဘော, သပ္ပာယဘေသဇ္ဇာနံ အလာ ဘော ဝိယ သမထဝိပဿနာနံ အဘာဝေ, ပတိရူပုပဋ္ဌာကာနံ အလာဘော ဝိယ ဩတအနုသာသနီဟိ ကိလေသတိကိစ္ဆကာနံ အဘာဝေ, ကမန္တနာယကဿ အလာဘော ဝိယ နိဗ္ဗာနသမ္ပာပကဿ တထာဂတဿ တ တထာဂတသာဝ ကဿ တ အလဒ္ဓဘာဝေ, အညတရဿ ပုရိသဿ ဒိသွတ ကာရုညုပဋ္ဌာနံ ဝိယ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ မေတ္တာဝိဟာရိက ဿ ကာရုညံ ဥပ္ပာဒေတွတ စိတ္တနိဗ္ဗာပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အဉ္ဇောဒကာ တိ ပသန္နောဒကာ။ **သာတောဒကာတိ** မဓုရောဒကာ။ **သီတောဒကာတိ** တနုသီတသလိလာ။ **သေတကာတိ** ဥမိဘိဇ္ဇနုဋ္ဌာနေသု သေတဝဏ္ဏာ။ **သုပတိတ္ထာ** တိ သမတိတ္ထာ။ **ဧဝမေဝ ခေါတိ** ဧတ္ထ ဃမ္မာဘိတတွ တော ပုရိသော ဝိယ မေတ္တာဝိဟာရီ ဒဋ္ဌဗ္ဗော, သာ ပေါက္ခရဏီ ဝိယ ပရိသုဒ္ဓသဗ္ဗဒွတရော ပုရိသော, နှာတွတ ပိဝိတွတ ပစ္စုတ္တရိတွတ ရုက္ခစ္ဆာယာယာ နိပဇ္ဇိတွတ ယထာကာမံ ဂမနံ ဝိယ တေသု ဒွတရေသု ယံ ကိဉ္စတိ, တံ အာရမ္မဏံ ကတွတ စိတ္တနိဗ္ဗာပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတိယစတုတ္ထာနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယာနေဝ။

၅. ပဥ္စဟပုစ္ဆာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၅. ပဉ္စမေ **ပရိဘဝ** န္တိ ပရိဘဝနတ္ထော, ဧဝံ ပရိဘဝိဿာမီတိ ပရိဘဝနတ္ထာယ ပုစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **အညာတုကာမောတိ** ဇာနိတုကာမော ဟုတွတ။

၆. နိရောဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၆. ဆဋ္ဌေ **အတ္ထေတံ ဌာန** န္တိ အတ္ထိ ဧတံ ကာရဏံ။ **နော စေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျာ** တိ နော စေ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ အရဟတ္တံ ပာပုဏေယျ။ **ကဗဠီကာရာဟာရဘက္ခာနံ ဒေဝတာန** န္တိ ကာမာဝစရဒေဝတာနံ။ **အညတရံ မနောမယံ ကာယ** န္တိ ဈာနမနေန နိဗ္ဗတ္တံ အညတရံ သုဒ္ဓာဝါသဗ္ရဟ္မကာယံ။ **ဥဒာယီတိ** လာဠုဒာယီ။ သော ဟိ "မနောမယ"န္တိ သုတွတ "အာရုပ္ပေ န ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ ပဋိဗာဟိ။ ထေရော "သာရိပုတ္တော ကိံ ဇာနာတိ, ယဿ သမ္မုခါ ဧဝံ ဘိက္ခု ဝစနံ ပဋိက္ကောသန္တိ"တိ ဧဝံ ဗာလာနံ လဒ္ဓိဥပ္ပတ္တိပဋိဗာဟနတ္ထံ တံ ဝစနံ အနမိတသေတွတ ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။

အတ္ထိ နာမာ တိ အမရိသနတ္ထေ နိပါတော။ တေနေဝ စေတ္ထ "အဇ္ဈုပေက္ခိဿထာ"တိ အနာဂတဝစနံ ကတံ။ အယဉ္ဟေတ္ထတ္ထော – အာနန္ဒ, တုမှေ ထေရံ ဘိက္ခုံ ဝိဟေဌိယမာနံ အဇ္ဈုပေက္ခထ, န ဝေ ဧတံ မရိသယာမိ န သဟာမိ နာဓိဝာသေမီတိ။ ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ အာနန္ဒထေရံယေဝ ဧဝမာဟာတိ? ဓမ္မဘဏ္ဍာဂာရိကတ္တာ။ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂာရိကဿ ဟိ ဧဝံ ဝဒန္တော ပဋိဗာဟိတုံ ဘာရော။ အပိစေသ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ပိယသဟာယော, တေနာပိဿ သေ ဘာရော။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဘဂဝါ အာနန္ဒတ္ထေရံ ဂရဟန္တော ဧဝမာဟ, န ပနေသော တသ္သေဝ ဂရဟာ, သမ္မုခီဘူတာနံ သဗ္ဗေသံယေဝ ဂရဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝိဟာရ** န္တိ ဂန္ဓကုဋိံ။

အနုစ္စရိယ န္တိ န အစ္ဆရိယံ။ **ယထာတိ** ကာရဏဝစနံ။ **အာယသ္မန္တံယေဝေတ္ထ ဥပဝါနံ ပဋိဘာသေယျာ** တိ ဧတ္ထ ဘဂဝတာ စ ဧဝံ တေဒေဝ ကာရဏံ အာရဗ္ဘ ဥဒာဟဋေ အာယသ္မတောယေဝ ဥပဝါနဿ ပဋိဝစနံ ပဋိဘာတု ဥပဋ္ဌာတူတိ ဒီပေတိ။ **သာရဇ္ဇံ ဩက္ကန္တ** န္တိ ဒောမနဿံ အနုပဝိဋ္ဌံ။ **သီလဝါတိ** အာဒီဟိ ခီဏာသဝသီလာဒီနိယေဝ က ထိတာနိ။ **ခန္တိဇ္ဇေနာ** တိအာဒီနိ သက္ကာရာဒီနံ ကာရဏပုစ္ဆာဝသေန ဝုတ္တာနိ။ ကိံ ခန္တိစ္စာဒီဟိ ကာရဏေဟိ တံ တံ သဗ္ရဟ္မစာရီ သက္ကရေယျုန္တိ အယဉ္ဟေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။

၇. စောဒနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၇. သတ္တမေ **စောဒကေနာ**တိ ဝတ္ထုသန္ဒဿနာ အာပတ္တိသန္ဒဿနာ သံဝါသပ္ပဋိက္ခေပော သာမီစိပ္ပဋိက္ခေပောတိ စတူဟိ စောဒနာဝတ္ထူဟိ စောဒယမာနေန။ **ကာလေန ဝက္ခာမိ နော အကာလေနာ** တိ ဧတ္ထ စုဒိတကဿ ကာလော ကထိတော, န စောဒကဿ။ ပရံ စောဒေန္တေန ဟိ ပရိသမဇ္ဈေ ဝါ ဥပောသထပဝါရဏဂ္ဂေ ဝါ အာသနသာလာဘောဇနသာလာဒီသု ဝါ န စောဒေတဗ္ဗော, ဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နကာလေ "ကရောတာယသ္မာ ဩကာသံ, အဟံ အာယသ္မန္တံ ဝတ္တုကာမော"တိ ဧဝံ ဩကာသံ ကာရေတွာ စောဒေတဗ္ဗော။ ပုဂ္ဂလံ ပန ဥပပရိက္ခိတွာ ယော လောလပုဂ္ဂလော အဘူတံ ဝတွာ ဘိက္ခူနံ အယသံ အာရောပေတိ, သော ဩကာသကမ္မံ ဝိနာပိ စောဒေတဗ္ဗော။ **ဘူတေနာ**တိ တစ္ဆေန သဘာဝေန။ **သဏှေနာ**တိ မဋ္ဋေန မုဒုကေန။ **အတ္ထသံဟိတေနာ** တိ အတ္ထကာမတာယ ဟိတကာမတာယ ဥပေတေန။ **အဝိပ္ပဋိသာရော ဥပဒဟာတဗ္ဗော** တိ အမင်္ကုဘာဝော ဥပနေတဗ္ဗော။ **အလံ တေ အဝိပ္ပဋိသာရာယာ** တိ ယုတ္တံ တေ အမင်္ကုဘာဝါယ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။ အဋ္ဌမံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဟာကဋ္ဌမေဝ။

၉. ခိပ္ပနိသန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၉. နဝမေ ခိပ္ပံ နိသာမယတိ ဥပဓာရေတီတိ **ခိပ္ပနိသန္တိ** ။ သုဂ္ဂဟိတံ ကတွာ ဂဏှာတီတိ **သုဂ္ဂဟိတဂ္ဂာဟီ**။ **အတ္ထကုသလော**တိ အဋ္ဌကထာယ ဆေကော။ **ဓမ္မကုသလော**တိ ပာဠိယံ ဆေကော။ **နိရုတ္တိကုသလော** တိ နိရုတ္တိဝစနေသု ဆေကော။ **ဗျဉ္ဇနကုသလော** တိ အက္ခရပ္ပဘေဒေ ဆေကော။ **ပုဗ္ဗာပရကုသလော** တိ အတ္ထပုဗ္ဗာပရံ, ဓမ္မပုဗ္ဗာပရံ, အက္ခရပုဗ္ဗာပရံ, ဗျဉ္ဇနပုဗ္ဗာပရံ, အနုသန္ဓိပုဗ္ဗာပရန္တိ ဣမသ္မိံ ပဉ္စဝိဓေ ပုဗ္ဗာပရေ ဆေကော။ တတ္ထ **အတ္ထပုဗ္ဗာပရကုသလော**တိ ဟေဋ္ဌာ အတ္ထေန ဥပရိ အတ္ထံ ဇာနာတိ, ဥပရိ အတ္ထေန ဟေဋ္ဌာ အတ္ထံ ဇာနာတိ။ ကထံ? သော ဟိ ဟေဋ္ဌာ အတ္ထံ ဌပေတွာ ဥပရိ အတ္ထေ ဝုတ္တေ "ဟေဋ္ဌာ အတ္ထော အတ္ထီ"တိ ဇာနာတိ။ ဥပရိ အတ္ထံ ဌပေတွာ ဟေဋ္ဌာ အတ္ထေ ဝုတ္တေပိ "ဥပရိ အတ္ထော အတ္ထီ"တိ ဇာနာတိ။ ဥဘတော ဌပေတွာ မဇ္ဈေ အတ္ထေ ဝုတ္တေ "ဥဘတော အတ္ထော အတ္ထီ"တိ ဇာနာတိ။ မဇ္ဈေ အတ္ထံ ဌပေတွာ ဥဘတောဘာဂေသု အတ္ထေ ဝုတ္တေ "မဇ္ဈေ အတ္ထော အတ္ထီ"တိ ဇာနာတိ။ **ဓမ္မပုဗ္ဗာပရာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အနုသန္ဓိပုဗ္ဗာပရေ** ပန သီလံ အာဒိံ ကတွာ အာရဒ္ဓေ သုတ္တန္တေ မတ္ထကေ ဆသု အဘိညာသု အာဂတာသု "ယထာနုသန္ဓိံ ယထာနုပရိစ္ဆေဒံ သုတ္တန္တော ဂတော"တိ ဇာနာတိ။ ဒိဋ္ဌိဝသေန အာရဒ္ဓေ ဥပရိ သစ္စေသု အာဂတေသုပိ "ယထာနုသန္ဓိနာ ဂတော"တိ ဇာနာတိ။ ကလဟဘဏ္ဍနဝသေန အာရဒ္ဓေ ဥပရိ သာရဏီယဓမ္မေသု အာဂတေသုပိ, ဒ္ဝတ္တိံသတိရစ္ဆာနကထာဝသေန အာရဒ္ဓေ ဥပရိ ဒသကထာဝတ္ထူသု (အ. နိ. ၁၀.၆၉; ဥဒာ.၃၁) အာဂတေသုပိ "ယထာနုသန္ဓိနာ ဂတော"တိ ဇာနာတီတိ။

၁၀. ဘဒ္ဒဇိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၀. ဒသမေ **အဘိဘူ**တိ အဘိဘဝိတွာ ဌိတော ဇေဋ္ဌကော။ **အနဘိဘူတော**တိ အညေဟိ အနဘိဘူတော။ **အညဒတ္ထူ**တိ ဧကံသဝစနေ နိပါတော။ ဒဿနဝသေန **ဒသော,** သဗ္ဗံ ပဿတီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဝသဝတ္တီ** တိ သဗ္ဗံ ဇနံ ဝသေ ဝတ္တေတိ။ **ယထာ ပဿတော** တိ ဣဿရနိမ္မာနံ ဝါ ပကတိ အနိဿရနိမ္မာနံ ဝါ , ယေနာကာရေန တံ ပဿန္တဿ။ **အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတီ**တိ အနန္တရာယေဝ အရဟတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ယထာ သုဏတော**တိ ဧတ္ထာပိ ဧသေဝ နယော။ အထ ဝါ ယံ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိရန္တရမေဝ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ အရဟတ္တံ ဟာပုဏာတိ, တံ တဿ အရဟတ္တံ စက္ခုဝိညာဏာနန္တရံ နာမ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – **ဣဒံ ဒဿနာနံ အဂ္ဂ** န္တိ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။

ယထာ သုခိတဿာ တိ ယေန မဂ္ဂသုခေန သုခိတဿ။ **အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတီ**တိ သမနန္တရမေဝ အရဟတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဣဒံ သုခါနံ အဂ္ဂ** န္တိ ဣဒံ မဂ္ဂသုခံ သုခါနံ ဥတ္တမံ။ **ယထာ သညိဿာ** တိ ဣဓာပိ မဂ္ဂသညာဝ အဓိပ္ပေတာ။ **ယထာ ဘူတဿာ** တိ ယသ္မိံ ဘဝေ ယသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဌိတဿ။ **အနန္တရာ**တိ အနန္တရာယေဝ အရဟတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဣဒံ ဘဝါနံ အဂ္ဂ** န္တိ အယံ ပစ္ဆိမော အတ္တဘာဝေါ ဘဝါနံ အဂ္ဂံ နာမ။ အထ ဝါ **ယထာ ဘူတဿာ**တိ ယေဟိ ခန္ဓေဟိ မဂ္ဂက္ခဏေ ဘူတဿ ဝိဇ္ဇမာနဿ။ **အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတီ**တိ မဂ္ဂါနန္တရမေဝ ဖလံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဣဒံ ဘဝါနံ အဂ္ဂ** န္တိ ဣဒံ မဂ္ဂက္ခဏေ ခန္ဓပဉ္စကံ ဘဝါနံ အဂ္ဂံ နာမာတိ။

အာဃာတဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

(၁၈) ၃. ဥပာသကဝဂ္ဂေါ

၁-၃. သာရဇ္ဇသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၇၁-၁၇၃. တတိယဿ ပဌမဒုတိယတတိယေသု အကရိယပုဗ္ဗိုပတ္တိ ကထိတာ။ သောတာပန္နသကဒာဂါမိနောပိ ဟောန္တု, ဝဋ္ဋန္တိယေဝ။

၄. ဝေရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၄. စတုတ္ထေ **ဘယာနီ**တိ စိတ္တုတ္တာသဘယာနိ။ **ဝေရာနီ**တိ အကုသလဝေရာနိပိ ပုဂ္ဂလဝေရာနိပိ ။ **စေတသိက**န္တိ စိတ္တနိဿိတံ။ **ဒုက္ခ**န္တိ ကာယပသာဒဝတ္ထုကံ ဒုက္ခံ။ **ဒောမနဿ**န္တိ ဒောမနဿဝေဒနံ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝိရတိပဟာနံ ကထိတံ။

၅. စဏ္ဍာလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၅. ပဉ္စမေ **ဥပာသကပတိကုဋ္ဌော**တိ ဥပာသကပစ္ဆိမကော။ **ကောတူဟလမင်္ဂလိကော**တိ ''ဣမိနာ ဣဒံ ဘဝိဿတီ''တိ ဧဝံ ပဝတ္တတ္တာ ကောတူဟလသင်္ခာတေန ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလေန သမန္နာဂတော။ **မင်္ဂလံ ပစ္စေတိ နော ကမ္မ**န္တိ မင်္ဂလံ သြလောကေတိ, ကမ္မံ န သြလောကေတိ။ **ဣတော စ ဗဟိဒ္ဓါ**တိ ဣမမှာ သာသနာ ဗဟိဒ္ဓါ။ **ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတီ**တိ အနာဒိကံ ကုသလကိစ္စံ ပဌမတရံ ကရောတိ။

၆. ပီတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၆. ဆဋ္ဌေ **ကိန္တိ မယ**န္တိ ကေန နာမ ဥပာယေန မယံ။ **ပဝိဝေကံ ပီတိ**န္တိ ပဌမဒုတိယဈာနနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နကပီတိံ။ **ကာမူပသံဟိတ**န္တိ ကာမနိဿိတံ ဒုဝိဓေ ကာမေ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နကံ။ **အကုသလူပသံဟိတ**န္တိ ''မိဂသူကရာဒယော ဝိဇ္ဈိဿာမီ''တိ သရံ ခိပိတွာ တသ္မိံ ဝိရဒ္ဓေ ''ဝိရဒ္ဓံ မယာ''တိ ဧဝံ အကုသလေ နိဿာယ ဥပ္ပန္နကံ။ တာဒိသေသု ပန ဌာနေသု အဝိရဇ္ဈနကဿ ''သုဋ္ဌု မေ ဝိဒ္ဓံ, သုဋ္ဌု မေ ပဟဋ''န္တိ ဥပ္ပန္နကံ **အကုသလူပသံဟိတံ သုခံ သောမနဿံ** နာမ။ အနာဒိဥပကရဏာနံ အသမ္ပတ္တိယာ ဥပ္ပန္နမာနံ ပန **ကုသလူပသံဟိတံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿ**န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၇. ဝဏိဇ္ဇာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၇. သတ္တမေ **ဝဏိဇ္ဇာ**တိ ဝဏိဇကမ္မာနိ။ **ဥပာသကေနာ**တိ တိသရဏဂတေန။ **သတ္ထဝဏိဇ္ဇာ**တိ အာဝုဓဘဏ္ဍံ ကာရေတွာ တဿ ဝိက္ကယော။ **သတ္တဝဏိဇ္ဇာ**တိ မနုဿဝိက္ကယော။ **မံသဝဏိဇ္ဇာ**တိ သူကရမိဂါဒယော ပောသေတွာ တေသံ ဝိက္ကယော။ **မဇ္ဇဝဏိဇ္ဇာ**တိ ယံကိဉ္စိ မဇ္ဇံ ကာရေတွာ တဿ ဝိက္ကယော။ **ဝိသဝဏိဇ္ဇာ**တိ ဝိသံ ကာရေတွာ တဿ ဝိက္ကယော။ ဣတိ သဗ္ဗမ္ပိ ဣမံ ဝဏိဇ္ဇံ နေဝ အတ္တနာ ကာတုံ, န ပရေ သမာဒပေတွာ ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၈. ရာဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၈. အဋ္ဌမေ **ပဗ္ဗာဇေန္တီ**တိ ရဋ္ဌမှာ ပဗ္ဗာဇေန္တိ။ **ယထာပစ္စယံ ဝါ ကရောန္တီ**တိ ယထာဓိပ္ပာယံ ယထာဇ္ဈာသယံ ကရောန္တိ။ **တထေဝ ဟာပကမ္မံ ပဝေဒေန္တီ**တိ ယထာ တေန ကတံ, တံ တထေဝ အညေသံ အာရောစေန္တိ ကထေန္တိ။

၉. ဂိဟိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၉. နဝမေ **သံဝုတကမ္မန္တာ**တိ ပိဟိတကမ္မန္တာ။ **အာဘိစေတသိကာန**န္တိ ဥတ္တမစိတ္တနိဿိတာနံ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာန**န္တိ ပစ္စက္ခေယေဝ ဓမ္မေ ပဝတ္တိက္ခဏေ သုခဝိဟာရာနံ။ **အရိယကန္တေဟီ**တိ အရိယာနံ ကန္တေဟိ မဂ္ဂဖလသီလေဟိ။

အရိယဓမ္မံ သမာအယာတိ ဧတ္ထ အရိယဓမ္မောတိ ပဉ္စ သီလာနိ ကထိတာနိ။ **မေရယံ တရုဏိ**န္တိ စတုဗ္ဗိခံ မေရယံ ပဉ္စဝိဓဉ္စ သုရံ။ **ဓမ္မဉ္စာနုဝိတက္ကယေ**တိ နဝဝိခံ လောကုတ္တရဓမ္မံ အနုဿတိဝသေနေဝ ဝိတက္ကေယျ။ **အဗျာပဇ္ဇံ ဟိတံ စိတ္တ**န္တိ နိဒ္ဒုက္ခံ မေတ္တာဒိဗြဟ္မဝိဟာရစိတ္တံ။ **ဒေဝလောကာယ ဘာဝယေ**တိ ဗြဟ္မလောကတ္ထာယ ဘာဝေယျ။ **ပုညတ္ထဿ ဇိဂီသတော**တိ ပုညေန အတ္ထိကဿ ပုညံ ဂဝေသန္တဿ။ **သန္တေသူ**တိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓတထာဂတသာဝကေသု။ **ဝိပုလာ ဟောတိ ဒက္ခိဏာ**တိ ဧဝံ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။ **အနုပုဗ္ဗေနာ**တိ သီလပူရဏာဒိနာ အနုက္ကမေန။ သေသံ တိကနိပါတေ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

၁၀. ဂဝေသီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၀. ဒသမေ **သိတံ ပါတွာကာသီ**တိ မဟာမဂ္ဂေနေဝ ဂစ္ဆန္တော တံ သာလဝနံ ဩလောကေတွာ “အတ္ထိ နု ခော ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကိဉ္စိ သုကာရဏံ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗ”န္တိ အဒ္ဒသ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဂဝေသိနာ ဥပါသကေန ကတံ သုကာရဏံ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – “ဣဒံ သုကာရဏံ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အပါကဋံ ပဋိစ္ဆန္နံ, ဟန္ဒ နံ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ပါကဋံ ကရောမီ”တိ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ အညတရသ္မိံ ပဒေသေ ဌိတောဝ သိတပါတုကမ္မံ အကာသိ, အဂ္ဂဂ္ဂဒန္တေ ဒဿေတွာ မန္ဒဟသိတံ ဟသိ ။ ယထာ ဟိ လောကိယမနုဿာ ဥဒရံ ပါဟရန္တာ “ကဟံ ကဟ”န္တိ ဟသန္တိ, န ဧဝံ ဗုဒ္ဓါ။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန ဟသိတံ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌာကာရမတ္တမေဝ ဟောတိ။

ဟသိတဉ္စ နာမေတံ တေရသဟိ သောမနဿသဟဂတစိတ္တေဟိ ဟောတိ။ တတ္ထ လောကိယမဟာဇနော အကုသလတော စတူဟိ, ကာမာဝစရကုသလတော စတူဟီတိ အဋ္ဌဟိ စိတ္တေဟိ ဟသတိ, သေခါ အကုသလတော ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တာနိ ဒွေ အပနေတွာ ဆဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ, ခီဏာသဝါ စတူဟိ သဟေတုကကိရိယစိတ္တေဟိ, ဧကေန အဟေတုကကိရိယစိတ္တေနာတိ ပဉ္စဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ။ တေသုပိ ဗလဝါရမ္မဏေ အာပါထမာဂတေ ဒွီဟိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေဟိ ဟသန္တိ, ဒုဗ္ဗလာရမ္မဏေ ဒုဟေတုကစိတ္တဒွယေန စ အဟေတုကစိတ္တေန စာတိ တီဟိ စိတ္တေဟိ ဟသန္တိ။ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတုသောမနဿသဟဂတစိတ္တံ ဘဂဝတော ပဟဋ္ဌာကာရမတ္တဟသိတံ ဥပ္ပါဒေတိ။

တံ ပနေတံ ဟသိတံ ဧဝံ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ထေရဿ ပါကဋံ အဟောသိ။ ကထံ? တထာရူပေ ဟိ ကာလေ တထာဂတဿ စတူဟိ ဒါဌာဟိ စာတုဒ္ဒီပိကမဟာမေဃမုခတော သမောသရိတာ ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ ဝိရောစမာနာ မဟာတာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ ရသ္မိဝဋ္ဋိယော ဥဋ္ဌဟိတွာ တိက္ခတ္တုံ သိရဝရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဒါဌဂ္ဂေသုယေဝ အန္တရဓာယန္တိ။ တေန သညာဏေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝတော ပစ္ဆတော ဂစ္ဆမာနောပိ သိတပါတုဘာဝံ ဇာနာတိ။

ဣဒ္ဓန္တိ သမိဒ္ဓံ။ **ဖီတ**န္တိ အတိသမိဒ္ဓံ သဗ္ဗပါလိဖုလ္လံ ဝိယ။ **အာကိဏ္ဏမနုဿ**န္တိ ဇနသမာကုလံ။ **သီလေသု အပရိပူရကာရီ**တိ ပဉ္စသု သီလေသု အသမတ္တကာရီ။ **ပဋိဒေသိတာနီ**တိ ဥပါသကဘာဝံ ပဋိဒေသိတာနိ။ **သမာဒပိတာနီ**တိ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာပိတာနီတိ အတ္ထော။ **ဣစ္စေတံ သမသမ**န္တိ ဣတိ ဧတံ ကာရဏံ သဗ္ဗာကာရေန သမဘာဝေနေဝ သမံ, န ဧကဒေသေန။ **နတ္ထိ ကိဉ္စိ အတိရေက**န္တိ မယှံ ဣမေဟိ ကိဉ္စိ အတိရေကံ နတ္ထိ။ **ဟန္ဒာ**တိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတော။ **အတိရေကာယာ**တိ ဝိသေသကာရဏတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇာမီတိ အတ္ထော။ **သီလေသု ပရိပူရကာရီ ဓာရေထာ**တိ ပဉ္စသု သီလေသု သမတ္တကာရီတိ ဇာနာထ။ ဧတ္တာဝတာ တေန ပဉ္စ သီလာနိ သမာဒိန္နာနိ နာမ ဟောန္တိ။ **ကိမင်္ဂ ပန န မယ**န္တိ မယံ ပန ကေနေဝ ကာရဏေန ပရိပူရကာရိနော န ဘဝိဿာမ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဥပါသကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

(၁၉) ၄. အရညဝဂ္ဂေါ

၁. အာရညိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၁. စတုတ္ထဿ ပဌမေ **မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ** တိ နေဝ သမာအနံ ဇာနာတိ, န အာနိသံသံ။ အတ္တနော ပန မန္ဒတ္တာ မောမူဟတ္တာ အညာဏေနေဝ အာရညကော ဟောတိ။ **ဟပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော** တိ “အရညေ မေ ဝိဟရန္တဿ ‘အယံ အာရညကော’တိ စတုပစ္စယသက္ကာရံ ကရိဿန္တိ, ‘အယံ ဘိက္ခု လဇ္ဇီ ပဝိဝိတ္တော’တိအာဒီဟိ စ ဂုဏေဟိ သမ္ဘာဝေဿန္တီ”တိ ဧဝံ ဟပိကာယ ဣစ္ဆာယ ဌတွာ တာယ ဧဝ ဣစ္ဆာယ အဘိဘူတော ဟုတွာ အာရညကော ဟောတိ။ ဥမ္မာဒဝသေန အရညံ ပဝိသိတွာ ဝိဟရန္တော ပန **ဥမ္မာအာ စိတ္တက္ခပေါ** အာရညကော နာမ ဟောတိ။ **ဝဏ္ဏိတ** န္တိ ဣဒံ အာရညကင်္ဂံ နာမ ဗုဒ္ဓေဟိ စ ဗုဒ္ဓသာဝကေဟိ စ ဝဏ္ဏိတံ ပသတ္ထန္တိ အာရညကော ဟောတိ။ **ဣဒမတ္ထိတ**န္တိ ဣမာယ ကလျာဏာယ ပဋိပတ္တိယာ အတ္ထော ဧတဿာတိ ဣဒမတ္ထီ, ဣဒမတ္ထိနော ဘာဝေါ ဣဒမတ္ထိတာ။ တံ ဣဒမတ္ထိတံယေဝ နိဿာယ, န အညံ ကိဉ္စိ လောကာမိသန္တိ အတ္ထော။ သေသမေတ္ထ ဣတော ပရေသု စ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

အရညဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

(၂၀) ၅. ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ

၁. သောဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၁. ပဉ္စမဿ ပဌမေ **ဗြာဟ္မဏဓမ္မာ**တိ ဗြာဟ္မဏသဘာဝါ။ **သုနခေသူ**တိ ကုက္ကုရေသု။ **နေဝ ကိဏန္တိ န ဝိက္ကိဏန္တီ**တိ န ဂဏှန္တာ ကိဏန္တိ, န ဒဒန္တာ ဝိက္ကိဏန္တိ။ **သမ္ပိယေနေဝ သံဝါသံ သံဗန္ဓာယ သမ္ပဝတ္တေန္တီ**တိ ပိယော ပိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဝေဏိယာ ဗန္ဓနတ္ထံ သံဝါသံ ပဝတ္တယန္တိ။ **ဥဒရာဝဒေဟက**န္တိ ဥဒရံ အဝဒိဟိတွာ ဥပစိနိတွာ ပူရေတွာ။ **အဝသေသံ အာဒာယ ပက္ကမန္တီ**တိ ယံ ဘုဉ္ဇိတုံ န သက္ကောန္တိ, တံ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ။

၂. ဒောဏဗြာဟ္မဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၂. ဒုတိယေ **တွမ္ပိ နော**တိ တွမ္ပိ နု။ **ပဝတ္တာရော**တိ ပဝတ္တယိတာရော။ **ယေသ**န္တိ ယေသံ သန္တကံ။ **မန္တပဒ**န္တိ ဝေဒသင်္ခါတံ မန္တမေဝ။ **ဂီတ**န္တိ အဋ္ဌကာဒီဟိ ဒသဟိ ပေါရာဏကဗြာဟ္မဏေဟိ သရသမ္ပတ္တိဝသေန သဇ္ဈာယိတံ။ **ပဝုတ္တ**န္တိ အညေသံ ဝုတ္တံ, ဝါစိတန္တိ အတ္ထော။ **သမီဟိတ**န္တိ သမုပဗျူဠှံ ရာသိကတံ, ပိဏ္ဍံ ကတွာ ဌပိတန္တိ အတ္ထော။ **တဒနုဂါယန္တီ**တိ ဧတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ တံ တေဟိ ပုဗ္ဗေဟိ ဂီတံ အနုဂါယန္တိ အနုသဇ္ဈာယန္တိ။ **တဒနုဘာသန္တီ**တိ တံ အနုဘာသန္တိ, ဣဒံ ပုရိမဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဘာသိတမနုဘာသန္တီ**တိ တေဟိ ဘာသိတံ အနုဘာသန္တိ။ **သဇ္ဈာယိတမနုသဇ္ဈာယန္တီ**တိ တေဟိ သဇ္ဈာယိတံ အနုသဇ္ဈာယန္တိ။ **ဝါစိတမနုဝါစေန္တီ**တိ တေဟိ အညေသံ ဝါစိတံ အနုဝါစေန္တိ။ **သေယျထိဒ**န္တိ တေ ကတမေတိ အတ္ထော။ **အဋ္ဌကော**တိအာဒီနိ တေသံ နာမာနိ။ တေ ကိရ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေတွာ ပရူပဃာတံ အကတွာ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပါဝစနေန သဟ သံသန္ဒေတွာ မန္တေ ဂန္ထေသုံ။ အပရာပရေ ပန ဗြာဟ္မဏာ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ပက္ခိပိတွာ တယော ဝေဒေ ဘိန္ဒိတွာ ဗုဒ္ဓဝစနေန သဒ္ဓိံ ဝိရုဒ္ဓေ အကံသု။ **တျာဿု'မေ**တိ တေ **အဿူ**တိ နိပါတမတ္တံ, တေ ဗြာဟ္မဏာ ဣမေ ပဉ္စ ဗြာဟ္မဏေ ပညာပေန္တီတိ အတ္ထော။

မန္တေ အဓီယမာနောတိ ဝေဒေ သဇ္ဈာယန္တော ဂဏှန္တော။ **အာစရိယဓန**န္တိ အာစရိယဒက္ခိဏံ အာစရိယဘာဂံ။ **န ဣဿတ္ထေနာ**တိ န ယောဓာဇီဝကမ္မေန ဥပ္ပါဒေတိ။ **န ရာဇပေါရိသေနာ**တိ န ရာဇုပဋ္ဌာကဘာဝေန။ **ကေဝလံ ဘိက္ခာစရိယာယာ**တိ သုဒ္ဓာယ ဘိက္ခာစရိယာယ ဧဝ။ **ကပါလံ အနတိမညမာနော**တိ တံ ဘိက္ခာဘာဇနံ အနတိမညမာနော။ သော ဟိ ပုဏ္ဏပတ္တံ အာဒာယ သီသံ နှာတော ကုလဒွါရေသု ဌတွာ "အဟံ အဋ္ဌစတ္တာလီသ ဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိံ, မန္တာပိ မေ ဂဟိတာ, အာစရိယဿ အာစရိယဓနံ ဒဿာမိ, ဓနံ မေ ဒေထာ"တိ ယာစတိ။ တံ သုတွာ မနုဿာ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ အဋ္ဌပိ သောဠသပိ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ဒေန္တိ။ ဧဝံ သကလဂါမံ စရိတွာ လဒ္ဓဓနံ အာစရိယဿ နိယျာဒေတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ဧဝံ ခေါ ဒောဏ ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မသမော ဟောတီ**တိ ဧဝံ ဗြဟ္မဝိဟာရေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော ဗြဟ္မသမော နာမ ဟောတိ။

နေဝ ကယေန န ဝိက္ကယေနာတိ နေဝ အတ္တနာ ကယံ ကတွာ ဂဏှာတိ, န ပရေန ဝိက္ကယံ ကတွာ ဒိန္နံ။ **ဥဒကူပဿဋ္ဌ**န္တိ ဥဒကေန ဥပဿဋ္ဌံ ပရိစ္စတ္တံ။ သော ဟိ ယသ္မိံ ကုလေ ဝယပ္ပတ္တာ ဒါရိကာ အတ္ထိ, ဂန္တွာ တဿ ဒွါရေ တိဋ္ဌတိ။ "ကသ္မာ ဌိတောသီ"တိ ဝုတ္တေ "အဟံ အဋ္ဌစတ္တာလီသ ဝဿာနိ ကောမာရဗြဟ္မစရိယံ စရိံ, တံ သဗ္ဗံ တုမှာကံ ဒေမိ, တုမှေဟိ မယှံ ဒါရိကံ ဒေထာ"တိ ဝဒတိ။ တေ ဒါရိကံ အာနေတွာ တဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ပါတေတွာ ဒေန္တိ။ သော တံ ဥဒကူပဿဋ္ဌံ ဘရိယံ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆတိ။ **အတိမီဠှဇော**တိ အတိမီဠှေဟိ မဟာဂူထရာသိမှိ ဇာတော။ **တဿ သာ**တိ တဿ သော။ **န ဒဝတ္ထာ**တိ န ကီဠနတ္ထာ။ **န ရတတ္ထာ**တိ န ကာမရတိအတ္ထာ။ **မေထုနံ ဥပ္ပါဒေတွာ**တိ ဓီတရံ ဝါ ပုတ္တံ ဝါ ဥပ္ပါဒေတွာ "ဣဒါနိ ပဝေဏိ ဃဋီယိဿတီ"တိ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇတိ။ **သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောက**န္တိ ဗြဟ္မလောကမေဝ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ဒေဝသမော ဟောတီ**တိ ဒိဗ္ဗဝိဟာရေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ ဒေဝသမော နာမ ဟောတိ။

တမေဝ ပုတ္တသ္မာဒံ နိကာမယမာနော တိ ယ္ဝတသ္သ ခီတရံ တ ပုတ္တံ တ ဇာတံ ဒိသ္ဝတ ပုတ္တပေမံ ပုတ္တသ္ သာအေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ ပတ္တယမာနော ဣစ္ဆမာနော။ **ကုဠုမ္ပံ အဇ္ဈာဝသတီ** တိ ကုဠုမ္ပံ သဏ္ဌာပေတ္ဝတ ကုဠုမ္ပမဇ္ ဈေ ဝသတိ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝတိ။

၃. သင်္ဂါရဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၃. တတိယေ **ပဂေဝ**တိ ပဌမညေဝ။ **ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌိတေနာ** တိ ကာမရာဂဂ္ဂဟိတေန။ **ကာမရာဂပရေတေနာ** တိ ကာမရာဂါနုဂတေန။ **နိဿရဏံ** န္တိ တိဝိဓံ ကာမရာဂဿ နိဿရဏံ ဝိက္ခမ္ဘနနိဿရဏံ, တဒင်္ဂနိဿရဏံ, သမုစ္ဆေဒနိဿရဏန္တိ။ တတ္ထ အသုဘေ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိက္ခမ္ဘနနိဿရဏံ နာမ, ဝိပဿနာ တဒင်္ဂနိဿရဏံ နာမ, အရဟတ္တမဂ္ဂေါ သမုစ္ဆေဒနိဿရဏံ နာမ။ တံ တိဝိဓမ္ပိ နပ္ပဇာနာတီတိ အတ္ထော။ **အတ္တတ္ထမ္ပိ** တိအာဒီသု အရဟတ္တသင်္ခါတော အတ္တနော အတ္ထော အတ္တတ္ထော နာမ, ပစ္စယဒာယကာနံ အတ္ထော ပရတ္ထော နာမ, သ္ဝေဝ ဒုဝိဓော ဥဘယတ္ထော နာမ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အယံ ပန ဝိသေသော – **ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ** န္တိအာဒီသု ဟိ ဒွေဝဝ နိဿရဏာနိ ဝိက္ခမ္ဘနနိဿရဏဉ္စ သမုစ္ဆေဒနိဿရဏဉ္စ။ တတ္ထ ဗျာပါဒဿ တာဝ မေတ္တာယ ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိက္ခမ္ဘနနိဿရဏံ နာမ, အနာဂါမိမဂ္ဂေါ သမုစ္ဆေဒနိဿရဏံ, ထိနမိဒ္ဓဿ အာလောကသညာ ဝိက္ခမ္ဘနနိဿရဏံ , အရဟတ္တမဂ္ဂေါ သမုစ္ဆေဒနိဿရဏံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ယော ကောစိ သမထော ဝိက္ခမ္ဘနနိဿရဏံ, ဥဒ္ဓစ္စဿ ပနေတ္ထ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ, ကုက္ကုစ္စဿ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ သမုစ္ဆေဒနိဿရဏံ။ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဓမ္မဝဝတ္ထာနံ ဝိက္ခမ္ဘနနိဿရဏံ, ပဌမမဂ္ဂေါ သမုစ္ဆေဒနိဿရဏံ။

ယာ ပနေတ္ထ **သေယျထာပိ, ဗြာဟ္မဏ, ဥဒပတ္တော သံသဋ္ဌော လာခါယ တ** တိအာဒိကာ ဥပမာ ဝုတ္တာ, တာသု **ဥဒပတ္တော** တိ ဥဒကဘာဇနံ ဟာတိ။ **သံသဋ္ဌော** တိ ဝဏ္ဏဘေဒကရဏဝသေန သံသဋ္ဌော။ **ဥက္ကုဋ္ဌိတော** တိ ကုဓိတော။ **ဥဿဒကဇာတော** တိ ဥသုမကဇာတော။ **သေဝါလပဏကပရိယောနဒ္ဓေါ** တိ တိလဗီဇကာဒိဘေဒေန သေဝါလေန တ နီလမဏ္ဍူကပိဋ္ဌိဝဏ္ဏေန တ ဥဒကပိဋ္ဌိံ ဆာဒေတ္ဝတ နိဗ္ဗတ္တေန ပဏကေန ပရိယောနဒ္ဓေါ။ **တတေရိတော**တိ တတေန ဧရိတော ကမ္ပိတော။ **အာဝိလော**တိ အပ္ပသန္နော။ **လုဠိတော**တိ အသန္နိသိန္နော။ **ကလလီဘူတော**တိ ကဒ္ဒမီဘူ တော။ **အန္ဓကာရေ နိက္ခိတ္တော** တိ ကောဋ္ဌကန္တရာဒိဘေဒေ အနာလောကဋ္ဌာနေ ဌပိတော။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဘဂ တ တီဟိ ဘဝေဟိ ဒေသနံ နိဝဋ္ဋေတ္ဝတ အရဟတ္တနိကူဋ္ဋေန နိဋ္ဌပေသိ, ဗြာဟ္မဏော ပန သရဏမတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော တိ။

၄. ကာရဏပါလီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၄. စတုတ္ထေ **ကာရဏပါလီ**တိ ပါလောတိ တဿ နာမံ, ရာဇကုလာနံ ပန ကမ္မန္တေ ကာရေတီတိ ကာရဏပါ လီ နာမ ဇာတော။ **ကမ္မန္တံ ကာရေတီ**တိ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဒ္ဝါရဋ္ဋာလကပါကာရေ အကတေ ကာရေတိ, ဇိဏ္ဏေ ပဋိ ဇဂ္ဂါပေတိ။ **ပိင်္ဂိယာနိံ ဗြာဟ္မဏံ** န္တိ ဧဝံနာမကံ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌိတံ အရိယသာဝကံ ဗြာဟ္မဏံ။ သော ကိရ ပ တောဝ ဥဋ္ဌာယ ဂန္ဓမာလာဒီနိ ကဟာပေတ္ဝတ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတ္ဝတ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတ္ဝတ နဂရံ အာဂ စ္ဆတိ, ဣဒံ ဗြာဟ္မဏဿ ဒေဝသိကံ ဝတ္တန္တိ။ တံ သော ဇဝံ ဝတ္တံ ကတ္ဝတ အာဂစ္ဆန္တံ အဒ္ဒသ။ **တေဒတေစာ** တိ "အယံ ဗြာဟ္မဏော ပညတ ဉာဏုတ္တရော, ကဟံ နု ခေါ ပါတောဝ ဂန္တွာ အာဂစ္ဆတီ"တိ စိန္တေတ္ဝတ အနုက္ ကမေန သန္တိကံ အာဂတံ သဉ္ဇာနိတ္ဝတ "ဟန္ဒ ကုတော နု"တိအာဒိဝစနံ အတေစ။

တတ္ထ **ဒိဝါ ဒိဝဿာ** တိ ဒိဝသဿာပိ ဒိဝါ, မဇ္ဈန္ဟိကကာလေတိ အတ္ထော။ **ပဏ္ဍိတော မညေ** တိ ဘဝံ ပိင်္ဂိ ယာနီ သမဏံ ဂေါတမံ ပဏ္ဍိတောတိ မညတိ, ဥဒါဟု နောတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **ကော စာဟံ, ဘော**တိ, ဘော, သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာဝေယျတ္တိယဇာနနေ အဟံ ကော နာမ? **ကော စ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာ ဝေယျတ္တိယံ ဇာနိဿာမီ**တိ ကုတော စာဟံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာဝေယျတ္တိယံ ဇာနိဿာမိ, ကေန နာမ ကာရဏေန ဇာနိဿာမီတိ ဧဝံ သဗ္ဗထာပိ အတ္တနော အဇာနနဘာဝံ ဒီပေတိ။ **သောပိ နူနဿ တာဒိသောဝ** တိ ယော သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညာဝေယျတ္တိယံ ဇာနေယျ, သောပိ နူန ဒသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝတ သဗ္ဗညုတံ ပတ္

တော တာဒိသော ဗုဒ္ဓေယေဝ ဘဝေယျ။ သိနေရုံ တ ဟိ ပထဝိံ တ အာကာသံ တ ပမေတုကာမေန တပ္ပမာဏော ဒဏ္ဍော တ ရဇ္ဇု တ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ, သမဏဿ ဂေါတမဿ ပညံ ဇာနန္တေနပိ တဿ ဉာဏသဒိသမေဝ သဗ္ဗညုတညာဏံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဒီပေတိ။ အာဒရဝသေန ပနေတ္ထ အာမေဍိတံ ကတံ။ **ဥဋ္ဌာရာယာ**တိ ဥတ္တမာယ သေဋ္ဌာယ။ **ကော စာဟံ, ဘော**တိ, ဘော, အဟံ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပသံသနေ ကော နာမ။ **ကော စ သမဏံ ဂေါတမံ ပသံသိဿာမီ** တိ ကေန ကာရဏေန ပသံသိဿာမိ။

ပသတ္ထပ္ပသတ္ထော တိ သဗ္ဗဂုဏာနံ ဥပရိ စရေဟိ သဗ္ဗလောကပသတ္ထေဟိ အတ္တနော ဂုဏေဟေဝ ပသတ္ထော, န တဿ အညေဟိ ပသံသနကိစ္စံ အတ္ထိ။ ယထာ ဟိ စမ္ပကပုပ္ဖံ တ နီလုပ္ပလံ တ ပဒုမံ တ လောဟိတစန္ဒနံ တ အတ္တနော ဝဏ္ဏဂန္ဓသိရိယာဝ ဟသာဒိကဋ္ဌေဝ သုဂန္ဓဉ္စ, န တဿ အာဂန္တုကေဟိ ဝဏ္ဏဂန္ဓေဟိ ထောမနကိစ္စံ အတ္ထိ။ ယထာ စ မဏိရတနံ တ စန္ဒမဏ္ဍလံ တ အတ္တနော အာလောကေနေဝ ဩဘာသတိ, န တဿ အညေန ဩဘာသနကိစ္စံ အတ္ထိ, ဧဝံ သမဏော ဂေါတမော သဗ္ဗလောကပသတ္ထေဟိ အတ္တနော ဂုဏေဟေဝ ပသတ္ထော ထောမိတော, သဗ္ဗလောကဿ သေဋ္ဌတံ ဟပိတော။ န တဿ အညေန ပသံသနကိစ္စံ အတ္ထိ။

ပသတ္ထေဟိ တ ပသတ္ထောတိပိ **ပသတ္ထပ္ပသတ္ထော**။ ကေ ပန ပသတ္ထာ နာမ? ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော ကာသိကောသလတသိကေဟိ ပသတ္ထော, ဗိမ္ဗိသာရော အင်္ဂမဂဓတသီဟိ, ဝေသာလိကာ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇိတဋ္ဌတသီဟိ ပသတ္ထာ, ဟဝေယျကာ မလ္လာ ကောသိနာရကာ မလ္လာ အညေပိ တေ တေ ခတ္တိယာ တေဟိ တေဟိ ဇာနပဒေဟိ ပသတ္ထာ, စင်္ကီအာဒယော ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏဂဏေဟိ, အနာထပိဏ္ဍိကာဒယော ဥပာသကာ ဥပာသကဂဏေဟိ, ဝိသာခါအာဒိကာ ဥပာသိကာ အနေကသတာဟိ ဥပာသိကာဟိ, သကုလုဒာယိအာဒယော ပရိဗ္ဗာဇကာ အနေကေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကသတေဟိ, ဥပ္ပလဝဏ္ဏတ္ထေရိအာဒိကာ မဟာသာဝိကာ အနေကေဟိ ဘိက္ခုနိသတေဟိ, သာရိပုတ္တတ္ထေရာဒယော မဟာထေရာ အနေကသတေဟိ ဘိက္ခူဟိ, သက္ကာဒယော ဒေဝတ အနေကသဟဿေဟိ ဒေဝေဟိ, မဟာဗြဟ္မာဒယော ဗြဟ္မာနော အနေကသဟဿေဟိ ဗြဟ္မေဟိ ပသတ္ထာ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဒသဗလံ ထောမေန္တိ ဝဏ္ဏေန္တိ ပသံသန္တီတိ ဘဂဝါ "ပသတ္ထပ္ပသတ္ထော"တိ ဝုစ္စတိ။ **အတ္ထဝသ** န္တိ အတ္ထာနိသံသံ။

အထဿ သော အတ္တနော ပသာဒကာရဏံ အာစိက္ခန္တော **သေယျထာပိ, ဘော, ပုရိသော** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဂ္ဂရသပရိတိတ္တော** တိ ဘောဇနရသေသု ဟယာသော သ္နေဟရသေသု ကေသပ္ပိ, ကသာဝရသေသု ခုဒ္ဒကမဓု အနေဋ္ဌကံ, မဓုရရသေသု သက္ကရာတိ ဧဝမာဒယော အဂ္ဂရသာ နာမ။ တေသု ယေန ကေနစိ ပရိတိတ္တော အာကဏ္ဌပ္ပမာဏံ ဘုဥ္ဇိတွာ ဌိတော။ **အညေသံ ဟီနာန**န္တိ အဂ္ဂရသေဟိ အညေသံ ဟီနရသာနံ။ **သုတ္တသော** တိ သုတ္တတော, သုတ္တဘာဝေနာတိ အတ္ထော။ သေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **တတော တတော**တိ သုတ္တာဒီသု တတော တတော။ **အညေသံ ပုထု သမဏဗြာဟ္မဏပ္ပဝါဒါန**န္တိ ယေ အညေသံ ပုထူနံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ လဒ္ဓိသင်္ခာတပ္ပဝါဒါ, တေသံ။ **န ပိဟေတီ**တိ န ပတ္ထေတိ, တေ ကထိယမာနေ သောတုမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ။ **ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလ္လပရေတော** တိ ဇိဃစ္ဆာယ စေဝ ဒုဗ္ဗလဘာဝေန စ အနုဂတော။ **မဓုပိဏ္ဍိက** န္တိ သာလိပိဋ္ဌံ ဘဇ္ဇိတွာ စတုမဓုရေန ယောဇေတွာ ကတံ ဗဒ္ဓသတ္တုပိဏ္ဍိကံ, မဓုရပူဝမေဝ ဝါ။ **အဓိဂစ္ဆေယျာ** တိ လဘေယျ။ **အသေစနက**န္တိ မဓုရဘာဝကရဏတ္ထာယ အညေန ရသေန အနာသိတ္တကံ ဩဇဝန္တံ ပဏီတရသံ။

ဟရိစန္ဒနဿာ တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏစန္ဒနဿ။ **လောဟိတစန္ဒနဿာ** တိ ရတ္တဝဏ္ဏစန္ဒနဿ။ **သုရဘိဂန္ဓ**န္တိ သုဂန္ဓံ။ **ဒရထာ**ဒယော ဝဋ္ဋဒရထာ, ဝဋ္ဋကိလမထာ, ဝဋ္ဋပရိဠာဟာ ဧဝ။ **ဥဒာနံ ဥဒာနေသီ**တိ ဥဒာဟာရံ ဥဒာဟရိ။ ယထာ ဟိ ယံ တေလံ မာနံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ, ဝိဿန္ဒိတွာ ဂစ္ဆတိ, တံ အဝသေကောတိ ဝုစ္စတိ။ ယဉ္စ ဇလံ တဠာကံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ, အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ဂစ္ဆတိ, တံ ဩဃောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝမေဝံ ယံ ပီတိဝစနံ ဟဒယံ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ, အဓိကံ ဟုတွာ အန္တော အသဏ္ဌဟိတွာ ဗဟိ နိက္ခမတိ, တံ ဥဒာနန္တိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝရူပံ ပီတိမယဝစနံ နိစ္ဆာရေသီတိ အတ္ထော။

၅. ပိင်္ဂိယာနီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၅. ပဉ္စမေ **နီလာ**တိ ဣဒံ သဗ္ဗသင်္ဂာဟိကံ။ **နီလဝဏ္ဏာ** တိအာဒိ တဿေဝ ဝိဘာဂဒဿနံ။ တတ္ထ န တေသံ ပကတိဝဏ္ဏော နီလော, နီလဝိလေပနဝိလိတ္တတ္တာ ပနေတံ ဝုတ္တံ။ **နီလဝတ္ထာ** တိ ပဋဒုကူလကောသေယျာဒီနိပိ တေသံ နီလာနေဝ ဟောန္တိ။ **နီလာလင်္ကာရာ** တိ နီလမဏီဟိ နီလပုပ္ဖေဟိ အလင်္ကတာ, တေသံ ဟတ္ထာလင်္ကာရ-အဿာလင်္ကာရ-ရထာလင်္ကာရ-သာဏိဝိတာနကဉ္စုကာပိ သဗ္ဗေ နီလာယေဝ ဟောန္တိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပဒုမံ ယထာတိ ယထာ သတပတ္တံ ရတ္တပဒုမံ။ **ကောကနဒန္တိ** တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဟတောတိ** ပဂေဝ သုရိယုဂ္ဂမနကာလေ ။ **သိယာ**တိ ဘဝေယျ။ **အဝီတဂန္ဓ**န္တိ အဝိဂတဂန္ဓံ။ **အင်္ဂီရသ** န္တိ ဘဂဝတော အင်္ဂမင်္ဂေဟိ ရသ္မိယော နိစ္ဆရန္တိ, တသ္မာ အင်္ဂီရသောတိ ဝုစ္စတိ။ **တပန္တမာဒိစ္စမိဝန္တလိက္ခေ** တိ ဒ္ဝိသဟဿဒီပပရိဝာရေသု စတူသု မဟာဒီပေသု အာလောကကရဏဝသေန အန္တလိက္ခေ တပန္တံ အာဒိစ္စံ ဝိယ ဝိရောစမာနံ။ **အင်္ဂီရသံ ပဿာ** တိ အတ္တနာ မေဝ တ မဟာဇနံ တ သန္ဓာယ ဧဝံ ဝဒတိ။

၆. မဟာသုပိနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၆. ဆဋ္ဌေ **မဟာသုပိနာ**တိ မဟန္တေဟိ ပုရိသေဟိ ပဿိတဗ္ဗတော မဟန္တာနဉ္စ အတ္ထာနံ နိမိတ္တဘာဝတော မဟာသုပိနာ။ **ဟတုရဟောသု**န္တိ ဟကဋ္ဌာ အဟေသုံ။ တတ္ထ သုပိနံ ပဿန္တော စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဿတိ ဓာတုက္ခောဘတော တ အနုဘူတပုဗ္ဗတော တ ဒေဝတောပသံဟာရတော တ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော တတိ။

တတ္ထ ပိတ္တာဒီနံ ခောဘကရဏပစ္စယပ္ပယောဂေန ခုဘိတဓာတုကော **ဓာတုက္ခောဘတော** သုပိနံ ပဿတိ။ ပဿန္တော စ နာနာဝိဓံ သုပိနံ ပဿတိ ပဗ္ဗတာ ပတန္တော ဝိယ, အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဝိယ, တင်္ဂမိဂဟတ္ထိစောရာဒီဟိ အနုဗဒ္ဓော ဝိယ စ။ **အနုဘူတပုဗ္ဗတော** ပဿန္တော ပုဗ္ဗေ အနုဘူတပုဗ္ဗံ အာရမ္မဏံ ပဿတိ။ **ဒေဝတောပသံဟာရတော** ပဿန္တဿ ဒေဝတာ အတ္ထကာမတာယ တ အနတ္ထကာမတာယ တ အတ္ထာယ တ အနတ္ထာယ တ နာနာဝိဓာနိ အာရမ္မဏာနိ ဥပသံဟရန္တိ။ သော တာသံ ဒေဝတာနံ အာနုဘာဝေန တာနိ အာရမ္မဏာနိ ပဿတိ။ **ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော** ပဿန္တော ပုညာပုညဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇိတုကာမဿ အတ္ထဿ တ အနတ္ထဿ တ ပုဗ္ဗနိမိတ္တဘူတံ သုပိနံ ပဿတိ ဗောဓိသတ္တမာတာ ဝိယ ပုတ္တပဋိလာဘနိမိတ္တံ, ကောသလရာဇာ ဝိယ သောဠသ သုပိနေ, အယမေဝ ဘဂဝတာ ဗောဓိသတ္တဘူတော ဣမေ ပဉ္စ မဟာသုပိနေ ဝိယ စာတိ။

တတ္ထ ယံ ဓာတုက္ခောဘတော အနုဘူတပုဗ္ဗတော စ သုပိနေ ပဿတိ, န တံ သစ္စံ ဟောတိ။ ယံ ဒေဝတောပသံဟာရတော ပဿတိ, တံ သစ္စံ တ ဟောတိ အလိကံ တ။ ကုဒ္ဓာ ဟိ ဒေဝတာ ဥပာယေန ဝိနာသေတုကာမာ ဝိပရီတမ္ပိ ကတွာ ဒဿေန္တိ။ ယံ ပန ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော ပဿတိ, တံ ဧကန္တံ သစ္စမေဝ ဟောတိ။ ဧတေသံ စတုန္နံ မူလကာရဏာနံ သံသဂ္ဂဘေဒတောပိ သုပိနဘေဒော ဟောတိယေဝ။

တံ ပနေတံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ သုပိနံ သေခပုထုဇ္ဇနာဝ ပဿန္တိ အပ္ပဟီနဝိပလ္လာသတ္တာ, အသေခာ န ပဿန္တိ ပဟီနဝိပလ္လာသတ္တာ။ ကိံ ပနေတံ ပဿန္တော သုတ္တော ပဿတိ ပဋိဗုဒ္ဓော, ဥဒာဟု နေဝ သုတ္တော န ပဋိဗုဒ္ဓောတိ? ကိဉ္စေတ္ထ ယဒိ တာဝ သုတ္တော ပဿတိ, အဘိဓမ္မဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။ ဘဝင်္ဂစိတ္တေန ဟိ သုပတိ, တံ ရူပနိမိတ္တာဒိအာရမ္မဏံ ရာဂါဒိသမ္ပယုတ္တံ တ န ဟောတိ။ သုပိနံ ပဿန္တဿ စ ဤဒိသာနိ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ ပဋိဗုဒ္ဓော ပဿတိ, ဝိနယဝိရောဓော အာပဇ္ဇတိ။ ယဉ္ဟိ ပဋိဗုဒ္ဓော ပဿတိ, တံ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန ပဿတိ။ သဗ္ဗောဟာရိကစိတ္တေန စ ကတေ ဝီတိက္ကမေ အနာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ သုပိနံ ပဿန္တေန ပန ကတေပိ ဝီတိက္ကမေ ဧကန္တံ အနာပတ္တိ ဧဝ။ အထ နေဝ သုတ္တော န ပဋိဗုဒ္ဓော ပဿတိ, န နာမ ပဿတိ။ ဧဝဉ္စ သတိ သုပိနဿ အဘာဝော စ အာပဇ္ဇတိ? န အဘာဝော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ကပိမိဒ္ဓပရေတော ပဿတိ။ ဝုတ္တဉ္စေဟတံ – "ကပိမိဒ္ဓပရေတော ခော, မဟာရာဇ, သုပိနံ ပဿတီ"တိ။

ကပိမိဒ္ဓပရေတောတိ မက္ကဋနိဒ္ဒာယ ယုတ္တော။ ယထာ ဟိ မက္ကဋဿ နိဒ္ဒာ လဟုပရိဝတ္တာ ဟောတိ, ဧဝံ ယာ နိဒ္ဒာ ပုနပ္ပုနံ ကုသလာဒိစိတ္တဝောကိဏ္ဏတ္တာ လဟုပရိဝတ္တာ, ယဿာ ပဝတ္တိယံ ပုနပ္ပုနံ ဘဝင်္ဂတော ဥတ္တရဏံ ဟောတိ, တာယ ယုတ္တော သုပိနံ ပဿတိ။ တေနာယံ သုပိနော ကုသလောပိ ဟောတိ အကုသလောပိ အဗျာက

တောပိ။ တတ္ထ သုပိနန္တေ စေတိယဝန္ဒနဓမ္မဿဝနဓမ္မဒေသနာဒီနိ ကရောန္တဿ ကုသလော, ပာဏာတိပာတာဒီနိ ကရောန္တဿ အကုသလော, ဒွီဟိ အန္တေဟိ မုတ္တော အာဝဇ္ဇနတဒာရမ္မဏက္ခဏေ အဗျာကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သုတ္တဿ ဒုဗ္ဗလဝတ္ထုကတ္တာ စေတနာယ ပဋိသန္ဓိံ အာကဍ္ဎိတုံ အသမတ္ထော။ ပဝတ္တေ ပန အညေဟိ ကုသလာကုသလေဟိ ဥပတ္ထမ္ဘိတော ဝိပါကံ ဒေတိ။ ကိဉ္စာပိ ဝိပါကံ ဒေတိ, အထ ခေါ အဝိသယေ ဥပ္ပန္နတ္တာ အဗ္ဗောဟာရိကာဝ သုပိနန္တစေတနာ။ သော ပနေသ သုပိနော ကာလဝသေနပိ ဒိတ တာဝ ဒိဋ္ဌော န သမေတိ, တထာ ပဌမယာမေ မဇ္ဈိမယာမေ ပစ္ဆိမယာမေ စ။ ဗလဝပစ္စူသေ ပန အသိတပီတခါယိတေ သမ္မာ ပရိဏာမံ ဂတေ ကာယသ္မိံ ဩဇာယ ပတိဋ္ဌိတာယ အရုဏေ ဥဂ္ဂစ္ဆမာနေဝ ဒိဋ္ဌော သုပိနော သမေတိ။ ဣဋ္ဌနိမိတ္တံ သုပိနံ ပဿန္တော ဣဋ္ဌံ ပဋိလဘတိ, အနိဋ္ဌနိမိတ္တံ ပဿန္တော အနိဋ္ဌံ။

ဣမေ ပန ပဉ္စ မဟာသုပိနေ နေဝ လောကိယမဟာဇနော ပဿတိ, န မဟာရာဇာနော, န စက္ကဝတ္တိရာဇာနော, န အဂ္ဂသာဝကာ, န ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, န သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, ဧကော သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တောယေဝ ပဿတိ။ အမှာကံ ပန ဗောဓိသတ္တော ကဒာ ဣမေ သုပိနေ ပဿီတိ? "သွေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမီ"တိ စာတုဒ္ဒသိယံ ပက္ခဿ ရတ္တိဝိဘာယနကာလေ ပဿိ။ တေရသိယန္တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ သော ဣမေ သုပိနေ ဒိသွာ ဥဋ္ဌာယ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသိန္နော စိန္တေသိ – "သစေ မယာ ကပိလဝတ္ထုနဂရေ ဣမေ သုပိနာ ဒိဋ္ဌာ အဿု, ပိတု မဟာရာဇဿ ကထေယျံ။ သစေ ပန မေ မာတာ ဇီဝေယျ, တဿာ ကထေယျံ။ ဣမသ္မိံ ခေါ ပန ဌာနေ ဣမေသံ ပဋိဂ္ဂါဟကော နာမ နတ္ထိ, အဟမေဝ ပဋိဂ္ဂဏှိဿာမီ"တိ။ တတော "ဣဒံ ဣမဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ဣဒံ ဣမဿာ"တိ သယမေဝ သုပိနေ ပဋိဂ္ဂဏှိတွာ ဥရုဝေလကမေ သုဇာတာယ ဒိန္နံ ပာယာသံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ ဗောဓိံ ပတွာ အနုက္ကမေန ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတ္တနော မကုလဗုဒ္ဓကာလေ ဒိဋ္ဌေ ပဉ္စ မဟာသုပိနေ ဝိတ္ထာရေတုံ ဘိက္ခူ အာမန္တေတွာ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **မဟာပထဝီ**တိ စက္ကဝာဠဂဗ္ဘံ ပူရေတွာ ဌိတာ မဟာပထဝီ။ **မဟာသယနံ အဟောသီ**တိ သိရိသယနံ အဟောသိ။ **ဩဟိတော**တိ ဌပိတော။ သော ပန န ဥဒကသ္မိံယေဝ ဌပိတော အဟောသိ, အထ ခေါ ဟိမဝန္တမုဒ္ဓနိ ဥပရူပရိဘာဂေန ဂန္တွာ ဟိမဝန္တစက္ကဝာဠမတ္ထကေ ဌပိတော အဟောသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပစ္ဆိမေ သမုဒ္ဒေ ဒက္ခိဏေ သမုဒ္ဒေ**တိ ဧတေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **တိရိယာ နာမ တိဏဇာတီ**တိ ဒဗ္ဗတိဏံ ဝုစ္စတိ။ **နာဘိယာ ဥဂ္ဂန္တွာ နဘံ အာဟစ္စ ဌိတာ အဟောသီ**တိ နင်္ဂလမတ္တေန ရတ္တဒဏ္ဍေန နာဘိတော ဥဂ္ဂန္တွာ ပဿန္တဿ ပဿန္တဿေဝ ဝိဒတ္ထိမတ္တံ ရတနမတ္တံ ဗျာမမတ္တံ ယဋ္ဌိမတ္တံ ဂါဝုတမတ္တံ အဍ္ဎယောဇနမတ္တံ ယောဇနမတ္တန္တိ ဧဝံ ဥဂ္ဂန္တွာ ဥဂ္ဂန္တွာ အနေကယောဇနသဟဿံ နဘံ အာဟစ္စ ဌိတာ အဟောသိ။ **ဟဒေဟိ ဉဿန္ကိတ္တွာ** တိ အဂ္ဂနခတော ပဋ္ဌာယ ဟဒေဟိ အဘိရုဟိတွာ။ **နာနာဝဏ္ဏာ** တိ ဧကော နီလဝဏ္ဏော, ဧကော ပီတဝဏ္ဏော, ဧကော လောဟိတဝဏ္ဏော, ဧကော ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏောတိ ဧဝံ နာနာဝဏ္ဏာ။ **သေတာ**တိ ပဏ္ဍရာ ပရိသုဒ္ဓါ။ **မဟတော မီဠှပဗ္ဗတဿာ**တိ တိယောဇနုဗ္ဗေဓဿ ဂူထပဗ္ဗတဿ။ **ဥပရူပရိ စင်္ကမတိ** တိ မတ္ထကမတ္ထကေ စင်္ကမတိ ။ ဒီဃာယုကဗုဒ္ဓါ ပန တိယောဇနိကေ မီဠှပဗ္ဗတေ အနုပဝိသိတွာ နိသိန္နာ ဝိယ ဟောန္တိ။

ဧဝံ တေတ္တကေန ဌာနေန ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဒဿေတွာ ဣဒာနိ သဟ ပုဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ ပဋိလာဘံ ဒဿေတုံ **ယမ္ပိ, ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ သဗ္ဗဂုဏာဒယကတ္တာ ဗုဒ္ဓာနံ အရဟတ္တမဂ္ဂေ **အနုတ္တရာ သမ္မာသမ္ဗောဓိ** နာမ။ တဿ ယံ သော စက္ကဝာဠမဟာပထဝိံ သိရိသယနဘူတံ အဒ္ဒသ, တံ ဗုဒ္ဓဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ယံ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတရာဇာနံ ဗိမ္ဗောဟနံ အဒ္ဒသ, တံ သဗ္ဗညုတဉာဏဗိမ္ဗောဟနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ယံ စတ္တာရော ဟတ္ထပါဒေ စက္ကဝာဠမတ္ထကေ ဌိတေ အဒ္ဒသ, တံ ဓမ္မစက္ကဿ အပ္ပဋိဝတ္တိယဘာဝေ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ယံ အတ္တာနံ ဥတ္တာနကံ နိပန္နံ အဒ္ဒသ, တံ တီသု ဘဝေသု အဝကုဇ္ဇာနံ သတ္တာနံ ဥတ္တာနမုခဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ယံ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ပဿန္တော ဝိယ အဟောသိ, တံ ဒိဗ္ဗစက္ခုပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ယံ ယာဝ ဘဝဂ္ဂ ဧကာလောကံ အဟောသိ, တံ အနာဝရဏဉာဏဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ သေသံ ဟဋ္ဌဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

၇. ဝဿသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၇. သတ္တမေ **နေမိတ္တာ** တိ နိမိတ္တပာဌကာ။ **တေဇောဓာတု ပကုပ္ပတီ** တိ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဟ
ဏိနာ ဥဒကံ သမ္ပဇ္ဇိဿတိ**တိ ဥပ္ပန္နံ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ ဥဒကံ တိယောဇနသတေန ဟာယိဿတိ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ။ **ပမတ္တ
တာ ဟောန္တီ**တိ အတ္တနော ကိစ္စာယ ပမတ္တာ ဟောန္တိ ဝိပ္ပဝုဋ္ဌာသတိနော။ တေသဉ္ဟိ သကာယ ရတိယာ ''ရမမာ''တိ
စိတ္တေ ဥပ္ပန္နေ အကာလေပိ ဒေဝေါ ဝဿတိ, တဒဘာဝေ န ဝဿတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ – ''န ကာလဝဿ
ဿ''န္တိ။ အဋ္ဌမနဝမာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၁၀. နိဿာရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၀. ဒသမေ **နိဿာရဏီယာ** တိ နိဿဋာ ဝိသညုတ္တာ။ **ဓာတုယော**တိ အတ္တသုညသဘာဝါ။ **ကာမံ မနသိကရော
တော**တိ ကာမံ မနသိကရောန္တဿ, အသုဘဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌာယ အဂဒံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိသံ ဝီမံသန္တော ဝိယ ဝီမံသနတ္
ထံ ကာမာဘိမုခံ စိတ္တံ ပေသေန္တဿာတိ အတ္ထော။ **န ပက္ခန္ဒတီ** တိ နပ္ပဝိသတိ။ **နပ္ပသီဒတီ** တိ ပသာဒံ နာပဇ္ဇ
တိ။ **န သန္တိဋ္ဌတီ** တိ နပ္ပတိဋ္ဌာတိ။ **န ဝိမုစ္စတီ** တိ န အဓိမုစ္စတိ။ ယထာ ပန ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝါ နှာရုဒဒ္ဒုလံ ဝါ
အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝဋ္ဋတိ န သံပသာရီယတိ, ဧဝံ ပဋိလီယတိ န သံပသာရီယတိ။ **နေက္ခမ္မ
ံ ခေါ ပနာ**တိ ဣဓ နေက္ခမ္မံ နာမ အသုဘေသု ပဌမဇ္ဈာနံ, တဒဿ မနသိကရောတော စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ။ **တဿ
တံ စိတ္တ**န္တိ တဿ တံ အသုဘဇ္ဈာနစိတ္တံ။ **သုဂတ**န္တိ ဂောစရေ ဂတတ္တာ သုဋ္ဌု ဂတံ။ **သုဘာဝိတ**န္တိ အဟာန
ဘာဂိယတ္တာ သုဋ္ဌု ဘာဝိတံ။ **သုဝုဋ္ဌိတ** န္တိ ကာမတော ဝုဋ္ဌိတံ။ **သုဝိမုတ္ត**န္တိ ကာမေဟိ သုဋ္ဌု ဝိမုတ္တံ။ **ကာမပစ္စယာ
အာသဝါ** နာမ ကာမဟေတုကာ စတ္တာရော အာသဝါ။ **ဝိဃာတာ**တိ ဒုက္ခာ။ **ပရိဠာဟာ**တိ ကာမရာဂပရိဠာဟာ။ **န သော
တံ ဝေဒနံ ဝေဒိယတီ**တိ သော တံ ကာမဝေဒနံ ဝိဃာတပရိဠာဟဝေဒနဉ္စ န ဝေဒိယတိ။ **ဣဒမက္ခာတံ ကာမာနံ နိဿရဏ**
န္တိ ဣဒံ အသုဘဇ္ဈာနံ ကာမေဟိ နိဿဋတ္တာ ကာမာနံ နိဿရဏန္တိ အက္ခာတံ။ ယော ပန တံ ဈာနံ ပာဒကံ ကတ္ဝာ
သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော တတိယမဂ္ဂံ ပတ္ဝာ အနာဂါမိဖလေန နိဗ္ဗာနံ ဒိသွာ ''ပုန ကာမာ နာမ နတ္ထီ''တိ ဇာနာတိ။
တဿ စိတ္တံ အစ္စန္တနိဿရဏမေဝ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

အယံ ပန ဝိသေသော – ဒုတိယဝါရေ မေတ္တာဈာနာနိ ဗျာပါဒဿ နိဿရဏံ နာမ။ တတိယဝါရေ ကရုဏာဈာနာနိ
ဝိဟိံသာယ နိဿရဏံ နာမ။ စတုတ္ထဝါရေ အရူပဇ္ဈာနာနိ ရူပာနံ နိဿရဏံ နာမ။ အစ္စန္တနိဿရဏဉ္စေတ္ထ အရ
ဟတ္တဖလံ ယောဇေတဗ္ဗံ။ ပဉ္စမဝါရေ **သက္ကာယံ မနသိကရောတော** တိ သုဒ္ဓသင်္ခါရေ ပရိဂ္ဂဏှိတ္ဝာ အရဟတ္
တံ ပတ္တဿ သုက္ခဝိပဿကဿ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဝီမံသနတ္ထံ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာဘိမုခံ စိတ္တံ ပေ
သေန္တဿ။ **ဣဒမက္ခာတံ သက္ကာယဿ နိဿရဏ** န္တိ ဣဒံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန စ ဖလေန စ နိဗ္ဗာနံ ဒိသွာ ဌိ
တဿ ဘိက္ခုနော ''ပုန သက္ကာယော နတ္ထီ''တိ ဥပ္ပန္နံ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိစိတ္တံ သက္ကာယဿ နိဿ
ရဏန္တိ အက္ခာတံ။ ဣအနိ ဧဝံ သက္ကာယနိဿရဏံ နိရောဓံ ပတ္ဝာ ဌိတဿ ခီဏာသဝဿ ဝဏ္ဏံ ကထေန္
တော **တဿ ကာမနန္ဒီပိ နာနုသေတီ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နာနုသေတီ**တိ န နိဗ္ဗတ္တတိ။ **အနနုသယာ**တိ အနိဗ္ဗတ္တိ
ယာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဗြာဟ္မဏဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

စတုတ္ထပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

၅. ပဉ္စမပဏ္ဏာသကံ

(၂၁) ၁. ကိမိလဝဂ္ဂေါ

၁. ကိမိလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၁. ပဉ္စမဿ ပဌမေ **ကိမိလာယန္တိ** ဧဝံနာမကေ နဂရေ။ **နိစုလဝနေ**တိ မုစလိန္ဒဝနေ။ **ဧတဒဝေါစာ**တိ အယံ ကိရ ထေရော တသ္မိံယေဝ နဂရေ သေဋ္ဌိပုတ္တော သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ ပဋိလဘိ။ သော အတ္တနာ နိဝုတ္ထံ ခန္ဓသန္တာနံ အနုဿရန္တော ကဿပဒသဗလဿ သာသနောသက္ကနကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ စတူသု ပရိသာသု သာသနေ အဂါရဝံ ကရောန္တီသု နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတွာ ပဗ္ဗတံ အာရုယှ တတ္ထ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အတ္တနော နိဝုတ္ထဘာဝံ အဒ္ဒသ။ သော “သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ကာရဏံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ ဧတံ “ကော နု ခေါ, ဘန္တေ”တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

သတ္ထရိ အဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ အပ္ပတိဿာတိ သတ္ထရိ ဂါရဝဉ္စေဝ ဇေဋ္ဌကဘာဝဉ္စ အနုပဋ္ဌပေတွာ ဝိဟရန္တိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ စေတိယင်္ဂဏာဒီသု ဆတ္တံ ဓာရေတွာ ဥပါဟနာ အာရုယှ ဝိစရန္တော နာနပ္ပကာရဉ္စ နိရတ္ထကကထံ ကထေန္တော သတ္ထရိ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ နာမ။ ဓမ္မဿဝနဂ္ဂေ ပန နိသီဒိတွာ နိဒ္ဒါယန္တော စေဝ နာနပ္ပကာရဉ္စ နိရတ္ထကကထံ ကထေန္တော ဓမ္မေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ နာမ။ သင်္ဃမဇ္ဈေ ဗာဟာဝိက္ခေပကံ နာနတ္တကထံ ကထေန္တော ထေရနဝမဇ္ဈိမေသု စ စိတ္တီကာရံ အကရောန္တော သင်္ဃေ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ နာမ။ သိက္ခံ အပရိပူရေန္တော သိက္ခာယ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ နာမ။ အညမညံ ကလဟဘဏ္ဍနာဒီနိ ကရောန္တော အညမညံ အဂါရဝေါ ဝိဟရတိ နာမ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၃. အဿာဇာနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၃-၂၀၄. တတိယေ **အဇ္ဇဝေနာ**တိ ဥဇုဘာဝေန အဝင်္ကဂမနေန။ **ဇဝေနာ**တိ ပဒဇဝေန။ **မဒ္ဒဝေနာ**တိ သရီရမုဒုတာယ။ **ခန္တိယာ**တိ အဓိဝါသနက္ခန္တိယာ။ **သောရစ္စေနာ**တိ သုစိသီလတာယ။ ဘိက္ခုတရေ **အဇ္ဇဝ**န္တိ ဉာဏဿ ဥဇုကဂမနံ။ **ဇဝေ**တိ သူရံ ဟုတွာ ဉာဏဿ ဂမနဘာဝေါ။ **မဒ္ဒဝ**န္တိ သီလမဒ္ဒဝံ။ **ခန္တီ**တိ အဓိဝါသနက္ခန္တိယေဝ။ **သောရစ္စံ** သုစိသီလတာယေဝ။ စတုတ္ထေ ပဉ္စ ဗလာနိ မိဿကာနိ ကထိတာနိ။

၅. စေတောခိလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၅. ပဉ္စမေ **စေတောခိလာ**တိ စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝါ, ကစဝရဘာဝါ, ခါဏုကဘာဝါ။ **သတ္ထရိ ကင်္ခတီ**တိ သတ္ထု သရီရေ ဝါ ဂုဏေ ဝါ ကင်္ခတိ။ သရီရေ ကင်္ခမာနော “ဒွတ္တိံသဝရလက္ခဏပဋိမဏ္ဍိတံ နာမ သရီရံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ, ဂုဏေ ကင်္ခမာနော “အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နဇာနနသမတ္ထံ သဗ္ဗညုတဉာဏံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆတီ**တိ ဝိစိနန္တော ကိစ္ဆတိ, ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇတိ, ဝိနိစ္ဆေတုံ န သက္ကောတိ။ **နာဓိမုစ္စတီ**တိ ဧဝမေတန္တိ အဓိမောက္ခံ န ပဋိလဘတိ။ **န သမ္ပသီဒတီ**တိ ဂုဏေသု ဩတရိတွာ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆဘာဝေန ပသီဒိတုံ အနာဝိလော ဘဝိတုံ န သက္ကောတိ။ **အာတပ္ပာယာ**တိ ကိလေသသန္တာပကဝီရိယကရဏတ္တာယ။ **အနုယောဂါယာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ယောဂါယ။ **သာတစ္စာယာ**တိ သတတကိရိယာယ။ **ပဓာနာယာ**တိ ပဒဟနတ္ထာယ။ **အယံ ပဌမော စေတောခိလော**တိ အယံ သတ္ထရိ ဝိစိကိစ္ဆာသင်္ခါတော ပဌမော စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါ ဧဝမေတဿ ဘိက္ခုနော အပ္ပဟီနော ဟောတိ။

ဓမ္မေတိ ပရိယတ္တိဓမ္မေ စ ပဋိဝေဓဓမ္မေ စ။ ပရိယတ္တိဓမ္မေ ကင်္ခမာနော “တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ စတုရာသီတိဓမ္မက္ခန္ဓသဟဿာနီတိ ဝဒန္တိ, အတ္ထိ နု ခေါ ဧတံ နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ ပဋိဝေဓဓမ္မေ ကင်္ခမာနော “ဝိပဿနာနိဿန္ဒော မဂ္ဂေါ နာမ, မဂ္ဂနိဿန္ဒံ ဖလံ နာမ, သဗ္ဗသင်္ခါရပဋိနိဿဂ္ဂေါ နိဗ္ဗာနံ နာမာတိ ဝဒန္တိ, တံ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ **သင်္ဃေ ကင်္ခတီ**တိ “ဥဇုပ္ပဋိပန္နော”တိအာဒီနံ ပဒါနံ ဝသေန “ဧဝရူပံ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော စတ္တာရော မဂ္ဂဋ္ဌာ စတ္တာရော ဖလဋ္ဌာတိ အဋ္ဌန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သမူဟဘူတော သင်္ဃော နာမ အတ္ထိ နု ခေါ နတ္ထီ”တိ ကင်္ခတိ။ **သိက္ခာယ** ကင်္ခမာနော “အဓိသီလသိက္ခာ နာမ အဓိစိတ္တအဓိပညာသိက္ခာ နာမာတိ ဝဒန္တိ, သာ အတ္

ထိ နု ခော နတ္ထီ''တိ ကင္ခတိ။ **အယံ ပဥ္စမော**တိ အယံ သဗ္ဗပဟ္မစာရီသု ကောပသင္ခါတော ပဥ္စမော စိတ္တဿ ထဒ္ဓဘာဝေါ ကစဝရဘာဝေါ ခါဏုကဘာဝေါ။

၆. ဝိနိဗန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၆. ဆဋ္ဌေ **စေတသောဝိနိဗန္ဓာ** တိ စိတ္တံ ဝိနိဗန္ဓိတ္ွာ မုဋ္ဌိယံ ကတ္ွာ ဝိယ ဂဏှန္တီတိ စေတသောဝိနိဗန္ဓာ။ **ကာမေ**တိ ဝတ္ထုကာမေပိ ကိလေသကာမေပိ။ **ကာယေ**တိ အတ္တနော ကာယေ။ **ရူပေ**တိ ဗဟိဒ္ဓာရူပေ။ **ယာဝဒတ္ထံ** န္တိ ယတ္တကံ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကံ။ **ဥဒရာဝဒေဟကံ**န္တိ ဥဒရပူရံ။ တဉှိ ဥဒရံ အဝဒေဟနတော ဥဒရာဝဒေဟကန္တိ ဝုစ္စတိ။ **သေယျသုခ** န္တိ မဉ္စပီဌသုခံ, ဥတုသုခံ တ။ **ပဿသုခ** န္တိ ယထာ သမ္ပရိဝတ္တကံ သယန္တဿ ဒက္ခိဏပဿ တမပဿာနံ သုခံ ဟောတိ, ဧဝံ ဥပ္ပန္နသုခံ။ **မိဒ္ဓသုခ**န္တိ နိဒ္ဒာသုခံ။ **အနုယုတ္တော** တိ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဝိဟရတိ။ **ပဏိဓာယာ**တိ ပတ္ထယိတ္ွာ။ **သီလေနာ**တိအာဒီသု **သီလ**န္တိ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလံ။ **ဝတ**န္တိ ဝတသမာဒါနံ။ **တပေ**တိ တပစရဏံ။ **ဗြဟ္မစရိယ** န္တိ မေထုနဝိရတိံ။ **ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမီ** တိ မဟေသက္ခဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ။ **ဒေဝညတရော ဝါ**တိ အပ္ပေသက္ခဒေဝေသု ဝါ အညတရော။

၇-၈. ယာဂုသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၀၇-၂၀၈. သတ္တမေ **တာတံ အနုလောမေတီ**တိ တတံ အနုလောမေတ္ွာ ဟရတိ။ **ဝတ္ထိံ သောဓေတီ** တိ ဓမနိယော သုဒ္ဓါ ကရောတိ။ **အာမာဝသေသံ ပာစေတီ**တိ သစေ အာမာဝသေသကံ ဟောတိ, တံ ပာစေတိ။ အဋ္ဌမေ **အစက္ခုဿ** န္တိ န စက္ခုနံ ဟိတံ, စက္ခုံ ဝိသုဒ္ဓံ န ကရောတိ။

၉. ဂီတဿရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၉. နဝမေ **အာယတကေနာ**တိ ဒီဃေန, ပရိပုဏ္ဏပဒဗျဥ္ဇနကံ ကထာဝတ္တံ ဘိန္ဒိတွာ ဝိနာသေတ္ွာ ပဝတ္တေန။ **သရကုတ္တိမ္ပိ နိကာမယမာနဿာ** တိ ဧဝံ ဂီတဿရော ကာတဗ္ဗောတိ သရကိရိယံ ပတ္ထယမာနဿ။ **သမာဓိဿ ဘင်္ဂေါ ဟောတီ**တိ သမထဝိပဿနာစိတ္တဿ ဝိနာသော ဟောတိ။

၁၀. မုဋ္ဌဿတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၀. ဒသမေ **ဒုက္ခံ သုပတီ** တိ နာနာဝိဓံ သုပိနံ ပဿန္တော ဒုက္ခံ သုပတိ။ **ဒုက္ခံ ပဋိဗုဇ္ဈတီ** တိ ပဋိဗုဇ္ဈန္တောပိ ဥတ္တာသိတ္ွာ သလောမဟံသော ပဋိဗုဇ္ဈတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သတိသမ္ပဇညံ မိဿကံ ကထိတံ။

ကိမိလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

(၂၂) ၂. အက္ကောသကဝဂ္ဂေါ

၁. အက္ကောသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၁. ဒုတိယဿ ပဌမေ **အက္ကောသကပရိဘာသကော** တိ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသကော, ဘယဒဿနေန ပရိဘာသကော။ **ဆိန္နပရိပန္ထော** တိ လောကုတ္တရပရိပန္ထဿ ဆိန္နတ္တာ ဆိန္နပရိပန္ထော။ **ရောကတင္ကန္တိ** ရောဂေဟေဝ ကိစ္ဆဇီဝိကာယာဝဟနတော ရောဂါတင္ကော နာမ။

၂. ဘဏ္ဍနကာရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၂. ဒုတိယေ **အဓိကရဏကာရကော**တိ စတုန္နံ အဓိကရဏာနံ အညတရဿ ကာရကော။ **အနဓိဂတန္တိ** ပုဗ္ဗေ အပ္ပတ္တဝိသေသံ။

၃. သီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၃. တတိယေ **ဒုဿီလော** တိ အသီလော နိဿီလော။ **သီလဝိပန္နော** တိ ဝိပန္နသီလော ဘိန္နသံဝရော။ **ပမာဒါဓိကရဏန္တိ** ပမာဒကာရဏာ။ ဣဒဉ္စ သုတ္တံ ဂဟဋ္ဌာနံ ဝသေန အာဂတံ, ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ ပန လဗ္ဘတေဝ ။ ဂဟဋ္ဌော ဟိ ယေန ယေန သိပ္ပဋ္ဌာနေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ, ယဒိ ကသိယာ, ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ, ပာဏာတိပါတာဒိဝသေန ပမတ္တော တံ တံ ယထာကာလံ သမ္ပာဒေတုံ န သက္ကောတိ, အထဿ မူလံ ဝိနဿတိ။ မာဃာတကာလေပိ ပါဏာတိပါတံ အဒိန္နာဒါနာဒီနိ စ ကရောန္တော ဒဏ္ဍဝသေန မဟတိံ ဘောဂဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။ ပဗ္ဗဇိတော ဒုဿီလော ပမာဒကာရဏာ သီလတော ဗုဒ္ဓဝစနတော ဈာနတော သတ္တအရိယဓနေတော စ ဇာနိံ နိဂစ္ဆတိ။ ဂဟဋ္ဌဿ “အသုကော အသုကကုလေ ဇာတော ဒုဿီလော ပါပဓမ္မော ပရိစ္စတ္တဣဓလောကပရလောကော သလာကဘတ္တမတ္တမ္ပိ န ဒေတီ”တိ စတုပရိသမဇ္ဈေ ပါပကော ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။ ပဗ္ဗဇိတဿ “အသုကော နာသက္ခိ သီလံ ရက္ခိတုံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဂဟေတုံ, ဝေဇ္ဇကမ္မာဒီဟိ ဇီဝတိ, ဆဟိ အဂါရဝေဟိ သမန္နာဂတော”တိ ဧဝံ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။

အဝိသာရဒေါတိ ဂဟဋ္ဌော တာဝ “အဝဿံ ဗဟူနံ သန္နိပါတဋ္ဌာနေ ကောစိ မမ ကမ္မံ ဇာနိဿတိ, အထ မံ နိဂ္ဂဏှိဿန္တိ ဝါ, ရာဇကုလဿ ဝါ ဒဿန္တီ”တိ သဘယော ဥပသင်္ကမတိ။ **မင်္ကုဘူတော** စ ပတိတက္ခန္ဓော အဓောမုခေါ အင်္ဂုဋ္ဌကေန ဘူမိံ ကသန္တော နိသီဒတိ, ဝိသာရဒေါ ဟုတွာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ။ ပဗ္ဗဇိတောပိ “ဗဟူ ဘိက္ခူ သန္နိပတိတာ, အဝဿံ ကောစိ မမ ကမ္မံ ဇာနိဿတိ, အထ မေ ဥပေါသထမ္ပိ ပဝါရဏမ္ပိ ဌပေတွာ သာမညာ စာဝေတွာ နိက္ကဍ္ဎိဿန္တီ”တိ သဘယော ဥပသင်္ကမတိ, ဝိသာရဒေါ ဟုတွာ ကထေတုံ န သက္ကောတိ။ ဧကစ္စော ပန ဒုဿီလောပိ ဒပ္ပိတော ဝိယ စရတိ, သောပိ အဇ္ဈာသယေန မင်္ကု ဟောတိယေဝ။

သမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတီ တိ တဿ ဟိ မရဏမဉ္စေ နိပန္နဿ ဒုဿီလကမ္မံ သမာဒါယ ဝတ္တိတဋ္ဌာနံ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ။ သော ဥမ္မီလေတွာ ဣဓလောကံ ပဿတိ, နိမ္မီလေတွာ ပရလောကံ။ တဿ စတ္တာရော အပါယာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, သတ္တိသတေန သီသေ ပဟရိယမာနော ဝိယ ဟောတိ။ သော “ဝါရေထ ဝါရေထာ”တိ ဝိရဝန္တော မရတိ။ တေန ဝုတ္တံ – “သမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတီ”တိ။ ပဉ္စမပဒံ ဥတ္တာနမေဝ။ အာနိသံသကထာ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄. ဗဟုဘာဏိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၄. စတုတ္ထေ **ဗဟုဘာဏိသ္မိန္တိ** ပညာယ အပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဗဟုံ ဘဏန္တေ။ **မန္တဘာဏိသ္မိန္တိ** မန္တာ ဝုစ္စတိ ပညာ, တာယ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ဘဏန္တေ။

၅. ပဌမအက္ခန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၅. ပဉ္စမေ **ဝေရဗဟုလော**တိ ပုဂ္ဂလဝေရေနပိ အကုသလဝေရေနပိ ဗဟုဝေရော။ **ဝဇ္ဇဗဟုလော** တိ ဒေါသဗဟုလော။

၆. ဒုတိယအက္ခန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၆. ဆဋ္ဌေ **လုဒ္ဒော** တိ အရုဏော ကက္ခဠော။ **ဝိပ္ပဋိသာရီ** တိ မင္ကုဘာဝေန သမန္နာဂတော။

၇.ပဌမအဟသာဒိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁၇. သတ္တမေ **အဟသာဒိကေ**တိ အဟသာဒိကေဟိ ကာယကမ္မာဒီဟိ သမန္နာဂတေ။ **ဟသာဒိကေ**တိ ပသာဒာဝဟေ ပရိသုဒ္ဓသမာစာရေ။ အဋ္ဌမနဝမာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၁၀. မဓုရာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၀. ဒသမေ **ပဋ္ဌမေ, ဘိက္ခဝေ, အာဒီနဝ မဓုရာယ** န္တိ ဧကံ သမယံ ဘဂဝတ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော စာရိကံ စရမာနော မဓုရာနဂရံ သမ္ပာပုဏိတ္ဝာ အန္တောနဂရံ ပဝိသိတုံ အာရဘိ။ အထေကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ယက္ခိနီ အစေလာ ဟုတ္ဝာ ဒွေ ဝ ဟတ္ထေ ပသာရေတွာ ဇိဝှံ နိလ္လာလေတွာ ဒသဗလဿ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ သတ္ထာ အန္တောနဂရံ အပ္ပဝိသိတွာ တတောဝ နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ မဟာဇနော ခါဒနီယဘောဇနီယဉ္စေဝ သက္ကာရသမ္မာနဉ္စ အာဒာယ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ အနံ အဒါသိ။ သတ္ထာ တဿ နဂရဿ နိဂ္ဂဏှနတ္ထာယ ဣမံ သုတ္တံ အာရဘိ။ တတ္ထ **ဝိသမာ**တိ န သမတလာ။ **ဗဟုရဇာ**တိ တတပဟရဏကာလေ ဥဒ္ဓတေန ရဇက္ခန္ဓေန ပရိယောနဒ္ဓာ ဝိယ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အက္ကောသကဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

(၂၃) ၃. ဒီဃစာရိကဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမဒီဃစာရိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၁. တတိယဿ ပဌမေ **အနဝတ္ထစာရိက**န္တိ အဝဝတ္ထိတစာရိကံ။ **သုတံ န ပရိယောဒပေတီ**တိ ယမ္ပိဿ သုတံ အတ္ထိ, တံ ပရိယောဒပေတုံ န သက္ကောတိ။ **သုတေနေကစ္စေန အဝိသာရဒေါ ဟောတီ**တိ ထောကထောကေန သုတေန ဝိဇ္ဇမာနေနာပိ ဉာဏေန သောမနဿပ္ပတ္တော န ဟောတိ။ **သမဝတ္ထစာရေ**တိ သမဝတ္ထိတစာရေ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၃-၄. အတိနိဝါသသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၂၃-၂၂၄. တတိယေ **ဗဟုဘဏ္ဍော**တိ ဗဟုပရိက္ခာရော။ **ဗဟုဘေသဇ္ဇော**တိ သပ္ပိနဝနီတာဒီနံ ဗဟုတာယ ဗဟုဘေသဇ္ဇော။ **ဗျတ္တော**တိ ဗျာသတ္တော။ **သံသဋ္ဌော**တိ ပဉ္စဝိဓေန သံသဂ္ဂေန သံသဋ္ဌော ဟုတွာ။ **အနနုလောမိကေနာ**တိ သာသနဿ အနနုစ္ဆဝိကေန။ စတုတ္ထေ **ဝဏ္ဏမစ္ဆရီ**တိ ဂုဏမစ္ဆရီ။ **ဓမ္မမစ္ဆရီ**တိ ပရိယတ္တိမစ္ဆရီ။

၅-၆. ကုလူပကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၂၅-၂၂၆. ပဉ္စမေ **အနာမန္တစာရေ အာပဇ္ဇတီ**တိ "နိမန္တိတော သဘတ္တော သမာနော သန္တံ ဘိက္ခုံ အနာပုစ္ဆာ ပုရေဘတ္တံ ဝါ ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝါ ကုလေသု စာရိတ္တံ အာပဇ္ဇေယျာ"တိ သိက္ခာပဒေ (ပါရာ. ၂၉၄) ဝုတ္တံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ **ရဟော နိသဇ္ဇာယာ**တိအာဒီနိပိ တေသံ တေသံ သိက္ခာပဒါနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဆဋ္ဌေ **အတိဝေလ**န္တိ အတိက္ကန္တပမာဏကာလံ။ သတ္တမံ ဥတ္တာနမေဝ။

၈. ဥဿူရဘတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၈. အဋ္ဌမေ **ဥဿူရဘတ္တေ**တိ အတိဒိဝါပစနဘတ္တေ။ **န ကာလေန ပဋိပူဇေန္တီ**တိ ယာဂုကာလေ ယာဂုံ, ခဇ္ဇကကာလေ ခဇ္ဇကံ, ဘောဇနကာလေ ဘောဇနံ အပစန္တာ ယုတ္တပ္ပယုတ္တကာလဿ အတိနာမိတတ္တာ န ကာလေန ပဋိပူဇေန္တိ, အတ္တနော စိတ္တေနေဝ ဒေန္တိ နာမ။ တတော တေပိ တေသု အတ္တနော ဂေဟံ အာဂတေသု တထေဝ ကရောန္တိ။ ကုလပဝေဏိယာ အာဂတာ ဗလိပဋိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာပိ ယုတ္တပ္ပယုတ္တကာလေန လာဘံ လဘမာနာယေဝ ရက္ခန္တိ ဂောပယန္တိ ပီဠံ အကတွာ။ အကာလေ လဘမာနာ ပန "ဣမေ အမှေဟိ အနာဒရာ"တိ အာရက္ခံ န ကရောန္တိ။

သမဏဗြာဟ္မဏာပိ "ဧတေသံ ဂေဟေ ဘောဇနဝေလာယ ဘောဇနံ န ဟောတိ, ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကေ ဒေန္တီ"တိ မင်္ဂလာမင်္ဂလေသု ကာတဗ္ဗံ န ကရောန္တိ။ **ဝိမုခါ ကမ္မံ ကရောန္တီ**တိ "ဟတော ကိဉ္စိ န လဘာမ, ခုဒါယ ပဋိပီဠိတာ ကမ္မံ ကာတုံ န သက္ကောမာ"တိ ကမ္မံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ နိသီဒန္တိ။ **အနောဇဝန္တံ ဟောတီ**တိ အကာလေ ဘုတ္တံ သြဇံ ဟရိတုံ န သက္ကောတိ။ သုက္ကပက္ခော ဝုတ္တဝိပလ္လာသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

၉. ပဌမကဏှသပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂၉. နဝမေ **သဘီရူ**တိ သနိဒ္ဒော မဟာနိဒ္ဒံ နိဒ္ဒါယတိ။ **သပ္ပဋိဘယော**တိ တံ နိဿာယ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မာ သပ္ပဋိဘယော။ **မိတ္တဒုဗ္ဘီ**တိ ဟနဘောဇနအာယကမ္မိ မိတ္တံ ဒုဗ္ဘတိ ဟိံသတိ။ မာတုကာမေပိ ဧသေဝ နယော။

၁၀. ဒုတိယကဏှသပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၀. ဒသမေ **ဃောရဝိသော**တိ ကက္ခဠဝိသော။ **ဒုဇိဝ္ဟော**တိ ဒွိဓာ ဘိန္နဇိဝ္ဟော။ **ဃောရဝိသတာ**တိ ဃောရဝိသတာယ။ သေသဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။

ဒီဃစာရိကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

(၂၄) ၄. အာတသိကဝဂ္ဂော

၁. အာတသိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၁. စတုတ္ထဿ ပဌမေ **န အာကပ္ပသမ္ပန္နော**တိ သမဏာကပ္ပေန သမ္ပန္နော။ **အဘာဝနီယော ဟောတီ**တိ ဝမ္ဘနီယော န ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဥတ္တာနမေဝ။

၃. သောဘနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၃. တတိယေ **ပဋိဗလော**တိ ကာယဗလေန စ ဉာဏဗလေန စ သမန္နာဂတတ္တာ ပဋိဗလော။

၄. ဗဟူပကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၄. စတုတ္ထေ **ခဏ္ဍဖုလ္လ**န္တိ ပတိတဋ္ဌာနဉ္စ ဘိန္နဋ္ဌာနဉ္စ။ **ပဋိသင္ခရောတီ**တိ ပဋိပာကတိကံ ကရောတိ။ **အာရောစေတီ**တိ ဣဒံ ပတရိတကုလာနံ ဝသေန ဝုတ္တံ။

၅. အနုကမ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၅. ပဉ္စမေ **အဓိသီလေသူ**တိ ပဉ္စသု သီလေသု။ **ဓမ္မဒဿနေ နိဝေသေတီ**တိ စတုသစ္စဓမ္မဒဿနေ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ **အရဟဂ္ဂတ**န္တိ သဗ္ဗသက္ကာရာနံ အရဟော ရတနတ္တယေဝ ဂတံ, တီသု ဝတ္ထူသု ဂရုစိတ္တီကာရံ ဥပဋ္ဌပေထာတိ အတ္ထော။ ဆဋ္ဌံ ဥတ္တာနမေဝ။

၇. ဒုတိယအဝဏ္ဏာရဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၇. သတ္တမေ **အာတသပလိဂေဓီ**တိ အာတသံ ဗလဝဂိဒ္ဓိဝသေန ဂိလိတ္ဝာ ဝိယ ဌိတော။ သေသံ သဗ္ဗံ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အာတသိကဝဂ္ဂော စတုတ္ထော။

(၂၅) ၅. ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂော

၁. ပဌမဒုစ္စရိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၁. ပဥ္စမဿ ပဌမေ **ဒုစ္စရိတေ သုစရိတေ** တိ ဣဒံ အဘေဒတော ဝုတ္တံ, **ကာယဒုစ္စရိတေ** တိအာဒိ ကာယဒ္ဝါရာဒီနံ ဝသေန ဘေဒတော။ **သဒ္ဓမ္မာ** တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မတော။ **အသဒ္ဓမ္မေ** တိ အကုသလကမ္မပထသင်္ခာတေ အသဒ္ဓမ္မေ။

၉. သိဝထိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄၉. နဝမေ **သိဝထိကာယာ**တိ သုသာနေ။ **အာရောဒနာ**တိ အာရောဒနဋ္ဌာနံ။ **အသုစိနာ**တိ ဇိဂုစ္ဆနီယေန။

၁၀. ပုဂ္ဂလပ္ပသာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅၀. ဒသမေ **ပုဂ္ဂလပ္ပသာဒေ** တိ ဧကပုဂ္ဂလသ္မိံ ဥပ္ပန္နပ္ပသာဒေ။ **အနွေ နိသီဒပေတိ** တိ ဘိက္ခူနံ အာသနပရိယန္တေ နိသီဒပေတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဒုစ္စရိတဝဂ္ဂော ပဉ္စမော။

ပဉ္စမပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

(၂၆) ၆. ဥပသမ္ပဒာဝဂ္ဂေါ

၁-၃. ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၅၁-၂၅၃. ဆဋ္ဌဿ ပဌမေ **ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗ**န္တိ ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတွာ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗံ။ ဒုတိယေ **နိဿယော အတဗ္ဗော**တိ အာစရိယေန ဟုတွာ နိဿယော အတဗ္ဗော။ တတိယေ **သာမဏေရော ဥပဋ္ဌာပေတဗ္ဗော**တိ ဥပဇ္ဈာယေန ဟုတွာ သာမဏေရော ဂဟေတဗ္ဗော။ ဣတိ ဣမာနိ တီဏိပိ သုတ္တာနိ ပဌမဗောဓိယံ ခီဏာသဝဝသေန ဝုတ္တာနိ။ စတုတ္ထာဒီနိ အနုပဒဝဏ္ဏနာတော ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။

၁. သမ္မုတိပေယျာလာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၇၂. ဘတ္တုဒ္ဒေသကာဒီနံ ဝိနိစ္ဆယကထာ သမန္တပာသာဒိကာယ ဝိနယဋ္ဌကထာယံ (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၃၂၅) ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ **သမ္မတော န ပေသေတဗ္ဗော**တိ ပကတိယာ သမ္မတော ''ဂစ္ဆ ဘတ္တာနိ ဥဒ္ဒိသာဟီ''တိ န ပေသေတဗ္ဗော။

၂၇၃-၂၈၅. **သာဋိယဂ္ဂာဟာပကော**တိ ဝဿိကသာဋိကာယ ဂဟာပကော။ **ပတ္တဂ္ဂာဟာပကော**တိ ''ယော စ တဿာ ဘိက္ခုပရိသာယ ပတ္တပရိယန္တော, သော တဿ ဘိက္ခုနော ပဒာတဗ္ဗော''တိ ဧဝံ ဝုတ္တပတ္တဂ္ဂာဟာပကော။

၂၈၃-၃၀၂. **အာဇီဝကော**တိ နဂ္ဂပရိဗ္ဗာဇကော။ **နိဂဏ္ဌော**တိ ပုရိမဘာဂပဋိစ္ဆန္နော။ **မုဏ္ဍသာဝကော**တိ နိဂဏ္ဌသာဝကော။ **ဇဋိလကော**တိ တာပသော။ **ပရိဗ္ဗာဇကော**တိ ဆန္နပရိဗ္ဗာဇကော။ **မာဂဏ္ဍိကာ** ဒယောပိ တိတ္ထိယာ ဧဝ။ ဧတေသံ ပန သီလေသု ပရိပူရကာရိတာယ အဘာဝေန သုက္ကပက္ခော န ဂဟိတော။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေတတိ။

မနောရထပူရဏိယာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ-အဋ္ဌကထာယ

ပဉ္စကနိပါတဿ သံဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ

ဆက္ကနိပါတ-အဋ္ဌကထာ

၁. ပဌမပဏ္ဏာသကံ

၁. အာဟုနေယျဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမအာဟုနေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁. ဆက္ကနိပါတဿ ပဌမေ **ဉာဏ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု** တိ, ဘိက္ခဝေ, ဣမသ္မိံ သာသနေ ဘိက္ခု။ **နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော**တိ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ ရာဂသဟဂတေန သောမနဿေန သုမနော တ အနိဋ္ဌာရမ္မဏေ ဒောသသဟဂတေန ဒောမနဿေန ဒုမ္မနော တ န ဟောတိ။ **ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော** တိ မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏေ အသမပေက္ခနေန အညာဏုပေက္ခာယ ဥပေက္ခကဘာဝံ အနာပဇ္ဇိတွာ သတော သမ္ပဇာနော ဟုတွာ အာရမ္မဏေ မဇ္ဈတ္တော ဝိဟရတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ခီဏာသဝဿ သတတဝိဟာရော ကထိတော။

၂. ဒုတိယအာဟုနေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂-၄. ဒုတိယေ **အနေကဝိဟိတံ ဣဒ္ဓိဝိဓ** န္တိအာဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တာနေဝ။ **အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝ**န္တိ အာသဝါနံ ခယေန အနာသဝံ, န စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ ဝိယ အဘာဝေနာတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ခီဏာသဝဿ အဘိညာ ပဋိပာဋိယာ ကထိတာ။ တတိယစတုတ္ထေသု ခီဏာသဝော ကထိတော။

၅-၇. အာဇာနီယသုတ္တတ္တယဝဏ္ဏနာ

၅-၇. ပဉ္စမေ **အင်္ဂေဟိ** တိ ဂုဏင်္ဂေဟိ။ **ခမော**တိ အဓိဝါသကော။ **ရူပါန**န္တိ ရူပါရမ္မဏာနံ။ **ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော** တိ သရီရဝဏ္ဏေန သမ္ပန္နော။ ဆဋ္ဌေ **ဗလသမ္ပန္နော** တိ ကာယဗလေန သမ္ပန္နော။ သတ္တမေ **ဇဝသမ္ပန္နော** တိ ပဒဇဝေန သမ္ပန္နော။

၈-၉. အနုတ္တရိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၈-၉. အဋ္ဌမေ **အနုတ္တရိယာနိ** တိ အညေန ဥတ္တရိတရေန ရဟိတာနိ နိရုတ္တရာနိ။ **ဒဿနာနုတ္တရိယ** န္တိ ရူပဒဿနေသု အနုတ္တရံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗပဒေသု ။ ဟတ္ထိရတနာဒီနဉှိ ဒဿနံ န ဒဿနာနုတ္တရိယံ, နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓဿ ပန နိဝိဋ္ဌပေမဝသေန ဒသဗလဿ ဝါ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဝါ ကသိဏအသုဘနိမိတ္တာဒီနံ ဝါ အညတရဿ ဒဿနံ ဒဿနာနုတ္တရိယံ နာမ။ ခတ္တိယာဒီနံ ဂုဏကထာသဝနံ န သဝနာနုတ္တရိယံ, နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓဿ ပန နိဝိဋ္ဌပေမဝသေန တိဏ္ဏံ ဝါ ရတနာနံ ဂုဏကထာသဝနံ တေပိဋကဗုဒ္ဓဝစနသဝနံ ဝါ သဝနာနုတ္တရိယံ နာမ။ မဏိရတနာဒီနံ လာဘော န လာဘာနုတ္တရိယံ, သတ္တဝိဓအရိယဓနလာဘော ပန လာဘာနုတ္တရိယံ နာမ။ ဟတ္ထိသိပ္ပာဒိသိက္ခနံ န သိက္ခာနုတ္တရိယံ, သိက္ခာတ္တယပူရဏံ ပန သိက္ခာနုတ္တရိယံ နာမ။ ခတ္တိယာဒီနံ ပါရိစရိယာ န ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ, တိဏ္ဏံ ပန ရတနာနံ ပါရိစရိယာ ပါရိစရိယာနုတ္တရိယံ နာမ။ ခတ္တိယာဒီနံ ဂုဏာနုဿရဏံ န အနုဿတာနုတ္တရိယံ, တိဏ္ဏံ ပန ရတနာနံ ဂုဏာနုဿရဏံ အနုဿတာနုတ္တရိယံ နာမ။ ဣတိ ဣမာနိ ဆ အနုတ္တရိယာနိ လောကိယလောကုတ္တရာနိ ကထိတာနိ။ နဝမေ **ဗုဒ္ဓါနုဿတီ** တိ ဗုဒ္ဓဂုဏာရမ္မဏာ သတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၁၀. မဟာနာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀. ဒသမေ **မဟာနာမော**တိ ဒသဗလဿ စူဠပိတု ပုတ္တော ဧကော သက္ကရာဇာ။ **ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီ** တိ ဘုတ္တပါတရာသော ဟုတွာ အသပရိဇနပရိဝုတော ဂန္ဓမာလာဒီနိ ဂဟာပေတွာ ယတ္ထ သတ္ထာ, တတ္ထ အဂမာသိ။ အရိယဖလံ အဿ အာဂတန္တိ **အာဂတဖလော**။ သိက္ခာတ္တယသာသနံ ဧတေန ဝိညာတန္တိ **ဝိညာတသာသနော**။ ဣတိ အယံ ရာဇာ ''သောတာပန္နဿ နိဿယဝိဟာရံ ပုစ္ဆာမီ''တိ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။

နေဝဿ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတ န္တိ န ဥပ္ပန္နမာနေန ရာဂေန ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂဟိတံ။ **ဥဇုဂတ**န္တိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနေ ဥဇုကမေဝ ဂတံ။ **တထာဂတံ အာရဗ္ဘာ** တိ တထာဂတဂုဏေ အာရဗ္ဘ။ **အတ္ထဝေဒ** န္တိ အဋ္ဌကထံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ ပီတိပါမောဇ္ဇံ။ **ဓမ္မဝေဒ**န္တိ ပါဠိံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ ပီတိပါမောဇ္ဇံ။ **ဓမ္မူပသဉှိတ** န္တိ ပါဠိဉ္စ အဋ္ဌကထဉ္စ

နိဿာယ ဥပ္ပန္နံ။ **ပမုဒိတဿာ** တိ ဒုဝိဓေန ပာမောဇ္ဇေန ပမုဒိတဿ။ **ပီတိ ဇာယတီ**တိ ပဉ္စဝိဓာ ပီတိ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **ကာယော ပဿမ္ဘတီ** တိ နာမကာယော စ ကရဇကာယော စ ဒရထပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ပဋိပ္ပဿမ္ဘတိ။ **သုခန္တိ** ကာယိကစေတသိကသုခံ။ **သမာဓိယတီ**တိ အာရမ္မဏေ သမ္မာ ဌပိတံ ဟောတိ။ **ဝိသမဂတာယ ပဇာယာ**တိ ရာဂဒေါသမောဟဝိသမဂတေသု သတ္တေသု။ **သမပ္ပတ္တော** တိ သမံ ဥပသမံ ပတ္တော ဟုတွာ။ **သဗ္ယာပဇ္ဈာယာ** တိ သဒုက္ခာယ။ **ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော** တိ ဝိပဿနာသင်္ခာတံ ဓမ္မသောတံ သမာပန္နော။ **ဗုဒ္ဓာနုဿတိံ ဘာဝေတီ** တိ ဗုဒ္ဓာနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဗြူဟေတိ ဝဍ္ဎေတိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ မဟာနာမော သောတာပန္နဿ နိဿယဝိဟာရံ ပုစ္ဆိ။ သတ္ထာပိဿ တမေဝ ကထေသိ။ ဇဝံ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သောတာပန္နောဝ ကထိတောတိ။

အာဟုနေယျဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂. သာရဏီယဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမသာရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁. ဒုတိယဿ ပဌမေ **သာရဏီယာ**တိ သရိတဗ္ဗယုတ္တကာ။ **မေတ္တံ ကာယကမ္မ**န္တိ မေတ္တေန စိတ္တေန ကာတဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ။ **ဝစီကမ္မမနောကမ္မေသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမာနိ စ ပန ဘိက္ခူနံ ဝသေန အာဂတာနိ, ဂိဟီသုပိ လဗ္ဘန္တိ။ ဘိက္ခူနဉ္ဟိ မေတ္တေန စိတ္တေန အာဘိသမာစာရိကဓမ္မပူရဏံ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဂိဟီနံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဗောဓိဝန္ဒနတ္ထာယ သင်္ဃနိမန္တနတ္ထာယ ဂမနံ, ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌေ ဘိက္ခူ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ, ပတ္တပဋိဂ္ဂဟဏံ, အာသနပညာပနံ, အနုဂမနန္တိ ဧဝမာဒိကံ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။

ဘိက္ခူနံ မေတ္တေန စိတ္တေန အာစာရပဏ္ဏတ္တိသိက္ခာပနံ, ကမ္မဋ္ဌာနကထနံ, ဓမ္မဒေသနာ, တေပိဋကမ္ပိ ဗုဒ္ဓဝစနံ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ ဂိဟီနံ "စေတိယဝန္ဒနာယ ဂစ္ဆာမ, ဗောဓိဝန္ဒနာယ ဂစ္ဆာမ, ဓမ္မဿဝနံ ကရိဿာမ, ဒီပမာလာပုပ္ဖပူဇံ ကရိဿာမ, တီဏိ သုစရိတာနိ သမာဒါယ ဝတ္တိဿာမ, သလာကဘတ္တာဒီနိ ဒဿာမ, ဝဿာဝါသိကံ ဒဿာမ, အဇ္ဇ သင်္ဃဿ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒဿာမ, သင်္ဃံ နိမန္တေတွာ ခါဒနီယာဒီနိ သံဝိဒဟထ, အာသနာနိ ပညာပေထ, ပါနီယံ ဥပဋ္ဌာပေထ, သင်္ဃံ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ အာနေထ, ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဥဿာဟဇာတာ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောထာ"တိအာဒိဝစနကာလေ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။

ဘိက္ခူနံ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တာဒီနိ စ ကတွာ ဝိဝိတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ "ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူ သုခီ ဟောန္တု အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာ"တိ စိန္တနံ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။ ဂိဟီနံ "အယျာ သုခီ ဟောန္တု အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာ"တိ စိန္တနံ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။

အာဝိ စေဝ ရဟော စာတိ သမ္မုခါ စ ပရမ္မုခါ စ။ တတ္ထ နဝကာနံ စီဝရကမ္မာဒီသု သဟာယဘာဝဂမနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ, ထေရာနံ ပန ပါဒဓောဝနဒါနာဒိဘေဒံ သဗ္ဗမ္ပိ သာမီစိကမ္မံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ ဥဘယေဟိပိ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ ဒါရုဘဏ္ဍာဒီနံ တေသု အဝညံ အကတွာ အတ္တနာ ဒုန္နိက္ခိတ္တာနံ ဝိယ ပဋိသာမနံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ကာယကမ္မံ နာမ။ "ဒေဝတ္ထေရော တိဿတ္ထေရော"တိ ဧဝံ ပဂ္ဂယှ ဝစနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ ဝိဟာရေ အသန္တံ ပန ပဋိပုစ္ဆန္တဿ "ကဟံ အမှာကံ ဒေဝတ္ထေရော, ကဟံ အမှာကံ တိဿတ္ထေရော, ကဒါ နု ခေါ အာဂမိဿတီ"တိ ဧဝံ မမာယနဝစနံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ ဝစီကမ္မံ နာမ။ မေတ္တာသိနေဟသိနိဒ္ဓါနိ ပန နယနာနိ ဥမ္မီလေတွာ ပသန္နေန မုခေန ဩလောကနံ သမ္မုခါ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။ "ဒေဝတ္ထေရော တိဿတ္ထေရော အရောဂေါ ဟောတု အပ္ပါဗာဓော"တိ သမန္နာဟရဏံ ပရမ္မုခါ မေတ္တံ မနောကမ္မံ နာမ။

လာဘာတိ စီဝရာဒယော လဒ္ဓပစ္စယာ။ **ဓမ္မိကာ**တိ ကုဟနာဒိဘေဒံ မိစ္ဆာဇီဝံ ဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မေန သမေန ဘိက္ခာစရိယဝတ္တေန ဥပ္ပန္နာ။ **အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပီ**တိ ပစ္ဆိမကောဋိယာ ပတ္တပရိယာပန္နံ ပတ္တဿ အန္တောဂတံ ဒွတ္တိကဋစ္ဆုဘိက္ခာမတ္တမ္ပိ။ **အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ**တိ ဧတ္ထ ဒွေ ပဋိဝိဘတ္တာနိ နာမ အာမိသပဋိဝိဘတ္တံ ပန ပုဂ္ဂလပဋိဝိဘတ္တဉ္စ။ တတ္ထ "ဧတ္တကံ ဒဿာမိ, ဧတ္တကံ န ဒဿာမီ"တိ ဧဝံ စိတ္တေန ပဋိဝိဘဇနံ အာမိသပဋိဝိဘတ္တံ နာမ။ "အသုကဿ ဒဿာမိ, အသုကဿ န ဒဿာမီ"တိ ဧဝံ စိတ္တေန ဝိဘဇနံ ပန ပုဂ္ဂလပဋိဝိဘတ္တံ နာမ။ တဒုဘယမ္ပိ အကတွာ ယော အပ္ပဋိဝိဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ, အယံ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂီ နာမ။
သီလဝန္တေဟိ သဗြဟ္မစာရီဟိ သာဓာရဏဘောဂီတိ ဧတ္ထ သာဓာရဏဘောဂိနော ဣဒံ လက္ခဏံ – ယံ ယံ ပဏီတံ လဘတိ, တံ တံ နေဝ လာဘေနလာဘံ-နိဇိဂီသနတာမုခေန ဂိဟီနံ ဒေတိ, န အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ, ပဋိဂ္ဂဏှန္တော စ "သင်္ဃေန သာဓာရဏံ ဟောတူ"တိ ဂဟေတွာ ဃဏ္ဋိံ ပဟရိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ သင်္ဃသန္တကံ ဝိယ ပဿတိ။

ဣမံ ပန သာရဏီယဓမ္မံ ကော ပူရေတိ, ကော န ပူရေတိ? ဒုဿီလော တာဝ န ပူရေတိ။ န ဟိ တဿ သန္တကံ သီလဝန္တာ ဂဏှန္တိ။ ပရိသုဒ္ဓသီလော ပန ဝတ္တံ အခဏ္ဍေန္တော ပူရေတိ။ တတြိဒံ ဝတ္တံ – ယော ဟိ ဩဒိဿကံ ကတွာ မာတု ဝါ ပိတု ဝါ အာစရိယုပဇ္ဈာယာဒီနံ ဝါ ဒေတိ, သော ဒါတဗ္ဗံ ဒေတိ။ သာရဏီယဓမ္မော ပနဿ န ဟောတိ, ပလိဗောဓဇဂ္ဂနံ နာမ ဟောတိ။ သာရဏီယဓမ္မော ဟိ မုတ္တပလိဗောဓဿေဝ ဝဋ္ဋတိ။ တေန ပန ဩဒိဿကံ ဒေန္တေန

တေန ဂိလာနဂိလာနုပဋ္ဌာကအာဂန္တုကဂမိကာနဥ္စေဝ နဝပဗ္ဗဇိတဿ စ သင်္ဃာဒိုပတ္တဂ္ဂဟဏံ အဇာနန္တဿ အ တဗ္ဗံ။ ဧတေသံ ဒတွာ အဝသေသံ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ထောကံ ထောကံ အဒတွာ ယော ယတ္တကံ ဂဏှာတိ, တဿ တတ္တကံ အတဗ္ဗံ။ အဝသိဋ္ဌေ အသတိ ပုန ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ယံ ယံ ပဏီတံ, တံ တံ ဒတွာ သေသံ ဘုဥ္ဇိတဗ္ဗံ။ "သီလဝန္တေဟီ"တိ ဝစနတော ဒုဿီလဿ အဒာတုမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ။

အယံ ပန သာရဏီယဓမ္မော သုသိက္ခိတာယ ပရိသာယ သုပူရော ဟောတိ, သုသိက္ခိတာယ ဟိ ပရိသာယ ယော အ ညတော လဘတိ, သော န ဂဏှာတိ။ အညတော အလဘန္တောပိ ပမာဏယုတ္တမေဝ ဂဏှာတိ, န အတိရေကံ။ အယံ ပန သာရဏီယဓမ္မော ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဒေန္တဿာပိ ဒွါဒသဟိ ဝဿေဟိ ပူရေတိ, န တ တော ဩရံ။ သစေ ဟိ ဒွါဒသမေ ဝဿေ သာရဏီယဓမ္မပူရကော ပိဏ္ဍပာတပူရံ ပတ္တံ အာသနသာလာယံ ဌပေတွာ နှ ဟာယိတုံ ဂစ္ဆတိ, သင်္ဃတ္ထေရော စ "ကဿေသော ပတ္တော"တိ ဝတွာ "သာရဏီယဓမ္မပူရကဿာ"တိ ဝုတ္တေ "အာဟရထ န"န္တိ သဗ္ဗံ ပိဏ္ဍပာတံ ဝိစာရေတွာတဝ ဘုဥ္ဇိတွာ ရိတ္တပတ္တံ ဌပေတိ။ အထ ခေါ သော ဘိက္ခု ရိ တ္တပတ္တံ ဒိသွာ "မယှံ အသေသေတွာတဝ ပရိဘုဥ္ဇိံသူ"တိ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပာဒေတိ, သာရဏီယဓမ္မော ဘိဇ္ဇတိ, ပုန ဒွါဒသ ဝဿာနိ ပူရေတဗ္ဗော ဟောတိ။ တိတ္ထိယပရိဝါသသဒိသော ဟေသ, သကိံ ခဏ္ဍေ ဇာတေ ပုန ပူရေတဗ္ဗော ဝ။ ယော ပန "လာဘာ ဝတ မေ, သုလဒ္ဓံ ဝတ မေ, ယဿ မေ ပတ္တဂတံ အနာပုစ္ဆာဝ သဗ္ရဟ္မစာရီ ပရိဘုဥ္ဇန္တီ"တိ သောမနဿံ ဇနေတိ, တဿ ပုဏ္ဏော နာမ ဟောတိ။

ဧဝံ ပူရိတသာရဏီယဓမ္မဿ ပန နေဝ ဣဿာ န မစ္ဆရိယံ ဟောတိ, မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ, အမနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ, သုလဘပစ္စယော။ ပတ္တဂတမဿ ဒိယျမာနမ္ပိ န ခီယတိ, ဘာဇနီယဘဏ္ဍဋ္ဌာနေ အဂ္ဂဘဏ္ဍံ လ ဘတိ, ဘယေ ဝါ ဆာတကေ ဝါ ပတ္တေ ဒေဝတာ ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တိ။

တတ္ရိမာနိ ဝတ္ထူနိ – **သေနဂိရိဝါသီ တိဿတ္ထေရော** ကိရ မဟာဂိရိဂါမံ ဥပနိဿာယ ဝသတိ, ပညာသ မဟာ ထေရာ နာဂဒီပံ စေတိယဝန္ဒနတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တာ ဂိရိဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကိဉ္စိ အလဒ္ဓာ နိက္ခမိံသု။ ထေရော ပဝိ သန္တော တေ ဒိသွာ ပုစ္ဆိ – "လဒ္ဓံ, ဘန္တေ"တိ? ဝိစရိမှာ, အာဝုသောတိ။ သော အလဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ အာဟ – "ဘန္တေ, ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ, တာဝ ဣဓေဝ ဟောထာ"တိ။ မယံ, အာဝုသော, ပညာသ ဇနာ ပတ္တတေမနမတ္တမ္ပိ န လဘိမှာတိ။ ဘန္တေ, နေဝါသိကာ နာမ ပဋိဗလာ ဟောန္တိ, အလဘန္တာပိ ဘိက္ခာစာရမဂ္ဂသဘာဂံ ဇာနန္တီတိ။ ထေရာ အာဂမေသုံ။ ထေရော ဂါမံ ပါဝိသိ။ ဓုရဂေဟေယေဝ မဟာဥပါသိကာ ခီရဘတ္တံ သဇ္ဇေတွာ ထေရံ ဩလောက ယမာနာ ဌိတာ ထေရဿ ဒွါရံ သမ္ပတ္တဿေဝ ပတ္တံ ပူရေတွာ အဒါသိ။ သော တံ အာဒါယ ထေရာနံ သန္တိကံ ဂ န္တွာ "ဂဏှထ, ဘန္တေ"တိ သင်္ဃတ္ထေရံ အာဟ။ ထေရော "အမှေဟိ ဧတ္တကေဟိ ကိဉ္စိ န လဒ္ဓံ, အယံ သီ ဃမေဝ ဂဟေတွာ အာဂတော, ကိံ နု ခေါ"တိ သေသာနံ မုခံ ဩလောကေသိ။ ထေရော ဩလောကနာကာရေနေဝ ဉတွာ, "ဘန္တေ, ဓမ္မေန သမေန လဒ္ဓေါ, နိက္ကုက္ကုစ္စာ ဂဏှထာ"တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေသံ ယာဝဒတ္ထံ ဒတွာ အတ္တနာပိ ယာဝဒတ္ထံ ဘုဥ္ဇိ။

အထ နံ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ထေရာ ပုစ္ဆိံသု – "ကဒါ, အာဝုသော, လောကုတ္တရဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈီ"တိ? နတ္ထိ မေ, ဘန္တေ, လောကုတ္တရဓမ္မောတိ။ ဈာနလာဘီသိ, အာဝုသောတိ။ ဧတမ္ပိ, ဘန္တေ, နတ္ထီတိ? နနု, အာဝုသော, ပါဋိဟာရိယန္တိ။ သာရဏီယဓမ္မော မေ, ဘန္တေ, ပူရိတော, တဿ မေ ပူရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ သစေပိ ဘိက္ခုသတသဟဿံ ဟောတိ, ပတ္တဂတံ န ခီယတီတိ။ သာဓု သာဓု, သပ္ပုရိသ, အနုစ္ဆဝိကမိဒံ တုယှန္တိ။ ဣဒံ တာဝ **ပတ္တဂတံ န ခီယ တီ**တိ ဧတ္ထ ဝတ္ထု။

အယမေဝ ပန ထေရော စေတိယပဗ္ဗတေ ဂိရိဘဏ္ဍမဟာပူဇာယ ဒာနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ "ဣမသ္မိံ ဒာနေ ကိံ ဝရဘဏ္ဍ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒွေ သာဋကာ, ဘန္တေတိ။ ဧတေ မယှံ ပါပုဏိဿန္တီတိ? တံ သုတွာ အမစ္စော ရညော အာရောစေသိ – "ဧကော ဒဟရော ဧဝံ ဝဒတီ"တိ။ "ဒဟရဿ ဧဝံ စိတ္တံ, မဟာထေရာနံ ပန သုခုမသာဋကာ ဝဋ္ဋန္တီ"တိ ဝတွာ "မဟာထေရာနံ ဒဿာမီ"တိ ဌပေသိ။ တဿ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ပဋိပါဋိယာ ဌိတေ ဒေန္တဿ မတ္ထကေ ဌပိတာပိ တေ သာဋကာ ဟတ္ထံ နာရောဟန္တိ, အညေဝ အာရောဟန္တိ။ ဒဟရဿ အဒါနကာလေ ပန ဟတ္ထံ အာရုဠှာ။ သော တဿ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ အမစ္စဿ မုခံ ဩလောကေတွာ ဒဟရံ နိသီဒါပေတွာ ဒါနံ ဒတွာ သင်္ဃံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ

ဒဟရဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ “ကအ, ဘန္တေ, ဣမံ ဓမ္မံ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ထာ”တိ အာဟ။ သော ပရိယာယေနပိ အသန္တံ အဝဒန္တော “နတ္ထိ မယှံ, မဟာရာဇ, လောကုတ္တရဓမ္မော”တိ အာဟ။ နနု, ဘန္တေ, ပုဗ္ဗေ အဝစုတ္ထာတိ။ အာမ, မဟာရာဇ, သာရဏီယဓမ္မပူရကော အဟံ, တဿ မေ ဓမ္မဿ ပူရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘာဇနီယဘဏ္ဍဋ္ဌာနေ အဂ္ဂဘဏ္ဍံ ဟပုဏာတီတိ။ “သာဓု သာဓု, ဘန္တေ, အနုစ္ဆဝိကမိဒံ တုမှာက”န္တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ဣဒံ **ဘာဇနီယဘဏ္ဍဋ္ဌာနေ အဂ္ဂဘဏ္ဍံ ဟပုဏာတီ**တိ ဧတ္ထ ဝတ္ထု။

ဗြာဟ္မဏတိဿဘယေ ပန ဘာတရကမတသိနော နာဂတ္ထေရိယာ အနာရောစေတွာဝ ပလာယိံသု။ ထေရီ ပစ္ဆူသသမယေ “အတိဝိယ အပ္ပနိဂ္ဃောသော ကမော, ဥပဓာရေထ တာတ”တိ ဒဟရဘိက္ခုနိယော အာဟ။ တာ ဂန္တွာ သဗ္ဗေသံ ဂတဘာဝံ ဉတွာ အာဂမ္မ ထေရိယာ အာရောစေသုံ။ သာ သုတွာ “မာ တုမှေ တေသံ ဂတဘာဝံ စိန္တယိတ္ထ, အတ္တနော ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာယောနိသောမနသိကာရေသုယေဝ ယောဂံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခာစာရဝေလာယံ ပာရုပိတွာ အတ္တဒွာဒသမာ ဂာမဒွာရေ နိဂြောဓရုက္ခမူလေ အဋ္ဌာသိ။ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဒွာဒသန္နမ္ပိ ဘိက္ခုနီနံ ပိဏ္ဍပာတံ ဒတွာ, “အယျေ, အညတ္ထ မာ ဂစ္ဆထ, နိစ္စံ ဣဓေဝ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ အာဟ။ ထေရိယာ ပန ကနိဋ္ဌဘာတာ နာဂတ္ထေရော နာမ အတ္ထိ။ သော “မဟန္တံ ဘယံ, န သက္ကာ ယာပေတုံ, ပရတီရံ ဂမိဿာမီ”တိ အတ္တဒွာဒသမောဝ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခန္တော “ထေရိံ ဒိသွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဘာတရကမံ အာဂတော။ ထေရီ “ထေရာ အာဂတာ”တိ သုတွာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ “ကိံ အယျာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ သာ “အဇ္ဇ ဧကဒိဝသံ ဝိဟာရေဝ ဝသိတွာ သွေဝ ဂမိဿထာ”တိ အာဟ။ ထေရာ ဝိဟာရံ အဂမိံသု။

ထေရီ ပုနဒိဝသေ ရုက္ခမူလေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဣမံ ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ အာဟ။ ထေရော “ဝဋ္ဋိဿတိ ထေရီ”တိ ဝတွာ တုဏှီ အဋ္ဌာသိ။ ဓမ္မိကော, တာတ, ပိဏ္ဍပာတော, ကုက္ကုစ္စံ အကတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာတိ ။ ဝဋ္ဋိဿတိ ထေရီတိ? သာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ အာကာသေ ခိပိ, ပတ္တော အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ ထေရော “သတ္တတာလမတ္တေ ဌိတမ္ပိ ဘိက္ခုနီဘတ္တမေဝ ထေရီ”တိ ဝတွာ “ဘယံ နာမ သဗ္ဗကာလံ န ဟောတိ, ဘယေ ဝူပသန္တေ အရိယဝံသံ ကထယမာနော, ‘ဘော ပိဏ္ဍပာတိက, ဘိက္ခုနီဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝီတိနာမယိတ္ထာ’တိ စိတ္တေန အနုဝဒိယမာနော သန္ထမ္ဘိတုံ န သက္ခိဿာမိ, အပ္ပမတ္တာ ဟောထ ထေရိယော”တိ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။

ရုက္ခဒေဝတာပိ “သစေ ထေရော ထေရိယာ ဟတ္ထတော ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ, န တံ နိဝတ္တေဿာမိ။ သစေ န ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ, နိဝတ္တေဿာမီ”တိ စိန္တယမာနာ ဌတွာ ထေရဿ ဂမနံ ဒိသွာ ရုက္ခာ ဩရုယှ “ပတ္တံ, ဘန္တေ, ဒေထာ”တိ ဝတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ထေရံ ရုက္ခမူလံယေဝ အာနေတွာ အာသနံ ပညာပေတွာ ပိဏ္ဍပာတံ ဒတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ပဋိညံ ကာရေတွာ ဒွာဒသ ဘိက္ခုနိယော ဒွာဒသ စ ဘိက္ခူ သတ္တ ဝဿာနိ ဥပဋ္ဌဟိ။ ဣဒံ **ဒေဝတာ ဥဿုက္ကံ အာပဇ္ဇန္တီ**တိ ဧတ္ထ ဝတ္ထု။ တတြ ဟိ ထေရီ သာရဏီယဓမ္မပူရိကာ အဟောသိ။

အခဏ္ဍာနီတိအာဒီသု ယဿ သတ္တသု အာပတ္တိက္ခန္ဓေသု အာဒိမှိ ဝါ အန္တေ ဝါ သိက္ခာပဒံ ဘိန္နံ ဟောတိ, တဿ သီလံ ပရိယန္တေ ဆိန္နသာဋကော ဝိယ **ခဏ္ဍံ** နာမ။ ယဿ ပန ဝေမဇ္ဈေ ဘိန္နံ, တဿ ဆိဒ္ဒသာဋကော ဝိယ **ဆိဒ္ဒံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပဋိပါဋိယာ ဒွေ တီဏိ ဘိန္နာနိ, တဿ ပိဋ္ဌိယံ ဝါ ကုစ္ဆိယံ ဝါ ဥဋ္ဌိတေန ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန ကာဠရတ္တာဒီနံ အညတရဝဏ္ဏာ ဂါဝီ ဝိယ **သဗလံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ အန္တရန္တရာ ဘိန္နာနိ, တဿ အန္တရန္တရာ ဝိသဘာဂဗိန္ဒုဝိစိတ္တာ ဂါဝီ ဝိယ **ကမ္မာသံ** နာမ ဟောတိ။ ယဿ ပန သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဘိန္နာနိ, တဿ တာနိ သီလာနိ **အခဏ္ဍာနိ အစ္ဆိဒ္ဒာနိ အသဗလာနိ အကမ္မာသာနိ** နာမ ဟောန္တိ။ တာနိ ပနေတာနိ တဏှာဒါသဗျတော မောစေတွာ ဘုဇိဿဘာဝကရဏတော **ဘုဇိဿာနိ,** ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဝိညူဟိ ပသတ္ထတ္တာ **ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ,** တဏှာဒိဋ္ဌီဟိ အပရာမဋ္ဌတ္တာ “ဣဒံ နာမ တွံ အာပန္နပုဗ္ဗော”တိ ကေနစိ ပရာမဋ္ဌုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ စ **အပရာမဋ္ဌာနိ,** ဥပစာရသမာဓိံ အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ သံဝတ္တယန္တီတိ **သမာဓိသံဝတ္တနိကာနီ**တိ ဝုစ္စန္တိ။

သီလသာမညဂတော ဝိဟရတီတိ တေသု တေသု ဒိသာဘာဂေသု ဝိဟရန္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ သမာနဘာဝူပဂတသီလော ဝိဟရတိ။ သောတာပန္နာဒီနဉှိ သီလံ သမုဒ္ဒန္တရေပိ ဒေဝလောကေပိ ဝသန္တာနံ အညေသံ သောတာပန္နာဒီနံ သီလေန သမာနမေဝ ဟောတိ, နတ္ထိ မဂ္ဂသီလေ နာနတ္တံ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ယာယံ ဒိဋ္ဌိ တိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ **အရိယာ**တိ နိဒ္ဒေါသာ။ နိယျာတီတိ **နိယျာနိကာ။ တက္ကရဿာ** တိ ယော တထာကာရီ ဟောတိ။ **ဒုက္ခက္ခယာယာ** တိ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယတ္ထံ။ **ဒိဋ္ဌိသာမညဂတော** တိ သမာနဒိဋ္ဌိဘာဝံ ဥပဂတော ဟုတွာ ဝိဟရတီတိ။

၂. ဒုတိယသာရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂. ဒုတိယေ ယော တေ ဓမ္မေ ပူရေတိ, တံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ ပိယံ ကရောန္တီတိ **ပိယကရဏာ**။ ဂရုံ ကရောန္တီတိ **ဂရုကရဏာ။ သင်္ဂဟာယာ**တိ သင်္ဂဏှနတ္ထာယ။ **အဝိဝါဒါယာ**တိ အဝိဝဒနတ္ထာယ။ **သာမဂ္ဂိယာ** တိ သမဂ္ဂဘာဝတ္ထာယ။ **ဧကီဘာဝါယာ**တိ ဧကဘာဝတ္ထာယ နိန္နာနာကရဏာယ။ **သံဝတ္တန္တီ** တိ ဝတ္တန္တိ ပဝတ္တန္တိ။

၃. နိဿာရဏီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃. တတိယေ **နိဿာရဏီယာ ဓာတုယော** တိ နိဿရဏဓာတုယော။ **မေတ္တာ ဟိ ခေါ မေ စေတောဝိမုတ္တိ** တိ ဧတ္ထ ပစ္စနီကဓမ္မေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနိကာ မေတ္တာဝ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ နာမ ။ **ဘာဝိတာ**တိ ဝဍ္ဎိတာ။ **ဗဟုလီကတာ**တိ ပုနပ္ပုနံ ကတာ။ **ယာနီကတာ**တိ ယုတ္တယာနသဒိသာ ကတာ။ **ဝတ္ထုကတာ**တိ ပတိဋ္ဌာ ကတာ။ **အနုဋ္ဌိတာ**တိ အဓိဋ္ဌိတာ။ **ပရိစိတာ**တိ သမန္တတော စိတာ အာစိတာ ဥပစိတာ။ **သုသမာရဒ္ဓာ** တိ သုပ္ပဂုဏကရဏေန သုဋ္ဌု သမာရဒ္ဓာ။ **ပရိယာဒာယ တိဋ္ဌတီ** တိ ပရိယာဒိယိတွာ ဂဟေတွာ တိဋ္ဌတိ။ **မာ ဟေဝန္တိဿ ဝစနီယော** တိ ယသ္မာ အဘူတဗျာကရဏံ ဗျာကရောတိ, တသ္မာ "မာ ဧဝံ ဘဏီ"တိ ဝတ္တဗ္ဗော။ **ယဒိဒံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တီ** တိ ယာ အယံ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ, ဣဒံ နိဿရဏံ ဗျာပါဒဿ, ဗျာပါဒတော နိဿဋာတိ အတ္ထော။ ယော ပန မေတ္တာယ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနတော ဝုဋ္ဌိတော သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ တတိယမဂ္ဂံ ပတွာ "ပုန ဗျာပါဒော နတ္ထီ"တိ တတိယဖလေန နိဗ္ဗာနံ ပဿတိ, တဿ စိတ္တံ အစ္စန္တနိဿရဏံ ဗျာပါဒဿ။ ဧတေနုပါယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အနိမိတ္တာစေတောဝိမုတ္တီ တိ ဖလသမာပတ္တိ။ ဒီဃဘာဏကာ ပန အရဟတ္တဖလသမာပတ္တီတိ ဝဒန္တိ။ သာ ဟိ ရာဂနိမိတ္တာဒီနဉ္စေဝ ရူပနိမိတ္တာဒီနဉ္စ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနဉ္စ အဘာဝါ အနိမိတ္တာတိ ဝုတ္တာ။ **နိမိတ္တာနုသာရီ** တိ ဝုတ္တပ္ပဘေဒံ နိမိတ္တံ အနုသရဏသဘာဝံ။

အသ္မီ တိ အသ္မိမာနော။ **အယမဟမသ္မီ** တိ ပဉ္စသု ခန္ဓေသု အယံ နာမ အဟံ အသ္မီတိ။ ဧတ္တာဝတာ အရဟတ္တံ ဗျာကတံ ဟောတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆာကထံကထာသလ္လ** န္တိ ဝိစိကိစ္ဆာဘူတံ ကထံကထာသလ္လံ။ **မာ ဟေဝန္တိဿ ဝစနီယော** တိ သစေ တေ ပဌမမဂ္ဂဝဇ္ဈာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အရဟတ္တဗျာကရဏံ မိစ္ဆာ ဟောတိ, တသ္မာ "မာ အဘူတံ ဂဏှဟီ"တိ ဝါရေတဗ္ဗော။ **အသ္မီတိ မာနသမုဂ္ဃာတော** တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ။ အရဟတ္တမဂ္ဂဖလဝသေန ဟိ နိဗ္ဗာနေ ဒိဋ္ဌေ ပုန အသ္မိမာနော နတ္ထီတိ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ "အသ္မီတိ မာနသမုဂ္ဃာတော"တိ ဝုတ္တော။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အဘူတဗျာကရဏံ နာမ ကထိတံ။

၄. ဘဒ္ဒကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄. စတုတ္ထေ **န ဘဒ္ဒက** န္တိ န လဒ္ဓကံ။ တတ္ထ ယော ဟိ ဘီတဘီတော မရတိ, တဿ န ဘဒ္ဒကံ မရဏံ ဟောတိ။ ယော အပာယေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှာတိ, တဿ န ဘဒ္ဒိကာ ကာလကိရိယာ ဟောတိ။ **ကမ္မာရာမော** တိအာဒီသု အာရမဏံ အာရာမော, အဘိရတီတိ အတ္ထော။ ဝိဟာရကရဏာဒိမ္ဟိ နဝကမ္မေ အာရာမော အဿာတိ **ကမ္မာရာမော** ။ တသ္မိံယေဝ ကမ္မေ ရတောတိ **ကမ္မရတော**။ တဒေဝ ကမ္မာရာမတံ ပုနပ္ပုနံ ယုတ္တောတိ **အနုယုတ္တော** ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဧတ္ထ စ **ဘဿ** န္တိ အာလာပသလ္လာပေါ။ **နိဒ္ဒါ** တိ သောပ္ပံ။ **သင်္ဂဏိကာ** တိ ဂဏသင်္ဂဏိကာ။ သာ "ဧကဿ ဒုတိယော ဟောတိ, ဒွိန္နံ ဟောတိ တတိယကော"တိအာဒိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သံသဂ္ဂေါ** တိ ဒဿနသဝနသမုလ္လာပသမ္ဘောဂကာယသံသဂ္ဂဝသေန ပဝတ္တော သံသဋ္ဌဘာဝေါ။ **ပပဉ္စော** တိ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနဝသေန ပဝတ္တော မဒနာကာရသဏ္ဌိတော ကိလေသပပဉ္စော။ **သက္ကာယ** န္တိ တေဘူမကဝဋ္ဋံ။ **သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ** တိ

ဟေတုနာ နယေန သကလဝင္ဂဒုက္ခဿ ပရိဝဇ္ဇမပရိစ္ဆေဒကရဏတ္ထံ။ **မကေ**တိ မဂသဒ္ဒိသော။ **နိပ္ပပဉ္စပဒေ** တိ နိဗ္ဗာနပဒေ။ **အာရာဓယီ**တိ ပရိပူရယိ တံ သမ္ပာဒေသီတိ။

၅. အနုတပ္ပိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅. ပဉ္စမေ **အနုတပ္ပာ** တိ အနုသောစိတဗ္ဗာ အနုတာပကာရီ။ ဣမေသု ဒွီသုပိ သုတ္တေသု ကထာသု စ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၆. နကုလပိတုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆. ဆဋ္ဌေ **ဗာဠှဂိလာနော**တိ အဓိမတ္တဂိလာနော။ **တေဒတေဇာ**တိ သာမိကဿ ဘေသဇ္ဇံ ကတွာ ဗျာဓိံ ဝူပသမေတုံ အသက္ကောန္တိ ဣအနိ သီဟနာဒံ နဒိတွာ သစ္စကိရိယာယ ဗျာဓိံ ဝူပသမေတုံ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ တေံ "မာ ခေါ တွံ"န္တိအာဒိဝစနံ အဘာဒ။ **သာပေက္ခော** တိ သတဏှောဟာ။ **န နကုလမာတာ**တိ တွေ န-ကာရော န သက္ခတီတိ ဧဝံ ပရပဒေန ယောဇေတဗ္ဗော။ **သန္ထရိတုံ** န္တိ နိစ္ဆိဒ္ဒံ ကာတုံ, သဏ္ဌာပေတုန္တိ အတ္ထော။ **ဝေဏိံ ဩလိခိတုံ** န္တိ ဧဠကလောမာနိ ကပ္ပေတွာ ဝိဇေတွာ ဝေဏိံ ကာတုံ။

အညံ ဃရံ ဂမိဿတီ တိ အညံ သာမိကံ ဂဏှိဿတိ။ **သောဠသ ဝဿာနိ ဂဟဋ္ဌကံ ဗြဟ္မစရိယံ သမာစိဏ္ဏ**န္တိ ဣတော သောဠသဝဿမတ္ထကေ ဂဟဋ္ဌဗြဟ္မစရိယတော သမာစိဏ္ဏော။ **ဒဿနကာမတရာ** တိ အတိရေကေန ဒဿနကာမာ။ ဣမေဟိ တီဟိ အင်္ဂေဟိ သီဟနာဒံ နဒိတွာ "ဣမိနာ သစ္စေန တဝ သရီရေ ဗျာဓိ ဖာသု ဟောတူ"တိ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။

ဣအနိ ဘဂဝန္တံ သက္ခိံ ကတွာ အတ္တနော သီလာဒိဂုဏေဟိပိ သစ္စကိရိယံ ကာတုံ **သိယာ ခေါ ပန တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပရိပူရကာရိနီ**တိ သမတ္တကာရိနီ။ **စေတောသမထဿ** တိ သမာဓိကမ္မဋ္ဌာနဿ။ **ဩဂါဓပ္ပတ္တာ** တိ ဩဂါဓံ အနုပ္ပဝေသံ ပတ္တာ။ **ပတိဂါဓပ္ပတ္တာ** တိ ပတိဂါဓံ ပတိဋ္ဌံ ပတ္တာ။ **အဿာသပ္ပတ္တာ** တိ အဿာသံ အဝဿယံ ပတ္တာ။ **ဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တာ** တိ သောမနဿဉာဏံ ပတ္တာ။ **အပရပ္ပစ္စယာ** တိ ပရပ္ပစ္စယော ဝုစ္စတိ ပရသဒ္ဓါ ပရပတ္တိယာယနာ, တာယ ဝိရဟိတာတိ အတ္ထော။ ဣမေဟိ တီဟိ အင်္ဂေဟိ အတ္တနော ဂုဏေ အာရဗ္ဘ သစ္စကိရိယံ အကာသိ။ **ဂိလာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ဂိလာနော ဟုတွာ ဝုဋ္ဌိတော။ **ယာဝတာ**တိ ယတ္တကာယော။ **တာသံ အညတရာ**တိ တာသံ အန္တရေ ဧကာ။ **အနုကမ္ပိကာ** တိ ဟိတာနုကမ္ပိကာ။ **ဩဝါဒိကာ**တိ ဩဝါဒဒါယိကာ။ **အနုသာသိကာ**တိ အနုသိဋ္ဌိဒါယိကာ။

၇. သောပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇. သတ္တမေ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော** တိ ဧကီဘာဝတော စ မနုဿေဟိ ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရတော ဝုဋ္ဌိတော။ **ယထာဝိဟာရ**န္တိ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဝိဟာရံ။ **နတ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နဝကာ။ တေ ပဉ္စသတမတ္တာ အဟေသုံ။ **ကာကစ္ဆမာနာ** တိ ကာကသဒ္ဒံ ကရောန္တာ ဒန္တေ ခါဒန္တာ။ **ထေရာ**တိ ထိရဘာဝံ ပတ္တာ။ **တေန နော**တိ တေန နု။ **သေယျသုခ** ဒီနိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထာနေဝ။ **ရဋ္ဌိကော** တိ ယော ရဋ္ဌံ ဘုဉ္ဇတိ။ **ပေတ္တဏိကော** တိ ယော ပိတရာ ဘုတ္တာနုဘုတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ။ **သေနာပတိကော**တိ သေနာယ ဇေဋ္ဌကော။ **ဂါမဂါမဏိကော**တိ ဂါမဘောဇကော။ **ပူဂဂါမဏိ ကော**တိ ဂဏဇေဋ္ဌကော။ **အဝိပဿကော** **ကုသလာနံ ဓမ္မာန** န္တိ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနေသကော အဂဝေသကော ဟုတွာ။ **ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာန** န္တိ သတ္တတိံသာယ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာနံ။

၈. မစ္ဆဗန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈. အဋ္ဌမေ **မစ္ဆိက** န္တိ မစ္ဆဃာတကံ။ ဟတ္ထိနာ ယာတီတိ **ဟတ္ထိယာယီ** ။ ပရတောပိ ဧသေဝ နယော။ **ဝဇ္ဈေ**တိ ဝဓိတဗ္ဗေ။ **ဝဓာယနီတေ**တိ ဝဓာယ ဥပနီတေ။ **ဟာပကေန မနသာ**တိ လာမကေန ဝဓကစိတ္တေန။ ဟဋ္ဌိယံ ပန ဝဓာယုပနီတေတိ လိခန္တိ။ **မာဂဝိကော**တိ မိဂဃာတကော။ **ကော ပန တအော မနုဿဘူတ** န္တိ ယော မနုဿဘူတံ ဟာပကေန မနသာ အနုပေက္ခတိ, တဿ သမ္ပတ္တိယာ အဘာဝေ ကိမေဝ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဣဒံ ဟာပကဿ ကမ္မုနော အနိဋ္ဌဖလဘာဝံ

ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ ယေသံ ပန တာဒိသံ ကမ္မံ ကရောန္တာနမ္ပိ ယသပဋိလာဘော ဟောတိ, တေသံ တံ အကုသလံ နိသ္
သာယ ကုသလံ ဝိပစ္စတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ ။ တေန ပနဿ အကုသလကမ္မေန ဥပဟတတ္တာ ဝိပာကော န စိရဋ္ဌိတိကော
ဟောတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အကုသလပက္ခောဝ ကထိတော။

၉. ပဌမမရဏဿတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉. နဝမေ **နာတိကေ**တိ ဧဝံနာမကေ ကမေ။ **ဂိဉ္ဇကာဝသထေ** တိ ဣဋ္ဌကာမယေ ဟာသာဒေ။ **အမတောဂဓာ**တိ နိဗ္ဗာနောဂဓာ, နိဗ္ဗာနပတိဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ **ဘာဝေထ နော**တိ ဘာဝေထ နု။ **မရဏဿတိ** န္တိ မရဏဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ။ **အဟော ဝတာ**တိ ပတ္ထနတ္ထေ နိပါတော။ **ဗဟုံ ဝတ မေ ကတံ အဿ** တိ တုမှာကံ သာသနေ မမ ကိစ္စံ ဗဟု ကတံ အဿ။ **တဒန္တရ** န္တိ တံ အန္တရံ ခဏံ ဩကာသံ။ **အဿသိတွာ တ ပဿသာမီ** တိ ဧတ္ထ အဿာသော ဝုစ္စတိ အန္တော ပဝိသနတတော, ပဿာသော ဗဟိ နိက္ခမနတတော။ ဣတိ အယံ ဘိက္ခု ယာဝ အန္တော ပဝိဋ္ဌတတော ဗဟိ နိက္ခမတိ, ဗဟိ နိက္ခန္တော တတော အန္တော ပဝိသတိ, တာဝ ဇီဝိတံ ပတ္တေန္တော ဧဝမာဟ။ **ဒန္ဓ** န္တိ မန္ဒံ ဂရုကံ အသီဃပ္ပဝတ္တံ။ **အာသတနံ ခယာယာ**တိ အရဟတ္တဖလတ္ထာယ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ မရဏဿတိ အရဟတ္တံ ဟ ပေတ္တ ကထိတာတိ။

၁၀. ဒုတိယမရဏဿတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀. ဒသမေ **ပတိဂတာယာ**တိ ပဋိပန္နာယ။ **ဣတိ ပဋိသဉ္စိက္ခတီ** တိ ဧဝံ ပစ္စဝေက္ခတိ။ **သော မမဿ အန္တရာယော**တိ ဧတ္ထ တိဝိဓော အန္တရာယော ဇီဝိတန္တရာယော, သမဏဓမ္မန္တရာယော, ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယံ ကရောန္တဿ သ သဂ္ဂန္တရာယော စေဝ မဂ္ဂန္တရာယော စာတိ။ တံ သဗ္ဗမ္ပိ သန္ဓာယေဝမာဟ။ **ဗျာပဇ္ဇေယျ** တိ အဇိဏ္ဏကာ ဒိဝသေန ဝိပဇ္ဇေယျ။ **အဓိမတ္တော** တိ ဗလတ။ **ဆန္ဒော** တိ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒော။ **တယာမော**တိ ပယောဂဝီရိယံ။ **ဥဿာဟော** တိ ဥဿာပနဝီရိယံ။ **ဥဿောဠှီ** တိ သမ္ပာဒနဝီရိယံ။ **အပ္ပဋိတနီ**တိ အနုက္ကဏ္ဌနာ အပ္ပဋိသင်္ဃရဏာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေတတိ။

သာရဏီယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃. အနုတ္တရိယဝဂ္ဂေါ

၁-၂. သာမကသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၂၁-၂၂. တတိယဿ ပဌမေ **သာမကမဂေ**တိ သာမကာနံ ဥဿန္နတ္တာ ဧဝံလဒ္ဓနာမေ ဂါမကေ။ **ပေါက္ခရဏိယာယ**န္တိ ပေါက္ခရဏိယာနာမကေ ဝိဟာရေ။ **အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ**တိ ရတ္တိယာ ပဌမယာမံ အတိက္ကမ္မ မဇ္ဈိမယာမေ သမ္ပတ္တေ။ **အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ**တိ အဘိက္ကန္တအတိမနာပဝဏ္ဏာ။ **ကေဝလကပ္ပ**န္တိ သကလကပ္ပံ။ **ပေါက္ခရဏိယံ ဩဘာသေတွာ**တိ ပေါက္ခရဏိယာနာမကံ မဟာဝိဟာရံ အတ္တနော ဩဘာသေန ဖရိတွာ။ **သမနုညော**တိ သမာနအနုညော သမာနစိတ္တော။ **အဝေစသ္သတာ**တိ ဒုဗ္ဗစဘာဝေါ။ **ပာပမိတ္တတာ**တိ လာမကမိတ္တတာ ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ပရိဟာနိယဓမ္မာဝ ကထိတာ။ ဒုတိယေ အပရိဟာနိယဓမ္မာ လောကုတ္တရမိဿကာ ကထိတာ။

၃. ဘယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃. တတိယေ **ကာမရာဂရတ္တာယ**န္တိ ကာမရာဂရတ္တော အယံ။ **ဆန္ဒရာဂဝိနိဗဒ္ဓေါ**တိ ဆန္ဒရာဂေန ဝိနိဗဒ္ဓေါ။ **ဘယာ**တိ စိတ္တုတ္ရာသဘယာ။ **ပင္က**တိ ကိလေသပင္ကတော။ **သင္ဂေ ပင္ကေ စ ဥဘယ**န္တိ သင္ဂေ စ ပင္ကေ စ ဣဒမ္ပိ ဥဘယံ။ **ဧတေ ကာမာ ပဝုစ္စန္တိ, ယတ္ထ သတ္တော ပုထုဇ္ဇနော**တိ ယသ္မိံ သင္ဂေ စ ပင္ကေ စ ပုထုဇ္ဇနော သတ္တော လဂ္ဂေါ လဂ္ဂိတော ပလိဗုဒ္ဓေါ။ **ဥပာဒါနေ**တိ စတုဗ္ဗိဓေ ဥပာဒါနေ။ **ဇာတိမရဏသမ္ဘဝေ**တိ ဇာတိယာ စ မရဏဿ စ သမ္ဘဝေ ပစ္စယဘူတေ။ **အနုပါဒါ ဝိမုစ္စန္တိ**တိ အနုပါဒိယိတွာ ဝိမုစ္စန္တိ။ **ဇာတိမရဏသင်္ခယေ**တိ ဇာတိမရဏာနံ သင်္ခယသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ, နိဗ္ဗာနာရမ္မဏာယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုစ္စန္တီတိ အတ္ထော။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝိဝဋ္ဋေတွာ အရဟတ္တမေဝ ပတ္တော သေ ဘိက္ခူ။ ဣဒါနိ တံ ခီဏာသဝံ ထောမေန္တော **တေ ခေမပ္ပတ္တာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ခေမပ္ပတ္တာ**တိ ခေမဘာဝံ ပတ္တာ။ **သုခိနော**တိ လောကုတ္တရသုခေန သုခိတာ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိနိဗ္ဗုတာ**တိ အဗ္ဘန္တရေ ကိလေသာဘာဝေန ဒိဋ္ဌဓမ္မေယေဝ အဘိနိဗ္ဗုတာ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋမေဝ ကထေတွာ ကထာသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၄. ဟိမဝန္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄. စတုတ္ထေ **ပဒါလေယျာ**တိ ဘိန္ဒေယျ။ **ဆဝတာယာ**တိ လာမိကာယ။ **သမာဓိဿ သမာပတ္တိကုသလော ဟောတီ**တိ အာဟာရသပ္ပာယဥတုသပ္ပာယာနိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သမာဓိံ သမာပဇ္ဇိတုံ ကုသလော ဟောတိ ဆေကော သမတ္ထော ပဋိဗလော။ **သမာဓိဿ ဌိတိကုသလော**တိ သမာဓိဿ ဌိတိယံ ကုသလော, သမာဓိံ ဌပေတုံ သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **သမာဓိဿ ဝုဋ္ဌာနကုသလော**တိ သမာဓိဿ ဝုဋ္ဌာနေ ကုသလော, ယထာပရိစ္ဆေဒေန ဝုဋ္ဌာတုံ သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **သမာဓိဿ ကလ္လိတကုသလော**တိ သမာဓိဿ ကလ္လတာယ ကုသလော, သမာဓိစိတ္တံ ဟာသေတုံ ကလ္လံ ကာတုံ သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **သမာဓိဿ ဂေါစရကုသလော**တိ သမာဓိဿ အသပ္ပာယေ အနုပကာရေ ဓမ္မေ ဝဇ္ဇေတွာ သပ္ပာယေ ဥပကာရေ သေဝန္တော်ပိ, "အယံ သမာဓိနိမိတ္တာရမ္မဏော အယံ လက္ခဏာရမ္မဏော"တိ ဇာနန္တော်ပိ သမာဓိဿ ဂေါစရကုသလော နာမ ဟောတိ။ **သမာဓိဿ အဘိနီဟာရကုသလော**တိ ဥပရိူပရိ သမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနတ္တာယ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသမာဓိံ အဘိနီဟရိတုံ သက္ကောန္တော သမာဓိဿ အဘိနီဟာရကုသလော နာမ ဟောတိ။ သော ပဌမဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဒုတိယံ သမာပဇ္ဇတိ, ဒုတိယဇ္ဈာနာ။ပေ။ တတိယဇ္ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ စတုတ္ထံ သမာပဇ္ဇတီတိ။

၅. အနုဿတိဋ္ဌာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅. ပဉ္စမေ **အနုဿတိဋ္ဌာနာနီ**တိ အနုဿတိကာရဏာနိ။ **ဣတိပိ သော ဘဂဝါ**တိအာဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၁၂၃ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတာနေဝ။ **ဣဒမ္ပိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အာရမ္မဏံ ကရိတွာ**တိ ဣဒံ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ အာရမ္မဏံ ကရိတွာ။ **ဝိသုဇ္ဈန္တိ**တိ ပရမဝိသုဒ္ဓိံ နိဗ္ဗာနံ ပာပုဏန္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ မိဿကာနိ ကထိတာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၆. မဟာကစ္စာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆. ဆဋ္ဌေ **သမ္မာစေ** တိ ပဋ္ဌကာမဂုဏသမ္မာစေ။ **ဩကာသာဓိဂမော**တိ ဧတ္ထ ဩကာသာ ဝုစ္စန္တိ ဆ အနုဿ
တိဋ္ဌာနာနိ, တေသံ အဓိဂမော။ **ဝိသုဒ္ဓိယာ** တိ ဝိသုဇ္ဈနတ္ထာယ။ **သောကပရိဒေဝါနံ သမတိက္ကမာယာ** တိ သောကာနဉ္
စ ပရိဒေဝါနဉ္စ သမတိက္ကမတ္ထာယ။ **အတ္ထင်္ဂမာယာ** တိ အတ္ထံ ဂမနတ္ထာယ ။ **ဉာယဿ အဓိဂမာယာ** တိ သဟ
ဝိပဿနကဿ မဂ္ဂဿ အဓိဂမနတ္ထာယ။ **နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယာ** တိ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနဿ ပစ္စက္ခကိရိ
ယတ္ထာယ။

သဗ္ဗသောတိ သဗ္ဗာကာရေန။ **အာကာသသမေနာ**တိ အလဂ္ဂနဋ္ဌေန စေဝ အပလိဗုဒ္ဓဋ္ဌေန စ အာကာသသဒိသေန။
ဝိပုလေနာတိ န ပရိတ္တကေန။ **မဟဂ္ဂတေနာ** တိ မဟန္တဘာဝံ ဂတေန, မဟန္တေဟိ ဝါ အရိယသာဝကေဟိ ဂတေန, ပဋိ
ပန္နေနာတိ အတ္ထော။ **အပ္ပမာဏေနာ**တိ ဖရဏအပ္ပမာဏတာယ အပ္ပမာဏေန။ **အဝေရေနာ**တိ အကုသလဝေရပုဂ္ဂလဝေရ
ရဟိတေန။ **အဗျာပဇ္ဈေနာ** တိ ကောဓဒုက္ခဝဇ္ဇိတေန။ သဗ္ဗမေတံ ဗုဒ္ဓာနုဿတိစိတ္တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ပရတော
ပိ ဧသေဝ နယော။ **ဝိသုဒ္ဓိဓမ္မာ** တိ ဝိသုဇ္ဈနသဘာဝာ။ ဣမသ္မိံပိ သုတ္တေ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ မိဿကာနေဝ က
ထိတာနီတိ။

၇. ပဌမသမယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇. သတ္တမေ **မနောဘာဝနီယဿာ** တိ ဧတ္ထ မနံ ဘာဝေတီတိ ဝဍ္ဍေတီတိ မနောဘာဝနီယော။ **ဒဿနာယာ** တိ ဒဿ
နတ္ထံ။ **နိဿရဏ** န္တိ နိဂ္ဂမနံ ဝူပသမနံ။ **ဓမ္မံ ဒေသေတီ** တိ ကာမရာဂပဋိဗာဟနတ္ထာယ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေ
တိ။ ဒုတိယတရာဒီသု ဗျာပာဒပဋိဗာဟနာယ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာနံ, ထိနမိဒ္ဓပဋိဗာဟနာယ ထိနမိဒ္ဓဝိနောဒနကမ္မဋ္ဌာနံ, အာ
လောကသညံ တ ဝီရိယာရမ္ဘဝတ္ထုအာဒီနိ တ အညတရံ, ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စပဋိဗာဟနာယ သမထကမ္မဋ္ဌာနံ, ဝိစိကိစ္ဆာပဟာ
နာယ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဂုဏကထံ ကထေန္တော ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာဂမ္မာ** တိ အာရဗ္ဘ။ **မနသိကရော
တော**တိ အာရမ္မဏဝသေန စိတ္တေ ကရောန္တဿ။ **အနန္တရာ အာသဝါနံ ခယော ဟောတီ**တိ အနန္တရာယေန အာသဝါနံ
ခယော ဟောတိ။

၈. ဒုတိယသမယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈. အဋ္ဌမေ **မဏ္ဍလမာဠေ** တိ ဘောဇနသာလာယ။ **စာရိတ္တကိလမထော**တိ ပိဏ္ဍာဟတစရိယာယ ဥပ္ပန္နကိလမ
ထော။ **ဘတ္တကိလမထော** တိ ဘတ္တဒရထော။ **ဝိဟာရပစ္ဆာယာယ** န္တိ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ဆာယာယ။ **ယဒေဝဿ ဒိ
တ သမာဓိနိမိတ္တံ မနသိကတံ ဟောတီ**တိ ယံ ဧဝ တဿ တတော ပုရိမဒိဝသဘာဂေ သမထနိမိတ္တံ စိတ္တေ ကတံ
ဟောတိ။ **တဒေဝဿ တသ္မိံ သမယေ သမုအစရတီ** တိ တံယေဝ ဧတဿ တသ္မိံ သမယေ ဒိတဝိဟာရေ နိသိန္နဿ မ
နောဒ္ဒါရေ သဉ္စရတိ။ **ဩဖဋ္ဌာယီ** တိ ဩဇာယ ဌိတော ပတိဋ္ဌိတော။ **ဖာသုကဿ ဟောတီ**တိ ဖာသုကံ အဿ ဟော
တိ။ **သမ္မုခါ** တိ ကထေန္တဿ သမ္မုခဋ္ဌာနေ။ **သုတ** န္တိ သောတေန သုတံ။ **ပဋိဂ္ဂဟိတ** န္တိ စိတ္တေန ပဋိဂ္ဂဟိတံ။

၉. ဥအာယီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉. နဝမေ **ဥအာယိ** န္တိ လာဠုဒါယိတ္ထေရံ။ **သုဏောမဟံ, အာဝုသော**တိ, အာဝုသော, နာဟံ ဗဓိရော, သုဏာမိ ဘဂဝ
တော ဝစနံ, ပဉ္ဟံ ပန ဥပပရိက္ခာမီတိ။ **အဓိစိတ္တ** န္တိ သမာဓိဝိပဿနာစိတ္တံ။ **ဣဒံ, ဘန္တေ, အနုဿတိဋ္ဌာန** န္တိ
ဣဒံ ဈာနတ္တယသင်္ခာတံ အနုဿတိကာရဏံ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာယ သံဝတ္တတီ** တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ သုခ
ဝိဟာရတ္ထာယ ပဝတ္တတိ။ **အာလောကသည** န္တိ အာလောကနိမိတ္တေ ဥပ္ပန္နသညံ။ **ဒိဝါ သညံ အဓိဋ္ဌာတီ** တိ ဒိဝါ
တိ သညံ ဌပေတိ ။ **ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိ** န္တိ ယထာနေန ဒိဝါ အာလောကသညာ မနသိကတာ, ရတ္တိမ္ပိ တထေဝ
တံ မနသိ ကရောတိ။ **ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ** တိ ယထာ တနေန ရတ္တိံ အာလောကသညာ မနသိကတာ, ဒိဝါပိ တံ တ
ထေဝ မနသိ ကရောတိ။ **ဝိဝဋေနာ**တိ ဟာကဋေန။ **အပရိယောနဒ္ဓေနာ** တိ နီဝရဏေဟိ အနောနဒ္ဓေန။ **သပ္ပဘာသံ စိတ္တံ
ဘာဝေတီ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏတ္ထာယ သဟောဘာသကံ စိတ္တံ ဗြူဟေတိ ဝဍ္ဍေတိ။ ယံ ပန "အာလောကသညံ မနသိ က

ရောတီ’’တိ ဝုတ္တံ, တံ ထိနမိဒ္ဓဝိနောဒနာလောကသညံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, န ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏာလောကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
ဉာဏဒဿနပ္ပဋိလာဘာယာ တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုသင်္ခါတဿ ဉာဏဒဿနဿ ပဋိလာဘာယ။

ဣမမေဝ ကာယန္တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ, တံ သဗ္ဗံ သဗ္ဗာကာရေန ဝိတ္ထာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကာယဂ
တာသတိကမ္မဋ္ဌာနေ ဝုတ္တံ။ **ကာမရာဂပ္ပဟာနာယာ** တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကဿ ရာဂဿ ပဟာနတ္ထာယ။ **သေယျ
ထာပိ ပဿေယျာ**တိ ယထာ ပဿေယျ။ **သရီရန္တိ** မတသရီရံ။ **သိဝထိကာယ ဆဍ္ဍိတ** န္တိ သုသာနေ အပဝိဒ္ဓံ။ ဧ
ကာဟံ မတဿ အဿာတိ **ဧကာဟမတံ**။ ဒွီဟံ မတဿ အဿာတိ **ဒွီဟမတံ**။ တီဟံ မတဿ အဿာတိ **တီဟမ
တံ**။ ဘသ္တာ ဝိယ တယုနာ ဥဒ္ဓံ ဇီဝိတပရိယာဒာနာ ယထာနုက္កမံ သမုဂ္ဂတေန သူနဘာဝေန ဓုမာတတ္တာ ဥဒ္ဓုမာတံ,
ဥဒ္ဓုမာတမေဝ **ဥဒ္ဓုမာတကံ** ။ ပဋိကူလတ္တာ တ ကုစ္ဆိတံ ဥဒ္ဓုမာတန္တိ **ဥဒ္ဓုမာတကံ** ။ ဝိနီလံ ဝုစ္စတိ ဝိပရိဘိန္နဝဏ္ဏံ, ဝိ
နီလမေဝ **ဝိနီလကံ**။ ပဋိကူလတ္တာ တ ကုစ္ဆိတံ ဝိနီလန္တိ **ဝိနီလကံ**။ မံသုဿဒဋ္ဌာနေသု ရတ္တဝဏ္ဏဿ ပုဗ္ဗသန္နိစ
ယဋ္ဌာနေသု သေတဝဏ္ဏဿ ယေဘုယျေန စ နီလဝဏ္ဏဿ နီလဋ္ဌာနေ နီလသာဋကပာရုတဿေဝ ဆဝသရီရ
ဿေတံ အဓိဝစနံ။ ပရိဘိန္နဋ္ဌာနေဟိ နဝဟိ တ ဝဏမုခေဟိ ဝိဿန္ဒမာနံ ပုဗ္ဗံ ဝိပုဗ္ဗံ, ဝိပုဗ္ဗမေဝ **ဝိပုဗ္ဗကံ**။ ပဋိကူလတ္
တာ တ ကုစ္ဆိတံ ဝိပုဗ္ဗန္တိ ဝိပုဗ္ဗကံ။ ဝိပုဗ္ဗကံ ဇာတံ တထာဘာဝံ ဂတန္တိ **ဝိပုဗ္ဗကဇာတံ**။

သော ဣမမေဝ ကာယန္တိ သော ဘိက္ခု ဣမံ အတ္တနော ကာယံ တေန ကာယေန သဒ္ဓိံ ဉာဏေန ဥပသံဟရတိ ဥပနေ
တိ။ ကထံ? **အယမ္ပိ ခေါ ကာယော ဧဝံဓမ္မော ဧဝံဘာဝီ ဧဝံအနတီတော** တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အာယု ဥသ္မာ ဝိညာ
ဏန္တိ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အတ္ထိတာယ အယံ ကာယော ဌာနဂမနာဒိခမော ဟောတိ, ဣမေသံ ပန ဝိဂမာ အယမ္ပိ
ဧဝံဓမ္မော ဧဝံပူတိကသဘာဝေယေဝတိ။ **ဧဝံဘာဝီ**တိ ဧဝမေဝံ ဥဒ္ဓုမာတာဒိဘေဒေါ ဘဝိဿတိ။ **ဧဝံ အနတီတော**တိ
ဧဝံ ဥဒ္ဓုမာတာဒိဘာဝံ အနတိက္ကန္တော။

ခဇ္ဇမာန န္တိ ဥဒရာဒီသု နိသီဒိတွာ ဥဒရမံသဩဋ္ဌမံသအက္ခိကူဋာဒီနိ လုဉ္စိတွာ လုဉ္စိတွာ ခါဒိယမာနံ။ **သမံ
သလောဟိတ**န္တိ သေသာဝသေသမံသလောဟိတယုတ္တံ။ **နိမံ့သလောဟိတမက္ခိတ** န္တိ မံသေ ခီဏေပိ လောဟိတံ န
သုဿတိ, တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – ‘‘နိမံ့သလောဟိတမက္ခိတ’’န္တိ။ **အညေနာ**တိ အညေန ဒိသာဘာဂေန။ **ဟတ္ထဋ္ဌိ
က**န္တိ စတုသဋ္ဌိဘေဒမ္ပိ ဟတ္ထဋ္ဌိကံ ဟဋ္ဌိယေက္ကံ ဟဋ္ဌိယေက္ကံ ဝိပ္ပကိဏ္ဏံ။ **ဟာဒဋ္ဌိကာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။
တေရောဝဿိကာနီ တိ အတိက္ကန္တသံဝစ္ဆရာနိ။ **ပူတီနီ**တိ အဗ္ဘောကာသေ ဌိတာနိ တတာတပဝုဋ္ဌိသမ္ဖဿေန
တေရောဝဿိကာနေဝ ပူတီနိ ဟောန္တိ, အန္တောဘူမိဂတာနိ ပန စိရတရံ တိဋ္ဌန္တိ။ **စုဏ္ဏကဇာတာနီ** တိ စုဏ္ဏံဝိစုဏ္
ဏံ ဟုတွာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ။ သဗ္ဗတ္ထ **သော ဣမမေဝ**တိ ဝုတ္တနယေန ခဇ္ဇမာနာဒီနံ ဝသေန ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။
အသ္မိမာနသမုဂ္ဃာတာယာ တိ အသ္မီတိ ပဝတ္တဿ နဝဝိဓဿ မာနဿ သမုဂ္ဃာတတ္ထာယ။ **အနေကဓာတုပဋိ
ဝေဓာယာ**တိ အနေကဓာတူနံ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထာယ။ **သတော ဝ အဘိက္ကမတီ** တိ ဂစ္ဆန္တော သတိပညာဟိ သမန္နာဂ
တော ဝ ဂစ္ဆတိ။ **သတော ဝ ပဋိက္ကမတီ** တိ ပဋိနိဝတ္တန္တောပိ သတိပညာဟိ သမန္နာဂတော ဝ နိဝတ္တတိ။ သေသပဒေ
သုပိ ဧသေဝ နယော။ **သတိသမ္ပဇညာယာ** တိ သတိယာ စ ဉာဏဿ စ အတ္ထာယ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သတိဉာ
ဏာနိ မိဿကာနိ ကထိတာနီတိ။

၁၀. အနုတ္တရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀. ဒသမေ **ဥစ္စာဝစ**န္တိ ယံ ကိဉ္စိ မဟန္တခုဒ္ဒကံ, ဥစ္စနီစံ တ။ **ဟီန**န္တိ နိဟီနံ။ **ဂမ္မ** န္တိ ကမတသိကာနံ ဒဿနံ။
ပေါထုဇ္ဇနိက န္တိ ပုထုဇ္ဇနာနံ သန္တကံ။ **အနရိယ**န္တိ န အရိယံ န ဥတ္တမံ န ပရိသုဒ္ဓံ။ **အနတ္ထသံဟိတ** န္တိ န အတ္
ထသန္နိဿိတံ။ **န နိဗ္ဗိဒါယာ** တိ န ဝဋ္ဋေ နိဗ္ဗိန္ဒနတ္ထာယ။ **န ဝိရာဂါယာ**တိ န ရာဂါဒီနံ ဝိရဇ္ဇနတ္ထာယ။ **န နိရောဓ
ာယာ**တိ န ရာဂါဒီနံ အပ္ပဝတ္တိနိရောဓာယ။ **န ဥပသမာယာ**တိ န ရာဂါဒီနံ ဝူပသမနတ္ထာယ။ **န အဘိညာယာ**တိ န အဘိဇာ
နနတ္ထာယ။ **န သမ္ဗောဓာယာ** တိ န သမ္ဗောဓိသင်္ခါတဿ စတုမဂ္ဂဉာဏဿ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထာယ။ **န နိဗ္ဗာနာယာ** တိ
န နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။

နိဝိဋ္ဌသဒ္ဓော တိ ပတိဋ္ဌိတသဒ္ဓော။ **နိဝိဋ္ဌပေမော** တိ ပတိဋ္ဌိတပေမော။ **ဧကန္တဂတော**တိ ဧကန္တံ ဂတော, အစလ
ပ္ပတ္တောတိ အတ္ထော။ **အဘိပ္ပသန္နော** တိ အတိဝိယ ပသန္နော။ **ဧတဒနုတ္တရိယ** န္တိ ဧတံ အနုတ္တရံ။ **ဟတ္ထိသ္မိ**

မိမ္ပိ သိက္ခတီတိ ဟတ္ထိနိမိတ္တံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ဟတ္ထိသိပ္ပံ သိက္ခတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဥစ္စာဝစ**န္တိ မဟန္တခုဒ္ဒကံ သိပ္ပံ သိက္ခတိ။

ဥပဋ္ဌိတာ ဟရိစရိယေတိ ဟရိစရိယာယ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ။ **ဘာဝယန္တိ အနုဿုတိ**န္တိ အနုတ္တရံ အနုဿုတိံ ဘာဝေန္တိ။ **ဝိဝေကပဋိသံယုတ္တ**န္တိ နိဗ္ဗာနနိဿိတံ ကတွာ။ **ခေမ**န္တိ နိရုပဒ္ဒဝံ။ **အမတကာမိန**န္တိ နိဗ္ဗာနကာမိနံ, အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တီတိ အတ္ထော။ **အပ္ပမာဒေ ပမောဒိတာ**တိ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသသင်္ခါတေ အပ္ပမာဒေ အာမောဒိတာ ပမောဒိတာ။ **နိပကာ**တိ နေပက္ကေန သမန္နာဂတာ။ **သီလသံဝုတာ**တိ သီလေန သံဝုတာ ပိဟိတာ။ **တေ ဝေ ကာလေန ပစ္စေန္တီ**တိ တေ ဝေ ယုတ္တပ္ပယုတ္တကာလေ ဇာနန္တိ။ **ယတ္ထ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတီ**တိ ယသ္မိံ ဌာနေ သကလံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ, တံ အမတံ မဟာနိဗ္ဗာနံ တေ ဘိက္ခူ ဇာနန္တီတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဆ အနုတ္တရိယာနိ မိဿကာနိ ကထိတာနီတိ။

အနုတ္တရိယဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄. ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ

၁. သေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁. စတုတ္ထဿ ပဌမေ **သေခဿာ**တိ သတ္တဝိဓဿ သေခဿ။ ပုထုဇ္ဇနေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ **ပရိဟာနာယာ**တိ ဥပရူပရိဂုဏပရိဟာနာယ။

၂-၃. အပရိဟာနသုတ္တဒ္ဝယဝဏ္ဏနာ

၃၂-၃၃. ဒုတိယေ **သတ္ထုဂါရဝတာ**တိ သတ္ထရိ ဂရုဘာဝေါ။ **ဓမ္မဂါရဝတာ**တိ နဝဝိဓေ လောကုတ္တရဓမ္မေ ဂရုဘာဝေါ။ **သင်္ဃဂါရဝတာ**တိ သင်္ဃေ ဂရုဘာဝေါ။ **သိက္ခာဂါရဝတာ**တိ တီသု သိက္ခာသု ဂရုဘာဝေါ။ **အပ္ပမာဒဂါရဝတာ**တိ အပ္ပမာဒေ ဂရုဘာဝေါ။ **ပဋိသန္ထာရဂါရဝတာ**တိ ဓမ္မာမိသဝသေန ဒုဝိဓေ ပဋိသန္ထာရေ ဂရုဘာဝေါ။ သတ္ထာ ဂရု အဿာတိ **သတ္ထုဂရု**။ ဓမ္မော ဂရု အဿာတိ **ဓမ္မဂရု။ တိဗ္ဗဂါရဝေါ**တိ ဗဟလဂါရဝေါ။ ပဋိသန္ထာရေ ဂါရဝေါ အဿာတိ **ပဋိသန္ထာရဂါရဝေါ**။ တတိယေ **သပ္ပတိဿော**တိ သဇေဋ္ဌကော သဂါရဝေါ။ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပနေတ္ထ မိဿကံ ကထိတံ။

၄. မဟာမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄. စတုတ္ထေ **တိဿော နာမ ဘိက္ခူ**တိ ထေရဿေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော။ **မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ**တိ ဣဒ္ဓိစ္ဆုနဋ္ဌေန မဟတီ ဣဒ္ဓိ အဿာတိ မဟိဒ္ဓိကော။ အနုဖရဏဋ္ဌေန မဟာ အာနုဘာဝေါ အဿာတိ မဟာနုဘာဝေါ။ **စိရဿံ ခေါ, မာရိသ မောဂ္ဂလ္လာန, ဣမံ ပရိယာယမကာသီ**တိ ဧဝရူပံ လောကေ ပကတိယာ ပိယသမုဒာဟာရဝစနံ ဟောတိ။ လောကိယာ ဟိ စိရဿံ အာဂတမ္ပိ အနာဂတပုဗ္ဗမ္ပိ မနာပဇာတိယံ အာဂတံ ဒိသွာ “ကုတော ဘဝံ အာဂတော, စိရဿံ ဘဝံ အာဂတော, ကထံ တေ ဣဓာဂမနမဂ္ဂေါ ဉာတော, ကိံ မဂ္ဂမူဠှောသီ”တိအာဒီနိ ဝဒန္တိ။ အယံ ပန အာဂတပုဗ္ဗတ္တာယေဝ ဧဝမာဟ။ ထေရော ဟိ ကာလေန ကာလံ ဗြဟ္မလောကံ ဂစ္ဆတိယေဝ။ တတ္ထ **ပရိယာယမကာသီ**တိ တရံ အကာသိ။ **ယဒိဒံ ဣဓာဂမနာယာ**တိ ယော အယံ ဣဓာဂမနာယ တရော, တံ စိရဿံ အကာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဣဒမာသနံ ပညတ္တန္တိ** မဟာရဟံ ဗြဟ္မပလ္လင်္ကံ ပညာပေတွာ ဧဝမာဟ။ **အဝေစ္စပ္ပသာဒေနာ**တိ အစိဂတေန အစလေန မဂ္ဂပ္ပသာဒေန။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဉာဏံ ကထိတံ။

၅. ဝိဇ္ဇာဘာဂိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅. ပဉ္စမေ **ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ**တိ ဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသိကာ။ **အနိစ္စသညာ**တိ အနိစ္စာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ**တိ ဒုက္ခာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ**တိ အနတ္တာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **ပဟာနသညာ**တိ ပဟာနာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **ဝိရာဂသညာ**တိ ဝိရာဂါနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။ **နိရောဓသညာ**တိ နိရောဓာနုပဿနာဉာဏေ ဥပ္ပန္နသညာ။

၆. ဝိဝါဒမူလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆. ဆဋ္ဌေ **ဝိဝါဒမူလာနီ**တိ ဝိဝါဒဿ မူလာနိ။ **ကောဓနော**တိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏေန ကောဓေန သမန္နာဂတော။ **ဥပနာဟီ**တိ ဝေရအပ္ပဋိနိဿဂ္ဂလက္ခဏေန ဥပနာဟေန သမန္နာဂတော။ **အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာန**န္တိ ဒွိန္နံ ဘိက္ခူနံ ဝိဝါဒေါ ကထံ ဒေဝမနုဿာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တတိ? ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ ဝိယ ဒွီသု ဘိက္ခူသု ဝိဝါဒံ အာပန္နေသု တသ္မိံ ဝိဟာရေ တေသံ အန္တေဝါသိကာ ဝိဝဒန္တိ, တေသံ ဩဝါဒံ ဂဏှန္တော ဘိက္ခုနိသင်္ဃော ဝိဝဒတိ။ တတော တေသံ ဥပဋ္ဌာကာ ဝိဝဒန္တိ, အထ မနုဿာနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဓမ္မဝါဒီနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဓမ္မဝါဒိနိယော ဟောန္တိ, အဓမ္မဝါဒီနံ အဓမ္မဝါဒိနိယော။ တတော အာရက္ခဒေဝတာနံ မိတ္တာ ဘုမ္မဒေဝတာ ဘိဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ ပရမ္ပရာယ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဌပေတွာ အရိယသာဝကေ သဗ္ဗေ ဒေ

ဝမနုဿာ ဒေဝ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ ဓမ္မတာဒီဟိ ပန အဓမ္မတာဒိနော၀ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ။ တတော ယံ ဗဟုကေဟိ ဂဟိတံ, တံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဓမ္မံ ဝိသ္သဇ္ဇေတွာ ဗဟုတရာဝ အဓမ္မံ ဂဏှန္တိ။ တေ အဓမ္မံ ပုရက္ခတွာ ဝိဟရန္တာ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဧဝံ ဒွိန္နံ ဘိက္ခူနံ ဝိဝါဒေ ဒေဝမနုဿာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ။ **အဇ္ဈတ္တံ တ** တိ တုမှာကံ အဗ္ဘန္တရပရိသာယ။ **ဗဟိဒ္ဓါ** တိ ပရေသံ ပရိသာယ။

မက္ခီ တိ ပရေသံ ဂုဏမက္ခနလက္ခဏေန မက္ခေန သမန္နာဂတော။ **ပဠာသီ**တိ ယုဂဂ္ဂါဟလက္ခဏေန ပဠာသေန သမန္နာဂတော။ **ဣဿုကီ** တိ ပရဿ သက္ကာရာဒီနိ ဣဿာယနလက္ခဏာယ ဣဿာယ သမန္နာဂတော။ **မစ္ဆရီ** တိ အာဝါသမစ္ဆရိယာဒီဟိ သမန္နာဂတော။ **သဌော**တိ ကေရာဋိကော။ **မာယာဝီ**တိ ကတပဋိစ္ဆာဒကော။ **ပါပိစ္ဆော** တိ အသန္တသမ္ဘာဝနိစ္ဆကော ဒုဿီလော။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ** တိ နတ္ထိကဝါဒီ, အဟေတုဝါဒီ, အကိရိယဝါဒီ။ **သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ** တိ သယံ ဒိဋ္ဌမေဝ ပရာမသတိ။ **အာဓာနဂ္ဂါဟီ** တိ ဒဠှဂ္ဂါဟီ။ **ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ** တိ န သက္ကာ ဟောတိ ဂဟိတံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ။

၇. အနုဿုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇. သတ္တမေ **ဝေဠုကဏ္ဍကီ**တိ ဝေဠုကဏ္ဍကနဂရဝါသိနီ။ **ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတ** န္တိ ဆဟိ ဂုဏင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ။ **ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေတိ** တိ အန္နံ ဒေတိ။ **ပုဗ္ဗေဝ အနာ သုမနော** တိ အန္နံ ဒဿာမီတိ မာသဍ္ဍမာသတော ပဋ္ဌာယ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟောတိ။ ဧတ္ထ ဟိ ပုဗ္ဗစေတနာ ဒဿာမီတိ စိတ္တုပ္ပါဒကာလတော ပဋ္ဌာယ "ဣတော ဥဋ္ဌိတေန အန္နံ ဒဿာမီ"တိ ခေတ္တဂ္ဂဟဏံ အာဒိံ ကတွာ စိန္တေန္တဿ လဗ္ဘတိ။ **ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒေတီ** တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ မုဉ္စစေတနာ ပန အနကာလေယေဝ လဗ္ဘတိ။ **ဒတွာ အတ္တမနော ဟောတီ**တိ အယံ ပန အပရစေတနာ အပရာပရံ အနုဿရန္တဿ လဗ္ဘတိ။ **ဝီတရာဂါ**တိ ဝိဂတရာဂါ ခီဏာသဝါ။ **ရာဂဝိနယာယ ဝါ ပဋိပန္နာ** တိ ရာဂဝိနယပဋိပဒံ ပဋိပန္နာ။ ဥက္ကဋ္ဌဒေသနာ စေသာ, န ကေဝလံ ပန ခီဏာသဝါနံ, အနာဂါမိ-သကဒါဂါမိ-သောတာပန္နာနမ္ပိ အန္တမသော တဒဟု ပဗ္ဗဇိတဿ ဘဏ္ဍဂ္ဂါဟကသာမဏေရဿာပိ ဒိန္နာ ဒက္ခိဏာ ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတာဝ ဟောတိ။ သောပိ ဟိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂတ္ထမေဝ ပဗ္ဗဇိတော။

ယညဿ သမ္ပဒါ တိ အန္နဿ ပရိပုဏ္ဏတာ။ **သညတာ**တိ သီလသညမေန သညတာ။ **သယံ အာစမယိတွာနာ**တိ အတ္တနာဝ ဟတ္ထပါဒေ ဓောဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ။ **သကေဟိ ပါဏိဘီ**တိ အတ္တနော ဟတ္ထေဟိ။ သယေဟိတိပိ ပါဌော။ **သဒ္ဓေါ** တိ ရတနတ္တယဂုဏေ သဒ္ဒဟန္တော။ **မုတ္တေန စေတသာ** တိ လာဘမစ္ဆရိယာဒီဟိ ဝိမုတ္တေန စိတ္တေန။ **အဗျာပဇ္ဈံ** **သုခံ လောက** န္တိ နိဒ္ဒုက္ခံ ဥဠာရသုခသောမနဿံ ဒေဝလောကံ။

၈. အတ္တကာရီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈. အဋ္ဌမေ **အဒ္ဒသံ ဝါ အဿောသိံ ဝါ** တိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ မာ အဒ္ဒသံ, အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ဝသတီတိ မာ အဿောသိံ, ကထေန္တဿ ဝါ ဝစနံ မာ အဿောသိံ။ **ကထဉှိ နာမာ**တိ ကေန နာမ ကာရဏေန။ **အာရမ္ဘဓာတူ**တိ အာရဘနဝသေန ပဝတ္တဝီရိယံ။ **နိက္ကမဓာတူ** တိ ကောသဇ္ဇတော နိက္ခမနသဘာဝံ ဝီရိယံ။ **ပရက္ကမဓာတူ** တိ ပရက္ကမသဘာဝတော။ **ထာမဓာတူ**တိ ထာမသဘာဝတော။ **ဌိတိဓာတူ**တိ ဌိတိသဘာဝတော။ **ဥပက္ကမဓာတူ** တိ ဥပက္ကမသဘာဝတော။ သဗ္ဗံ စေတံ တေန တေနာကာရေန ပဝတ္တဿ ဝီရိယဿေဝ နာမံ။

၉-၁၀. နိဒါနသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၃၉-၄၀. နဝမေ **ကမ္မာန** န္တိ ဝဋ္ဋဂါမိကမ္မာနံ။ **သမုဒယာယာ**တိ ပိဏ္ဍကရဏတ္ထာယ။ **နိဒါန**န္တိ ပစ္စယော။ **လောဘဇေနာ**တိ လောဘတော ဇာတေန။ **န ပညာယန္တီ** တိ "ဧဝရူပေန ကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တာ"တိ န ဒိဿန္တိ။ သုက္ကပက္ခေ **ကမ္မာန** န္တိ ဝိဝဋ္ဋဂါမိကမ္မာနံ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။ ဒသမေ **နိစုလဝနေ**တိ မဟာမုစလိန္ဒဝနေ။ **သဒ္ဓမ္မော** တိ သာသနသဒ္ဓမ္မော။

၁၁. အရက္ခန္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁. ဧကာဒသမေ **စေတောဝသိပ္ပတ္တော** တိ စိတ္တဝသိဘာဝံ ပတ္တော။ **ပထဝီတွေဝ အဓိမုစ္စေယျာ** တိ ထဒ္ဓာကာရံ ပထဝီဓာတူတိ သလ္လက္ခေယျ။ **ယံ နိဿာယာ** တိ ယံ ဝိဇ္ဇမာနံ ထဒ္ဓာကာရံ ပထဝီဓာတုံ နိဿာယ အမုံ အရုက္ခန္ဓံ ပထဝီတွေဝ အဓိမုစ္စေယျ, သာ တွေ ပထဝီဓာတု အတ္ထီတိ။ ဣမိနာ နယေန သေသပဒါနိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ယထေဝ ဟိ တသ္မိံ ထဒ္ဓာကာရာ ပထဝီဓာတု အတ္ထိ, ဧဝံ ယူသာကာရာ အာပေါဓာတု, ဥဏှာကာရာ တေဇောဓာတု, ဝိတ္ထမ္ဘနာကာရာ ဝါယောဓာတု, ရတ္တဝဏ္ဏမှိ သာရေ ပဒုမပုပ္ဖဝဏ္ဏာ သုဘဓာတု, ပူတိဘူတေ စုဏ္ဏေ စေဝ ဖေဂ္ဂုပပဋိကာသု စ အမနုညဝဏ္ဏာ အသုဘဓာတု, တံ နိဿာယ အမုံ အရုက္ခန္ဓံ အသုဘန္တွေဝ အဓိမုစ္စေယျ သလ္လက္ခေယျာတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ မိဿကဝိဟာရော နာမ ကထိတော။

၁၂. နာဂိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂. ဒွါဒသမေ **ဂါမန္တဝိဟာရိ** န္တိ ဂါမန္တသေနာသနဝါသိံ။ **သမာဟိတံ နိသိန္န** န္တိ တသ္မိံ ဂါမန္တသေနာသနေ သမာဓိံ အပ္ပေတွာ နိသိန္နံ။ **ဣဒါနိမ**န္တိ ဣဒါနိ ဣမံ။ **သမာဓိမှာ စာဝေဿတီ** တိ သမာဓိတော ဥဋ္ဌာပေဿတိ။ **န အတ္တမနော ဟောမီ**တိ န သကမနော ဟောမိ။ **ပစလာယမာန**န္တိ နိဒ္ဒါယမာနံ။ **ဧကတ္တ** န္တိ ဧကဘာဝံ, ဧကဂ္ဂတာဘူတံ အရညသညံယေဝ စိတ္တေ ကရိဿတီတိ အတ္ထော။ **အနုရက္ခိဿတီ** တိ အနုဂ္ဂဏှိဿတိ။ **အဝိမုတ္တံ ဝါ စိတ္တံ ဝိမောစေဿတီ**တိ အညသ္မိံ ကာလေ အဝိမုတ္တံ စိတ္တံ ဣဒါနိ ပဉ္စဟိ ဝိမုတ္တီဟိ ဝိမောစယိဿတိ။ **ရိဉ္စတီ** တိ ဝဇ္ဇေတိ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ **ပဋိပဏာမေတွာ**တိ ပနုဒိတွာ ဝိဿဇ္ဇေတွာ။ **ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မာယာ** တိ ဥစ္စာရပဿာဝကရဏတ္ထာယ။ ဣမိနာ ဧတ္တကေန ဌာနေန သတ္ထာရာ အရညသေနာသနဿ ဝဏ္ဏော ကထိတော။ သုတ္တဿ ပန ပဌမကောဋ္ဌာသေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝါတိ။

ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅. ဓမ္မိကဝဂ္ဂေါ

၁. နာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃. ပဉ္စမသ္သ ပဌမေ **အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန သဒ္ဓိံ** န္တိ ဣဒံ ''အာယာမာနန္ဒာ''တိ ထေရံ အာမန္တေတွာ ဂတတ္တာ ဝုတ္တံ, သတ္ထာ ပန အနူနေဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ပရိဝုတော တတ္ထ အဂမာသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တေနုပသင်္ကမီ**တိ တေဟေဝ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ ပရိဝုတော ဥပသင်္ကမိ။ **ပရိသိဉ္စိတွာ** တိ တေဟာရဝစနမေတံ, နှာယိတွာတိ အတ္ထော။ **ပုဗ္ဗာပယမာနော** တိ ရတ္တဒုပဋ္ဋံ နိဝတ္ထေတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂစီဝရံ ဒွီဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ ပစ္ဆိမလောကဓာတုံ ပိဋ္ဌိတော ကတွာ ပုရတ္ထိမလောကဓာတုံ အဘိမုခေါ တေဒကဘာဝေန ဂတ္တာနိ ပုဗ္ဗသဒိသာနိ ကုရုမာနော အဋ္ဌာသီတိ အတ္ထော။ ဘိက္ခုသင်္ဃောပိ တေန တေန ဌာနေန ပြတရိတွာ နှာတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ သတ္ထာရံ ယေဝ ပရိတရေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဣတိ တသ္မိံ သမယေ အာကာသတော ပတမာနံ ရတ္တသုဝဏ္ဏကုဏ္ဍလံ ဝိယ သူရိယော ပစ္ဆိမလောကဓာတုံ ပဋိပဇ္ဇိ, ပရိသုဒ္ဓရဇတမဏ္ဍလော ဝိယ ပာစီနလောကဓာတုတော စန္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆိ, မဇ္ဈဋ္ဌာနေပိ ပဉ္စဘိက္ခုသတပရိတရော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဆဗ္ဗဏ္ဏဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိသ္သဇ္ဇေတွာ ပုဗ္ဗကောဋ္ဌကနဒီတီရေ လောကံ အလင်္ကုရုမာနော အဋ္ဌာသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန။ပေ။ သေတော နာမ နာဂေတိ သေတဝဏ္ဏတာယ ဧဝံ လဒ္ဓနာမော ဟတ္ထိနာဂေါ။ **မဟာတူရိယတာဠိတဝါဒိတေနာ**တိ မဟန္တေန တူရိယတာဠိတဝါဒိတေန။ တတ္ထ ပဌမံ သင်္ဃဋ္ဋနံ တာဠိတံ နာမ ဟောတိ, တတော ပရံ ဝါဒိတံ။ **ဇနော**တိ ဟတ္ထိဒဿနတ္ထံ သန္နိပတိတမဟာဇနော။ **ဒိသွာ ဧဝမာဟာ**တိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဃံသိတွာ နှာပေတွာ ဥတ္တာရေတွာ ဗဟိတီရေ ဌပေတွာ ဂတ္တာနိ တေဒကာနိ ကတွာ ဟတ္ထာလင်္ကာရေန အလင်္ကတံ တံ မဟာနာဂံ ဒိသွာ ဣဒံ ''အဘိရူပေါ ဝတ, ဘော''တိ ပသံသာဝစနမာဟ။ **ကာယုပပန္နော** တိ သရီရသမ္ပတ္တိယာ ဥပပန္နော, ပရိပုဏ္ဏင်္ဂပစ္စင်္ဂေါတိ အတ္ထော။ **အာယသ္မာ ဥဒာယီ** တိ ပဋိသမ္ဘိဒာပ္ပတ္တော ကာဠုဒာယိတ္ထေရော။ **တေဒေတစာ**တိ တံ မဟာဇနံ ဟတ္ထိသ္သ ဝဏ္ဏံ ဘဏန္တံ ဒိသွာ ''အယံ ဇနော အဟေတုကပဋိသန္ဓိယံ နိဗ္ဗတ္တဟတ္ထိနော ဝဏ္ဏံ ကထေတိ, န ဗုဒ္ဓဟတ္ထိသ္သ။ အဟံ အနိ ဣမိနာ ဟတ္ထိနာဂေန ဥပမံ ကတွာ ဗုဒ္ဓနာဂသ္သ ဝဏ္ဏံ ကထေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ဧတံ ''ဟတ္ထိမေဝ နု ခေါ, ဘန္တေ''တိအာဒိဝစနံ အဘာစ။ တတ္ထ **မဟန္တံ** န္တိ အာရောဟသမ္ပန္နံ။ **ဗြဟန္တံ** န္တိ ပရိဏာဟသမ္ပန္နံ။ **ဧဝမာဟာ**တိ ဧဝံ ဝဒတိ။ အထ ဘဂဝါ ယသ္မာ အယံ နာဂသဒ္ဒေါ ဟတ္ထိမ္ဟိစေဝ အညေသုဇာဥရဂရုက္ခမနုသ္သေသု စာပိ ပဝတ္တတိ, တသ္မာ **ဟတ္ထိမ္ပိ ခေါ** တိအာဒိမာဟ။

အာဂုန္တိ ဟာပကံ လာမကံ အကုသလဓမ္မံ။ **တမဟံ နာဂေတိ ဗြူမီ** တိ တံ အဟံ ဣမေဟိ တီဟိ ဒွါရေဟိ ဒသန္နံ အကုသလကမ္မပထာနံ ဒွါဒသန္နဉ္စ အကုသလစိတ္တာနံ အကရဏတော နာဂေတိ ဝဒာမိ။ အယဉှိ န အာဂုံ ကရောတီတိ ဣမိနာ အတ္ထေန နာဂေါ။ **ဣမာဟိ ကထာဟိ အနုမောဒာမီ**တိ ဣမာဟိ စတုသဋ္ဌိပဒာဟိ သောဠသဟိ ကထာဟိ အနုမောဒာမိ အဘိနန္ဒာမိ။

မနုဿဘူတ န္တိ ဒေဝတိဘာဝံ အနုပဂန္တွာ မနုဿမေဝ ဘူတံ။ **အတ္တဒန္တ** န္တိ အတ္တနာယေဝ ဒန္တံ, န အညေဟိ ဒမထံ ဥပနီတံ။ ဘဂဝါ ဟိ အတ္တနာ ဥပ္ပာဒိတေနေဝ မဂ္ဂဒမထေန စက္ခုတောပိ ဒန္တော, သောတတောပိ, ဃာနတောပိ, ဇိဝှာတောပိ, ကာယတောပိ, မနတောပီတိ ဣမေသု ဆသု ဌာနေသု ဒန္တော သန္တော နိဗ္ဗုတော ပရိနိဗ္ဗုတော။ တေနာဟ – ''အတ္တဒန္တ''န္တိ။ **သမာဟိတ** န္တိ ဒုဝိဓေနာပိ သမာဓိနာ သမာဟိတံ။ **ဣရိယမာန** န္တိ ဝိဟရမာနံ။ **ဗြဟ္မပထေ** တိ သေဋ္ဌပထေ, အမတပထေ, နိဗ္ဗာနပထေ။ **စိတ္တဿူပသမေ ရတ** န္တိ ပဌမဇ္ဈာနေန ပဉ္စ နီဝရဏာနိ ဝူပသမေတွာ, ဒုတိယဇ္ဈာနေန ဝိတက္ကဝိစာရေ, တတိယဇ္ဈာနေန ပီတိံ, စတုတ္ထဇ္ဈာနေန သုခဒုက္ခံ ဝူပသမေတွာ တသ္မိံ စိတ္တဿူပသမေ ရတံ အဘိရတံ။

နမဿန္တီ တိ ကာယေန နမဿန္တိ, ဝါစာယ နမဿန္တိ, မနသာ နမဿန္တိ, ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ နမဿန္တိ, သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ။ **သဗ္ဗဓမ္မာနပါရဂု** န္တိ သဗ္ဗေသံ ခန္ဓာယတနဓာတုဓမ္မာနံ အဘိညာပါရဂူ, ပရိညာပါရဂူ, ပဟာနပါရဂူ, ဘာဝနာပါရဂူ, သစ္ဆိကိရိယာပါရဂူ, သမာပတ္တိပါရဂူတိ ဆဗ္ဗိဓေန ပါရဂမနေန ပါရဂတံ ပါရပ္ပတ္တံ မတ္ထကပ္ပတ္တံ။ **ဒေဝါပိ တံ နမဿန္တီ** တိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ သုဗြဟ္မဒေဝပုတ္တာဒယော သုခပ္ပတ္တာ စ သဗ္ဗ

ဗေဝ ဒသသဟာသ္သစက္ကတဌတသိန္နော ဒေတပိ တုမ္ဟေဟ နမဿန္တိ။ **ဣတိ မေ အရဟတော သုတန္တိ** ဣတိ မယာ စ တုမှေဟိ ကာရဏေဟိ အရဟာတိ လဒ္ဓတေဟာရာနံ တုမှာကံယေဝ သန္တိကေ သုတန္တိ ဒီပေတိ။

သဗ္ဗသံယောဇနာတီတန္တိ သဗ္ဗာနိ ဒသဝိဓသံယောဇနာနိ အတိက္ကန္တံ။ **ဝနာ နိဗ္ဗနမာဂတ** န္တိ ကိလေသဝနတော နိဗ္ဗနံ ကိလေသဝနရဟိတံ နိဗ္ဗာနံ အာဂတံ သမ္ပတ္တံ။ **ကာမေဟိ နေက္ခမ္မရတ** န္တိ ဒုဝိဓေဟိ ကာမေဟိ နိက္ခန္တတ္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဌ သမာပတ္တိယော စတ္တာရော စ အရိယမဂ္ဂာ ကာမေဟိ နေက္ခမ္မံ နာမ, တတ္ထ ရတံ အဘိရတံ။ **မုတ္တံ သေလာဝ ကဌနန္တိ** သေလဃာတုတော မုတ္တံ ကဌနသဒိသံ။

သဗ္ဗေ အစ္စရုစီ တိ သဗ္ဗသတ္တေ အတိက္ကမိတ္ဝာ ပဝတ္တရုစိ။ အဌမကဥ္ဟိ အတိက္ကမိတ္ဝာ ပဝတ္တရုစိတာယ သောတာပန္နော အစ္စရုစိ နာမ, သောတာပန္နံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ပဝတ္တရုစိတာယ သကဒာဂာမီ။ပေ.။ ခီဏာသဝံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ပဝတ္တရုစိတာယ ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓော, ပစ္စေကသမ္ဗုဒ္ဓံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ပဝတ္တရုစိတာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အစ္စရုစိ နာမ။ **ဟိမဝတဝညေ သိလုစ္စယေ** တိ ယထာ ဟိမဝတ ပဗ္ဗတရာဇာ အညေ ပဗ္ဗတေ အတိရောစတိ, ဧဝံ အတိရောစတီတိ အတ္ထော။ **သစ္စနာမော** တိ တစ္ဆနာမော ဘူတနာမော အာဂုံ အကရဏေနေဝ နာဂေတိ ဧဝံ အဝိတထ နာမော။

သောရစ္စ န္တိ သုစိသီလံ။ **အဝိဟိံသာ**တိ ကရုဏာ စ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေ စ။ **ဟာအ နာဂဿ တေ ဒုဝေ** တိ တေ ဗုဒ္ဓနာဂဿ ဒုဝေ ပုရိမပာဒာ။

တပေါတိ ဓုတသမာဒာနံ။ **ဗြဟ္မစရိယ** န္တိ အရိယမဂ္ဂသီလံ။ **စရဏာ နာဂဿ တျာပရေ** တိ တေ ဗုဒ္ဓနာဂဿ အပရေ ဒွေ ပစ္ဆိမပာဒာ။ **သဒ္ဓာဟတ္ထော** တိ သဒ္ဓာမယာယ သောဏ္ဍာယ သမန္နာဂတော။ **ဥပေက္ခာသေတဒန္တဝါ** တိ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာမယေဟိ သေတဒန္တေဟိ သမန္နာဂတော။

သတိ ဂီဝါတိ ယထာ နာဂဿ အင်္ဂပစ္စင်္ဂသိမ္ပိ သိရာဇာလာနံ ဂီဝါ ပတိဋ္ဌာ, ဧဝံ ဗုဒ္ဓနာဂဿ သောရစ္စာဒီနံ ဓမ္မာနံ သတိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''သတိ ဂီဝါ''တိ။ **သိရော ပညာ**တိ ယထာ ဟတ္ထိနာဂဿ သိရော ဥတ္တမင်္ဂေ, ဧဝံ ဗုဒ္ဓနာဂဿ သဗ္ဗညုတဉာဏံ။ တေန ဟိ သော သဗ္ဗဓမ္မေ ဇာနာတိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''သိရော ပညာ''တိ။ **ဝီမံသာ ဓမ္မစိန္တနာ** တိ ယထာ ဟတ္ထိနာဂဿ အဂ္ဂသောဏ္ဍော ဝီမံသာ နာမ ဟောတိ။ သော တာယ ထဒ္ဓမုဒုကံ ခါဒိတဗ္ဗာခါဒိတဗ္ဗဥ္စ ဝီမံသတိ, တတော ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟတိ, အာဒါတဗ္ဗံ အာဒိယတိ, ဧဝမေဝ ဗုဒ္ဓနာဂဿ ဓမ္မကောဋ္ဌာသပရိစ္ဆေဒကဉာဏသင်္ခာတာ ဓမ္မစိန္တနာ ဝီမံသာ။ တေန ဟိ ဉာဏေန သော ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေ ဇာနာတိ။ တေန ဝုတ္တံ – ''ဝီမံသာ ဓမ္မစိန္တနာ''တိ ။ **ဓမ္မကုစ္ဆိသမာတပေါ**တိ ဓမ္မော ဝုစ္စတိ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိ, ကုစ္ဆိယေဝ သမာတပေါ ကုစ္ဆိသမာတပေါ။ သမာတပေါ နာမ သမာတပနဋ္ဌာနံ။ ဓမ္မော ကုစ္ဆိသမာတပေါ အဿာတိ ဓမ္မကုစ္ဆိသမာတပေါ။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာဓိသ္မိံ ဌိတဿ ဟိ တေ တေ ဣဒ္ဓိဝိဓာဒိဓမ္မာ ဣဇ္ဈန္တိ, တသ္မာ သော ကုစ္ဆိသမာတပေါတိ ဝုတ္တော။ **ဝိဝေကော**တိ ကာယစိတ္တဥပဓိ ဝိဝေကော။ ယထာ နာဂဿ တလဓိ မက္ခိကာ တရေတိ, ဧဝံ တထာဂတဿ ဝိဝေကော ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေ တရေတိ။ တသ္မာ သော **တလဓီ**တိ ဝုတ္တော။

ဈာယီတိ ဒုဝိဓေန ဈာနေန ဈာယီ။ **အဿာသရတော** တိ နာဂဿ ဟိ အဿာသပဿာသာ ဝိယ ဗုဒ္ဓနာဂဿ ဖလသမာပတ္တိ, တတ္ထ ရတော, အဿာသပဿာသေဟိ ဝိယ တာယ ဝိနာ န ဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗတ္ထ သံဝုတော**တိ သဗ္ဗဒ္ဝါရေသု သံဝုတော။ **အနဝဇ္ဇာနိ** တိ သမ္မာအာဇီဝေန ဥပ္ပန္နဘောဇနာနိ။ **သာဝဇ္ဇာနိ** တိ ပဉ္စဝိဓမိစ္ဆာဇီဝဝသေန ဥပ္ပန္နဘောဇနာနိ။

အဏုံထူလန္တိ ခုဒ္ဒကဉ္စ မဟန္တဉ္စ။ **သဗ္ဗံ ဆေတွာန ဗန္ဓန** န္တိ သဗ္ဗံ ဒသဝိဓမ္ပိ သံယောဇနံ ဆိန္ဒိတွာန။ **နုပလိပ္ပတိ လောကေနာ**တိ လောကေန သဒ္ဓိံ တဏှာဟာမာနဒိဋ္ဌိလေပေဟိ န လိပ္ပတိ။ **မဟာဂိနီ**တိ မဟာအဂ္ဂိ။ **ဝိညူဟိ ဒေသိတာ**တိ ဣဓ ပဋိသမ္ဘိဒာပ္ပတ္တော ကာဠုဒာယိတ္ထေရော ဝိညူ ပဏ္ဍိတော, တေန ဒေသိတာတိ အတ္ထော။ **ဝိညဿန္တိ မဟာနာဂ, နာဂံ နာဂေန ဒေသိတ**န္တိ ဥဒာယိတ္ထေရနာဂေန ဒေသိတံ ဗုဒ္ဓနာဂံ ဣတရေ ခီဏာသဝ နာဂ ဝိဇာနိဿန္တိ။

သရီရံ ဝိဇဟံ နာကေ, ပရိနိဗ္ဗိသ္သတီ တိ ဗောဓိပလ္လင္ကေ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော, ယမကသာလန္တရေ အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိသ္သတိ။ ဧဝံ ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါပ္ပတ္တော ဥဒာယိတ္ထေရော သောဠသဟိ ကထာဟိ စတုသဋ္ဌိယာ ပဒေဟိ ဒသဗလသ္သ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တော ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ ။ ဘဂဝါ အနုမောဒိ။ ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိပါဏသဟသ္သာနိ အမတပါနံ ပိဝိံသူတိ။

၂. မိဂသာလာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄. ဒုတိယေ **ကထံ ကထံ နာမာ**တိ ကေန ကေန ကာရဏေန။ **အညေယ္ယော** တိ အာဇာနိတဗ္ဗော။ **ယတ္ရ ဟိ နာမာ** တိ ယသ္မိံ နာမ ဓမ္မေ။ **သမသမဂတိကာ**တိ သမဘာဝေနေဝ သမဂတိကာ။ **ဘဝိသ္သန္တီ** တိ ဇာတာ။ **သကဒါဂါမိပတ္တော တုသိတံ ကာယံ ဥပပန္နော**တိ သကဒါဂါမိပုဂ္ဂလော ဟုတွာ တုသိတဘဝနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တော။ **ကထံ ကထံ နာမာ**တိ ကေန ကေန နု ခော ကာရဏေန, ကိံ နု ခော ဇာနိတွာ ဒေသိတော, ဥဒါဟု အဇာနိတွာတိ။ ထေရော ကာရဏံ အဇာနန္တော **ဧဝံ ခော ပနေတံ ဘဂိနိ ဘဂဝတာ ဗျာကတ** န္တိ အာဟ။

အမ္မကာ အမ္မကပညာ တိ ဣတ္ထီ ဟုတွာ ဣတ္ထိသညာယ ဧဝ သမန္နာဂတာ။ **ကေ စ ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယဉာဏေ**တိ ဧတ္ထ ပုရိသပုဂ္ဂလပရောပရိယဉာဏံ ဝုစ္စတိ ပုရိသပုဂ္ဂလာနံ တိက္ခမုဒုဝသေန ဣန္ဒြိယပရောပရိယဉာဏံ။ တသ္မာ ကာ စ ဗာလာ မိဂသာလာ, ကေ စ ပုရိသပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယဉာဏေ အပ္ပဋိဟတဝိသယာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓာ, ဥဘယမေတံ ဒူရေ သုဝိဒူရေတိ အယမေတ္ထ သင်္ခေပော။

ဣဒါနိ မိဂသာလာယ အတ္တနော ဒူရဘာဝံ ဒသ္သေန္တော **ဆယိမေ, အာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ **သောရတော ဟောတီ**တိ ပါပတော သုဋ္ဌု ဩရတော ဝိရတော ဟောတိ။ သုရတောတိပိ ပါဌော။ **အဘိနန္ဒန္တိ သဗ္ရဟ္မစာရီ ဧကတ္တတသေနာ**တိ တေန သဒ္ဓိံ ဧကတောဝာသေန သဗ္ရဟ္မစာရီ အဘိနန္ဒန္တိ တုသ္သန္တိ။ ဧကန္တတသေနာတိပိ ပါဌော, သတတသေနာတိ အတ္ထော။ **သဝနေနပိ အကတံ ဟောတီ**တိ သောတဗ္ဗယုတ္တကံ အသုတံ ဟောတိ။ **ဗာဟုသစ္စေနပိ အကတံ ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ ဗာဟုသစ္စံ ဝုစ္စတိ ဝီရိယံ, ဝီရိယေန ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ အကတံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဒိဋ္ဌိယာပိ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတီ**တိ ဒိဋ္ဌိယာ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗံ အပ္ပဋိဝိဒ္ဓံ ဟောတိ။ **သာမာယိကမ္ပိ ဝိမုတ္တိံ န လဘတီ** တိ ကာလာနုကာလံ ဓမ္မသ္သဝနံ နိသ္သာယ ပီတိပါမောဇ္ဇံ န လဘတိ။ **ဟာနကမီယေဝ ဟောတီ**တိ ပရိဟာနိမေဝ ဂစ္ဆတိ။

ပမာဏိကာတိ ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏဂ္ဂါဟကာ။ **ပမိနန္တီ** တိ ပမေတုံ တုလေတုံ အာရဘန္တိ။ **ဧကော ဟီနော**တိ ဧကော ဂုဏေဟိ ဟီနော။ **ဧကော ပဏီတော**တိ ဧကော ဂုဏေဟိ ပဏီတော။ **တံ ဟီ**တိ တံ ပမာဏကရဏံ။

အဘိက္ကန္တတရော တိ သုန္ဒရတရော။ **ပဏီတတရော**တိ ဥတ္တမတရော။ **ဓမ္မသောတော နိဗ္ဗဟတီ** တိ သူရံ ဟုတွာ ပဝတ္တမာနဝိပသ္သနာဉာဏံ နိဗ္ဗဟတိ, အရိယဘူမိံ သမ္ပာပေတိ။ **တဒန္တရံ ကော ဇာနေယျာ** တိ တံ အန္တရံ တံ ကာရဏံ အညတြ တထာဂတေန ကော ဇာနေယျာတိ အတ္ထော။

ကောဓမာနောတိ ကောဓော စ မာနော စ။ **လောဘဓမ္မာ** တိ လောဘောယေဝ။ **ဝစီသင်္ခါရာ** တိ အာလာပသလ္လာပဝသေန ဝစနာနေဝ။ **ယော တ ပနသ္သ မာဒိသော** တိ ယော တ ပန အညောပိ မယာ သဒိသော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓောယေဝ အသ္သ, သော ပုဂ္ဂလေသု ပမာဏံ ဂဏှေယျာတိ အတ္ထော။ **ခညတီ**တိ ဂုဏခဏနံ ပါပုဏာတိ။ **ဣမေ ခော, အာနန္ဒ, ဆ ပုဂ္ဂလာ**တိ ဒွေဝ သောရတာ, ဒွေဝ အဓိဂတကောဓမာနလောဘဓမ္မာ, ဒွေဝ အဓိဂတကောဓမာနဝစီသင်္ခါရာတိ ဣမေ ဆ ပုဂ္ဂလာ။ **ဂတိန္တိ** ဉာဏဂတိံ။ **ဧကင်္ဂဟီနာ** တိ ဧကေကေန ဂုဏင်္ဂေန ဟီနာ။ ပူရဏော သီလေန ဝိသေသီ အဟောသိ, ဣသိဒတ္တော ပညာယ။ ပူရဏသ္သ သီလံ ဣသိဒတ္တသ္သ ပညာဋ္ဌာနေ ဌိတံ, ဣသိဒတ္တသ္သ ပညာ ပူရဏသ္သ သီလဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ။

၃. ဣဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၅. တတိယေ **အလိဒ္ဒိယ** န္တိ ဒလိဒ္ဒဘာဝေါ။ **ကာမဘောဂိနော**တိ ကာမေ ဘုဉ္ဇနကသတ္တသ္သ။ **အသ္သကော** တိ အတ္တနော သန္တကေန ရဟိတော။ **အနာဠှိကော**တိ န အဍ္ဎော။ **ဣဏံ အာဒိယတီ**တိ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော

ကြာဏံ အာဒိယတိ။ **ဝမိုး ပဋိသ္သုဏာတီ** တိ အတုံ အသက္ကောန္တော ဝမိုး ဒသ္သာမီတိ ပဋိဇာနာတိ။ **အနုစရန္တိပိ န** န္တိ ပရိသမဇ္ဈဂဏာမဇ္ဈာဒီသု အာတပဌပနပံသုသြိကိရဏာဒီဟိ ဝိပ္ပကာရံ ဟာပေန္တော ပစ္စတော ပစ္စတော အနုဗန္ဓန္တိ။ **သဒ္ဓာ နတ္ထိ** တိ ဩကပ္ပနကသဒ္ဓာမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ။ **ဟိရီ နတ္ထိ** တိ ဟိရီယနာကာရမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ။ **ဩတ္တပ္ပံ နတ္ထီ** တိ ဘာယနာကာရမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ။ **ဝီရိယံ နတ္ထိ** တိ ကာယိကဝီရိယမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ။ **ပညာ နတ္ထိ** တိ ကမ္မသ္သကတ ပညာမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ။ **ဣဏာအနသ္မိံ ဝအာမိ** တိ ဣဏဂ္ဂဟဏံ ဝအာမိ။ **မာ မံ ဇညူ**တိ မာ မံ ဇာနာတု။

အလိဒ္ဒိယံ ဒုက္ခ န္တိ ဓနဒလိဒ္ဒဘာဝေ ဒုက္ခံ။ **ကာမလာဘာဘိဇပ္ပိန** န္တိ ကာမလာဘံ ပတ္တေန္တာနံ။ **ဟာပကမ္မဝိနိဗ္ဗယော**တိ ဟာပကမ္မဝမုကော။ **သံသပ္ပတီ** တိ ပရိပ္ဖန္ဒတိ။ **ဇာနန္တိ** ဇာနန္တော။ **ယဿ ဝိပ္ပဋိသာရဇာ** တိ ယေ အသ္သ ဝိပ္ပဋိသာရတော ဇာတာ။ **ယောနိမညတရန္တိ** ဇေကံ တိရစ္ဆာနယောနိံ။ **ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒယ** န္တိ စိတ္တံ ပသာဒေန္တော ဒဒမာနော။

ကဋ္ဌဂ္ဂါဟော တိ ဇယဂ္ဂါဟော, အနပရာဓဂ္ဂါဟော ဟောတိ။ **ဃရမေသိနော**တိ ဃရာဝါသံ ပရိယေသန္တဿ ဝ သမာနဿ တာ။ **စာဂေ ပုညံ ပဝမုတီ** တိ စာဂေတိ သင္ခံ ဂတံ ပုညံ ဝမုတိ။ စာဂ ပုညန္တိ တ ဟဝ္ဓော။ **ပတိဋ္ဌိတာ** တိ ပတိဋ္ဌိတာသဒ္ဓါ နာမ သောတာပန္နဿ သဒ္ဓါ။ **ဟိရိမနော**တိ ဟိရိသမ္ပယုတ္တစိတ္တော။ **နိရာမိသံ သုခန္တိ** တီဏိ ဈာနာနိ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ။ **ဥပေက္ခ** န္တိ စတုတ္ထဇ္ဈာနုပေက္ခံ။ **အာရဒ္ဓဝီရိယော** တိ ပရိပုဏ္ဏပဂ္ဂဟိတဝီရိယော။ **ဈာနာနိ ဥပသမ္ပဇ္ဇ** တိ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ပတွာ။ **ဧကောဒိ နိပကော သတော**တိ ဧကဂ္ဂစိတ္တော ကမ္မဿက တဉာဏသတီဟိ စ သမန္နာဂတော။

ဧဝံ ဉတွာ ယထာဘူတန္တိ ဧဝံ ဝတ္တော ကာရဏံ ယထာသဘာဝံ ဇာနိတွာ။ **သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယေ** တိ နိဗ္ဗာနေ။ **သဗ္ဗသော**တိ သဗ္ဗာကာရေန။ **အနုပာဒါယာ**တိ အဂ္ဂဟေတွာ။ **သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတီ** တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ သဗ္ဗသော အနုပာဒိယိတွာ သမ္မာ ဟေတုနာ နယေန မဂ္ဂစိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ ''ဧဝံ ဉ တွာ ယထာဘူတံ, သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယ''န္တိပိ ပာဌော လိခိတံ, တဿ ဧဝံ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနံ ယထာဘူတံ ဉတွာတိ အတ္ထော။ ပုရိမပစ္ဆိမေဟိ ပန သဒ္ဓိံ န ဃဋိယတိ။

တဿ သမ္မာ ဝိမုတ္တဿ တိ တဿ သမ္မာ ဝိမုတ္တဿ ခီဏာသဝဿ။ **ဉာဏံ ဟောတီ**တိ ပစ္စဝေက္ခဏာဉ ဏံ ဟောတိ။ **တာဒိနော**တိ တံသဏ္ဌိတဿ။ **အကုပ္ပာ** တိ အကုပ္ပာရမ္မဏတ္တာ ကုပ္ပကာရဏာနံ ကိလေသာနဥ္စ အ ဘာဝေန အကုပ္ပာ။ **ဝိမုတ္တိ** တိ မဂ္ဂဝိမုတ္တိပိ ဖလဝိမုတ္တိပိ။ **ဘဝသံယောဇနက္ခယေ** တိ ဘဝသံယောဇနက္ခယသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ ဘဝသံယောဇနာနဥ္စ ခယန္တေ ဥပ္ပန္နာ။ **ဧတံ ခော ပရမံ ဉာဏ**န္တိ ဧတံ မဂ္ဂဖလဉာဏံ ပရမဉာဏံ နာမ။ **သုခမ နုတ္တရ**န္တိ ဧတဒေဝ မဂ္ဂဖလသုခံ အနုတ္တရံ သုခံ နာမ။ **အာဏဏ္ယမုတ္တမ** န္တိ သဗ္ဗေသံ အဏဏာနံ ခီဏာသဝေ ဥတ္တမအဏဏော , တသ္မာ အရဟတ္တဖလံ အာဏဏ္ယမုတ္တမန္တိ အရဟတ္တဖလေန ဒေသနာယ ကူဋံ ဂဏှာတိ။ ဣမသ္မိံ ဥ သုတ္တေ ဝဋ္ဋမေဝ ကထေတွာ ကထာသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ။

၄. မဟာစုန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆. စတုတ္ထေ **စေတီသူ**တိ စေတိရဋ္ဌေ။ **သယံဇာတိယန္တိ** ဧဝံနာမကေ နိဂမေ။ **မဟာစုန္ဒော** တိ ဓမ္မသေနာပတိဿ သ ကနိဋ္ဌဘာတိကော။ ဓမ္မေ ယောဂေ အနုယောဂေ ဧတေသန္တိ **ဓမ္မယောဂ**။ ဓမ္မကထိကာနံ ဧတံ နာမံ။ ဈာယန္တီတိ **ဈာယီ။ အပသာဒေန္တီ** တိ ဃဋ္ဋေန္တိ ဟိံသန္တိ။ **ဈာယန္တိ** တိ စိန္တေန္တိ။ **ပဇ္ဈာယန္တီ** တိအာဒီနိ ဥပသဂ္ဂဝသေန ဝမို တာနိ။ **ကိမိမေ ဈာယန္တီ** တိ ကိံ နာမ ဣမေ ဈာယန္တိ။ **ကိန္တိမေ ဈာယန္တီ** တိ ကိမတ္တံ ဣမေ ဈာယန္တိ။ **ကထံ ဣမေ ဈာယန္တီ**တိ ကေန ကာရဏေန ဣမေ ဈာယန္တိ။ **အမတံ ဓာတုံ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရန္တိ** တိ မရဏဝိရဟိတံ နိဗ္ဗာန ဓာတုံ သန္ဓာယ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဝိဟရန္တာ အနုက္ကမေန တံ နာမကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရန္တိ။ **ဂမ္ဘီရံ အတ္ထ ထပဒန္တိ** ဂုဠှံ ပဋိစ္ဆန္နံ ခန္ဓဓာတုအာယတနာဒိအတ္ထံ။ **ပညာယ အတိဝိဇ္ဈ ပဿန္တီ** တိ သဟဝိပဿနာယ မဂ္ဂ ပညာယ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပဿန္တိ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ သမ္မသနပဋိဝေဓပညာပိ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာပညာပိ ဝဋ္ဋတိယေဝ တိ။

၅-၆. သန္ဒိဋ္ဌိကသုတ္တဒ္ဝယဝဏ္ဏနာ

၄၇-၄၈. ပဉ္စမေ **သန္တံ တ အဇ္ဈတ္တ**န္တိ နိယကဇ္ဈတ္တေ ဝိဇ္ဇမာနံ။ **လောဘော**တိအာဒီဟိ တီဏိ အကုသလမူလာနိ ဒဿိတာနိ။ **လောဘဓမ္မာ**တိအာဒီဟိ တံသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ။ ဆဋ္ဌေ **ကာယသန္ဒောသ**န္တိ ကာယဒုတရသ္သ ဒုသ္သနာကာရံ။ သေသဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဣမေသု ဒွီသု သုတ္တေသု ပစ္စဝေက္ခဏာဝ ကထိတာ။

၇. ခေမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉. သတ္တမေ **ဝုသိတဝါ**တိ ဝုတ္ထဗ္ရဟ္မစရိယဝါသော။ **ကတကရဏီယော**တိ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ကတွာ ဌိတော။ **ဩဟိတဘာရော**တိ ခန္ဓဘာရံ ကိလေသဘာရံ အဘိသင်္ခာရဘာရဉ္စ ဩတာရေတွာ ဌိတော။ **အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထော**တိ သဒတ္ထော ဝုစ္စတိ အရဟတ္တံ, တံ ပတ္တောတိ အတ္ထော။ **ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော** တိ ခီဏဘဝဗန္ဓနော။ **သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော** တိ သမ္မာ ဟေတုနာ ကာရဏေန ဇာနိတွာ ဝိမုတ္တော။ **တဿ န ဧဝံ ဟောတိ အတ္ထိ မေ သေယျောတိ ဝါ**တိအာဒီဟိ သေယျဿ သေယျောဟမသ္မီတိ မာနာဒယော တယော မာနာ ပဋိက္ခိတ္တာ။ န ဟိ ခီဏာသဝဿ "အတ္ထိ မယှံ သေယျော, အတ္ထိ သဒိသော, အတ္ထိ ဟီနော"တိ မာနော ဟောတိ။ **နတ္ထိ မေ သေယျော**တိအာဒီဟိပိ တေယေဝ ပဋိက္ခိတ္တာ။ န ဟိ ခီဏာသဝဿ "အဟမေဝ သေယျော, အဟံ သဒိသော, အဟံ ဟီနော, အညေ သေယျာဒယော နတ္ထိ"တိ ဧဝံ မာနော ဟောတိ။

အစိရပက္ကန္တေသူ တိ အရဟတ္တံ ဗျာကရိတွာ အစိရံယေဝ ပက္ကန္တေသု။ **အညံ ဗျာကရောန္တီ** တိ အရဟတ္တံ ကထေန္တိ။ **ဟသမာနကာ မညေ အညံ ဗျာကရောန္တီ** တိ ဟသမာနာ ဝိယ ကထေန္တိ။ **ဝိဃာတံ အာပဇ္ဇန္တီ** တိ ဒုက္ခံ အာပဇ္ဇန္တိ။

န ဥဿေသု န ဩမေသု, သမတ္တေ နောပနီယရေ တိ ဧတ္ထ **ဥဿာ** တိ ဥဿိတာ သေယျပုဂ္ဂလာ။ **ဩမာ** တိ ဟီနာ။ **သမတ္တော** တိ သဒိသော။ ဣတိ ဣမေသု တီသုပိ သေယျဟီနသဒိသေသု ခီဏာသဝါ မာနေန န ဥပနီယရေ, န ဥပနေန္တိ, န ဥပဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ **ခီဏာ ဇာတီ**တိ ခီဏာ တေသံ ဇာတိ။ **ဝုသိတံ ဗ္ရဟ္မစရိယ**န္တိ ဝုတ္ထံ မဂ္ဂဗ္ရဟ္မစရိယံ။ **စရန္တိ သံယောဇနဝိပ္ပမုတ္တာ** တိ သဗ္ဗသံယောဇနေဟိ ဝိမုတ္တာ ဟုတွာ စရန္တိ။ သုတ္တေပိ ကထာယမ္ပိ ခီဏာသဝါဝ ကထိတာ။

၈. ဣန္ဒြိယသံဝရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀. အဋ္ဌမေ **ဟတူပနိသံ ဟောတီ**တိ ဟတူပနိဿယံ ဟောတိ။ **သီလဝိပန္နဿာ** တိ ဝိပန္နသီလဿ။ **ယထာဘူတဉာဏဒဿန** န္တိ တရုဏဝိပဿနာဉာဏံ။ **နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ** တိ ဧတ္ထ နိဗ္ဗိဒါ ဗလဝဝိပဿနာ, ဝိရာဂေ အရိယမဂ္ဂေါ။ **ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန** န္တိ ဧတ္ထ **ဝိမုတ္တိ** တိ အရဟတ္တဖလံ, **ဉာဏဒဿန** န္တိ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏံ။ **ဥပနိဿယသမ္ပန္နံ ဟောတီ**တိ သမ္ပန္နဥပနိဿယံ ဟောတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သီလာနုရက္ခဏဣန္ဒြိယသံဝရော ကထိတော။

၉. အာနန္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁. နဝမေ **ကိတ္တာဝတာ** တိ ကိတ္တကေန။ **အဿုတဉ္စေဝ** တိ အညသ္မိံ ကာလေ အဿုတပုဗ္ဗံ။ **န သမ္မောသံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ဝိနာသံ န ဂစ္ဆန္တိ။ **စေတသော သမ္ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗာ** တိ စိတ္တေန ဖုသိတပုဗ္ဗာ။ **သမုဒာစရန္တီ** တိ မနောဒွါရေ စရန္တိ။ **အဝိညာတဉ္စ ဝိဇာနာတီ** တိ အညသ္မိံ ကာလေ အဝိညာတကာရဏံ ဇာနာတိ။ **ပရိယာပုဏာတီ**တိ ဝဠဉ္ဇေတိ ကထေတိ။ **ဒေသေတီ**တိ ပကာသေတိ။ **ပရံ တစေတီ**တိ ပရံ ဥဂ္ဂဏှာပေတိ။

အာဂတာဂမာတိ ဒီဃာဒိသု ယော ကောစိ အာဂမော အာဂတော ဧတေသန္တိ အာဂတာဂမာ။ **ဓမ္မဓရာ**တိ သုတ္တန္တပိဋကဓရာ။ **ဝိနယဓရာ**တိ ဝိနယပိဋကဓရာ။ **မာတိကာဓရာ**တိ ဒွေမာတိကာဓရာ။ **ပရိပုစ္ဆတီ** တိ အနုသန္ဓိပုဗ္ဗာပရံ ပုစ္ဆတိ။ **ပရိပဉှတီ**တိ ဣဒံ ကထံ ဣဒံ ကထန္တိ ဝီမံသတိ ပရိတုလေတိ ပရိစ္ဆိန္ဒတိ။ **ဣဒံ, ဘန္တေ, ကထ** န္တိ, ဘန္တေ, ဣဒံ အနုသန္ဓိပုဗ္ဗာပရံ ကထံ ဟောတီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဣမဿ က္ဝတ္ထော** တိ ဣမဿ ဘာသိတဿ ကော အတ္ထောတိ ပုစ္ဆ

တိ။ **အဝိဝဋ္ဋန္တိ** အဝိဝရိတံ။ **ဝိဝရန္တီ** တိ ပါကဋံ ကရောန္တိ။ **ကဏ္ဍာဂ္ဂါနိယေသူ** တိ ကဏ္ဍာယ ကာရဏဘူတေသု။ တတ္ထ ယသ္မိံ ခမ္ဘေ ကဏ္ဍာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သ္ဝေဝ ကဏ္ဍာဂ္ဂါနိယော နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၀. ခတ္တိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၂. ဒသမေ **ဘောဂာဓိပ္ပာယာ** တိ ဘောဂသံဟရဏတ္ထံ ဌပိတာဓိပ္ပာယာ ပဝတ္တအဇ္ဈာသယာ။ **ပညူပဝိစာရာ**တိ ပညာဝန္တော ဘဝေယျာမာတိ ဧဝံ ပညတ္ထာယ ပဝတ္တူပဝိစာရာ။ အယမေဝ နေသံ ဝိစာရော စိတ္တေ ဥပဝိစရတိ။ **ဗလာဓိဋ္ဌာနာ**တိ ဗလကာယာဓိဋ္ဌာနာ။ ဗလကာယဉ္ဟိ လဒ္ဓာ တေ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တိ။ **ပထဝိဘိနိဝေသာ**တိ ပထဝိ သာမိနော ဘဝိဿာမာတိ ဧဝံ ပထဝိအတ္ထာယ ကတစိတ္တာဘိနိဝေသာ။ **ဣဿရိယပရိယောသာနာ** တိ ရဇ္ဇာဘိသေကပရိယောသာနာ။ အဘိသေကဉ္ဟိ ပတွာ တေ ပရိယောသာနပ္ပတ္တာ နာမ ဟောန္တိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သေသပဒေသု ပနေတ္ထ အယမဓိပ္ပာယော – ဗြာဟ္မဏာ တာဝ မန္တေ လဘိတွာ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တိ, ဂဟပတိကာ ယံကိဉ္စိ သိပ္ပံ, ဣတ္ထီ ကုလအယဇ္ဇသာမိကံ ပုတ္တံ, စောရာ ယံကိဉ္စိ အာဝုဓသတ္ထံ , သမဏာ သီလပရိပုဏ္ဏာ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ နာမ ဟောန္တိ။ တသ္မာ **မန္တာဓိဋ္ဌာနာ** တိအာဒီနိ ဝုတ္တာနိ။

ဗြာဟ္မဏာနဉ္စ “ယညံ ယဇိဿာမာ”တိ စိတ္တံ အဘိနိဝိသတိ, ဗြဟ္မလောကေ ပတ္တေ ပရိယောသာနပ္ပတ္တာ နာမ ဟောန္တိ။ တသ္မာ တေ **ယညာဘိနိဝေသာ ဗြဟ္မလောကပရိယောသာနာ** တိ ဝုတ္တာ။ ကမ္မန္တကရဏတ္ထာယ မနော ဧတေသံ အဘိနိဝိသတီတိ **ကမ္မန္တာဘိနိဝေသာ** ။ ကမ္မေ နိဋ္ဌိတေ ပရိယောသာနပ္ပတ္တာ နာမ ဟောန္တီတိ **နိဋ္ဌိတကမ္မန္တပရိယောသာနာ**။

ပုရိသာဓိပ္ပာယာ တိ ပုရိသေသု ပဝတ္တအဇ္ဈာသယာ။ အလင်္ကာရတ္ထာယ မနော ဥပဝိစရတိ ဧတိဿာတိ **အလင်္ကာရူပဝိစာရာ**။ အသပတ္တီ ဟုတွာ ဧကာဝ ဃရေ ဝသေယျန္တိ ဧဝမဿာ စိတ္တံ အဘိနိဝိသတီတိ **အသပတ္တီဘိနိဝေသာ**။ ဃရာဝါသိဿရိယေ လဒ္ဓေ ပရိယောသာနပ္ပတ္တာ နာမ ဟောန္တီတိ ဣဿရိယပရိယောသာနာ။

ပရာဘဏ္ဍဿ အာဒါနေ အဓိပ္ပာယော ဧတေသန္တိ **အာဒါနာဓိပ္ပာယာ** ။ ဂဟနေ နိလီယနဋ္ဌာနေ ဧတေသံ မနော ဥပဝိစရတီတိ **ဂဟနူပဝိစာရာ**။ အန္ဓကာရတ္ထာယ ဧတေသံ စိတ္တံ အဘိနိဝိသတီတိ **အန္ဓကာရာဘိနိဝေသာ**။ အဒဿနပ္ပတ္တာ ပရိယောသာနပ္ပတ္တာ ဟောန္တီတိ **အဒဿနပရိယောသာနာ** ။

အဓိဝါသနက္ခန္တိယဉ္စ သုစိဘာဝသီလေ စ အဓိပ္ပာယော ဧတေသန္တိ **ခန္တိသောရစ္စာဓိပ္ပာယာ** ။ အကိဉ္စနဘာဝေ နိဂ္ဂဟဏဘာဝေ စိတ္တံ ဧတေသံ အဘိနိဝိသတီတိ **အာကိဉ္စညာဘိနိဝေသာ** ။ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တာ ပရိယောသာနပ္ပတ္တာ ဟောန္တီတိ **နိဗ္ဗာနပရိယောသာနာ** ။

၁၁. အပ္ပမာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၃. ဧကာဒသမေ **သမဓိဂ္ဂယှ** တိ သုဋ္ဌု ဂဏှိတွာ။ **ဇင်္ဂလာနံ ပါဏာနန္တိ** ပထဝီတလစာရီနံ သပါဒကပါဏာနံ။ **ပဒဇာတာနီ**တိ ပဒါနိ။ **သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တီ** တိ ဩဓာနံ ဥပနိက္ခေပံ ဂစ္ဆန္တိ။ **အဂ္ဂမက္ခာယတီ** တိ သေဋ္ဌံ အက္ခာယတိ။ **ပဗ္ဗဇလာယကော** တိ ပဗ္ဗဇတိဏစ္ဆေဒကော။ **ဩဓုနာတီ**တိ ဟေဋ္ဌာ မုခံ ဓုနာတိ။ **နိဓုနာတီ**တိ ဥဘောဟိ ပဿေဟိ ဓုနာတိ။ **နိစ္ဆာဒေတီ** တိ ဗာဟာယ ဝါ ပဟရတိ, ရုက္ခေ ဝါ ပဟရတိ။ **အမ္ဗပိဏ္ဍိယာ** တိ အမ္ဗဖလပိဏ္ဍိယာ။ **ဝဏ္ဋူပနိဗန္ဓနာနီ**တိ ဝဏ္ဋေ ဥပနိဗန္ဓနာနိ , ဝဏ္ဋေ ဝါ ပတိဋ္ဌိတာနိ။ **တဒန္ဝယာနိ ဘဝန္တီ** တိ ဝဏ္ဋာနုဝတ္တကာနိ ဘဝန္တိ, အမ္ဗပိဏ္ဍိဒဏ္ဍကာနုဝတ္တကာနိ ဘဝန္တီတိပိ အတ္ထော။ **ခုဒ္ဒရာဇာနော** တိ ခုဒ္ဒကရာဇာနော, ပကတိရာဇာနော ဝါ။

၁၂. ဓမ္မိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၄. ဒုတဒသမေ **သဗ္ဗသော**တိ သဗ္ဗသု။ **သတ္တသု ဝိဟာရေသူ**တိ သတ္တသု ပရိဝေဏေသု။ **ပရိဘာသတီ**တိ ပရိဘဝတိ ဘယံ ဥပဒံသေတိ။ **ဝိဟိံသတီ**တိ ဝိဟေဌေတိ။ **ဝိတုဒတီ**တိ ဝိဇ္ဈတိ။ **ရောသေတိ တဇ္ဇာယာ**တိ တဇ္ဇာယ ဃဋ္ဋေတိ။ **ပက္ကမန္တီ**တိ ဒိသာ ပက္ကမန္တိ။ **န သဏ္ဌဟန္တီ**တိ နပ္ပတိဋ္ဌဟန္တိ။ **ရိဉ္စန္တီ**တိ ဆဍ္ဍေန္တိ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ **ပဗ္ဗာဇေယျာမာ**တိ နီဟရေယျာမ။ **ဟန္ဒာ**တိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပါတော။ **အလ**န္တိ ယုတ္တမေတံ, ယံ တံ ပဗ္ဗာဇေယျုန္တိ အတ္ထော။ **ကိံ တေ က္လမိနာ**တိ ကိံ တဝ က္လမိနာ ဇာတိဘူမိယံ တသေန။ **တီရဒဿီ သကုဏ**န္တိ ဒိသာကာကံ။ **မုဉ္စန္တီ**တိ ဒိသာဒဿနတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ။ **သာမန္တာ**တိ အဝိဒူရေ။ သမန္တာတိပိ ပါဌော, သမန္တတောတိ အတ္ထော။ **အဘိနိဝေသော**တိ ပတ္ထရိတွာ ဌိတသာခါနံ နိဝေသော။ **မူလသန္တာနကာန**န္တိ မူလာနံ နိဝေသော။

အာဠှကထာလိကာတိ တဏ္ဍုလာဠှကဿ ဘတ္တပစနထာလိကာ။ **ခုဒ္ဒံ မဓု**န္တိ ခုဒ္ဒမက္ခိကာဟိ ကတံ ဒဏ္ဍကမဓုံ။ **အနေလက**န္တိ နိဒ္ဒောသံ။ **န စ သုဒံ အညမညဿ ဖလာနိ ဟိံသန္တီ**တိ အညမညဿ ကောဋ္ဌာသေ ဖလာနိ န ဟိံသန္တိ။ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသေဟိ မူလံ ဝါ တစံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ ဆိန္ဒန္တော နာမ နတ္ထိ, အတ္တနော အတ္တနော သာခါယ ပဟဋ္ဌာ ပတိတာနေဝ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ အညဿ ကောဋ္ဌာသတော အညဿ ကောဋ္ဌာသံ ပရိဝတ္တိတွာ ဂတမ္ပိ "န အမှာကံ သာခါယ ဖလ"န္တိ ဉတွာ နော ခါဒန္တိ။ **ယာဝဒတ္ထံ ဘက္ခိတွာ**တိ ကဏ္ဍပ္ပမာဏေန ခါဒိတွာ။ **သာခံ ဘဉ္ဇိတွာ**တိ ဆတ္တပ္ပမာဏမတ္တံ ဆိန္ဒိတွာ ဆာယံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ **ယတ္ရ ဟိ နာမာ**တိ ယော ဟိ နာမ။ **ပက္ကမိဿသတီ**တိ ပက္ကန္တော။ **နာဒာသီ**တိ ဒေဝတာယ အာနုဘာဝေန ဖလမေဝ န ဂဏှိ။ ဝေဠုဟိ သာ အဓိဋ္ဌာသိ။

တေနုပသင်္ကမီတိ ဇနပဒတသီဟိ ဂန္တွာ, "မဟာရာဇ, ရုက္ခော ဖလံ န ဂဏှိ, အမှာကံ နု ခေါ အဒေသော တုမှာက"န္တိ ဝုတ္တေ "နေဝ မယှံ အဒေသော အတ္ထိ, န ဇာနပဒါနံ, အမှာကံ ဝိဇိတေ အဓမ္မော နာမ န ဝတ္တတိ, ကေန နု ခေါ ကာရဏေန ရုက္ခော န ဖလိတော, သက္ကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ယေန သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ။ **ပဝတ္တေသီ**တိ ပရိဝတ္တေသိ။ **ဥမ္မူလမကာသီ**တိ ဥဒ္ဓံမူလံ အကာသိ။ **အပိ နု တွဝ**န္တိ အပိ နု တဝ။ **အဋ္ဌိတာယေဝ**တိ အဋ္ဌိတာယ ဧဝ။ **သဏ္ဌဝိနီ**တိ သမာနဏ္ဌဝိနီ ပကတိဋ္ဌာနေ ဌိတာနိ။ **န ပစ္စက္ကောသတီ**တိ နပ္ပဋိက္ကောသတိ။ **ရောသန္တ**န္တိ ဃဋ္ဋေန္တံ။ **ဘဏ္ဍန္တ**န္တိ ပဟရန္တံ။

သုနေတ္တောတိ နေတ္တာ ဝုစ္စန္တိ အက္ခီနိ, တေသံ သုန္ဒရတာယ သုနေတ္တော။ **တိတ္ထကရော**တိ သုဂတိဩကဟနတိတ္ထဿ ကာရကော။ **ဝီတရာဂေ**တိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝိဂတရာဂေ။ **ပသဝတီ**တိ ပဋိလဘတိ။ **ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္န**န္တိ ဒဿနသမ္ပန္နံ, သောတာပန္နန္တိ အတ္ထော။ **ခန္တိ**န္တိ အတ္တနော ဂုဏခဏနံ။ **ယထာ မံ သဗြဟ္မစာရီသူ**တိ ယထာ က္လမံ သဗြဟ္မစာရီသု အက္ကောသနပရိဘာသနံ, အညံ ဝေရူပံ ဂုဏခန္တိံ န ဝဒါမီတိ အတ္ထော။ **န နော သမသဗြဟ္မစာရီသူ**တိ ဧတ္ထ သမဇနော နာမ သကဇနော ဝုစ္စတိ။ တသ္မာ န နော သကေသု သမာနဗြဟ္မစာရီသု စိတ္တာနိ ပဒုဋ္ဌာနိ ဘဝိဿန္တီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ဇောတိပါလော စ ကောဝိန္ဒောတိ နာမေန ဇောတိပါလော ဌာနေန မဟာကောဝိန္ဒော။ **သတ္တပုရောဟိတော**တိ ရေဏုအာဒီနံ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ ပုရောဟိတော။ **အဟိံသကာ အတီတံသေ**တိ ဧတေ ဆ သတ္ထာရော အတီတံသေ အဟိံသကာ အဟေသုံ။ **နိရာမဂန္ဓာ**တိ ကောဓာမဂန္ဓေန နိရာမဂန္ဓာ။ **ကရုဏေဝိမုတ္တာ**တိ ကရုဏဇ္ဈာနေ အဓိမုတ္တာ, ကရုဏာယ စ ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေ စ ဌိတာ။ **ယေတေ**တိ ဧတေ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **န သာဓုရူပံ အာသီဒေ**တိ သာဓုသဘာဝံ န ဃဋ္ဋေယျ။ **ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနပ္ပဟာယိန**န္တိ ဒွာသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတပ္ပဟာယိနံ။ **သတ္တမော**တိ အရဟတ္တတော ပဋ္ဌာယ သတ္တမော။ **အဝီတရာဂေ**တိ အဝိဂတရာဂေ။ ဧတေန အနာဂါမိဘာဝံ ပဋိက္ခိပတိ။ **ပဉ္စိန္ဒြိယာ မုဒူ**တိ ပဉ္စ ဝိပဿနိန္ဒြိယာနိ မုဒူနိ။ တဿ ဟိ တာနိ သကဒါဂါမိံ ဥပါဒါယ မုဒူနိ နာမ ဟောန္တိ။ **ဝိပဿနာ**တိ သင်္ခါရပရိဂ္ဂဟဉာဏံ။ **ပုဗ္ဗေဝ ဥပဟညတီ**တိ ပဌမတရညေဝ ဥပဟညတိ။ **အက္ခတော**တိ ဂုဏခဏနေန အက္ခတော အနုပဟတော ဟုတွာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဓမ္မိကဝဂ္ဂော ပဌမော။

ပဌမပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

၂. ဒုတိယပဏ္ဏာသကံ

၆. မဟာဝဂ္ဂေါ

၁. သောဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၅. ဆဋ္ဌဿ ပဌမေ **သောဏော**တိ သုခုမာလသောဏတ္ထေရော။ **သီတဝနေ**တိ ဧဝံနာမကေ သုသာနေ။ တသ္မိံ ကိရ ပဋ္ဌိဟဋ္ဌိယာ ပဉ္စ စင်္ကမနပဏ္ဏသာလာသတာနိ မာပိတာနိ, တေသု ထေရော အတ္တနော သပ္ပာယစင်္ကမနံ ဂဟေတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ။ တဿ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ဟုတွာ စင်္ကမတော ပါဒတလာနိ ဘိဇ္ဇိံသု, ဇာဏူဟိ စင်္ကမတော ဇာဏုကာနိပိ ဟတ္ထတလာနိပိ ဘိဇ္ဇိံသု, ဆိဒ္ဒါနိ အဟေသုံ။ ဧဝံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရန္တော ဩဘာသနိမိတ္တမတ္တကမ္ပိ ဒဿေတုံ နာသက္ခိ။ တဿ ဝီရိယေန ကိလမိတကာယဿ ကောဋ္ဌိယံ ပါသာဏဖလကေ နိသိန္နဿ ယော ဝိတက္ကော ဥဒပါဒိ, တံ ဒဿေတုံ **အထ ခေါ အာယသ္မတော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အာရဒ္ဓဝီရိယာ**တိ ပရိပုဏ္ဏပဂ္ဂဟိတဝီရိယာ။ **န အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတီ**တိ သစေ ဟိ အဟံ ဥဂ္ဃဋိတညူ ဝါ အဿံ ဝိပဉ္စိတညူ ဝါ နေယျော ဝါ, နူန မေ စိတ္တံ ဝိမုစ္စေယျ။ အဒ္ဓါ ပနသ္မိ ပဒပရမော, ယေန မေ စိတ္တံ န ဝိမုစ္စတီတိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ **သံဝိဇ္ဇန္တိ ခေါ ပနာ**တိအာဒီနိ စိန္တေသိ။ တတ္ထ **ဘောဂါ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တံ။

ပါတုရဟောသီတိ ထေရဿ စိတ္တာစာရံ ဉတွာ “အယံ သောဏော အဇ္ဇ သီတဝနေ ပဓာနဘူမိယံ နိသိန္နော ဣမံ ဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေတိ, ဂန္တွာဿ ဝိတက္ကံ သပေါတ္တံ ဂဏှိတွာ ဝီဏောပမံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေဿာမီ”တိ ပမုခေ ပါကဋော အဟောသိ။ **ပညတ္တေ အာသနေ**တိ ပဓာနိကဘိက္ခူ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ ဩဝဒိတုံ အာဂတဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နိသီဒနတ္ထံ ယထာလာဘေန အာသနံ ပညာပေတွာဝ ပဓာနံ ကရောန္တိ, အညံ အလာဘမာနာ ပုရာဏပဏ္ဏာနိပိ သန္ထရိတွာ ဥပရိ သင်္ဃာဋိံ ပညပေန္တိ။ ထေရောပိ အာသနံ ပညာပေတွာ ပဓာနံ အကာသိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – “ပညတ္တေ အာသနေ”တိ။

တံ ကိံ မညသီတိ သတ္ထာ “ဣမဿ ဘိက္ခုနော အဝသေသကမ္မဋ္ဌာနေဟိ အတ္ထော နတ္ထိ, အယံ ဂန္ဓဗ္ဗသိပ္ပေ ဆေကော စိဏ္ဏဝသီ, အတ္တနော ဝိသယေ ကထိယမာနံ ခိပ္ပမေဝ သလ္လက္ခေဿတီ”တိ ဝီဏောပမံ ကထေတုံ “တံ ကိံ မညသီ”တိအာဒိမာဟ။ **ဝီဏာယ တန္တိဿရေ ကုသလတာ** နာမ ဝီဏာယ တာဒနကုသလတာ, သော စ တတ္ထ ကုသလော။ မာတာပိတရော ဟိဿ “အမှာကံ ပုတ္တော အညံ သိပ္ပံ သိက္ခန္တော ကာယေန ကိလမိဿတိ, ဣဒံ ပန သယနေ နိသိန္နေနေဝ သက္ကာ ဥဂ္ဂဏှိတု”န္တိ ဂန္ဓဗ္ဗသိပ္ပမေဝ ဥဂ္ဂဏှာပေသုံ။ တဿ –

“သတ္တ သရာ တယော ဂါမာ၊ မုစ္ဆနာ ဧကဝီသတိ။
ဌာနာ ဧကူနပညာသ၊ ဣစ္စေတေ သရမဏ္ဍလာ”တိ။ –

အာဒိကံ ဂန္ဓဗ္ဗသိပ္ပံ သဗ္ဗမေဝ ပဂုဏံ အဟောသိ။ **အစ္စာယတာ**တိ အတိအာယတာ ခရမုစ္ဆနာ။ **သရဝတီ**တိ သရသမ္ပန္နာ။ **ကမ္မညာ**တိ ကမ္မက္ခမာ ကမ္မယောဂ္ဂါ။ **အတိသိထိလာ**တိ မန္ဒမုစ္ဆနာ။ **သမေ ဂုဏေ ပတိဋ္ဌိတာ**တိ မဇ္ဈိမေ သရေ ဌပေတွာ မုစ္ဆိတာ။

အစ္စာရဒ္ဓန္တိ အတိကဋ္ဌုပံ။ **ဥဒ္ဓစ္စာယ သံဝတ္တတီ**တိ ဥဒ္ဓတဘာဝါယ သံဝတ္တတိ။ **အတိလီန**န္တိ အတိသိထိလံ။ **ကောသဇ္ဇာယာ**တိ ကုသီတဘာဝတ္ထာယ။ **ဝီရိယသမထံ အဓိဋ္ဌဟာ**တိ ဝီရိယသမ္ပယုတ္တံ သမထံ အဓိဋ္ဌဟ, ဝီရိယံ သမထေန ယောဇေဟီတိ အတ္ထော။ **ဣန္ဒြိယာနဉ္စ သမတံ ပဋိဝိဇ္ဈာ**တိ သဒ္ဓါဒီနံ ဣန္ဒြိယာနံ သမတံ သမဘာဝံ အဓိဋ္ဌာဟိ။ တတ္ထ သဒ္ဓံ ပညာယ, ပညဉ္စ သဒ္ဓါယ, ဝီရိယံ သမာဓိနာ, သမာဓိဉ္စ ဝီရိယေန ယောဇယတာ ဣန္ဒြိယာနံ သမတာ အဓိဋ္ဌိတာ နာမ ဟောတိ။ သတိ ပန သဗ္ဗတ္ထိကာ, သာ သဒါ ဗလဝတီယေဝ ဝဋ္ဋတိ။ တဉ္စ ပန တေသံ ယောဇနာဝိဓာနံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၆၀-၆၂) ပကာသိတမေဝ။ **တတ္ထ စ နိမိတ္တံ ဂဏှာဟီ**တိ တသ္မိဉ္စ သမဘာဝေ သတိ ယေန အာဒါသေ မုခဗိမ္ဗေနေဝ နိမိတ္တေန ဥပ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ, တံ သမထနိမိတ္တံ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ မဂ္ဂနိမိတ္တံ ဖလနိမိတ္တဉ္စ ဂဏှာဟိ နိဗ္ဗတ္တေဟီတိ ဧဝမဿ သတ္ထာ အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။

တတ္ထ စ နိမိတ္တံ အဂ္ဂဟေသီ တိ သမထနိမိတ္တဉ္စ ဝိပဿနာနိမိတ္တဉ္စ အဂ္ဂဟေသိ။ **ဆ ဌာနာနီ**တိ ဆ ကာရဏာနိ။ **အဓိမုတ္တော ဟောတီ** တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဌိတော ဟောတိ။ **နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တော** တိအာဒိ သဗ္ဗံ အရဟတ္တဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။ အရဟတ္တဉှိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ နိက္ခန္တတ္တာ **နေက္ခမ္မံ,** တေဟေဝ ပဝိဝိတ္တတ္တာ **ပဝိဝေကော,** ဗျာပဇ္ဇာဘာဝတော **အဗျာပဇ္ဇံ,** တဏှာယ ဥပါဒါနဿ စ ခယန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ **တဏှက္ခယော** , ဥပါဒါနက္ခယန္တေ ဥပ္ပန္နတ္တာ **ဥပါဒါနက္ခယော,** သမ္မောဟာဘာဝတော **အသမ္မောဟော** တိ ဝုစ္စတိ။

ကေဝလံ သဒ္ဓါမတ္တက န္တိ ပဋိဝေဓရဟိတံ ကေဝလံ ပဋိဝေဓပညာယ အသမ္မိဿကံ သဒ္ဓါမတ္တကံ။ **ပဋိစယန္တိ** ပုနပ္ပုနံ ကရဏေန ဝဍ္ဎိံ။ **ဝီတရာဂတ္တာ** တိ မဂ္ဂပဋိဝေဓေန ရာဂဿ ဝိဂတတ္တာယေဝ နေက္ခမ္မသင်္ခါတံ အရဟတ္တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ သစ္ဆိကတွာ ဌိတော ဟောတိ, ဖလသမာပတ္တိဝိဟာရေန ဝိဟရတိ, တန္နိန္နမာနသောယေဝ စ ဟောတီတိ အတ္ထော။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

လာဘသက္ကာရသိလောက န္တိ စတုပစ္စယလာဘဉ္စ တေသညေဝ သုကတဘာဝဉ္စ ဝဏ္ဏဘဏနဉ္စ။ **နိကာမယမာနော**တိ ပတ္ထယမာနော ပတ္ထယမာနော။ **ပဝိဝေကာဓိမုတ္တော** တိ ပဝိဝေကေ အဓိမုတ္တော အရဟတ္တေ ဧဝံ အရဟတ္တံ ဗျာကရောတီတိ အတ္ထော။

သီလဗ္ဗတပရာမာသ န္တိ သီလဉ္စ ဝတဉ္စ ပရာမသိတွာ ဂဟိတံ ဂဟဏမတ္တံ။ **သာရတော ပစ္စာဂစ္ဆန္တော** တိ သာရဘာဝေန ဇာနန္တော။ **အဗျာပဇ္ဇာဓိမုတ္တော** တိ အဗျာပဇ္ဇံ အရဟတ္တံ ဗျာကရောတိ။ ဣမိနာဝ နယေန သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အပိစေတ္ထ "နေက္ခမ္မာဓိမုတ္တောတိ ဣမသ္မိံယေဝ အရဟတ္တံ ကထိတံ, သေသေသု ပဉ္စသု နိဗ္ဗာန"န္တိ ဧကေ ဝဒန္တိ။ အပရေ "အသမ္မောဟာဓိမုတ္တောတိ ဧတ္ထေဝ နိဗ္ဗာနံ ကထိတံ, သေသေသု အရဟတ္တ"န္တိ ဝဒန္တိ။ အယံ ပနေတ္ထ သာရော – သဗ္ဗေသွေဝ တေသု အရဟတ္တမ္ပိ နိဗ္ဗာနမ္ပိ ကထိတမေဝာတိ။

ဘုသာတိ ဗလဝန္တော ဒိဗ္ဗရူပသဒိသာ။ **နေဝဿ စိတ္တံ ပရိယာဒိယန္တီ** တိ ဧတဿ ခီဏာသဝဿ စိတ္တံ ဂဟေတွာ ဌာတုံ န သက္ကောန္တိ။ ကိလေသာ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ စိတ္တံ ဂဏှန္တိ နာမ။ **အမိဿီကတ** န္တိ ကိလေသာ ဟိ အာရမ္မဏေန သဒ္ဓိံ စိတ္တံ မိဿံ ကရောန္တိ, တေသံ အဘာဝတော အမိဿီကတံ။ **ဌိတ**န္တိ ပတိဋ္ဌိတံ။ **အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တ**န္တိ အစလပ္ပတ္တံ။ **ဝယဉ္စဿာနုပဿတီ** တိ တဿ စေသ စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒမ္ပိ ဝယမ္ပိ ပဿတိ။ **ဘုသာ ဝါတဝုဋ္ဌီ**တိ ဗလဝ ဝါတက္ခန္ဓော။ **နေဝ သမ္ပကမ္ပေယျာ** တိ ဧကဘာဂေန စာလေတုံ န သက္ကုဏေယျ။ **န သမ္ပကမ္ပေယျာ**တိ ထူဏံ ဝိယ သဗ္ဗဘာဂတော ကမ္ပေတုံ န သက္ကုဏေယျ။ **န သမ္ပဝေဓေယျာ** တိ ဝေဓေတွာ ပဝေဓေတွာ ပါတေတုံ န သက္ကုဏေယျ။

နေက္ခမ္မံ အဓိမုတ္တဿာ တိ အရဟတ္တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတဿ ခီဏာသဝဿ။ သေသပဒေသုပိ အရဟတ္တမေဝ ကထိတံ။ **ဥပါဒါနက္ခယဿ စာ** တိ ဥပယောဂတ္ထေ သာမိဝစနံ။ **အသမ္မောဟဉ္စ စေတသော** တိ စိတ္တဿ စ အသမ္မောဟံ အဓိမုတ္တဿ။ **ဒိသွာ အာယတနုပ္ပါဒ** န္တိ အာယတနာနံ ဥပ္ပါဒဉ္စ ဝယဉ္စ ဒိသွာ။ **သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတီ**တိ သမ္မာ ဟေတုနာ နယေန ဣမာယ ဝိပဿနာပဋိပတ္တိယာ ဖလသမာပတ္တိဝသေန စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ, နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ အဓိမုစ္စတိ။ အထ ဝါ ဣမိနာ ခီဏာသဝဿ ပဋိပဒါ ကထိတာ။ တဿ ဟိ အာယတနုပ္ပါဒံ ဒိသွာ ဣမာယ ဝိပဿနာယ အဓိဂတဿ အရိယမဂ္ဂဿာနုဘာဝေန သဗ္ဗကိလေသေဟိ သမ္မာ စိတ္တံ ဝိမုစ္စတိ။ ဧဝံ တဿ **သမ္မာ ဝိမုတ္တဿ။ပေ။ န ဝိဇ္ဇတီ**တိ။ တတ္ထ **သန္တစိတ္တဿာ** တိ နိဗ္ဗုတစိတ္တဿ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

၂. ဖဂ္ဂုနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၆. ဒုတိယေ **သမဓောသီ**တိ ဥဋ္ဌာနာကာရံ ဒဿေသိ။ **ပဋိက္ကမန္တီ** တိ ပရိဟာယန္တိ။ **နော အဘိက္ကမန္တီ** တိ န ဝဍ္ဎန္တိ။ **သီသဝေဌနံ ဒဒေယျာ** တိ သီသံ ဝေဌေတွာ ဒဏ္ဍကေန သမ္ပရိဝတ္တကံ ဗန္ဓေယျ။ **ဣန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသီဒိံသူ**တိ တသ္မိံ မရဏသမယေ ဆ ဣန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနိ အဟေသုံ။ **အတ္တူပပရိက္ခာယာ** တိ အတ္ထာနတ္ထံ ကာရ

ဏာကာရဏံ ဥပပရိက္ခန္။ **အနုတ္တရေ ဥပဓိသင်္ခယေ** တိ နိဗ္ဗာနေ။ **အဝိမုတ္တံ ဟောတီ** တိ အရဟတ္တဖလေန အဝိမု တ္တံ ဟောတိ။

၃. ဆဋ္ဌာဘိဇာတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၇. တတိယေ **ဆဠဘိဇာတိယောတိ** ဆ ဇာတိယော။ **တတ္ရိဒ** န္တိ တတ္ရာယံ။ **လုဒ္ဒာ** တိ အရုဏာ။ **ဘိက္ခူ ကဏှ ကဝုတ္တိကာ**တိ သမဏာ နာမဧတေ။ **ကေသာဋ္ဋကာ**တိ ဧကေနေဝ ပိလောတိကခဏ္ဍေန ပုရတော ပဋိစ္ဆာဒနကာ။ **အကာ မကသ္သ ဗိလံ ဩလဂ္ဂေယျုန္တိ** သတ္ထေ ဂစ္ဆမာနေ ကေဏမ္ပိ မတေ ဂေမ်သမူလံ ဥပ္ပာဒနတ္ထာယ ဝိဘဇိတ္ဝာ ခါဒမာနာ ဧကဿ ဂေမ်သံ အနိစ္ဆန္တဿေဝ ကောဋ္ဌာသံ ကတ္ဝာ "အယဉ္စ တေ ခါဒိတဗ္ဗော, မူလဉ္စ အာတဗ္ဗ" န္တိ တံ ကောဋ္ဌာသသင်္ခာတံ ဗိလံ ဩလဂ္ဂေယျုံ, ဗလက္ကာရေန ဟတ္ထေ ဌပေယျုန္တိ အတ္ထော။ **အခေတ္တညု နာ**တိ အဘိဇာတိပညတ္တိယာ ခေတ္တံ အဇာနန္တေန။ **တံ သုဏာဟီ**တိ တံ မမ ပညတ္တိံ သုဏာဟိ။ **ကဏှာဘိဇာတိ ကော**တိ ကာဠကဇာတိကော။ **ကဏှံ ဓမ္မံ အဘိဇာယတီ** တိ ကဏှသဘာဝတော ဟုတွာ ဇာယတိ နိဗ္ဗတ္တတိ, ကဏှ ဟာဘိဇာတိယံ တ ဇာယတိ။ **နိဗ္ဗာနံ အဘိဇာယတီ**တိ နိဗ္ဗာနံ ဟပုဏာတိ, အရိယဘူမိသင်္ခာတာယ တ နိဗ္ဗာနဇာတိယာ ဇာယတိ။

၄. အာသဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၈. စတုတ္ထေ **သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ** တိ သံဝရေန ပဟာတဗ္ဗာ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **ပဋိသင်္ခါ** တိ ပဋိသင်္ခါနိတွာ, ပစ္စဝေက္ခိတွာတိ အတ္ထော။ **ယောနိသော**တိ ဥပာယေန ပထေန။ ဧတ္ထ စ အသံဝရေ အာဒီနဝပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ပဋိသင်္ခါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ စာယံ "ဝရံ, ဘိက္ခဝေ, တတ္တာယ အယော သလာကာယ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ စက္ခုန္ဒြိယံ သမ္ပလိမဋ္ဌံ, န တွေဝ စက္ခုဝိညေယျေ သု ရူပေသု အနုဗျဉ္ဇနသော နိမိတ္တဂ္ဂါဟော"တိအာဒိနာ အာဒိတ္တပရိယာယေန (သံ. နိ. ၄.၂၃၅) ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **စ က္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတီ**တိ ဧတ္ထ စက္ခုမေဝ ဣန္ဒြိယံ စက္ခုန္ဒြိယံ, သံဝရဏတော သံဝရော, ပိဒဟနတော ထကနတောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သတိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရော **စက္ခုန္ဒြိယသံဝရော** ။ ဇဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇ မာနောပိ ဟေသ တသ္မိံ ဒွာရေ ကိလေသာနံ ဥပ္ပတ္တိံ ဝါရဏတော စက္ခုန္ဒြိယသံဝရောတိ ဝုစ္စတိ။ **သံဝုတော**တိ တေန သံဝရေန ဥပေတော။ တထာ ဟိ "ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော"တိ ဣမဿ ဝိဘင်္ဂေ "ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ။ပေ.။ သမန္နာဂတော"တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ သံဝရီတိ သံဝုတော, ထကေသိ ပိဒဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသံဝုတောတိ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသင်္ခါတံ သတိကဝါဋံ စက္ခုဒွါရေ ဃရဒွါရေ ကဝါဋံ ဝိယ သံဝရိ ထကေသိ ပိဒဟီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အယမေဝေတ္ထ အတ္ထော သုန္ဒရတရော။ တထာ ဟိ "စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ အသံဝု တဿ ဝိဟရတော, သံဝုတဿ ဝိဟရတော"တိ ဧတေသု ပဒေသု အယမေဝတ္ထော ဒိဿတီတိ။

ယံ ဟိဿ တိအာဒိမှိ ယံ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရံ အဿ ဘိက္ခုနော အသံဝုတဿ အထကေတွာ အပိဒဟိတွာ ဝိ ဟရန္တဿာတိ အတ္ထော။ ယေကာရဿ တ ဧသ ယန္တိ အာဒေသော, ယေ အဿာတိ အတ္ထော။ **အာသဝါ ဝိဃာ တပရိဠာဟာ**တိ စတ္တာရော အာသဝါ စ အညေ စ ဝိဃာတကရာ ကိလေသပရိဠာဟာ ဝိပါကပရိဠာဟာ ဝါ။ စက္ခုဒွါရသ္မိ ဥပ္ပန္နဟိ ဣဋ္ဌာရမ္မဏံ အာပါထဂတံ ကာမဿာဒဝသေန အဿာဒယတော အဘိနန္ဒတော ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, "ဤဒိသံ အညသ္မိမ္ပိ သုဂတိဘဝေ လဘိဿာမီ"တိ ဘဝပတ္ထနာယ အဿာဒယတော ဘဝါသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သ တ္တောတိ ဝါ သတ္တဿာတိ ဝါ ဂဏှတော ဒိဋ္ဌာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗေဟေဝ သဟဇာတံ အညာဏံ အဝိဇ္ဇာသ ဝေါတိ စတ္တာရော အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဧတေဟိ သမ္ပယုတ္တာ အပရေ ကိလေသာ ဝိဃာတပရိဠာဟာ အာယတိံ ဝါ တေသံ ဝိပါကာ တေဟိပိ အသံဝုတဿေဝ ဝိဟရတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုန္တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဧဝံသ တေ**တိ ဧဝံ အဿ တေ, ဧ တေနုပါယေန န ဟောန္တိ, နော အညထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သောတိန္ဒြိယသံဝရသံဝုတော** တိ အာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဣမေ ဝုစ္စန္တိ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ** တိ ဣမေသု ဆသု ဒွါရေသု စတ္တာရော စတ္ တာရော ကတွာ စတုဝီသတိ အာသဝါ သံဝရေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တိ။

ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော စီဝရ န္တိအာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တံ သဗ္ဗံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၁၈) သီလကထာယ ဝု
တ္တမေဝ။ **ယံ ဟိဿာ** တိ ယဉ္ဟိ စီဝရံ ပိဏ္ဍပာတာဒီသု တ အညတရံ အဿ။ **အပ္ပဋိသေဝတော**တိ ဧဝံ ယောနိသော
အပ္ပဋိသေဝန္တဿ။ ဣမသ္မိံ တရေ အလဒ္ဓံ စီဝရာဒိံ ပတ္ထယတော လဒ္ဓံ တ အဿာဒယတော ကာမာသဝဿ ဥပ္ပ
တ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ, ဤဒိသံ အညသ္မိမ္ပိ သုဂတိဘဝေ လဘိဿာမီတိ ဘဝပတ္ထနာယ အဿာဒယတော ဘဝါသဝဿ
သ, အဟံ လဘာမိ န လဘာမီတိ တ မယှံ တ ကြဒန္တိ အတ္တသညံ အဓိဋ္ဌဟတော ဒိဋ္ဌာသဝဿ, သဗ္ဗေဟေဝ ပန
သဟဇာတော အဝိဇ္ဇာသဝေတိ ဧဝံ စတုန္နံ အာသဝါနံ ဥပ္ပတ္တိ ဝိဃာတပရိဠာဟာဝ နဝဝေဒနုပ္ပာဒနတောပိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ, ဘိက္ခဝေ, အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ တိ ဣမေ ဧကေမေကသ္မိံ ပစ္စယေ စတ္တာရော စတ္တာ
ရော ကတွာ သောဠသ အာသဝါ ဣမိနာ ဉာဏသံဝရသင်္ခာတေန ပစ္စဝေက္ခဏပဋိသေဝနေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တိ။

ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ခမော ဟောတိ သီတဿာ တိ ဥပာယေန ပထေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ ခန္တာ ဟောတိ သီတ
ဿ, သီတံ ခမတိ သဟတိ, န အဓီရပုရိသော ဝိယ အပ္ပမတ္တကေနပိ သီတေန စလတိ ကမ္ပတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိဇဟတိ။ **ဥဏှာ
ဟာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ စ ဝစနမေဝ **ဝစနပထော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဒုက္ခာန** န္တိအာဒီသု ဒုက္ခမနဋ္ဌေန ဒုက္ခာ,
ဗဟလဋ္ဌေန တိဗ္ဗာ, ဖရုသဋ္ဌေန ခရာ, တိခိဏဋ္ဌေန ကဋုကာ, အဿာဒဝိရဟတော အသာတာ, မနံ အဝဍ္ဎနတော အမ
နာပာ, ပါဏဟရဏသမတ္ထတာယ ပါဏဟရာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ယံ ဟိဿာ** တိ သီတာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဧကမ္မိမ္ပိ အသ
ဿ။ **အနဓိဝါသယတော**တိ အနဓိဝါသေန္တဿ အက္ခမန္တဿ ။ အာသဝုပ္ပတ္တိ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ – သီတေ
န ဖုဋ္ဌဿ ဥဏှံ ပတ္ထယတော ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။ “နတ္ထိ သုဂတိဘဝေ သီတံ တ ဥဏှံ
တ”တိ ဘဝံ ပတ္ထေန္တဿ ဘဝါသဝေါ, မယှံ သီတံ ဥဏှန္တိ ဂဟော ဒိဋ္ဌာသဝေါ, သဗ္ဗေဟေဝ သမ္ပယုတ္တ
တော အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ။ **ဣမေ ဝုစ္စန္တိ** တိ ဣမေ သီတာဒီသု ဧကေကဿ ဝသေန စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ
အနေကေ အာသဝါ ဣမာယ ခန္တိသံဝရသင်္ခာတာယ အဓိဝါသနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တီတိ အတ္ထော။

ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော စဏ္ဍံ ဟတ္ထိံ ပရိဝဇ္ဇေတီ တိ အဟံ သမဏောတိ န စဏ္ဍဿ ဟတ္ထိဿ အာသန္နေ
ဌာတဗ္ဗံ။ တတောနိဒါနဉ္ဟိ မရဏမ္ပိ မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ ဘဝေယျာတိ ဧဝံ ဥပာယေန ပထေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ စ
ဏ္ဍံ ဟတ္ထိံ ပရိဝဇ္ဇေတိ ပဋိက္ကမတိ။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **စဏ္ဍ** န္တိ ဒုဋ္ဌံ တင္ဂံ။ **ခါဏု**န္တိ ခဒိရခါဏုကာဒိံ။ **ကဏှ
ဋ္ဌကဋ္ဌာန**န္တိ ယတ္ထ ကဏ္ဋကာ ဝိဇ္ဈန္တိ, တံ ဩကာသံ။ **သောဗ္ဘ** န္တိ သဗ္ဗတော ဆိန္နတဋံ။ **ပပါတ**န္တိ ဧကတော
ဆိန္နတဋံ။ **စန္ဒနိက** န္တိ ဥစ္ဆိဋ္ဌောဒကဂဗ္ဘမလာဒီနံ ဆဍ္ဍနဋ္ဌာနံ။ **ဩဠိဂလ္လ** န္တိ တေသံယေဝ ကဒ္ဒမာဒီနံ သန္ဒ
နောကာသံ။ တံ ဇဏ္ဏုမတ္တမ္ပိ အသုစိဘရိတံ ဟောတိ။ ဒွေပိ စေတာနိ ဌာနာနိ အမနုဿုဿဒဋ္ဌာနာနိ ဟောန္တိ, တ
သ္မာ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ။ **အနာသနေ**တိ ဧတ္ထ အယုတ္တံ အာသနံ အနာသနံ, တံ အတ္ထတော အနိယတဝတ္ထုဘူတံ ရဟောပ
ဋိစ္ဆန္နာသနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အဂေါစရေ**တိ ဧတ္ထာပိ အယုတ္တော ဂေါစရော အဂေါစရော။ သော ဝေသိယာဒိဘေဒ
တော ပဉ္စဝိဓော။ **ပါပကေ မိတ္တေ** တိ လာမကေ ဒုဿီလေ မိတ္တပတိရူပကေ အမိတ္တေ။ **ပါပကေသူ**တိ လာမကေသု။
ဩကပ္ပေယျု န္တိ သဒ္ဒဟေယျုံ အဓိမုစ္စေယျုံ “အဒ္ဓာ အယမာယသ္မာ အကာသိ ဝါ ကရိဿတိ ဝါ”တိ။ **ယံ ဟိ
ဿာ**တိ ဟတ္ထိအာဒီသု ယံကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ အဿ။ အာသဝုပ္ပတ္တိ ပနေတ္ထ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗာ – ဟတ္ထိအာဒိနိဒါနေန
ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿ သုခံ ပတ္ထယတော ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, “နတ္ထိ သုဂတိဘဝေ ဤဒိသံ ဒုက္ခ”န္တိ ဘဝံ ပတ္ထေန္
တဿ ဘဝါသဝေါ, မံ ဟတ္ထီ မဒ္ဒတိ မံ အဿောတိ ဂဟော ဒိဋ္ဌာသဝေါ, သဗ္ဗေဟေဝ သမ္ပယုတ္တော အဝိဇ္ဇာသ
ဝေါတိ။ **ဣမေ ဝုစ္စန္တိ** တိ ဣမေ ဟတ္ထိအာဒီသု ဧကေကဿ ဝသေန စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ အနေကေ
အာသဝါ ဣမိနာ သီလသံဝရသင်္ခာတေန ပရိဝဇ္ဇနေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တိ။

ပဋိသင်္ခာ ယောနိသော ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတီ တိ “ဣတိပါယံ ဝိတက္ကော အကုသလော, ဣတိပိ
သာဝဇ္ဇော, ဣတိပိ ဒုက္ခဝိပါကော, သော စ ခော အတ္တဗျာဗာဓာယ သံဝတ္တတီ”တိအာဒိနာ (မ. နိ. ၁.၂၀၇-၂၀၈) န
ယေန ယောနိသော ကာမဝိတက္ကေ အာဒီနဝံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိ
ဝါသေတိ, စိတ္တံ အာရောပေတွာ န ဝါသေတိ, အဗ္ဘန္တရေ ဝါ န ဝါသေတီတိ အတ္ထော။ အနဓိဝါသေန္တော ကိံ က
ရောတီတိ? **ပဇဟတိ**။ ကိံ ကစဝရံ ဝိယ ပိဋကေနာတိ? န ဟိ, အပိ စ ခော နံ **ဝိနောဒေတိ** တုဒတိ ဝိဇ္ဈတိ နီဟရတိ။ ကိံ ဗလိဗ
ဒ္ဒံ ဝိယ ပတောဒေနာတိ? န ဟိ, အထ ခော နံ **ဗျန္တီကရောတိ** ဝိဂတန္တံ ကရောတိ, ယထာဿ အန္တောပိ နာဝသိဿ
သတိ အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ္ပိ, တထာ နံ ကရောတိ။ ကထံ ပန နံ တထာ ကရောတီတိ? **အနဘာဝံ ဂမေတီ** အနု အနု
အဘာဝံ ဂမေတိ, ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန ယထာ သုဝိက္ခမ္ဘိတော ဟောတိ, တထာ ကရောတိ။ သေသဝိတက္ကဒွယေပိ

ဧဝေံ နယော။ **ဥပပ္ပန္နုပ္ပန္နေ** တိ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ, ဥပ္ပန္နမတ္တေယေဝါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သကိံ တ ဥပ္ပန္နေ ဝိနောဒေတ္ဝာ ဒုတိယေ ဝါရေ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ န ဟောတိ, သတက္ခတ္တုမ္ပိ ဥပ္ပန္နေ ဥပ္ပန္နေ ဝိနောဒေတိယေဝ။ **ဟာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ**တိ တေယေဝ ကာမဝိတက္ကာဒယော, သဗ္ဗေပိ ဝါ နဝ မဟာဝိတက္ကေ။ တတ္ထ တယော ဝုတ္တာ, အဝသေသာ "ဉာတိဝိတက္ကော, ဇနပဒဝိတက္ကော, အမရာဝိတက္ကော, ပရာနုဒ္ဒယတာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော, လာဘသက္ကာရသိလောကပ္ပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော, အနဝညတ္တိပ္ပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော"တိ (မဟာနိ. ၂၀၇) ဣမေ ဆ။ **ယံ ဟိဿာ** တိ ဧတေသု ဝိတက္ကေသု ယံကိဉ္စိ အဿ။ ကာမဝိတက္ကော ပနေတ္ထ ကာမာသဝေ ဧဝ, တဗ္ဗိသေသော ဘဝါသဝေ, တံသမ္ပယုတ္တော ဒိဋ္ဌာသဝေ, သဗ္ဗဝိတက္ကေသု အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇာသဝေါတိ ဧဝံ အာသဝုပ္ပတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဣမေ ဝုစ္စန္တိ** တိ ဣမေ ကာမဝိတက္ကာဒိဝသေန ဝုတ္တပ္ပကာရာ အာသဝာ ဣမိနာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိတက္ကေ အာဒီနဝပစ္စဝေက္ခဏသဟိတေန ဝီရိယသံဝရသင်္ခါတေန ဝိနောဒနေန ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တိ။

ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတီ တိ အဘာဝနာယ အာဒီနဝံ ဘာဝနာယ စ အာနိသံသံ ဥပာယေန ပထေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂံ ဘာဝေတိ။ ဧဝေံ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝနာ ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတာဝ။ **ယံ ဟိဿာ** တိ ဧတေသု ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ယံကိဉ္စိ အဿ။ အာသဝုပ္ပတ္တိယံ ပနေတ္ထ ဣမေသံ အရိယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အဘာဝိတတ္တာ ယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ကာမာသဝါဒယော အာသဝါ, ဘာဝယတော ဧဝံသ တေ န ဟောန္တီတိ အယံ နယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဣမေ ဝုစ္စန္တိ** တိ ဣမေ ကာမာသဝါဒယော အာသဝါ ဣမာယ လောကုတ္တရာယ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာယ ပဟာတဗ္ဗာတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဣမေဟိ ဆဟာကာရေဟိ ပဟီနာသဝံ ဘိက္ခုံ ထောမေန္တော **ယတော ခော, ဘိက္ခဝေ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယတော**တိ သာမိဝစနေ တော-ကာရော, ယဿာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဟေရညကာ ပန ယမှိ ကာလေတိ ဝဏ္ဏယန္တိ။ **ယေ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ, တေ သံဝရာ ပဟီနာ ဟောန္တိ** တိ ယေ အာသဝါ သံဝရေန ပဟာတဗ္ဗာ, တေ သံဝရေနေဝ ပဟီနာ ဟောန္တိ, န အပ္ပဟီနေသုယေဝ ပဟီနသညီ ဟောတီတိ။

၅. အရုကမ္မိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၉. ပဉ္စမေ **အရုကမ္မိကော** တိ အရုဝိက္ကယေန ပဝတ္တိတာဇီဝေ ဧကော ဥပာသကော။ **ကာသိကစန္ဒန** န္တိ သဏှပစန္ဒနံ။ **အင်္ဂေနာ** တိ အဂုဏင်္ဂေန, သုက္ကပက္ခေ ဂုဏင်္ဂေန။ **နေမန္တနိကော** တိ နိမန္တနံ ဂဏှာပနကော။ **သင်္ဃေ အန်ဒဿာမီ**တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒဿာမိ။ သော ဧဝံ ဝတွာ သတ္ထာရံ အဘိဝာဒေတွာ ပက္ကာမိ။ အထဿ အပရဘာဂေ ပဉ္စသတာ ကုလူပကာ ဘိက္ခူ ဂိဟိဘာဝံ ဟာပုဏိံသု။ သော "ကုလူပကဘိက္ခူ တေ ဝိဗ္ဘန္တာ"တိ ဝုတ္တေ "ကိံ တေ့ ထ မယှ်ဟ"န္တိ ဝတွာ စိတ္တုပ္ပာဒဝေမတ္တမတ္တမ္ပိ န အကာသိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ သတ္ထာ **သင်္ဃေ တေ အနံ ဒဒတော စိတ္တံ ပသီဒိဿတီ**တိ အာဟ။

၆. ဟတ္ထိသာရိပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၀. ဆဋ္ဌေ **အဘိဓမ္မကထ**န္တိ အဘိဓမ္မမိဿကံ ကထံ။ **ကထံ ဩပာတေတီ**တိ တေသံ ကထံ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အတ္တနော ကထံ ကထေတိ။ **ထေရာနံ ဘိက္ခူန** န္တိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ, ထေရေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိန္တိ အတ္ထော။ ယာ စ ထေရာနံ အဘိဓမ္မကထာ, တံ အယမ္ပိ ကထေတုံ သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **စေတောပရိယာယ**န္တိ စိတ္တဝါရံ။ **ဣဓာ** တိ ဣမသ္မိံ လောကေ။ **သောရတသောရတော**တိ သူရတော ဝိယ သူရတော, သောရစ္စသမန္နာဂတော ဝိယာတိ အတ္ထော။ **နိဝါတနိဝါတော**တိ နိဝါတော ဝိယ နိဝါတော, နိဝါတဝုတ္တိ ဝိယာတိ အတ္ထော။ **ဥပသန္တုပသန္တော** တိ ဥပသန္တော ဝိယ ဥပသန္တော ။ **ဝပကဿတေဝ သတ္ထာရာ** တိ သတ္ထု သန္တိကာ အပဂစ္ဆတိ။ **သံသဋ္ဌဿာ** တိ ပဉ္စဟိ သံသဂ္ဂေဟိ သံသဋ္ဌဿ။ **ဝိဿဋ္ဌဿာ** တိ ဝိဿဇ္ဇိတဿ။ **ဟာကတဿာ** တိ ဟာကတိန္ဒြိယဿ။

ကိဋ္ဌာဒေ တိ ကိဋ္ဌခါဒကော။ **အန္တရဓာပေယျာ** တိ နာသေယျ။ **ကေပသူ**တိ ကတေ စ အဇိကာ စ။ **သိပ္ပိသမ္ဗုကန္တိ** သိပ္ပိယော စ သမ္ဗုကာ စ။ **သက္ခရကဌလ** န္တိ သက္ခရာ စ ကဌလာနိ စ။ **အာဘိဒောသိက**န္တိ အဘိညာတဒောသံ

ကုဒ္ဒါလကဘောဇနံ။ **နစ္ဆာဒေယျာ** တိ န ရုစ္စေယျ။ တတ္ထ ယဒေတံ **ပုရိသံ ဘုတ္တာဝိ** န္တိ ဥပယောဂဝစနံ, တံ သာမိအတ္ထေ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အမုံ ဟာဝုသော, ပုရိသ**န္တိ, အာဝုသော, အမုံ ပုရိသံ။

သဗ္ဗနိမိတ္တာန န္တိ သဗ္ဗေသံ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနံ နိမိတ္တာနံ။ **အနိမိတ္တံ စေတောသမာဓိ** န္တိ ဖလဝိပဿနာသမာဓိံ။ **စီရိကသဒ္ဒော** တိ ဈလ္လိကသဒ္ဒော။ **သရိဿတိ နေက္ခမ္မဿာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ သရိဿတိ။ **အရဟတံ အဟောသီ**တိ ဘဂဝတော သာဝကာနံ အရဟန္တာနံ အန္တရေ ဧကော အရဟာ အဟောသိ။ အယဉှိ ထေရော သတ္တ တရေ ဂိဟီ ဟုတွာ သတ္တ တရေ ပဗ္ဗဇိ။ ကိံ ကာရဏာ? ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရေသ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဂိဟိဘာဝေ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ သော တေနေဝ ကမ္မေန အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယေ ဝိဇ္ဇမာနေယေဝ သတ္တ တရေ ဂိဟိဘာဝေ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စ သဉ္စရန္တော သတ္တမေ တရေ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပာပုဏီတိ။

၇. မဇ္ဈေသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၁. သတ္တမေ **ပာရာယနေ မေတ္တေယျပဉှေ** တိ ပာရာယနသမာဂမမှိ မေတ္တေယျမာဏဝဿ ပဉှေ။ **ဥဘောန္တေ ဝိဒိတွာနာ**တိ ဒွေ အန္တေ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ဇာနိတွာ။ **မဇ္ဈေ မန္တာ န လိပ္ပတီ** တိ မန္တာ ဝုစ္စတိ ပညာ, တာယ ဥဘော အန္တေ ဝိဒိတွာ မဇ္ဈေ န လိပ္ပတိ, ဝေမဇ္ဈေဋ္ဌာနေ န လိပ္ပတိ။ **သိဗ္ဗနိမစ္စဂါ** တိ သိဗ္ဗနိသင်္ခာတံ တဏှံ အတီတော။ **ဖဿော** တိ ဖဿဝသေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ အယံ အတ္တဘာဝေါ။ **ဧကော အန္တော** တိ အယမေကော ကောဋ္ဌာသော။ **ဖဿသမုဒယော** တိ ဖဿော သမုဒယော အဿာတိ ဖဿသမုဒယော, ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ကတကမ္မဖဿပစ္စယာ နိဗ္ဗတ္တော အနာဂတတ္တဘာဝေါ။ **ဒုတိယော အန္တော** တိ ဒုတိယော ကောဋ္ဌာသော။ **ဖဿနိရောဓော**တိ နိဗ္ဗာနံ။ **မဇ္ဈေ** တိ သိဗ္ဗိနိတဏှံ ဆေတွာ ဒွိဓာကရဏဋ္ဌေန နိဗ္ဗာနံ မဇ္ဈေ နာမ ဟောတိ။ **တဏှာ ဟိ နံ သိဗ္ဗတီ** တိ တဏှာ နံ အတ္တဘာဝဒွယသင်္ခာတံ ဖဿဉ္စ ဖဿသမုဒယဉ္စ သိဗ္ဗတိ ဃဋ္ဋေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? တဿ တဿေဝ ဘဝဿ အဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ ယဒိ ဟိ တဏှာ န သိဗ္ဗေယျ, တဿ တဿ ဘဝဿ နိဗ္ဗတ္တိ န ဘဝေယျ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ကောဋ္ဋိမဇ္ဈိကူပမံ ဂဏှန္တိ။ ဒွိန္နဉှိ ကဏ္ဏာနံ ဧကတော ကတွာ မဇ္ဈေ သုတ္တေန သံသိဗ္ဗိတာနံ ကောဋ္ဋိ မဇ္ဈန္တိ ဝုစ္စတိ။ သုတ္တေ ဆိန္နေ ဥဘော ကဏ္ဏာနိ ဥဘတော ပတန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ကဏ္ဏဒွယံ ဝိယ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဒွေ အန္တာ, သိဗ္ဗိတွာ ဌိတသုတ္တံ ဝိယ တဏှာ, သုတ္တေ ဆိန္နေ ကဏ္ဏဒွယဿ ဥဘတောပတနံ ဝိယ တဏှာယ နိရုဒ္ဓာယ အန္တဒွယံ နိရုဒ္ဓမေဝ ဟောတိ။ **ဧတ္တာဝတာ** တိ ဧတ္တကေန ဣမိနာ ဥဘော အန္တေ ဝိဒိတွာ တဏှာယ မဇ္ဈေ အနုပလိတ္တဘာဝေန အဘိညေယျံ စတုသစ္စဓမ္မံ အဘိဇာနာတိ နာမ, တီရဏပရိညာယ စ ပဟာနပရိညာယ စ ပရိဇာနိတဗ္ဗံ လောကိယသစ္စဒွယံ ပရိဇာနာတိ နာမ။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ** တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတီ** တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ကောဋ္ဋိကရော ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋုမကရော ဟောတိ နာမ။

ဒုတိယတရေ တိဏ္ဏံ ကဏ္ဏာနံ ဝသေန ဥပမာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တိဏ္ဏဉှိ ကဏ္ဏာနံ သုတ္တေန သံသိဗ္ဗိတာနံ သုတ္တေ ဆိန္နေ တီဏိ ကဏ္ဏာနိ တီသု ဌာနေသု ပတန္တိ, ဧဝမေတ္ထ ကဏ္ဏတ္တယံ ဝိယ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ ခန္ဓာ, သုတ္တံ ဝိယ တဏှာ။ သာ ဟိ အတီတံ ပစ္စုပ္ပန္နေန, ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ အနာဂတေန သဒ္ဓိံ သံသိဗ္ဗတိ။ သုတ္တေ ဆိန္နေ ကဏ္ဏတ္တယဿ တီသု ဌာနေသု ပတနံ ဝိယ တဏှာယ နိရုဒ္ဓာယ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာ ခန္ဓာ နိရုဒ္ဓာဝ ဟောန္တိ။

တတိယတရေ **အဒုက္ခမသုခာ မဇ္ဈေ** တိ ဒွိန္နံ ဝေဒနာနံ အန္တရဋ္ဌကဘာဝေန မဇ္ဈေ။ သုခဉှိ ဒုက္ခဿ, ဒုက္ခံ တ သုခဿ အန္တရံ နာမ နတ္ထိ။ **တဏှာ သိဗ္ဗိနီ** တိ ဝေဒနာသု နန္ဒိရာဂေ ဝေဒနာနံ ဥပစ္ဆေဒံ နိတရေတီတိ တာ သိဗ္ဗတိ နာမ။

စတုတ္ထတရေ **ဝိညာဏံ မဇ္ဈေ** တိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏမ္ပိ သေသဝိညာဏမ္ပိ နာမရူပပစ္စယသမုဒာဂတတ္တာ နာမရူပာနံ မဇ္ဈေ နာမ။

ပဉ္စမတရေ **ဝိညာဏံ မဇ္ဈေ** တိ ကမ္မဝိညာဏံ မဇ္ဈေ, အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု တ မနာယတနေန ကမ္မဿ ဂဟိတတ္တာ ဣဓ ယံကိဉ္စိ ဝိညာဏံ မဇ္ဈေ နာမ, မနောဒွါရေ တ အာဝဇ္ဇနဿ အဇ္ဈတ္တိကာယတနနိဿိတတ္တာ ဇဝနဝိ

ညာဏံ မဇ္ဈေ နာမ။

ဆဋ္ဌတရေ **သက္ကာယော** တိ တေဘူမကဝဋ္ဋံ။ **သက္ကာယသမုဒယော** တိ သမုဒယသစ္စံ။ **သက္ကာယနိရောဓော** တိ နိရောဓသစ္စံ။ **ပရိယာယေနာ**တိ တေန တေန ကာရဏေနေဝ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၈. ပုရိသိန္ဒြိယညာဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၂. အဋ္ဌမေ **အညတရော**တိ ဒေဝဒတ္တပက္ခိကော ဧကော။ **သမန္နာဟရိတ္ဝာ** တိ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ။ ဣဒံ သော “ကိံ နု ခော ဘဂဝတာ ဇာနိတ္ဝာ ကထိတံ, ဥဒာဟု အဇာနိတ္ဝာ, ဧကံသိကံ တ ကထိတံ ဥဒာဟု ဝိဘဇ္ဇကထိတ”န္တိ အဓိပ္ပာယေန ပုစ္ဆတိ။ **အာပါယိကော**တိ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တနကော။ **နေရယိကော**တိ နိရယကမီ။ **ကပ္ပဋ္ဌော** တိ ကပ္ပဋ္ဌိယက မ္မဿ ကတတ္တာ ကပ္ပံ ဌဿတိ။ **အတေကိစ္ဆော** တိ န သက္ကာ တိကိစ္ဆိတုံ။ **ဒ္ဝေဝဇ္ဈ** န္တိ ဒ္ဝိဓာဘာဝံ။ **တလဂ္ဂကောဋိနိတ္တုဒနမတ္တ**န္တိ တလဿ အဂ္ဂကောဋိယာ ဒဿေတဗ္ဗမတ္တကံ, တလဂ္ဂကောဋိနိဟတမတ္တကံ တ။ **ပုရိသိန္ဒြိရိယညာဏာနီ**တိ ပုရိသပုဂ္ဂလာနံ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တညာဏာနိ, ဣန္ဒြိယာနံ တိက္ခမုဒုဘာဝဇာနနညာဏာနီတိ အတ္ထော။

ဝိဇ္ဇမာနာ ကုသလာပိ ဓမ္မာ အကုသလာပိ ဓမ္မာ တိ ဧတ္တကာ ကုသလာ ဓမ္မာ ဝိဇ္ဇန္တိ, ဧတ္တကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ ဇာနာမိ။ **အန္တရဟိတာ** တိ အဒဿနံ ဂတာ။ **သမ္မုခီဘူတာ** တိ သမုအာစာရဝသေန ပာကဋာ ဇာတာ။ **ကုသလမူလ**န္တိ ကုသလဇ္ဈာသယော။ **ကုသလာ ကုသလ**န္တိ တမ္ဟာ ကုသလဇ္ဈာသယာ အညမ္ပိ ကုသလံ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ။ **သာရအနီ**တိ သာရာအနိ ဂဟိတသာရာနိ, သရဒမာသေ တ နိဗ္ဗတ္တာနိ။ **သုခသယိတာနီ**တိ သုခသန္နိစိတာနိ။ **သုခေတ္တေ** တိ မဏ္ဍခေတ္တေ။ **နိက္ခိတ္တာနီ** တိ ဝုတ္တာနိ။ **သပ္ပဋိဘာက** တိ သရိက္ခကာ။ **အဘိအော အဒ္ဓရတ္တ** န္တိ အဘိအဒ္ဓရတ္တံ အဒ္ဓရတ္တေ အဘိမုခီဘူတေ။ **ဘတ္တကာလသမယေ** တိ ရာဇကုလာနံ ဘတ္တကာလသင္ခာတေ သမယေ။ **ပရိဟာနဓမ္မော**တိ ကော ဧဝံ ဘဂဝတာ ဉာတောတိ? အဇာတသတ္တုရာဇာ။ သော ဟိ ပာပမိတ္တံ နိဿာယ မဂ္ဂဖလေဟိ ပရိဟီနော။ အပရေပိ သုပ္ပဗုဒ္ဓသုနက္ခတ္တာဒယော ဘဂဝတာ ဉာတာဝ။ **အပရိဟာနဓမ္မော** တိ ဧဝံ ဘဂဝတာ ကော ဉာတော? သုသိမော ပရိဗ္ဗာဇကော အညေ စ ဝေရူပာ။ **ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ** တိ ဧဝံ ကော ဉာတော ဘဂဝတာတိ? သန္တတိမဟာမတ္တော အညေ စ ဝေရူပာ။

၉. နိဗ္ဗေဓိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၃. နဝမေ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗေ အပ္ပအလိတပုဗ္ဗေ လောဘက္ခန္ဓာဒယော နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပအာလေတီတိ **နိဗ္ဗေဓိကပရိယာယော,** နိဗ္ဗိဇ္ဈနကာရဏန္တိ အတ္ထော။ **နိဒာနသမ္ဘဝေ** တိ ကာမေ နိဒေတိ ဥပ္ပာဒနသမတ္ထတာယ နိယျာဒေတီတိ နိဒာနံ။ သမ္ဘဝတိ တတောတိ သမ္ဘဝေ, နိဒာနမေဝ သမ္ဘဝေ **နိဒာနသမ္ဘဝေ။ ဝေမတ္တတာ** တိ နာနာကရဏံ။

ကာမဂုဏာတိ ကာမယိတဗ္ဗဋ္ဌေန ကာမာ, ဗန္ဓနဋ္ဌေန ဂုဏာ “အန္တဂုဏ”န္တိအာဒီသု ဝိယ။ **စက္ခုဝိညေယျာ** တိ စက္ခုဝိညာဏေန ပဿိတဗ္ဗာ။ **ဣဋ္ဌာ** တိ ပရိယိဋ္ဌာ တ ဟောန္တု မာ တ, ဣဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာတိ အတ္ထော။ **ကန္တာ** တိ ကမနီယာ။ **မနာပာ**တိ မနဝမုနကာ။ **ပိယရူပာ**တိ ပိယဇာတိကာ။ **ကာမူပသဉှိတာ**တိ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနေန ကာမေန ဥပသဉှိတာ။ **ရဇနီယာ**တိ ရာဂုပ္ပတ္တိကာရဏဘူတာ။ **နေတေ ကာမာ**တိ န ဧတေ ကမနဋ္ဌေန ကာမာ နာမ ဟောန္တိ။ **သင်္ကပ္ပရာဂေ** တိ သင်္ကပ္ပဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေ။ **ကာမော**တိ အယံ ကာမပ္ပဟာနာယ ပဋိပန္နေဟိ ပဟာတဗ္ဗော။ ကမနဋ္ဌေန ကာမာ နာမ။ **စိတြာနီ** တိ စိတြဝိစိတြာရမ္မဏာနိ။

ဖဿော တိ သဟဇာတဖဿော။ **ကာမယမာနော**တိ ကာမံ ကာမယမာနော။ **တဇ္ဇံ တဇ္ဇ** န္တိ တဇ္ဇာတိကံ တဇ္ဇာတိကံ။ **ပုညဘာဂိယ**န္တိ ဒိဗ္ဗေ ကာမေ ပတ္ထေတ္ဝာ သုစရိတပာရိပူရိယာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တဿ အတ္တဘာဝေ ပုညဘာဂိယော နာမ, ဒုစ္စရိတပာရိပူရိယာ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တဿ အတ္တဘာဝေ အပုညဘာဂိယော နာမ။ **အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ကာမာနံ ဝိပါကော**တိ အယံ ဒုဝိဓောပိ ကာမပတ္ထနံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နတ္တာ ကာမာနံ ဝိပါကောတိ ဝုစ္စတိ။ **သော ဣမံ နိဗ္ဗေဓိက** န္တိ သော ဘိက္ခု ဣမံ ဆတ္တိံသဋ္ဌာနေသု နိဗ္ဗိဇ္ဈနကံ သေဋ္ဌစရိယံ ဇာနာတိ။ **ကာမနိရောဓ**န္တိ ကာမာနံ နိရောဓနေ ဧဝံ လဒ္ဓနာမံ။ ဣမဿိဉှိ ဌာနေ ဗြဟ္မစရိယသင်္ခါတော မဂ္ဂေဝ ကာမနိရောဓောတိ ဝုတ္တော။

သာမိသာတိ ကိလေသာမိသသမ္ပယုတ္တာ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗဌာနေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစေတ္ထ **တေဟာရဝေပက္က**န္တိ တေဟာရဝိပာကံ။ ကထာသင္ခာတော ဟိ တေဟာရော သညာယ ဝိပာကော နာမ။ **ယထာ ယထာ နန္တိ ဧတ္တေ နံ**-ဣတိ နိပာတမတ္တမေဝ။ ဣတိ ယသ္မာ ယထာ ယထာ သဥ္စာနာတိ, တထာ တထာ ဧဝံသညီ အဟောသိန္တိ ကထေတိ, တသ္မာ တေဟာရဝေပက္ကာတိ အတ္ထော။

အဝိဇ္ဇာတိ အဋ္ဌသု ဌာနေသု အညာဏဘူတာ ဗဟလအဝိဇ္ဇာ။ နိရယံ ဂမေန္တီတိ **နိရယဂမနီယာ,** နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ ပစ္စယာတိ အတ္ထော။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **စေတနာဟ**န္တိ စေတနံ အဟံ။ ဣဓ သဗ္ဗသင်္ဂာဟိကာ သံဝိဒဟန စေတနာ ဂဟိတာ။ **စေတယိတ္ဂတ**တိ ဒ္ဂတရပ္ပဝတ္တစေတနာ။ **မနသာ**တိ စေတနာသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန။ **နိရယဝေဒနီယ**န္တိ နိရယေ ဝိပာကအယကံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အဓိမတ္တ**န္တိ ဗလဝဒုက္ခံ။ **ဒန္ဓဝိရာဂီ** တိ ဂရုကံ န ခိပ္ပံ သဏိကံ ဝိဂစ္ဆနကဒုက္ခံ။ **ဥရတ္တာဠိ ကန္ဒတီ** တိ ဥရံ တာဠေတွာ ရောဒတိ။ **ပရိယေဋ္ဌိ**န္တိ ပရိယေသနံ။ **ဧကပဒံ ဒွိပဒ**န္တိ ဧကပဒမန္တံ ဝါ ဒွိပဒမန္တံ ဝါ, ကော မန္တံ ဇာနာတီတိ အတ္ထော။ **သမ္မောဟဝေပက္က**န္တိ သမ္မောဟဝိပာကံ။ ဒုက္ခဿ ဟိ သမ္မောဟော နိဿန္ဒဝိပာကော နာမ။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ ပရိယေသနာပိ ဟိ တဿ နိဿန္ဒဝိပာကောတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၁၀. သီဟနာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၄. ဒသမေ **အာသဘံ ဌာန**န္တိ သေဋ္ဌံ နိစ္စလဋ္ဌာနံ။ **သီဟနာဒ**န္တိ အဘီတနာဒံ ပမုခနာဒံ။ **ဗြဟ္မစက္က**န္တိ သေဋ္ဌဉာဏစက္ကံ ပဋိဝေဓဉာဏဉ္စေဝ ဒေသနာဉာဏဉ္စ။ **ဌာနဉ္စ ဌာနတော** တိ ကာရဏဉ္စ ကာရဏတော။ **ယမ္ပီ** တိ ယေန ဉာဏေန။ **ဣဒမ္ပိ တထာဂတဿ** တိ ဣဒမ္ပိ ဌာနာဋ္ဌာနဉာဏံ တထာဂတဿ တထာဂတဗလံ နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ကမ္မသမာဒါနာန**န္တိ သမာဒိယိတွာ ကတာနံ ကုသလာကုသလကမ္မာနံ, ကမ္မမေဝ ဝါ ကမ္မသမာဒာနံ။ **ဌာနသော ဟေတုသော**တိ ပစ္စယတော စေဝ ဟေတုတော စ။ တတ္ထ ဂတိဥပဓိကာလပယောဂါ ဝိပာကဿ ဌာနံ, ကမ္မံ ဟေတု။ **ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တီန**န္တိ စတုန္နံ ဈာနာနံ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ တိဏ္ဏံ သမာဓီနံ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗသမာပတ္တီနဉ္စ။ **သံကိလေသ**န္တိ ဟာနဘာဂိယံ ဓမ္မံ။ **ဝောဒာန**န္တိ ဝိသေသဘာဂိယံ ဓမ္မံ။ **ဝုဋ္ဌာန** န္တိ "ဝောဒာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာနံ, တမှာ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန"န္တိ (ဝိဘ. ၈၂၈) ဧဝံ ဝုတ္တံ ပဂုဏဇ္ဈာနဉ္စေဝ ဘဝင်္ဂဖလသမာပတ္တိယော စ။ ဟေဋ္ဌိမံ ဟေဋ္ဌိမဉှိ ပဂုဏဇ္ဈာနံ ဥပရိမဿ ဥပရိမဿ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတိ, တသ္မာ "ဝောဒာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဘဝင်္ဂေန ပန သဗ္ဗဈာနေဟိ ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ, ဖလသမာပတ္တိယာ နိရောဓသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယ "တမှာ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌာနမ္ပိ ဝုဋ္ဌာန"န္တိ ဝုတ္တံ။ **အနေကဝိဟိတ**န္တိအာဒီနိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၄၀၂) ဝဏ္ဏိတာနိ။ အာသဝက္ခယဉာဏံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ပုရိမဿာပိ ဉာဏတ္တယဿ ဝိတ္ထာရကထံ ဣစ္ဆန္တေန မဇ္ဈိမဋ္ဌကထာယ မဟာသီဟနာဒဝဏ္ဏနာ (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁၄၆ အာဒယော) ဩလောကေတဗ္ဗာ။ **သမာဟိတဿာ** တိ ဧကဂ္ဂစိတ္တဿ။ **သမာဓိ မဂ္ဂေါ** တိ သမာဓိ ဧတေသံ ဉာဏာနံ အဓိဂမာယ ဥပာယော။ **အသမာဓီ**တိ အနေကဂ္ဂဘာဝေါ။ **ကုမ္မဂ္ဂေါ** တိ မိစ္ဆာမဂ္ဂေါ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ တထာဂတဿ ဉာဏဗလံ ကထိတန္တိ။

မဟာဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

၇. ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ

၁-၃. အနာဂါမိဖလသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၆၅-၆၇. သတ္တမဿ ပဌမေ **အဿဒ္ဓိယ**န္တိ အဿဒ္ဓဘာဝံ။ **ဒုပ္ပညတ**န္တိ နိပ္ပညဘာဝံ။ ဒုတိယေ **ပမာဒ**န္တိ သတိဝိပ္ပဝါသံ။ တတိယေ **အာဘိသမာစာရိက**န္တိ ဥတ္တမသမာစာရဘူတံ ဝတ္တဝသေန ပဏ္ဏတ္တိသီလံ။ **သေခဓမ္မ**န္တိ သေခပဏ္ဏတ္တိသီလံ။ **သီလာနီ**တိ စတ္တာရိ မဟာသီလာနိ။

၄. သင်္ဂဏိကာရာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၈. စတုတ္ထေ **သင်္ဂဏိကာရာမော**တိ ဂဏသင်္ဂဏိကာရာမော။ သုတ္တန္တိကဂဏာဒီသု ပန ဂဏေသု အတ္တနော တ ပရိသာသင်္ခါတေ ဂဏေ ရမတီတိ **ဂဏာရာမော။ ပဝိဝေကေ**တိ ကာယဝိဝေကေ။ **စိတ္တဿ နိမိတ္တ**န္တိ သမာဓိဝိပဿနာစိတ္တဿ နိမိတ္တံ သမာဓိဝိပဿနာကာရံ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**န္တိ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိံ။ **သမာဓိ**န္တိ မဂ္ဂသမာဓိဉ္စေဝ ဖလသမာဓိဉ္စ။ **သံယောဇနာနီ**တိ ဒသ သံယောဇနာနိ။ **နိဗ္ဗာန**န္တိ အပစ္စယပရိနိဗ္ဗာနံ။

၅. ဒေဝတာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၉. ပဉ္စမေ **သောဝစဿတာ**တိ သုဗ္ဗစဘာဝေါ။ **ကလျာဏမိတ္တတာ**တိ သုစိမိတ္တတာ။ **သတ္ထုဂါရဝတေ**တိ သတ္ထရိ ဂါရဝယုတ္တော။ ဧသ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၆. သမာဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၀. ဆဋ္ဌေ **န သန္တေနာ**တိ ပစ္စနီကကိလေသေဟိ အဝူပသန္တေန။ **န ပဏီတေနာ**တိ န အတပ္ပကေန။ **န ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေနာ**တိ ကိလေသပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ အလဒ္ဓေန အပ္ပတ္တေန။ **န ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတေနာ**တိ န ဧကဂ္ဂဘာဝံ ဥပဂတေန။

၇. သက္ခိဘဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၁. သတ္တမေ **တတြ တတြာ**တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိသေသေ။ **သက္ခိဘဗ္ဗတ**န္တိ ပစ္စက္ခဘာဝံ။ **အာယတနေ**တိ ကာရဏေ။ **ဟာနဘာဂိယာ**ဒယော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၁.၃၉) သံဝဏ္ဏိတာ။ **အသက္ကစ္စကာရီ**တိ န သုကတကာရီ, န အာဒရကာရီ။ **အသပ္ပာယကာရီ**တိ န သပ္ပာယကာရီ, န ဥပကာရဘူတဓမ္မကာရီ။

၈. ဗလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၂. အဋ္ဌမေ **ဗလတ**န္တိ ဗလဘာဝံ ထာမဘာဝံ။ **အသာတစ္စကာရီ**တိ န သတတကာရီ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

၉-၁၀. တဇ္ဈာနသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ

၇၃-၇၄. နဝမေ **န ယထာဘူတံ သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတီ**တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု အာဒီနဝေါ န ယထာသဘာဝတော ဈာနပညာယ သုဒိဋ္ဌော ဟောတိ။ ဒသမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈. အရဟတ္တဝဂ္ဂေါ

၁. ဒုက္ခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၅. အဋ္ဌမသ္သ ပဌမေ **သဝိဃာတ**န္တိ သဥပဃာတံ သောပဒ္ဒဝံ။ **သပရိဠာဟ**န္တိ ကာယိကစေတသိကေန ပရိဠာဟေန သပရိဠာဟံ။ **ဟဋ္ဌိကင္ခာ** တိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ အဝဿံဘာဝိနီ။

၂. အရဟတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၆. ဒုတိယေ **မာန**န္တိ ဇာတိအာဒီဟိ မညနံ။ **ဩမာန**န္တိ ဟီနောဟမသ္မီတိ မာနံ။ **အတိမာန**န္တိ အတိက္ကမိတ္ွာ ပဝတ္တံ အစ္စုဏ္ဏတိမာနံ။ **အဓိမာန**န္တိ အဓိဂတမာနံ။ **ထမ္ဘ** န္တိ ကောဓမာနေဟိ ထဒ္ဓဘာဝံ။ **အတိနိပာတ**န္တိ ဟီနသ္သ ဟီနောဟမသ္မီတိ မာနံ။

၃. ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၇. တတိယေ **ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာ** တိ မနုဿဓမ္မတော ဥတ္တရိ။ **အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသ** န္တိ အရိယဘာဝံ ကာတုံ သမတ္ထံ ဉာဏဒဿနဝိသေသံ, စတ္တာရော မဂ္ဂေ စတ္တာရိ စ ဖလာနီတိ အတ္ထော။ **ကုဟန**န္တိ တိဝိဓံ ကုဟနဝတ္ထုံ။ **လပန**န္တိ လာဘတ္ထိကတာယ ဥက္ခိပိတ္ွာ အဝက္ခိပိတ္ွာ တ လပနံ။

၄. သုခသောမနဿသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၈. စတုတ္ထေ **ယောနိ စဿ အာရဒ္ဓာ ဟောတီ** တိ ကာရဏဉ္စဿ ပရိပုဏ္ဏံ ပဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။ **ဓမ္မာရာမော**တိ ဓမ္မေ ရတိ ဝိန္ဒတိ။ ဘာဝနာယ ရမတိ, ဘာဝေန္တော တ ရမတီတိ **ဘာဝနာရာမော**။ ပဟာနေ ရမတိ, ပဇဟန္တော တ ရမတီတိ **ပဟာနာရာမော**။ တိဝိဓေ ပဝိဝေကေ ရမတီတိ **ပဝိဝေကာရာမော**။ အဗ္ယာပဇ္ဈေ နိဒ္ဒုက္ခဘာဝေ ရမတီတိ **အဗ္ယာပဇ္ဈာရာမော**။ နိပ္ပပဉ္စသင္ခာတေ နိဗ္ဗာနေ ရမတီတိ **နိပ္ပပဉ္စာရာမော** ။

၅. အဓိဂမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၉. ပဉ္စမေ **န အာယကုသလော**တိ န အာဂမနကုသလော။ **န အပာယကုသလော**တိ န အပဂမနကုသလော။ **ဆန္ဒ**န္တိ ကတ္တုကမျတာဆန္ဒံ။ **န အာရက္ခတီ** တိ န ရက္ခတိ။

၆. မဟန္တတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၀. ဆဋ္ဌေ **အာလောကဗဟုလော**တိ ဉာဏာလောကဗဟုလော။ **ယောဂဗဟုလော**တိ ယောဂေ ဗဟုလံ ကရောတိ။ **ဝေဒဗဟုလော**တိ ပီတိပါမောဇ္ဇဗဟုလော။ **အသန္တုဋ္ဌိဗဟုလော** တိ ကုသလဓမ္မေသု အသန္တုဋ္ဌော။ **အနိက္ခိတ္တဓုရော**တိ အဋ္ဌပိတဓုရော ပဂ္ဂဟိတဝီရိယော။ **ဥတ္တရိ စ ပတာရေတီ** တိ သမ္ပတိ စ ဥတ္တရိဉ္စ ဝီရိယံ ကရောတေဝ။ သတ္တမံ ဥတ္တာနမေဝ။

၈-၁၀. ဒုတိယနိရယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၈၂-၈၄. အဋ္ဌမေ **ပဂဗ္ဘော** တိ ကာယပာဂဗ္ဘိယာဒီဟိ သမန္နာဂတော။ နဝမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဒသမေ **ဝိဃာတတ**တိ မဟိစ္ဆတံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နေန လောဘဒုက္ခေန ဒုက္ခိတော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အရဟတ္တဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

၉. သီတိဝဂ္ဂေါ

၁. သီတိဘာဝသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၅. နဝမဿ ပဌမေ **သီတိဘာဝ**န္တိ သီတလဘာဝံ။ **ယသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ နိဂ္ဂဏှိတဗ္ဗ** န္တိအာဒီသု ဥဒ္ဓစ္စသမယေ စိတ္တံ သမာဓိနာ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ နာမ, ကောသဇ္ဇာနုပတိတကာလေ ဝီရိယေန ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ နာမ, နိရဿာဒဂတကာလေ သမာဓိနာ သမ္ပဟံသိတဗ္ဗံ နာမ, သမပ္ပဝတ္တကာလေ ဗောဇ္ဈင်္ဂုပေက္ခာယ အဇ္ဈုပေက္ခိတဗ္ဗံ နာမ။

၂. အာဝရဏတာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၆. ဒုတိယေ **ကမ္မာဝရဏတာယာ** တိ ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မေဟိ။ **ကိလေသာဝရဏတာယာ**တိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ။ **ဝိပါကာဝရဏတာယာ**တိ အကုသလဝိပါကပဋိသန္ဓိယာ တ ကုသလဝိပါကေဟိ အဟေတုကပဋိသန္ဓိယာ တတိ။

၄-၅. သုဿူသတိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၈၈-၈၉. စတုတ္ထေ **အနတ္ထ** န္တိ အဝဍ္ဎိံ။ **အတ္ထံ ရိဉ္စတီ** တိ ဝဍ္ဎိအတ္ထံ ဆဍ္ဍေတိ။ **အနနုလောမိကာယာ**တိ သာသနဿ အနနုလောမိကာယ။ ပဉ္စမေ **ဒိဋ္ဌိသမ္ပဒ** န္တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ။

၈-၁၁. အဘဗ္ဗဋ္ဌာနသုတ္တစတုက္ကဝဏ္ဏနာ

၉၂-၉၅. အဋ္ဌမေ **အနာဂမနီယံ ဝတ္ထု**န္တိ အနုပဂန္တဗ္ဗံ ကာရဏံ, ပဉ္စန္နံ ဝေရာနံ ဒ္ဒတသဋ္ဌိယာ စ ဒိဋ္ဌိဂတာနမေတံ အဓိဝစနံ။ **အဋ္ဌမံ ဘဝ** န္တိ ကာမာဝစရေ အဋ္ဌမံ ပဋိသန္ဓိံ။ နဝမေ **ကောတူဟလမင်္ဂလေနာ** တိ ဒိဋ္ဌသုတမုတမင်္ဂလေန။ ဒသမေ **သယံကတ**န္တိအာဒီနိ အတ္တဒိဋ္ဌိဝသေန ဝုတ္တာနိ။ **အဓိစ္စသမုပ္ပန္န** န္တိ အဟေတုနိဗ္ဗတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

သီတိဝဂ္ဂေါ နဝမော။

၁၀. အာနိသံသဝဂ္ဂော

၁-၂. ဟတုဘာဝသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၉၆-၉၇. ဒသမဿ ပဌမေ **အရိယာယတနေ**တိ မဇ္ဈိမဒေသေ။ **ကက္ကန္ဒြိယာန** န္တိ မနစ္ဆဍ္ဎာနံ။ ဒုတိယေ **သဒ္ဓမ္မနိယတော**တိ သာသနသဒ္ဓမ္မေ နိယတော။ **အသာဓာရဏေနာ**တိ ပုထုဇ္ဇနေဟိ အသာဓာရဏေန။

၇. အနဝတ္ထိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၂. သတ္တမေ **အနောဓိံ ကရိတွာ**တိ “ဧတ္တကာဝ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ, န ဣတော ပရေ”တိ ဧဝံ သီမံ မရိယာဒံ အကတွာ။ **အနဝတ္ထိတာ** တိ အဝတ္ထိတာယ ရဟိတာ, ဘိဇ္ဇမာနာဝ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟိဿန္တီတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗလောကေ**တိ သကလေ တေဓာတုကေ။ **သာမညေနာ**တိ သမဏဘာဝေန, အရိယမဂ္ဂေနာတိ အတ္ထော။

၈. ဥက္ခိတ္တာသိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၃. အဋ္ဌမေ **မေတ္တာဝတာယာ**တိ မေတ္တာယုတ္တာယ ပာရိစရိယာယ။ သတ္ထာ ဟိ သေခာ တထာဂတံ မေတ္တာဝတာယ ပရိစရန္တိ, ခီဏာသဝေ ပရိစိဏ္ဏသတ္ထုကော။

၉. အတမ္မယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၄. နဝမေ **အတမ္မယော** တိ တမ္မယာ ဝုစ္စန္တိ တဏှာဒိဋ္ဌိယော, တာဟိ ရဟိတော။ **အဟံကာရာ**တိ အဟံကာရဒိဋ္ဌိ။ **မမံကာရာ**တိ မမံကာရတဏှာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အာနိသံသဝဂ္ဂော ဒသမော။

ဒုတိယပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

၁၁. တိကဝဂ္ဂေါ

၁. ရာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၇. ဧကာဒသမဿ ပဌမေ **အသုဘာ**တိ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ။ **မေတ္တာ**တိ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာနံ။ **ပညာ**တိ သဟဝိပဿနာ မဂ္ဂပညာ။

၆. အဿာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၂. ဆဋ္ဌေ **အဿာဒဒိဋ္ဌီ**တိ သဿတဒိဋ္ဌိ။ **အတ္တာနုဒိဋ္ဌီ**တိ အတ္တာနံ အနုဂတာ ဝီသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ **မိစ္ဆာဒိဋ္ဌီ**တိ ဒွာသဋ္ဌိဝိဓာပိ ဒိဋ္ဌိ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌီ**တိ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ, နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိကာ တ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, ကမ္မဿကတဉာဏံ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၇. အရတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၃. သတ္တမေ **အဓမ္မစရိယာ**တိ ဒသ အကုသလကမ္မပထာ။

၁၀. ဥဒ္ဒစ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၆. ဒသမေ **အသံဝရော**တိ အနဝိတသကဘာဝေါ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

တိကဝဂ္ဂေါ ဧကာဒသမော။

၁၂. သာမညဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ

၁၁၉-၁၂၁. ဣတော ပရေသု **တပုဿော** တိ ဒွေဝတစိကုဟာသကော။ **တထာဂတေ နိဋ္ဌင်္ဂတော** တိ ဗုဒ္ဓဂုဏေသု ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော ပဟီနကင်္ခော။ အမတံ အဒ္ဒသာတိ **အမတဒ္ဒသော။ အရိယေနာ** တိ နိဒ္ဒောသေန လောကုတ္တရသီလေန။ **ဉာဏေနာ**တိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏေန။ **ဝိမုတ္တိယာ**တိ သေခဖလဝိမုတ္တိယာ ။ **တဝကဏ္ဏိကော** တိ ဇေဋ္ဌနာမကော ဂဟပတိ။ တပကဏ္ဏိကောတိပိ ပါဌော။

၂၄. ရာဂပေယျာလဝဏ္ဏနာ

၁၄၀. **ရာဂဿာ** တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂဿ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

မနောရထပူရဏိယာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ-အဋ္ဌကထာယ

ဆက္ကနိပါတဿ သံဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ

သတ္တကနိပါတ-အဋ္ဌကထာ

ပဏ္ဏာသကံ

၁. ခနဝဂ္ဂေါ

၁-၅. ပဌမပိယသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁-၅. သတ္တကနိပာတဿ ပဌမေ **အနဝညတ္တိကာမော** တိ အဘိညာတဘာဝကာမော။ တတိယေ **ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မန္တိ** ဥပာယေန စတုသစ္စဓမ္မံ ဝိစိနာတိ။ **ပညာယတ္ထံ ဝိပဿတီ** တိ သဟဝိပဿနာယ မဂ္ဂပညာယ သစ္စဓမ္မံ ဝိပဿတိ။ **ပဇ္ဇောတဿေဝ** တိ ဒီပဿေဝ။ **ဝိမောက္ခော ဟောတိ စေတသော** တိ တဿ ဣမေဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတဿ ခီဏာသဝဿ ဒီပနိဗ္ဗာနံ ဝိယ စရိမကစိတ္တဿ ဝတ္ထာရမ္မဏေဟိ ဝိမောက္ခော ဟောတိ, ဂတဋ္ဌာနံ န ပညာယတိ။ စတုတ္ထေ **သဒ္ဓော ဟောတီ** တိအာဒီနိ ပဉ္စကနိပာတေ ဝဏ္ဏိတာနေဝ။ ပဉ္စမေ **ဓနာနီ**တိ အဒါလိဒ္ဒိယကရဏဋ္ဌေန ဓနာနိ။

၇. ဥဂ္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇. သတ္တမေ **ဥဂ္ဂေါ ရာဇမဟာမတ္တော** တိ ပသေနဒိကောသလဿ မဟာအမစ္စော။ **ဥပသင်္ကမီ** တိ ဘုတ္တပာတရာသော ဥပသင်္ကမိ။ **အဍ္ဍော** တိ နိဓာနဂတေန ဓနေန အဍ္ဍော။ **မိဂါရော ရောဟဏေယျော** တိ ရောဟဏသေဋ္ဌိနော နတ္တာ ရံ မိဂါရသေဋ္ဌိံ သန္ဓာယေဝမာဟ။ **မဟဒ္ဓနော** တိ ဝဠဉ္ဇနဓနေန မဟဒ္ဓနော။ **မဟာဘောဂေါ**တိ ဥပဘောဂပရိဘောဂဘဏ္ဍဿ မဟန္တတာယ မဟာဘောဂေါ။ **ဟိရညဿာ** တိ သုဝဏ္ဏဿေဝ။ သုဝဏ္ဏာမေဝ ဟိဿ ကောဋိသင်္ချံ အဟောသိ။ **ရူပိယဿာ** တိ သေသဿ တဋ္ဋကသရကအတ္ထရဏပာဝုရဏာဒိနော ပရိဘောဂပရိက္ခာရဿ ပမာဏသင်္ခါနေ တဒေဝေဝ နတ္ထိ။

၈. သံယောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈. အဋ္ဌမေ **အနုနယသံယောဇနန္တိ** ကာမရာဂသံယောဇနံ။ သဗ္ဗာနေဝ စေတာနိ ဗန္ဓနဋ္ဌေန သံယောဇနာနီတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ခနဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

၂. အနုသယဝဂ္ဂော

၃. ကုလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃. ဒုတိယဿ တတိယေ **နာလန္တိ** န ယုတ္တံ နာနုစ္ဆဝိကံ။ **န မနာပေနာ**တိ န မနမ္ပိ အပ္ပနကေန အာကာရေန နိသိန္နာသနတော ပစ္စုဋ္ဌေန္တိ, အနာဒရမေဝ ဒဿေန္တိ။ **သန္တမဿ ပရိဂုဟန္တီ**တိ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ ဒေယျဓမ္မံ တေသံ နိဂုဟန္တိ ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ။ **အသက္ကစ္စံ ဒေန္တိ နော သက္ကစ္စ**န္တိ လူခံ ဝါ ဟောတု ပဏီတံ ဝါ, အသဟတ္ထာ အစိတ္တီကာရေန ဒေန္တိ, နော စိတ္တီကာရေန။

၄. ပုဂ္ဂလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄. စတုတ္ထေ **ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော**တိ ဒ္ဝီဟိ ဘာဂေဟိ ဝိမုတ္တော, အရူပသမာပတ္တိယာ ရူပကာယတော ဝိမုတ္တော, မဂ္ဂေန နာမကာယတော။ သော စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနံ ဧကေကတော ဝုဋ္ဌာယ သင်္ခါရေ သမ္မသိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တာနံ စတုန္နံ, နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တအနာဂါမိနော စ ဝသေန ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ။ ပါဠိ ပနေတ္ထ “ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ”တိ (ပု. ပ. ၂၀၈) ဧဝံ အဋ္ဌဝိမောက္ခလာဘိနော ဝသေန အာဂတာ။

ပညာယ ဝိမုတ္တောတိ **ပညာဝိမုတ္တော**။ သော သုက္ခဝိပဿကော, စတူဟိ ဈာနေဟိ ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တာ စတ္တာရော စာတိ ဣမေသံ ဝသေန ပဉ္စဝိဓော ဟောတိ။ ပါဠိ ပနေတ္ထ အဋ္ဌဝိမောက္ခပဋိက္ခေပဝသေနေဝ အာဂတာ။ ယထာဟ – “န ဟေဝ ခော အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ပညာဝိမုတ္တော”တိ။

ဖုဋ္ဌန္တံ သစ္ဆိကတောတိ **ကာယသက္ခီ**။ သော ဈာနဖဿံ ပဌမံ ဖုသတိ, ပစ္ဆာ နိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။ သော သောတာပတ္တိဖလဋ္ဌံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေနာဟ – “ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အဋ္ဌ ဝိမောက္ခေ ကာယေန ဖုသိတွာ ဝိဟရတိ, ပညာယ စဿ ဒိသွာ ဧကစ္စေ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ကာယသက္ခီ”တိ (ပု. ပ. ၂၀၈)။

ဒိဋ္ဌန္တံ ပတ္တောတိ **ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော**။ တတြိဒံ သင်္ခေပလက္ခဏံ – ဒုက္ခာ သင်္ခါရာ, သုခော နိရောဓောတိ ဉာတံ ဟောတိ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ဖုသိတံ ပညာယာတိ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော။ ဝိတ္ထာရတော ပန သောပိ ကာယသက္ခီ ဝိယ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေနေဝါဟ – “ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ ဝေါဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ဝေါစရိတာ ပညာယ။ပေ.။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော”တိ။

သဒ္ဓါယ ဝိမုတ္တောတိ **သဒ္ဓါဝိမုတ္တော**။ သောပိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဆဗ္ဗိဓော ဟောတိ။ တေနာဟ – “ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တထာဂတပ္ပဝေဒိတာ စဿ ဓမ္မာ ပညာယ ဝေါဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ဝေါစရိတာ ပညာယ။ပေ.။ နော စ ခော ယထာဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓါဝိမုတ္တော”တိ။ ဧတေသု ဟိ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ သဒ္ဒဟန္တဿ ဝိယ ဩကပ္ပေန္တဿ ဝိယ အဓိမုစ္စန္တဿ ဝိယ စ ကိလေသက္ခယော ဟောတိ, ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂက္ခဏေ ကိလေသစ္ဆေဒကဉာဏံ အဒန္ဓံ တိခိဏံ သူရံ ဟုတွာ ဝဟတိ။ တသ္မာ ယထာ နာမ နာတိတိခိဏေန အသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္နဋ္ဌာနံ မဋ္ဌံ န ဟောတိ, အသိ သီဃံ န ဝဟတိ, သဒ္ဒော သုယျတိ, ဗလဝတရော ဝါယာမော ကာတဗ္ဗော ဟောတိ, ဧဝရူပါ သဒ္ဓါဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဘာဝနာ။ ယထာ ပန သုနိသိတေန အသိနာ ကဒလိံ ဆိန္ဒန္တဿ ဆိန္နဋ္ဌာနံ မဋ္ဌံ ဟောတိ, အသိ သီဃံ ဝဟတိ, သဒ္ဒော န သုယျတိ, ဗလဝဝါယာမကိစ္စံ န ဟောတိ, ဧဝရူပါ ပညာဝိမုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂဘာဝနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဓမ္မံ အနုဿရတီတိ **ဓမ္မာနုသာရီ**။ ဓမ္မောတိ ပညာ, ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမံ မဂ္ဂံ ဘာဝေတီတိ အတ္ထော။ **သဒ္ဓာနုသာရိမ္ဟိပိ** ဧသေဝ နယော။ ဥဘောပေတေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌာယေဝ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ – ''ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နဿ ပညိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ, ပညာဝါဟိံ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဓမ္မာနုသာရီ။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နဿ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ အဓိမတ္တံ ဟောတိ, သဒ္ဓာဝါဟိံ သဒ္ဓာပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော သဒ္ဓာနုသာရီ''တိ (ပု. ပ. ၂၀၈)။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပော, ဝိတ္ထာရတော ပနေသာ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာဒိကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၇၇၁, ၈၈၉) ပညာဘာဝနာဓိကာရေ ဝုတ္တာ။ တသ္မာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။

၅. ဥဒကူပမာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅. ပဉ္စမေ **ဥဒကူပမာ**တိ နိမုဇ္ဇနာဒိအာကာရံ ဂဟေတွာ ဥဒကေန ဥပမိတာ။ **သကိံ နိမုဂ္ဂော** တိ ဧကဝါရမေဝ နိမုဂ္ဂော။ **ဧကန္တကာဠကေဟီ**တိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဥမ္မုဇ္ဇတီ** တိ ဥဋ္ဌဟတိ။ **သာဓူ**တိ သောဘနာ ဘဒ္ဒကာ။ **ဟာယတိယေဝါ**တိ စင်္ကတရေ အာသိတ္တဥဒကံ ဝိယ ပရိဟာယတေဝ။ **ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတီ** တိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ဂန္တဗ္ဗဒိသံ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ။ **ပတရတီ**တိ ဂန္တဗ္ဗဒိသာဘိမုခော တရတိ နာမ။ **ပဋိဂါဓပ္ပတ္တော ဟောတီ**တိ ဥဋ္ဌာယ ဝိလောကေတွာ ပတရိတွာ ဂေသုိ ဌာနေ ပတိဋ္ဌာပတ္တော နာမ ဟောတိ, တိဋ္ဌတိ န ပုနာဂစ္ဆတိ။ **တိဏ္ဏော ပာရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတီ** တိ သဗ္ဗကိလေသောဃံ တရိတွာ ပရတီရံ ဂန္တွာ နိဗ္ဗာနထလေ ပတိဋ္ဌိတော နာမ ဟောတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၆. အနိစ္စာနုပဿီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆. ဆဋ္ဌေ အနိစ္စာတိ ဧဝံ ပညာယ ဖရန္တော အနုပဿတီတိ **အနိစ္စာနုပဿီ**။ အနိစ္စာတိ ဧဝံ သညာ အဿာတိ **အနိစ္စသညီ**။ အနိစ္စာတိ ဧဝံ ဉာဏေန ပဋိသံဝေဒိတာ အဿာတိ **အနိစ္စပဋိသံဝေဒီ။ သတတ**န္တိ သဗ္ဗကာလံ။ **သမိတ**န္တိ ယထာ ပုရိမစိတ္တေန ပစ္ဆိမစိတ္တံ သမိတံ သမုပဂတံ ဃဋိတံ ဟောတိ, ဧဝံ။ **အဗ္ဗောကိဏ္ဏ**န္တိ နိရန္တရံ အညေန စေတသာ အသံမိဿံ။ **စေတသာ အဓိမုစ္စမာနော** တိ စိတ္တေန သန္နိဋ္ဌာပယမာနော။ **ပညာယ ပရိယောဂာဟမာနော**တိ ဝိပဿနာဉာဏေန အနုပဝိသမာနော။

အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ အပုရေ အပစ္ဆာ ဧကက္ခဏေယေဝ။ ဣဓ သမသီသီ ကထိတော။ သော စတုဗ္ဗိဓော ဟောတိ ရောဂသမသီသီ, ဝေဒနာသမသီသီ, ဣရိယာပထသမသီသီ, ဇီဝိတသမသီသီတိ။ တတ္ထ ယဿ အညတရေန ရောဂေန ဖုဋ္ဌဿ သတော ရောဂဝူပသမော စ အာသဝက္ခယော စ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဟောတိ, အယံ **ရောဂသမသီသီ** နာမ။ ယဿ ပန အညတရံ ဝေဒနံ ဝေဒယတော ဝေဒနာဝူပသမော စ အာသဝက္ခယော စ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဟောတိ, အယံ **ဝေဒနာသမသီသီ** နာမ။ ယဿ ပန ဌာနာဒီသု ဣရိယာပထေသု အညတရသမင်္ဂိနော ဝိပဿန္တဿ ဣရိယာပထဿ ပရိယောသာနဉ္စ အာသဝက္ခယော စ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဟောတိ, အယံ **ဣရိယာပထသမသီသီ** နာမ။ ယဿ ပန ဥပက္ကမတော ဝါ သရသတော ဝါ ဇီဝိတပရိယာဒါနဉ္စ အာသဝက္ခယော စ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဟောတိ, အယံ **ဇီဝိတသမသီသီ** နာမ။ အယမိဓ အဓိပ္ပေတော။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အာသဝပရိယာဒါနံ မဂ္ဂစိတ္တေန, ဇီဝိတပရိယာဒါနံ စုတိစိတ္တေန ဟောတီတိ ဥဘိန္နံ ဧကက္ခဏေ သမ္ဘဝေါ နာမ နတ္ထိ။ ယသ္မာ ပနဿ အာသဝေသု ခီဏမတ္တေသု ပစ္စဝေက္ခဏတော ရာနန္တရမေဝ ဇီဝိတပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆတိ, အန္တရံ န ပညာယတိ, တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ တိ ယော ပဉ္စသု သုဒ္ဓာဝါသေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဥပ္ပန္နော နိဗ္ဗတ္တက္ခဏေ ဝါ ထောကံ အတိက္ကမိတွာ ဝါ ဝေမဇ္ဈေ ဌတွာ ဝါ အရဟတ္တံ ပာပုဏာတိ, တဿေတံ နာမံ။ **ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီ** တိ ယော ဝါ တတ္ထေဝ အာယုဝေမဇ္ဈံ အတိက္ကမိတွာ အရဟတ္တံ ပာပုဏာတိ။ **အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ** တိ ယော တေသံယေဝ ပုဂ္ဂလာနံ အသင်္ခါရေနေဝ အပ္ပယောဂေန ကိလေသေ ခေပေတိ။ **သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ** တိ ယော သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန ကိလေသေ ခေပေတိ။ **ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမီ** တိ ယော ဟေဋ္ဌာ စတူသု သုဒ္ဓါဝါသေသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတော စုတော အနုပုဗ္ဗေန အကနိဋ္ဌေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ အရဟတ္တံ ပာပုဏာတိ။

၇-၉. ဒုက္ခာနုပဿီသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၁၇-၁၉. သတ္တမေ **ဒုက္ခာနုပဿီ** တိ ပီဠနာကာရံ ဒုက္ခတော အနုပဿန္တော။ အဋ္ဌမေ **အနတ္တာနုပဿီ** တိ အဝသဝတ္တနာကာရံ အနတ္တာတိ အနုပဿန္တော။ နဝမေ **သုခာနုပဿီ** တိ သုခန္တိ ဧဝံ ဉာဏေန အနုပဿန္တော။

၁၀. နိဒ္ဒသဝတ္ထုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀. ဒသမေ **နိဒ္ဒသဝတ္ထူနီ** တိ နိဒ္ဒသာဒိဝတ္ထူနိ, "နိဒ္ဒသော ဘိက္ခု, နိဗ္ဗီသော, နိတ္တိံသော, နိစ္စတ္တာလီသော, နိပ္ပညာသော"တိ ဧဝံ ဝစနကာရဏာနိ။ အယံ ကိရ ပဉ္ဟော တိတ္ထိယသမယေ ဥပ္ပန္နော။ တိတ္ထိယာ ဟိ ဒသဝဿကာလေ မတံ နိဂဏ္ဌံ နိဒ္ဒသောတိ ဝဒန္တိ။ သော ကိရ ပုန ဒသဝဿော န ဟောတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒသဝဿော, နဝဝဿောပိ ဧကဝဿောပိ န ဟောတိ။ ဧတေနေဝ နယေန ဝီသတိဝဿာဒိကာလေပိ မတံ နိဂဏ္ဌံ "နိဗ္ဗီသော နိတ္တိံသော နိစ္စတ္တာလီသော နိပ္ပညာသော"တိ ဝဒန္တိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ကမေ ဝိစရန္တော တံ ကထံ သုတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ အာဟ – "န ခေါ့ ပနေတံ, အာနန္ဒ, တိတ္ထိယာနံ အဓိဝစနံ, မမ သာသနေ ခီဏာသဝဿေတံ အဓိဝစနံ။ ခီဏာသဝေါ ဟိ ဒသဝဿကာလေ ပရိနိဗ္ဗုတော ပုန ဒသဝဿော န ဟောတိ။ န ကေဝလဉ္စ ဒသဝဿော, နဝဝဿောပိ။ပေ.။ ဧကဝဿောပိ။ န ကေဝလဉ္စ ဧကဝဿော, ဧကာဒသမာသိကောပိ။ပေ.။ ဧကမာသိကောပိ ဧကမုဟုတ္တိကောပိ န ဟောတိယေဝ"။ ကသ္မာ? ပုန ပဋိသန္ဓိယာ အဘာဝါ။ နိဗ္ဗီသာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ဘဂဝါ "မမ သာသနေ ခီဏာသဝဿေတံ အဓိဝစန"န္တိ ဝတွာ ယေဟိ ကာရဏေဟိ နိဒ္ဒသော ဟောတိ, တာနိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ။ **သိက္ခာသမာဒါနေ တိဗ္ဗစ္ဆန္ဒော ဟောတီ** တိ သိက္ခာတ္တယပူရဏေ ဗလဝစ္ဆန္ဒော ဟောတိ။ **အာယတိဉ္စ သိက္ခာသမာဒါနေ အဝိဂတပေမော** တိ အနာဂတေ ပုနဒိဝသာဒီသုပိ သိက္ခာပူရဏေ အဝိဂတပေမေနေဝ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ **ဓမ္မနိသန္တိယာ** တိ ဓမ္မနိသာမနာယ။ ဝိပဿနာယေတံ အဓိဝစနံ။ **ဣစ္ဆာဝိနယေ** တိ တဏှာဝိနယေ။ **ပဋိသလ္လာနေ** တိ ဧကီဘာဝေ။ **ဝီရိယာရမ္ဘေ** တိ ကာယိကစေတသိကဿ ဝီရိယဿ ပူရဏေ။ **သတိနေပက္ကေ** တိ သတိယဉ္စေဝ နိပကဘာဝေ။ **ဒိဋ္ဌိပဋိဝေဓေ** တိ မဂ္ဂဒဿနေ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အနုသယဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

၃. ဝဇ္ဇိသတ္တကဝဂ္ဂေါ

၁. သာရန္ဒဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁. တတိယဿ ပဌမေ **သာရန္ဒဒေ စေတိယေ** တိ ဧဝံနာမကေ ဝိဟာရေ။ အနုပ္ပန္နေ ကိရ တထာဂတေ တတ္ထ သာရန္ဒဒဿ ယက္ခဿ နိဝါသနဋ္ဌာနံ စေတိယံ အဟောသိ, အထေတ္ထ ဘဂဝတော ဝိဟာရံ ကာရေသုံ။ သော သာရန္ဒဒစေတိယန္တွေဝ သင်္ခံ ဂတော။ **ယာဝကီဝဉ္စ** တိ ယတ္တကံ ကာလံ။ **အဘိဏှံ သန္နိပါတာ** တိ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ သန္နိပတန္တာပိ အန္တရန္တရာ သန္နိပတန္တာပိ အဘိဏှံ သန္နိပါတာဝ။ **သန္နိပါတဗဟုလာ** တိ "ဟိယျောပိ ပုရိမဒိဝသမ္ပိ သန္နိပတိမှ, ပုန အဇ္ဇ ကိမတ္ထံ သန္နိပတာမာ"တိ ဝေါသာနမနာပဇ္ဇိတွာ သန္နိပါတဗဟုလာ။ **ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနီ**တိ အဘိဏှံ အသန္နိပတန္တာ ဟိ ဒိသာသု အာဂတံ သာသနံ န သုဏန္တိ, တတော "အသုကဂါမသီမာ ဝါ နိဂမသီမာ ဝါ အာကုလာ, အသုကဋ္ဌာနေ စောရာ ပရိယုဋ္ဌိတာ"တိ န ဇာနန္တိ။ စောရာပိ "ပမတ္တာ ရာဇာနော"တိ ဉတွာ ဂါမနိဂမာဒီနိ ပဟရန္တာ ဇနပဒံ နာသေန္တိ။ ဧဝံ ရာဇူနံ ပရိဟာနိ ဟောတိ ။ အဘိဏှံ သန္နိပတန္တာ ပန တံ ပဝတ္တိံ သုဏန္တိ, တတော ဗလံ ပေသေတွာ အမိတ္တမဒ္ဒနံ ကရောန္တိ။ စောရာပိ "အပ္ပမတ္တာ ရာဇာနော, န သက္ကာ အမှေဟိ ဝဂ္ဂဗန္ဓနေန ဝိစရိတု"န္တိ ဘိဇ္ဇိတွာ ပလာယန္တိ။ ဧဝံ ရာဇူနံ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ – "ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ နော ပရိဟာနီ"တိ။

သမဂ္ဂါ တိအာဒီသု သန္နိပါတဘေရိယာ နိဂ္ဂတာယ "အဇ္ဇ မေ ကိစ္စံ အတ္ထိ, မင်္ဂလံ အတ္ထီ"တိ ဝိက္ခေပံ ကရောန္တာ န သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ နာမ။ ဘေရိသဒ္ဒံ ပန သုတွာဝ ဘုဉ္ဇမာနာပိ အလင်္ကုရုမာနာပိ ဝတ္ထာနိ နိဝါသယမာနာပိ အဍ္ဎဘုတ္တာ အဍ္ဎာလင်္ကတာ ဝတ္ထံ နိဝါသေန္တာဝ သန္နိပတန္တာ **သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ** နာမ။ သန္နိပတိတာ ပန စိန္တေတွာ မန္တေတွာ ကတ္တဗ္ဗံ ကတွာ ဧကတောဝ အဝုဋ္ဌဟန္တာ န သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။ ဧဝံ ဝုဋ္ဌိတေသု ဟိ ယေ ပဌမံ ဂစ္ဆန္တိ, တေသံ ဧဝံ ဟောတိ – "အမှေဟိ ဗာဟိရကထာဝ သုတာ, ဣဒါနိ ဝိနိစ္ဆယကထာ ဘဝိဿတီ"တိ။ ဧကတော ဝုဋ္ဌဟန္တာ ပန **သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ** နာမ။ အပိစ "အသုကဋ္ဌာနေ ဂါမသီမာ ဝါ နိဂမသီမာ ဝါ အာကုလာ, စောရာ ဝါ ပရိယုဋ္ဌိတာ"တိ သုတွာ "ကော ဂန္တွာ အမိတ္တမဒ္ဒနံ ကရိဿတီ"တိ ဝုတ္တေ "အဟံ ပဌမံ အဟံ ပဌမ"န္တိ ဝတွာ ဂစ္ဆန္တာပိ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။ ဧကဿ ပန ကမ္မန္တေ ဩသီဒမာနေ သေသာ ပုတ္တဘာတရော ပေသေတွာ တဿ ကမ္မန္တံ ဥပတ္ထမ္ဘယမာနာပိ အာဂန္တုကရာဇာနံ "အသုကဿ ဂေဟံ ဂစ္ဆတု, အသုကဿ ဂေဟံ ဂစ္ဆတူ"တိ အဝတွာ သဗ္ဗေ ဧကတောဝ သင်္ဂဏှန္တာပိ ဧကဿ မင်္ဂလေ ဝါ ရောဂေ ဝါ အညသ္မိံ ဝါ ပန တာဒိသေ သုခဒုက္ခေ ဥပ္ပန္နေ သဗ္ဗေ တတ္ထ သဟာယဘာဝံ ဂစ္ဆန္တာပိ **သမဂ္ဂါ ဝဇ္ဇိကရဏီယာနိ ကရောန္တိ** နာမ။

အပ္ပညတ္တ န္တိအာဒီသု ပုဗ္ဗေ အကတံ သုင်္ကံ ဝါ ဗလိံ ဝါ ဒဏ္ဍံ ဝါ အာဟရာပေန္တာ **အပ္ပညတ္တံ ပညာပေန္တိ** နာမ။ ပေါရာဏပဝေဏိယာ အာဂတမေဝ ပန အနာဟရာပေန္တာ **ပညတ္တံ သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ** နာမ။ စောရောတိ ဂဟေတွာ ဒဿိတေ အဝိစိနိတွာ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇံ အနုသာသန္တာ ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ သမာဒါယ န ဝတ္တန္တိ နာမ။ တေသံ အပ္ပညတ္တံ ပညာပေန္တာနံ အဘိနဝသုင်္ကာဒိပီဠိတာ မနုဿာ "အတိဥပဒ္ဒုတမှ, ကော ဣမေသံ ဝိဇိတေ ဝသိဿတီ"တိ ပစ္စန္တံ ပဝိသိတွာ စောရာ စ စောရသဟာယာ စ ဟုတွာ ဇနပဒံ ဟနန္တိ။ ပညတ္တံ သမုစ္ဆိန္ဒန္တာနံ ပဝေဏိအာဂတာနိ သုင်္ကာဒီနိ အဂဏှန္တာနံ ကောသော ပရိဟာယတိ, တတော ဟတ္ထိအဿဗလကာယဩရောဓာဒယော ယထာနိဗဒ္ဓံ ဝဋ္ဋံ အလဘမာနာ ထာမဗလေန ပရိဟာယန္တိ။ တေ နေဝ ယုဒ္ဓက္ခမာ ဟောန္တိ န ပါရိစရိယက္ခမာ။ ပေါရာဏံ ဝဇ္ဇိဓမ္မံ သမာဒါယ အဝတ္တန္တာနံ ဝိဇိတေ မနုဿာ "အမှာကံ ပုတ္တံ ပိတရံ ဘာတရံ အစောရံယေဝ စောရောတိ ကတွာ ဆိန္ဒိံသု ဘိန္ဒိံသူ"တိ ကုဇ္ဈိတွာ ပစ္စန္တံ ပဝိသိတွာ စောရာ စ စောရသဟာယာ စ ဟုတွာ ဇနပဒံ ဟနန္တိ။ ဧဝံ ရာဇူနံ ပရိဟာနိ ဟောတိ။ အပ္ပညတ္တံ န ပညာပေန္တာနံ ပန "ပဝေဏိအာဂတံယေဝ ရာဇာနော ကရောန္တီ"တိ မနုဿာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိကေ ကမ္မန္တေ သမ္ပာဒေန္တိ။ ပညတ္တံ အသမုစ္ဆိန္ဒန္တာနံ ပဝေဏိအာဂတာနိ သုင်္ကာဒီနိ ဂဏှန္တာနံ ကောသော ဝဍ္ဎတိ, တတော ဟတ္ထိအဿဗလကာယဩရောဓာဒယော ယထာနိဗဒ္ဓံ ဝဋ္ဋံ လဘမာနာ ထာမဗလသမ္ပန္နာ ယုဒ္ဓက္ခမာ စေဝ ပါရိစရိယက္ခမာ စ ဟောန္တိ။ ပေါရာဏေ ဝဇ္ဇိဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တန္တာနံ မနုဿာ န ဥဇ္ဈာယန္တိ။ "ရာဇာနော ပေါရာဏပဝေဏိယာ ကရောန္တိ, အဋ္ဌကုလိကသေနာပတိဥပရာဇူဟိ ပရိက္ခ

ခိတံ သယမ္ပိ ပရိက္ခိပိတွာ ပဝေဏိပေတ္တကံ တစာပေတွာ အနုစ္ဆဝိကမေဝ ဒတွာ ပဝတ္တယန္တိ, ဧတေသံ အေသော နတ္ထိ, အမှာကံယေဝ အေသော”တိ အပ္ပမတ္တာ ကမ္မန္တေ ကရောန္တိ။ ဧဝံ ရာဇူနံ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ။

သက္ကရိသ္သန္တိ တိ ယံကိဉ္စိ တေသံ သက္ကာရံ ကရောန္တာ သုန္ဒရမေဝ ကရိသ္သန္တိ။ **ဂရုံ ကရိသ္သန္တိ** တိ ဂရုဘာဝံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ ကရိသ္သန္တိ။ **မာနေသ္သန္တိ** တိ မနေန ပိယာယိသ္သန္တိ။ **ပူဇေသ္သန္တိ** တိ ပစ္စယပူဇာယ ပူဇေသ္သန္တိ။ **သောတဗ္ဗံ မညိသ္သန္တိ** တိ ဒိဝသသ္သ ဒွေဝ တယော ဝါရေ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ တေသံ ကထံ သောတဗ္ဗံ သဒ္ဓာတဗ္ဗံ မညိသ္သန္တိ။ တတ္ထ ယေ ဧဝံ မဟလ္လကာနံ ရာဇူနံ သက္ကာရာဒီနိ န ကရောန္တိ, ဩဝါဒတ္တာယ ဝါ နေသံ ဥပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆန္တိ, တေ တေဟိ ဝိသ္သဋ္ဌာ အနောဝဒိယမာနာ ကီဠာပသုတာ ရဇ္ဇတော ပရိဟာယန္တိ။ ယေ ပန တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, တေသံ မဟလ္လကရာဇာနော “ဣဒံ ကာတဗ္ဗံ ဣဒံ န ကာတဗ္ဗ”န္တိ ပေါရာဏပဝေဏိံ အာစိက္ခန္တိ။ သင်္ဂာမံ ပတွာပိ “ဧဝံ ပဝိသိတဗ္ဗံ, ဧဝံ နိက္ခမိတဗ္ဗ”န္တိ ဥပာယံ ဒသ္သေန္တိ။ တေ တေဟိ ဩဝဒိယမာနာ ယထာဩဝါဒံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ သက္ကောန္တိ ရဇ္ဇပဝေဏိံ သန္ဓာရေတုံ။ တေန ဝုတ္တံ – “ဝုဒ္ဓိယေဝ လိစ္ဆဝီ ဝဇ္ဇီနံ ပါဋိကင်္ခါ”တိ။

ကုလိတ္ထိယော တိ ကုလဃရဏီယော။ **ကုလကုမာရိယော**တိ အနိဝိဒ္ဓာ တာသံ ဓီတရော။ **ဩက္ကသ္သာ** တိ ဝါ **ပသယှဟာ**တိ ဝါ ပသယှဟာကာရသ္သေဝေတံ နာမံ။ ဩက္ကာသာတိပိ ပဌန္တိ။ တတ္ထ **ဩက္ကသ္သာ** တိ အဝကသိတွာ အာကဍ္ဎိတွာ။ **ပသယှဟာ**တိ အဘိဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာတိ အယံ ဝစနတ္ထော။ ဧဝံ ဟိ ကရောန္တာနံ ဝိဇိတေ မနုသ္သာ “အမှာကံ ဂေဟေ ပုတ္တဘာတရောပိ, ခေဋ္ဌသိင်္ဃာနိကာဒီနိ မုခေန အပနေတွာ သံဝဍ္ဎိတာ ဓီတရောပိ ဣမေ ဗလက္ကာရေန ဂဟေတွာ အတ္တနော ဃရေ ဝါသေန္တီ”တိ ကုပိတာ ပစ္စန္တံ ပဝိသိတွာ စောရာ ဝါ စောရသဟာယာ ဝါ ဟုတွာ ဇနပဒံ ဟနန္တိ။ ဧဝံ အကရောန္တာနံ ပန ဝိဇိတေ မနုသ္သာ အပ္ပေါသ္သုက္ကာ သကာနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တာ ရာဇကောသံ ဝဍ္ဎေန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝဇ္ဇီနံ ဝဇ္ဇိစေတိယာနီ တိ ဝဇ္ဇိရာဇူနံ ဝဇ္ဇိရဋ္ဌေ စိတ္တီကတဋ္ဌေန စေတိယာနီတိ လဒ္ဓနာမာနိ ယက္ခဋ္ဌာနာနိ။ **အဗ္ဘန္တရာနီ** တိ အန္တောနဂရေ ဌိတာနိ။ **ဗာဟိရာနီ**တိ ဗဟိနဂရေ ဌိတာနိ။ **ဒိန္နပုဗ္ဗံ ကတပုဗ္ဗ** န္တိ ပုဗ္ဗေ ဒိန္နဉ္စ ကတဉ္စ။ **နော ပရိဟာပေသ္သန္တီ** တိ အဟာပေတွာ ယထာပဝတ္တမေဝ ကရိသ္သန္တိ။ ဓမ္မိကံ ဗလိံ ပရိဟာပေန္တာနဉ္ဟိ ဒေဝတာ အာရက္ခံ သုသံဝိဟိတံ န ကရောန္တိ, အနုပ္ပန္နံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပာဒေတုံ အသက္ကောန္တိယောပိ ဥပ္ပန္နံ ကာသသီသရောဂါဒိံ ဝဍ္ဎေန္တိ, သင်္ဂာမေ ပတ္တေ သဟာယာ န ဟောန္တိ။ အပရိဟာပေန္တာနံ ပန အာရက္ခံ သုသံဝိဟိတံ ကရောန္တိ, အနုပ္ပန္နံ သုခံ ဥပ္ပာဒေတုံ အသက္ကောန္တိယောပိ ဥပ္ပန္နံ ကာသသီသရောဂါဒိံ ဟရန္တိ, သင်္ဂာမသီသေ သဟာယာ ဟောန္တီတိ။ ဧဝမေတ္ထ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တီ တိ ဧတ္ထ ရက္ခာ ဧဝ ယထာ အနိစ္ဆိတံ နာဂစ္ဆတိ, ဧဝံ အာဝရဏတော အာဝရဏံ။ ယထာ ဣစ္ဆိတံ န နသ္သတိ, ဧဝံ ဂောပါယနတော ဂုတ္တိ။ တတ္ထ ဗလကာယေန ပရိဝါရေတွာ ရက္ခနံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ နာမ န ဟောတိ။ ယထာ ပန ဝိဟာရသ္သ ဥပဝနေ ရုက္ခေ န ဆိန္ဒန္တိ, တဇိကာ တဇံ န ကရောန္တိ, ပေါက္ခရဏီသု မစ္ဆေ န ဂဏှန္တိ, ဧဝံ ကရဏံ ဓမ္မိကာ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိ နာမ။ **ကိန္တိ** တိ ကေန နု ခော ကာရဏေန။

တတ္ထ ယေ အနာဂတာနံ အရဟန္တာနံ အာဂမနံ န ဣစ္ဆန္တိ, တေ အသ္သဒ္ဓါ ဟောန္တိ အပ္ပသန္နာ။ ပဗ္ဗဇိတေ သမ္ပတ္တေ ပစ္စုဂ္ဂမနံ န ကရောန္တိ, ဂန္တွာ န ပသ္သန္တိ, ပဋိသန္ထာရံ န ကရောန္တိ, ပဉှံ န ပုစ္ဆန္တိ, ဓမ္မံ န သုဏန္တိ, ဒါနံ န ဒေန္တိ, အနုမောဒနံ န သုဏန္တိ, နိဝါသနဋ္ဌာနံ န သံဝိဒဟန္တိ။ အထ နေသံ အဝဏ္ဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ “အသုကော နာမ ရာဇာ အသ္သဒ္ဓော အပ္ပသန္နော, ပဗ္ဗဇိတေ သမ္ပတ္တေ ပစ္စုဂ္ဂမနံ န ကရောတိ။ပေ.။ နိဝါသနဋ္ဌာနံ န သံဝိဒဟတီ”တိ။ တံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတာ တသ္သ နဂရဒွာရေန ဂစ္ဆန္တာပိ နဂရံ န ပဝိသန္တိ။ ဧဝံ အနာဂတာနံ အရဟန္တာနံ အနာဂမနမေဝ ဟောတိ။ အာဂတာနံ ပန ဖာသုဝိဟာရေ အသတိ ယေပိ အဇာနိတွာ အာဂတာ, တေ “ဝသိသ္သာမာတိ တာဝ စိန္တေတွာ အာဂတမှာ, ဣမေသံ ပန ရာဇူနံ ဣမိနာ နီဟာရေန ကော ဝသိသ္သတီ”တိ နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ အနာဂတေသု အနာဂစ္ဆန္တေသု အာဂတေသု ဒုက္ခံ ဝိဟရန္တေသု သော ဒေသော ပဗ္ဗဇိတာနံ အနာဝါသော ဟောတိ။ တတော ဒေဝတာရက္ခာ န ဟောတိ, ဒေဝတာရက္ခာယ အသတိ အမနုသ္သာ ဩကာသံ လဘန္တိ, အမနုသ္သာ ဥသ္သ

သန္တာ အနုပ္ပန္နံ ဗျာဓိံ ဥပ္ပါဒေန္တိ။ သီလဝန္တာနံ ဒဿနပဉှပုစ္ဆနာဒိဝတ္တကြဿ ပုညဿ အနာဂမော ဟောတိ။ ဝိပရိယာယေန ယထာဝုတ္တကဏှပက္ခဝိပရီတဿ သုက္ကပက္ခဿ သမ္ဘဝေါ ဟောတီတိ ဧဝမေတ္ထ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂. ဝဿကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂. ဒုတိယေ **အဘိယာတုကာမော**တိ အဘိဘဝနတ္ထာယ ယာတုကာမော။ **ဝဇ္ဇီ**တိ ဝဇ္ဇိရာဇာနော။ **ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ**တိ ဧဝံ မဟတိယာ ရာဇိဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတေ။ ဧတေန နေသံ သမဂ္ဂဘာဝံ ကထေတိ။ **ဧဝံမဟာနုဘာဝေ**တိ ဧဝံ မဟန္တေန ရာဇာနုဘာဝေန သမန္နာဂတေ ။ ဧတေန နေသံ ဟတ္ထိသိပ္ပာဒီသု ကတသိက္ခတံ ကထေတိ, ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – “သိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ, သုသိက္ခိတာ ဝတိမေ လိစ္ဆဝိကုမာရကာ, ယတြ ဟိ နာမ သုခုမေန တာဠစ္ဆိဂ္ဂဠေန အသနံ အတိပါတယိဿန္တိ ပေါင်္ခါနုပေါင်္ခံ အဝိရာဓိတ”န္တိ (သံ. နိ. ၅.၁၁၁၅)။ **ဥစ္ဆေစ္ဆာမီ**တိ ဥစ္ဆိန္ဒိဿာမိ။ **ဝိနာသေဿာမီ**တိ အဒဿနံ နယိဿာမိ။ **အနယဗျသန**န္တိ အဝဍ္ဎိံ စေဝ, ဉာတိဗျသနဉ္စ။ **အာပါဒေဿာမီ**တိ ပါပယိဿာမိ။

ဣတိ ကိရ သော ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဣမံ ယုဒ္ဓကထမေဝ ကထေတိ, “ဂမနသဇ္ဇာ ဟောထာ”တိ စ ဗလကာယံ အာဏာပေတိ။ ကသ္မာ? ဂင်္ဂါယ ကိရ ဧကံ ပဋ္ဋနဂါမံ နိဿာယ အဍ္ဎယောဇနံ အဇာတသတ္တုနော ဝိဇိတံ, အဍ္ဎယောဇနံ လိစ္ဆဝီနံ။ တတြ ပဗ္ဗတပါဒတော မဟဂ္ဃဘဏ္ဍံ ဩတရတိ။ တံ သုတွာ “အဇ္ဇ ယာမိ, သွေ ယာမီ”တိ အဇာတသတ္တုနော သံဝိဒဟန္တဿေဝ လိစ္ဆဝိနော သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ပုရေတရံ အာဂန္တွာ သဗ္ဗံ ဂဏှန္တိ။ အဇာတသတ္တု ပစ္ဆာ အာဂန္တွာ တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ ကုဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆတိ။ တေ ပုနသံဝစ္ဆရေပိ တထေဝ ကရောန္တိ။ အထ သော ဗလဝါဃာတဇာတော, တဒါ ဧဝမကာသိ။

တတော စိန္တေသိ – “ဂဏေန သဒ္ဓိံ ယုဒ္ဓံ နာမ ဘာရိယံ, ဧကောပိ မောဃပ္ပဟာရော နာမ နတ္ထိ။ ဧကေန ခော ပန ပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ကရောန္တော နိရပရာဓော ဟောတိ, ပဏ္ဍိတော စ သတ္ထာရာ သဒိသော နတ္ထိ, သတ္ထာ စ အဝိဒူရေ ဓုရဝိဟာရေ ဝသတိ, ဟန္ဒါဟံ ပေသေတွာ ပုစ္ဆာမိ။ သစေ မေ ဂတေန ကောစိ အတ္ထော ဘဝိဿတိ, သတ္ထာ တုဏှီ ဘဝိဿတိ။ အနတ္ထေ ပန သတိ ‘ကိံ ရညော တတ္ထ ဂတေနာ’တိ ဝက္ခတီ”တိ။ သော ဝဿကာရံ ဗြာဟ္မဏံ ပေသေသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဂန္တွာ ဘဂဝတော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တေန ဝုတ္တံ – **အထ ခော ရာဇာ။ပေ။ အာပါဒေဿာမိ ဝဇ္ဇီ**တိ။

ဘဂဝန္တံ ဗီဇယမာနောတိ ထေရော ဝတ္တသီသေ ဌတွာ ဘဂဝန္တံ ဗီဇတိ, ဘဂဝတော ပန သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ နတ္ထိ။ ဘဂဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝစနံ သုတွာ တေန သဒ္ဓိံ အမန္တေတွာ ထေရေန သဒ္ဓိံ မန္တေတုကာမော **ကိန္တိ တေ, အာနန္ဒ, သုတ**န္တိအာဒိမာဟ။ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဧကမိဒါဟန္တိ ဣဒံ ဘဂဝါ ပုဗ္ဗေ ဝဇ္ဇီနံ ဣမဿ ဝဇ္ဇိသတ္တကဿ ဒေသိတဘာဝပ္ပကာသနတ္ထံ အာဟ။ **အကရဏီယာ**တိ အကတ္တဗ္ဗာ, အဂ္ဂဟေတဗ္ဗာတိ အတ္ထော။ **ယဒိဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ။ **ယုဒ္ဓဿာ**တိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ, အဘိမုခံ ယုဒ္ဓေန ဂဟေတုံ န သက္ကာတိ အတ္ထော။ **အညတြ ဥပလာပနာယာ**တိ ဌပေတွာ ဥပလာပနံ။ ဥပလာပနာ နာမ “အလံ ဝိဝါဒေန, ဣဒါနိ သမဂ္ဂါ ဟောမာ”တိ ဟတ္ထိအဿရထဟိရညသုဝဏ္ဏာဒီနိ ပေသေတွာ သင်္ဂဟကရဏံ, ဧဝဉှိ သင်္ဂဟံ ကတွာ ကေဝလံ ဝိဿာသေန သက္ကာ ဂဏှိတုန္တိ အတ္ထော။ **အညတြ မိထုဘေဒါ**တိ ဌပေတွာ မိထုဘေဒံ။ ဣမိနာ “အညမညံ ဘေဒံ ကတွာပိ သက္ကာ ဧတေ ဂဟေတု”န္တိ ဒဿေတိ။ ဣဒံ ဗြာဟ္မဏော ဘဂဝတော ကထာယ နယံ လဘိတွာ အာဟ။ ကိံ ပန ဘဂဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဣမာယ ကထာယ နယလာဘံ ဇာနာတီတိ? အာမ ဇာနာတိ။ ဇာနန္တော ကသ္မာ ကထေသိ? အနုကမ္ပာယ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ – “မယာ အကထိတေပိ ကတိပါဟေန ဂန္တွာ သဗ္ဗေ ဂဏှိဿတိ, ကထိတေ ပန သမဂ္ဂေ ဘိန္ဒန္တော တီဟိ သံဝစ္ဆရေဟိ ဂဏှိဿတိ။ ဧတ္တကမ္ပိ ဇီဝိတမေဝ ဝရံ။ ဧတ္တကဉှိ ဇီဝန္တာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌာဘူတံ ပုညံ ကရိဿန္တီ”တိ။ **အဘိနန္ဒိတွာ**တိ စိတ္တေန နန္ဒိတွာ။ **အနုမောဒိတွာ**တိ “ယာဝ သုဘာသိတမိဒံ ဘောတာ ဂေါတမေနာ”တိ ဝါစာယ အနုမောဒိ

တ္တာ။ **ပက္ကာမီ** တိ ရည္မော သန္တိကံ ဂတော။ ရာဇာပိ တမေဝ ပေသေတ္တာ သဗ္ဗေ ဘိက္ခူတ္တာ ဂန္တ္တာ အနယဗျသနံ ပာပေသိ။

၃. ပဌမသတ္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃. တတိယေ **အဘိဏ္ဍဟံ သန္နိပာတာ** တိ ကာ္လဒံ ဝဇ္ဇိသတ္တကေ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။ ကာ္လဓာပိ စ အဘိဏှဟံ အသန္နိပ တန္တာ ဒိသာသု အာဂတသာသနံ န သုဏန္တိ, တတော "အသုကဝိဟာရသီမာ အာကုလာ, ဥပောသထပဝါရဏာ ဌိတာ, အသုကသ္မိံ ဌာနေ ဘိက္ခူ ဝေဇ္ဇကမ္မဒူတကမ္မာဒီနိ ကရောန္တိ, ဝိညတ္တိဗဟုလာ ဖလပုပ္ဖအနာဒီဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိ"တိအာဒီနိ န ဇာနန္တိ။ ပာပဘိက္ခူပိ "ပမတ္တော သင်္ဃော"တိ ဉတွာ ရာသိဘူတာ သာသနံ ဩသက္ကာပေန္တိ။ အဘိဏ္ဍဟံ သန္နိပတန္တာ ပန တံ ပဝတ္တိံ သုဏန္တိ, တတော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပေသေတွာ သီမံ ဥဇုံ ကာရေန္တိ, ဥပောသထ ပဝါရဏာယော ပဝတ္တာပေန္တိ, မိစ္ဆာဇီဝိတနံ ဉသ္သန္နဌာနေ အရိယဝံသိကေ ပေသေတွာ အရိယဝံသံ ကထာပေန္တိ, ပာပဘိက္ခူနံ ဝိနယဓရေဟိ နိဂ္ဂဟံ ကာရာပေန္တိ။ ပာပဘိက္ခူပိ "အပ္ပမတ္တော သင်္ဃော, န သက္ကာ အမှေဟိ ဝဂ္ဂဗန္ဓနေန ဝိစရိတု"န္တိ ဘိဇ္ဇိတွာ ပလာယန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဝုဒ္ဓိဟာနိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သမဂ္ဂာ တိအာဒီသု စေတိယပဋိဇဂ္ဂနတ္ထံ တ ဗောဓိဃရဥပောသထာဂါရစ္ဆာဒနတ္ထံ တ ကတိကဝတ္တံ တ ဌပေ တုကာမတာယ "သင်္ဃော သန္နိပတတူ"တိ ဘေရိယာ တ ဃဏ္ဍိယာ တ အာကောဋိတမတ္တာယ "မယှံ စီဝရကမ္မံ အတ္ထိ, မယှံ ပတ္တော ပစိတဗ္ဗော, မယှံ နဝကမ္မံ အတ္ထီ"တိ ဝိက္ခေပံ ကရောန္တာ န သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ နာမ။ သဗ္ဗံ ပန တံ ကမ္မံ ဌပေတွာ "အဟံ ပုရိမတရံ, အဟံ ပုရိမတရ"န္တိ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ သန္နိပတန္တာ သမဂ္ဂါ သန္နိပတန္တိ နာမ။ သန္နိပတိတာ ပန စိန္တေတွာ မန္တေတွာ ကတ္တဗ္ဗံ ကတွာ ဧကတောဝ အဝုဋ္ဌဟန္တာ န သမ ဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။ ဧဝံ ဝုဋ္ဌိတေသု ဟိ ယေ ပဌမံ ဂစ္ဆန္တိ, တေသံ ဧဝံ ဟောတိ "အမှေဟိ ဗာဟိရကထာဝ သုတာ, ဣဒါနိ ဝိနိစ္ဆယကထာ ဘဝိဿတီ"တိ။ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဝုဋ္ဌဟန္တာ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။ အပိစ "အသုကဋ္ဌာနေ ဝိဟာရသီမာ အာကုလာ, ဥပောသထပဝါရဏာ ဌိတာ, အသုကဋ္ဌာနေ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒိကာရကာ ပာပဘိက္ခူ ဉဿန္နာ"တိ သုတွာ "ကော ဂန္တွာ တေသံ နိဂ္ဂဟံ ကရိဿတီ"တိ ဝုတ္တေ "အဟံ ပဌမံ, အဟံ ပဌမ"န္တိ ဝတွာ ဂစ္ဆန္တာပိ သမဂ္ဂါ ဝုဋ္ဌဟန္တိ နာမ။

အာဂန္တုကံ ပန ဒိသွာ "ကာ္လမံ ပရိဝေဏံ ယာဟိ, ဣမံ ပရိဝေဏံ ယာဟိ, အယံ ကော"တိ အဝတွာ သဗ္ဗေ ဝတ္တံ က ရောန္တာပိ, ဇိဏ္ဏပတ္တစီဝရကံ ဒိသွာ တဿ ဘိက္ခာစာရဝတ္တေန ပတ္တစီဝရံ ပရိယေသန္တာပိ, ဂိလာနဿ ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ပရိယေသမာနာပိ, ဂိလာနမေဝ အနာထံ "အသုကပရိဝေဏံ ယာဟီ"တိ အဝတွာ အတ္တနော အတ္တနော ပရိ ဝေဏေ ပဋိဇဂ္ဂန္တာပိ, ဧကော ဩလီယမာနကော ဂန္ထော ဟောတိ, ပညဝန္တံ ဘိက္ခုံ သင်္ဂဏှိတွာ တေန တံ ဂန္ထံ ဉဂ္ဂဏှာပေန္တာပိ သမဂ္ဂါ သင်္ဃကရဏီယာနိ ကရောန္တိ နာမ။

အပ္ပညတ္တ န္တိအာဒီသု နဝံ အဓမ္မိကံ ကတိကဝတ္တံ တ သိက္ခာပဒံ တ ဗန္ဓန္တာ အပ္ပညတ္တံ ပညာပေန္တိ နာမ ပုရာဏသန္ထတဝတ္ထုသ္မိံ သာဝတ္ထိယံ ဘိက္ခူ ဝိယ။ ဉဒ္ဒမ္မံ ဉဗ္ဗိနယံ သာသနံ ဒီပေန္တာ ပညတ္တံ သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ နာမ, ဝဿသတပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ ဝေသာလိကာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဝိယ။ ခုဒ္ဒါနုခုဒ္ဒကာ ပန အာပတ္တိယော သဉ္စိစ္စ ဝီတိက္ကမန္တာ ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာဒာယ န ဝတ္တန္တိ နာမ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ဝိယ။ တထာ အကရောန္တာ ပန အပညတ္တံ န ပညာပေန္တိ, ပညတ္တံ န သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ, ယထာပညတ္တေသု သိက္ခာပဒေသု သမာ ဒာယ ဝတ္တန္တိ နာမ အာယသ္မာ ဉပသေနော ဝိယ, အာယသ္မာ ယသော ကာကဏ္ဍကပုတ္တော ဝိယ, အာယသ္မာ မဟာ ကဿပေ ဝိယ စ။ **ဝုဒ္ဓိယေဝ** တိ သီလာဒိဂုဏေဟိ ဝုဒ္ဓိယေဝ, နော ပရိဟာနိ။

ထေရာတိ ထိရဘာဝပ္ပတ္တာ ထေရကာရကေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာ။ ဗဟူ ရတ္တိယော ဇာနန္တီတိ **ရတ္တညူ** ။ စိရံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဧတေသန္တိ **စိရပဗ္ဗဇိတာ** ။ သင်္ဃဿ ပိတိဋ္ဌာနေ ဌိတာတိ **သင်္ဃပိတရော** ။ ပိတိဋ္ဌာနေ ဌိတတ္တာ သင်္ဃံ ပရိဏေန္တိ, ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟုတွာ တီသု သိက္ခာသု ပဝတ္တေန္တီတိ **သင်္ဃပရိဏာယကာ** ။

ယေ တေသံ သက္ကာရာဒီနိ န ကရောန္တိ, ဩဝါဒတ္ထာယ ဒွေဝ တယော တရေ ဉပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆန္တိ, တေပိ တေ သံ ဩဝါဒံ န ဒေန္တိ, ပဝေဏိကထံ န ကထေန္တိ, သာရဘူတံ ဓမ္မပရိယာယံ န သိက္ခာပေန္တိ။ တေ တေဟိ ဝိဿဋ္ဌာ

သီလာဒီဟိ ဓမ္မက္ခန္ဓေဟိ သတ္တဟိ စ အရိယဓနေဟီတိ ဧဝမာဒီဟိ ဂုဏေဟိ ပရိဟာယန္တိ။ ယေ ပန တေသံ သက္ကာရာဒီနိ ကရောန္တိ, ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ, တေသံ တေ "ဧဝံ တေ အဘိက္ကမိတဗ္ဗ"န္တိအာဒိကံ ဩဝါဒံ ဒေန္တိ, ပဝေဏိကထံ ကထေန္တိ, သာရဘူတံ ဓမ္မပရိယာယံ သိက္ခာပေန္တိ, တေရသဟိ ဓုတင်္ဂေဟိ ဒသဟိ ကထာဝတ္ထူဟိ အနုသာသန္တိ။ တေ တေသံ ဩဝါဒေ ဌတွာ သီလာဒီဟိ ဂုဏေဟိ ဝဍ္ဎမာနာ သာမညတ္ထံ အနုပာပုဏန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဟာနိဝုဒ္ဓိယော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ပုနဗ္ဘဝေ သီလမဿာတိ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ, ပုနဗ္ဘဝဒါယိကာတိ အတ္ထော, တဿာ **ပေါနောဗ္ဘဝိကာယ။ န ဝသံ ဂစ္ဆိဿန္တီ**တိ ဧတ္ထ ယေ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ ကာရဏာ ဥပဋ္ဌာကာနံ ပအနုပဒိကာ ဟုတွာ ကမတော ကမံ ဝိစရန္တိ, တေ တဿာ ဝသံ ဂစ္ဆန္တိ နာမ။ ဣတရေ န ဂစ္ဆန္တိ။ ဧတ္ထ ဟာနိဝုဒ္ဓိယော ပါကဋာယေဝ။

အာရညကေသူတိ ပဉ္စဓနုသတိကပစ္ဆိမေသု။ **သာပေက္ခာ**တိ သာလယာ။ ဂါမန္တသေနာသနေသု ဟိ ဈာနံ အပ္ပေတွာပိ တတော ဝုဋ္ဌိတမတ္တောဝ ဣတ္ထိပုရိသအာရကအာရိကာဒိသဒ္ဒံ သုဏာတိ, ယေနဿ အဓိဂတဝိသေသောပိ ဟာယတိယေဝ။ အရညသေနာသနေ နိဒ္ဒာယိတွာပိ ပဗုဒ္ဓမတ္တော သီဟဗျဂ္ဃမောရာဒီနံ သဒ္ဒံ သုဏာတိ, ယေန အရညေ ပီတိံ ပဋိလဘိတွာ တမေဝ သမ္မသန္တော အဂ္ဂဖလေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဣတိ ဘဂဝတ ဂါမန္တသေနာသနေ ဈာနံ အပ္ပေတွာ နိသိန္နဘိက္ခုတော အရညေ နိဒ္ဒါယမာနမေဝ ပသံသတိ။ တသ္မာ တမေဝ အတ္ထဝသံ ပဋိစ္စ "အာရညကေသု သေနာသနေသု သာပေက္ခာ ဘဝိဿန္တီ"တိ အာဟ။

ပစ္စတ္တညေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေဿန္တီတိ အတ္တနာဝ အတ္တနော အဗ္ဘန္တရေ သတိံ ဥပဋ္ဌပေဿန္တိ။ **ပေသလာ**တိ ပိယသီလာ။ ဣဓာပိ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ အာဂမနံ အနိစ္ဆန္တာ နေဝသိကာ အဿဒ္ဓာ ဟောန္တိ အပ္ပသန္နာ, ဝိဟာရံ သမ္ပတ္တဘိက္ခူနံ ပစ္စုဂ္ဂမန-ပတ္တစီဝရပဋိဂ္ဂဟဏ-အာသနပညာပနတာလဝဏ္ဋဂ္ဂဟဏာဒီနိ န ကရောန္တိ။ အထ နေသံ အဝဏ္ဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ "အသုကဝိဟာရဝါသိနော ဘိက္ခူ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္နာ ဝိဟာရံ ပဝိဋ္ဌာနံ ဝတ္တပ္ပဋိဝတ္တမ္ပိ န ကရောန္တီ"တိ။ တံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတာ ဝိဟာရဒွါရေန ဂစ္ဆန္တာပိ ဝိဟာရံ န ပဝိသန္တိ။ ဧဝံ အနာဂတာနံ အနာဂမနမေဝ ဟောတိ။ အာဂတာနံ ပန ဖာသုဝိဟာရေ အသတိ ယေပိ အဇာနိတွာ အာဂတာ, တေ "ဝသိဿာမာတိ တာဝစိန္တေတွာ အာဂတမှာ, ဣမေသံ ပန နေဝသိကာနံ ဣမိနာ နီဟာရေန ကော ဝသိဿတီ"တိ နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ သော ဝိဟာရော အညေသံ ဘိက္ခူနံ အနာဝါသောဝ ဟောတိ။ တတော နေဝသိကာ သီလဝန္တာနံ ဒဿနံ အလဘန္တာ ကင်္ခာဝိနောဒကံ ဝါ အာစာရသိက္ခာပကံ ဝါ မဓုရဓမ္မဿဝနံ ဝါ န လဘန္တိ။ တေသံ နေဝ အဂ္ဂဟိတဓမ္မဂ္ဂဟဏံ န ဂဟိတသဇ္ဈာယကရဏံ ဟောတိ။ ဣတိ နေသံ ဟာနိယေဝ ဟောတိ, န ဝုဒ္ဓိ။

ယေ ပန သဗ္ရဟ္မစာရီနံ အာဂမနံ ဣစ္ဆန္တိ, တေ သဒ္ဓါ ဟောန္တိ ပသန္နာ, အာဂတာနံ သဗ္ရဟ္မစာရီနံ ပစ္စုဂ္ဂမနာဒီနိ ကတွာ သေနာသနံ ပညပေတွာ ဒေန္တိ, တေ ဂဟေတွာ ဘိက္ခာစာရံ ပဝိသန္တိ, ကင်္ခံ ဝိနောဒေန္တိ, မဓုရဓမ္မဿဝနံ လဘန္တိ။ အထ နေသံ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ "အသုကဝိဟာရေ ဘိက္ခူ ဧဝံ သဒ္ဓါ ပသန္နာ ဝတ္တသမ္ပန္နာ သင်္ဂါဟကာ"တိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခူ ဒူရတောပိ အာဂစ္ဆန္တိ။ တေသံ နေဝသိကာ ဝတ္တံ ကရောန္တိ, သမီပံ ဂန္တွာ ဝုဍ္ဎတရံ အာဂန္တုကံ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒန္တိ, နဝကတရဿ သန္တိကေ အာသနံ ဂဟေတွာ နိသီဒိတွာ "ဣမသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိဿထ, ဂမိဿထာ"တိ ပုစ္ဆန္တိ။ "ဂမိဿာမာ"တိ ဝုတ္တေ "သပ္ပာယံ သေနာသနံ, သုလဘာ ဘိက္ခာ"တိအာဒီနိ ဝတွာ ဂန္တုံ န ဒေန္တိ။ ဝိနယဓရော စေ ဟောတိ, တဿ သန္တိကေ ဝိနယံ သဇ္ဈာယန္တိ။ သုတ္တန္တာဒိဓရော စေ, တဿ သန္တိကေ တံ တံ ဓမ္မံ သဇ္ဈာယန္တိ။ တေ အာဂန္တုကထေရာနံ ဩဝါဒေ ဌတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏန္တိ။ အာဂန္တုကာ "ဧကံ ဒွေ ဒိဝသာနိ ဝသိဿာမာတိ အာဂတမှာ, ဣမေသံ ပန သုခသံဝါသတာယ ဒသ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ဝသိမှာ"တိ ဝတ္တာရော ဟောန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဟာနိဝုဒ္ဓိယော ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၄. ဒုတိယသတ္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄. စတုတ္ထေ **န ကမ္မာရာမာ**တိ ယေ ဒိဝသံ စီဝရကမ္မ-ကာယဗန္ဓနပရိဿာဝန-ဓမ္မကရဏ-သမ္မဇ္ဇနိ-ပာဒကဌလိကာဒီနေဝ ကရောန္တိ, တေ သန္ဓာယေသ ပဋိက္ခေပေါ။ ယော ပန တေသံ ကရဏဝေလာယ ဧဝံ တာနိ ကရောတိ,

ဥဒ္ဒေသဝေလာယ ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှာတိ, သဇ္ဈာယဝေလာယ သဇ္ဈာယတိ, စေတိယင်္ဂဏဝတ္တဝေလာယ စေတိယင်္ဂဏဝတ္တံ ကရောတိ, မနသိကာရဝေလာယ မနသိကာရံ ကရောတိ, န သော ကမ္မာရာမော နာမ။

ယော ဣတ္ထိဝဏ္ဏပုရိသဝဏ္ဏာဒိဝသေန အာလာပသလ္လာပံ ကရောန္တောယေဝ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝီတိနာမေတိ, ဧဝရူပေ ဘဿေ ပရိယန္တကာရီ န ဟောတိ, အယံ **ဘဿာရာမော** နာမ။ ယော ပန ရတ္တိန္ဒိဝံ ဓမ္မံ ကထေတိ, ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေတိ, အယံ အပ္ပဘဿောဝ ဘဿေ ပရိယန္တကာရီယေဝ။ ကသ္မာ? "သန္နိပတိတာနံ ဝော, ဘိက္ခဝေ, ဒွယံ ကရဏီယံ ဓမ္မီ ဝါ ကထာ အရိယော ဝါ တုဏှီဘာဝေါ"တိ (မ. နိ. ၁.၂၇၃) ဝုတ္တတ္တာ။

ယော ဌိတောပိ ဂစ္ဆန္တောပိ နိသိန္နောပိ ထိနမိဒ္ဓာဘိဘူတော နိဒ္ဒာယတိယေဝ, အယံ **နိဒ္ဒာရာမော** နာမ။ ယဿ ပန ကရဇကာယဂေလညေန စိတ္တံ ဘဝင်္ဂံ ဩတရတိ, နာယံ နိဒ္ဒာရာမော။ တေနေဝါဟ – "အဘိဇာနာမဟံ, အဂ္ဂိဝေဿန , ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပာတပဋိက္ကန္တော စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညပေတွာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတာ"တိ (မ. နိ. ၁.၃၈၇)။

ယော "ဧကဿ ဒုတိယော, ဒွိန္နံ တတိယော, တိဏ္ဏံ စတုတ္ထော"တိ ဧဝံ သံသဋ္ဌောဝ ဝိဟရတိ, ဧကကော အဿာဒံ န လဘတိ, အယံ **သင်္ဂဏိကာရာမော**။ ယော ပန စတူသု ဣရိယာပထေသု ဧကကောဝ အဿာဒံ လဘတိ, နာယံ သင်္ဂဏိကာရာမော။

အသန္တသမ္ဘာဝနိစ္ဆာယ သမန္နာဂတာ ဒုဿီလာ **ပာပိစ္ဆာ** နာမ။ ယေသံ ပာပကာ မိတ္တာ စတူသု ဣရိယာပထေသု သဟ အယနတော ပာပသဟာယာ, ယေ စ တန္နိန္နတပ္ပောဏတပ္ပဗ္ဘာရတာယ ပာပေသု သမ္ပဝင်္ကာ, တေ **ပာပမိတ္တာ ပာပသဟာယာ ပာပသမ္ပဝင်္ကာ** နာမ။

ဩရမတ္တကေနာတိ အဝရမတ္တကေန အပ္ပမတ္တကေန။ **အန္တရာ**တိ အရဟတ္တံ အပ္ပတွာဝ ဝေမဇ္ဈေ။ **ဝေါသာနန္တိ** ပရိနိဋ္ဌိတဘာဝံ "အလမေတ္တာဝတာ"တိ ဩသက္ကနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယာဝ သီလပါရိသုဒ္ဓိဈာနဝိပဿနာ သောတာပန္နဘာဝါဒီနံ အညတရမတ္တကေန ဝေါသာနံ နာပဇ္ဇိဿန္တိ, တာဝ ဝုဒ္ဓိယေဝ ဘိက္ခူနံ ပါဋိကင်္ခါ, နော ပရိဟာနီတိ။

၇. သညာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇. သတ္တမေ **အနိစ္စသညာ**ဒယော အနိစ္စာနုပဿနာဒီဟိ သဟဂတသညာ။

၈. ပဌမပရိဟာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈. အဋ္ဌမေ ဥပ္ပန္နာနံ သင်္ဃကိစ္စာနံ နိတ္ထရဏေန ဘာရံ ဝဟန္တီတိ **ဘာရဝါဟိနော။ တေ တေန ပညာယိဿန္တီ**တိ တေ ထေရာ တေန အတ္တနော ထေရဘာဝါနုရူပေန ကိစ္စေန ပညာယိဿန္တိ။ **တေသု ယောဂံ အာပဇ္ဇတီ**တိ ပယောဂံ အာပဇ္ဇတိ, သယံ တာနိ ကိစ္စာနိ ကာတုံ အာရဘတီတိ။

၉. ဒုတိယပရိဟာနိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉. နဝမေ **ဘိက္ခုဒဿနံ ဟာပေတီ**တိ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ဒဿနတ္ထာယ ဂမနံ ဟာပေတိ။ **အဓိသီလေ**တိ ပဉ္စသီလဒသသီလသင်္ခာတေ ဥတ္တမသီလေ။ **ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ**တိ ဣမမှာ သာသနာ ဗဟိဒ္ဓါ။ **ဒက္ခိဏေယျံ ဂဝေသတီ**တိ ဒေယျဓမ္မပဋိဂ္ဂါဟကေ ပရိယေသတိ။ **တတ္ထ စ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတီ**တိ တေသံ ဗာဟိရာနံ တိတ္ထိယာနံ ဒတွာ ပစ္ဆာ ဘိက္ခူနံ ဒေတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ဝဇ္ဇိသတ္တကဝဂ္ဂေါ တတိယော။

၄. ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ

၅. ပဌမမိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆. စတုတ္ထဿ ပဉ္စမေ **ဒုဒ္ဒဒ**န္တိ ဒုပ္ပရိစ္စဇံ မဟာရဟံ ဘဏ္ဍကံ။ **ဒုက္ကရံ ကရောတီ**တိ ကာတုံ အသုကရံ ကမ္မံ ကရောတိ။ **ဒုက္ခမံ ခမတီ**တိ သဟာယဿ အတ္ထာယ ဒုရဓိဝါသံ အဓိဝါသေတိ။ **ဂုယှမဿ အာဝိကရောတီ**တိ အတ္တနော ဂုယှံ တဿ အာဝိကရောတိ။ **ဂုယှမဿ ပရိဂုဟတီ**တိ တဿ ဂုယှံ အညေသံ နာစိက္ခတိ။ **ခီဏေန နာတိမညတီ**တိ တဿ ဘောဂေ ခီဏေ တေန ခယေန တံ နာတိမညတိ, တသ္မိံ ဩမာနံ အတ္တနိ စ အတိမာနံ န ကရောတိ။

၆. ဒုတိယမိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇. ဆဋ္ဌေ **ဝတ္တာ**တိ ဝစနက္ခမော။ **ဝစနက္ခမော**တိ ဝစနံ ခမတိ, ဒိန္နံ ဩဝါဒံ ကရောတိ။ **ဂမ္ဘီရ**န္တိ ဂုယှံ ရဟဿံ ဈာနနိဿိတံ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနနိဿိတံ။

၇. ပဌမပဋိသမ္ဘိဒါသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈. သတ္တမေ **က္ကဒံ မေ စေတသော လီနတ္တ**န္တိ ဥပ္ပန္နေ စေတသော လီနတ္တေ ''က္ကဒံ မေ စေတသော လီနတ္တ''န္တိ ယထာသဘာဝတော ဇာနာတိ။ **အဇ္ဈတ္တံ သံခိတ္တံ** နာမ ထိနမိဒ္ဓါနုဂတံ။ **ဗဟိဒ္ဓါ ဝိက္ခိတ္တံ** နာမ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ဝိက္ခိတ္တံ။ **ဝေဒနာ**တိအာဒီနိ ပပဉ္စမူလဝသေန ဂဟိတာနိ။ ဝေဒနာ ဟိ တဏှာယ မူလံ သုခဝသေန တဏှုပ္ပတ္တိတော, သညာ ဒိဋ္ဌိယာ မူလံ အဝိဘူတာရမ္မဏေ ဒိဋ္ဌုပ္ပတ္တိတော, ဝိတက္ကော မာနဿ မူလံ ဝိတက္ကဝသေန အသ္မီတိ မာနုပ္ပတ္တိတော။ **သပ္ပာယာသပ္ပာယေသူ**တိ ဥပကာရာနုပကာရေသု။ **နိမိတ္တ**န္တိ ကာရဏံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

ဒေဝတာဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅. မဟာယညဝဂ္ဂေါ

၁-၂. သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိသုတ္တာဒိဝဏ္ဏနာ

၄၄-၄၅. ပဌမဿ ပဌမေ **ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော** တိ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ ဌာနာနိ။ **သေယျထာပီ** တိ နိဒဿနတ္ထေ နိပါတော, ယထာ မနုဿာတိ အတ္ထော။ အပရိမာဏေသု ဟိ စက္ကဝါဠေသု အပရိမာဏာနံ မနုဿာနံ ဝဏ္ဏသဏ္ဌာနာဒိဝသေန ဒွေပိ ဧကသဒိသာ နတ္ထိ။ ယေပိ ဟိ ကတ္ထစိ ယမကဘာတရော ဝဏ္ဏေန ဝါ သဏ္ဌာနေန ဝါ သဒိသာ ဟောန္တိ, တေသမ္ပိ အာလောကိတဝိလောကိတကထိတဟသိတဂမနဋ္ဌာနာဒီဟိ ဝိသေသော ဟောတိယေဝ။ တသ္မာ **နာနတ္တကာယာ**တိ ဝုတ္တာ။ ပဋိသန္ဓိသညာ ပန နေသံ တိဟေတုကာပိ ဒွိဟေတုကာပိ အဟေတုကာပိ ဟောတိ။ တသ္မာ **နာနတ္တသညိနော**တိ ဝုတ္တာ။ **ဧကစ္စေ စ ဒေဝါ** တိ ဆ ကာမာဝစရဒေဝါ။ တေသု ဟိ ကေသဉ္စိ ကာယော နီလော ဟောတိ, ကေသဉ္စိ ပီတကာဒိဝဏ္ဏော။ သညာ ပန တေသံ ဒွိဟေတုကာပိ တိဟေတုကာပိ ဟောတိ, အဟေတုကာ နတ္ထိ။ **ဧကစ္စေ စ ဝိနိပါတိကာ**တိ စတုအပါယဝိနိမုတ္တာ ဥတ္တရမာတာ ယက္ခိနီ, ပိယင်္ကရမာတာ, ဖုဿမိတ္တာ, ဓမ္မဂုတ္တာတိ ဧဝမာဒိကာ အညေ စ ဝေမာနိကာ ပေတာ။ ဧတေသဉှိ ပီတဩဒါတကာဠမင်္ဂုရစ္ဆဝိသာမဝဏ္ဏာဒိဝသေန စေဝ ကိသ ထူလရဿဒီဃဝသေန စ ကာယော နာနာ ဟောတိ, မနုဿာနံ ဝိယ ဒွိဟေတုကတိဟေတုကအဟေတုကဝသေန သညာပိ။ တေ ပန ဒေဝါ ဝိယ န မဟေသက္ခာ, ကပဏမနုဿာ ဝိယ အပ္ပေသက္ခာ ဒုလ္လဘဃာသစ္ဆာဒနာ ဒုက္ခပီဠိတာ ဝိဟရန္တိ။ ဧကစ္စေ ကာဠပက္ခေ ဒုက္ခိတာ ဇုဏှပက္ခေ သုခိတာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ သုခသမုဿယတော ဝိနိပါတိတတ္တာ **ဝိနိပါတိကာ**တိ ဝုတ္တာ။ ယေ ပနေတ္ထ တိဟေတုကာ, တေသံ ဓမ္မာဘိသမယောပိ ဟောတိ ပိယင်္ကရမာတာဒီနံ ဝိယ။

ဗြဟ္မကာယိကာ တိ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇဗြဟ္မပုရောဟိတမဟာဗြဟ္မာနော။ **ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တာ** တိ တေ သဗ္ဗေပိ ပဌမဇ္ဈာနေန အဘိနိဗ္ဗတ္တာ။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာ ပန ပရိတ္တေန အဘိနိဗ္ဗတ္တာ, တေသံ ကပ္ပဿ တတိယော ဘာဂေါ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဗြဟ္မပုရောဟိတာ မဇ္ဈိမေန, တေသံ ဥပဍ္ဎကပ္ပော အာယုပ္ပမာဏံ, ကာယော စ တေသံ ဝိပ္ဖာရိကတရော ဟောတိ။ မဟာဗြဟ္မာနော ပဏီတေန, တေသံ ကပ္ပော အာယုပ္ပမာဏံ, ကာယော စ ပန တေသံ အတိဝိပ္ဖာရိကောဝ ဟောတိ။ ဣတိ တေ ကာယဿ နာနတ္တာ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန သညာယ ဧကတ္တာ **နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော**တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယထာ စ တေ, ဧဝံ စတူသု အပါယေသု သတ္တာ။ နိရယေသု ဟိ ကေသဉ္စိ ဂါဝုတံ, ကေသဉ္စိ အဍ္ဎယောဇနံ, ကေသဉ္စိ ယောဇနံ အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ, ဒေဝဒတ္တဿ ပန ယောဇနသတိကော ဇာတော။ တိရစ္ဆာနေသုပိ ကေစိ ခုဒ္ဒကာ, ကေစိ မဟန္တာ။ ပေတ္တိဝိသယေသုပိ ကေစိ သဋ္ဌိဟတ္ထာ, ကေစိ အသီတိဟတ္ထာ ဟောန္တိ, ကေစိ သုဝဏ္ဏာ, ကေစိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ။ တထာ ကာလကဉ္စိကာ အသုရာ။ အပိစေတ္ထ ဒီဃပိဋ္ဌိကပေတာ နာမ သဋ္ဌိယောဇနိကာပိ ဟောန္တိ။ သညာ ပန သဗ္ဗေသမ္ပိ အကုသလဝိပါကာဟေတုကာဝ ဟောတိ။ ဣတိ အာပါယိကာပိ **နာနတ္တကာယာ ဧကတ္တသညိနော**တွေဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆန္တိ။

အာဘဿရာ တိ ဒဏ္ဍဥက္ကာယ အစ္စိ ဝိယ ဧတေသံ သရီရတော အာဘာ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ ပတန္တီ ဝိယ သရတိ ဝိဿရတီတိ အာဘဿရာ။ တေသု ပဉ္စကနယေ ဒုတိယတတိယဇ္ဈာနဒွယံ ပရိတ္တံ ဘာဝေတွာ ဥပပန္နာ ပရိတ္တာဘာ နာမ ဟောန္တိ, တေသံ ဒွေ ကပ္ပါ အာယုပ္ပမာဏံ။ မဇ္ဈိမံ ဘာဝေတွာ ဥပပန္နာ အပ္ပမာဏာဘာ နာမ ဟောန္တိ, တေသံ စတ္တာရော ကပ္ပါ အာယုပ္ပမာဏံ။ ပဏီတံ ဘာဝေတွာ ဥပပန္နာ အာဘဿရာ နာမ ဟောန္တိ, တေသံ အဋ္ဌ ကပ္ပါ အာယုပ္ပမာဏံ။ ဣဓ ပန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒဝသေန သဗ္ဗေဝ တေ ဂဟိတာ။ သဗ္ဗေသဉှိ တေသံ ကာယော ဧကဝိပ္ဖာရောဝ ဟောတိ, သညာ ပန အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တာ ဝါ အဝိတက္ကအဝိစာရာ ဝါတိ နာနာ။

သုဘကိဏှာတိ သုဘေန ဝေါကိဏ္ဏာ ဝိကိဏ္ဏာ, သုဘေန သရီရပ္ပဘာဝဏ္ဏေန ဧကဃနာတိ အတ္ထော။ ဧတေသဉှိ န အာဘဿရာနံ ဝိယ ဆိဇ္ဇိတွာ ဆိဇ္ဇိတွာ ပဘာ ဂစ္ဆတိ။ ပဉ္စကနယေ ပန ပရိတ္တမဇ္ဈိမပဏီတဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနဿ ဝသေန သောဠသဗာတ္တိံသစတုသဋ္ဌိကပ္ပာယုကာ ပရိတ္တအပ္ပမာဏသုဘကိဏှာ နာမ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဣတိ သဗ္ဗေပိ တေ **ဧကတ္တကာယာ** စေဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနသညာယ **ဧကတ္တသညိနော** စာတိ ဝေဒိ

တဗ္ဗာ။ **ဝေပုလ္လာ** ပိ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိမေဝ ဘဇန္တိ။ **အသညသတ္တာ** ဝိညာဏာဘာဝတ ဧတ္ထ သင်္ဂဟံ န ဂစ္ဆန္တိ, သတ္တာဝာသေသု ဂစ္ဆန္တိ။

သုဒ္ဓာဝါသာ ဝိဝဋ္ဋပက္ခေ ဌိတာ န သဗ္ဗကာလိကာ, ကပ္ပသတသဟဿမ္ပိ အသင်္ချေယျမ္ပိ ဗုဒ္ဓသုညေ လောကေ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သောဠသကပ္ပသဟဿအဗ္ဘန္တရေ ဗုဒ္ဓေသု ဥပ္ပန္နေသုယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တိဿ ဘဂဝတော ခန္ဓာဝါရဋ္ဌာနသဒိသာ ဟောန္တိ။ တသ္မာ နေဝ ဝိညာဏဋ္ဌိတိံ န သတ္တာဝါသံ ဘဇန္တိ။ မဟာသီဝတ္ထေရော ပန "န ခေါ ပန သော, သာရိပုတ္တ, အာဝါသော သုလဘရူပေါ, ယော မယာ အနာဝုတ္ထပုဗ္ဗော ဣမိနာ ဒီဃေန အဒ္ဓုနာ အညတြ သုဒ္ဓါဝါသေဟိ ဒေဝေဟီ"တိ (မ. နိ. ၁.၁၆၀) ဣမိနာ သုတ္တေန သုဒ္ဓါဝါသာပိ စတုတ္ထဝိညာဏဋ္ဌိတိံ စတုတ္ထသတ္တာဝါသဉ္စ ဘဇန္တီတိ ဝဒတိ, တံ အပ္ပဋိဗာဟိယတ္တာ သုတ္တဿ အနုညာတံ။

နေဝသညာနာသညာယတနံ ယထေဝ သညာယ, ဧဝံ ဝိညာဏဿာပိ သုခုမတ္တာ နေဝ ဝိညာဏံ နာဝိညာဏံ။ တသ္မာ ဝိညာဏဋ္ဌိတီသု န ဝုတ္တံ။ ဒုတိယေ **သမာဓိပရိက္ခာရာ**တိ မဂ္ဂသမာဓိဿ သမ္ဘာရာ။

၃. ပဌမအဂ္ဂိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆. တတိယေ သဗ္ဗေပိ ရာဂါဒယော အနုဍဟနဋ္ဌေန **အဂ္ဂီ**။ **အာဟုနေယျဂ္ဂီ**တိအာဒီသု ပနေတ္ထ အာဟုနံ ဝုစ္စတိ သက္ကာရော, အာဟုနံ အရဟန္တီတိ အာဟုနေယျာ။ မာတာပိတရော ဟိ ပုတ္တာနံ ဗဟုပကာရတ္တာ အာဟုနံ အရဟန္တိ, တေသု ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇမာနာ ပုတ္တာ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တသ္မာ ကိဉ္စာပိ မာတာပိတရော န အနုဍဟန္တိ, အနုဍဟနဿ ပန ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ ဣတိ အနုဍဟနဋ္ဌေနေဝ အာဟုနေယျဂ္ဂီတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဂဟပတီ**တိ ပန ဂေဟသာမိကော ဝုစ္စတိ, သော မာတုကမဿ သယနဝတ္ထာလင်္ကာရာဒိအနုပ္ပဒာနေန ဗဟုပကာရော။ တံ အတိစရန္တော မာတုကမော နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တတိ။ တသ္မာ သောပိ ပုရိမနယေနေဝ အနုဍဟနဋ္ဌေန **ဂဟပတဂ္ဂီ** တိ ဝုတ္တော။ **ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂီ**တိ ဧတ္ထ ပန ဒက္ခိဏာတိ စတ္တာရော ပစ္စယာ, ဘိက္ခုသင်္ဃော ဒက္ခိဏေယျော။ သော ဟိ ဂိဟီနံ တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု သီလေသု ဒသသု သီလေသု မာတာပိတုပဋ္ဌာနေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏုပဋ္ဌာနေတိ ဧဝမာဒီသု ကလျာဏဓမ္မေသု နိယောဇနေန ဗဟုပကာရော။ တသ္မိံ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ ဂိဟီ ဘိက္ခုသင်္ဃံ အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တသ္မာ သောပိ ပုရိမနယေနေဝ အနုဍဟနဋ္ဌေန ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂီတိ ဝုတ္တော။ ကဋ္ဌတော နိဗ္ဗတ္တော ပာကတိကောဝ အဂ္ဂိ **ကဋ္ဌဂ္ဂိ** နာမ။

၄. ဒုတိယအဂ္ဂိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇. စတုတ္ထေ **ဥဂ္ဂတသရီရဿာ** တိ သော ကိရ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလော အတ္တဘာဝေနပိ ဘောဂေဟိပိ ဥဂ္ဂတော သာရပ္ပတ္တော အဟောသိ, တသ္မာ ဥဂ္ဂတသရီရောတွေဝ ပညာယိတ္ထ။ **ဥပက္ခဋော** တိ ပစ္စုပဋ္ဌိတော။ **ထူဏူပနီတာနီ**တိ ယူပသင်္ခာတံ ထူဏံ ဥပနီတာနိ။ **ယညတ္ထာယာ** တိ ဝဓိတွာ ယဇနတ္ထာယ။ **ဥပသင်္ကမိ** တိ သော ကိရ သဗ္ဗံ တံ ယညသမ္ဘာရံ သဇ္ဇေတွာ စိန္တေသိ – "သမဏော ကိရ ဂေါတမော မဟာပညော, ကိံ နု ခေါ မေ ယညဿ ဝဏ္ဏံ ကထေဿတိ ဥဒါဟု အဝဏ္ဏံ, ပုစ္ဆိတွာ ဇာနိဿာမီ"တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ။ **အဂ္ဂိဿ အာဒါန**န္တိ ယညယဇနတ္ထာယ နဝဿ မင်္ဂလဂ္ဂိနော အာဒိယနံ။ **သဗ္ဗေန သဗ္ဗ** န္တိ သဗ္ဗေန သုတေန သဗ္ဗံ သုတံ သမေတိ သံသန္ဒတိ, ဧကသဒိသံ ဟောတီတိ ဒဿေတိ။ **သတ္ထာနိ** တိ ဝိဟိံသနဋ္ဌေန သတ္ထာနိ ဝိယာတိ သတ္ထာနိ။ **သယံ ပဌမံ သမာရမ္ဘတီ** တိ အတ္တနာဝ ပဌမတရံ အာရဘတိ။ **ဟန္တု** န္တိ ဟနိတုံ။

ပဟာတဗ္ဗာ တိ ပရိဟရိတဗ္ဗာ။ **အတောဟယ**န္တိ အတော ဟိ မာတာပိတိတော အယံ။ **အာဟုတော**တိ အာဂတော။ **သမ္ဘူတော** တိ ဥပ္ပန္နော။ **အယံ ဝုစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏ, ဂဟပတဂ္ဂီ** တိ အယံ ပုတ္တဒါရာဒိဂဏော ယသ္မာ, ဂဟပတိ, ဝိယ ဂေဟသာမိကော ဝိယ ဟုတွာ အဂ္ဂတိ ဝိစရတိ, တသ္မာ ဂဟပတဂ္ဂီတိ ဝုစ္စတိ။ **အတ္တာန** န္တိ စိတ္တံ။ **ဒမေန္တီ** တိ ဣန္ဒြိယဒမနေန ဒမေန္တိ။ **သမေန္တီ** တိ ရာဂါဒိသမနေန သမေန္တိ။ တထေဝ ပရိနိဗ္ဗာပနေန **ပရိနိဗ္ဗာပေန္တိ။** **နိက္ခိပိတဗ္ဗော**တိ ယထာ န ဝိနဿတိ, ဧဝံ ဌပေတဗ္ဗော။ **ဥပဝါယတ**န္တိ ဥပဝါယတု။ ဧတ္ထ ပန ဝတွာ ဗြာဟ္မဏော သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ ပါဏာနံ ဇီဝိတံ ဒတွာ ယညသာလံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ သတ္ထု သာသနေ ဩပါနဘူတော အဟောသီတိ။

၅-၆. သညာသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၄၈-၄၉. ပဉ္စမေ **အမတောဂဓာ**တိ နိဗ္ဗာနပတိဋ္ဌာ။ **အမတပရိယောသာနာ**တိ နိဗ္ဗာနာဝသာနာ။ ဆဋ္ဌေ **မေထုနဓမ္မသမာပတ္တိယာ**တိ မေထုနဓမ္မေန သမင်္ဂိဘာဝတော။ **နှာရုဒဒ္ဒုလ** န္တိ နှာရုခဏ္ဍံ နှာရုဝိလေခနံ တ။ **အနုသန္ဒတီ** တိ ပဝတ္တတိ။ **နတ္ထိ မေ ပုဗ္ဗေနာပရံ ဝိသေသော** တိ နတ္ထိ မယှံ ပုဗ္ဗေန အဘာဝိတကာလေန သဒ္ဓိံ အပရံ ဘာဝိတကာလေ ဝိသေသော။ **လောကစိတ္တေရှသု** တိ တိဓာတုကလောကသန္နိတသသင်္ခာတေသု လောကစိတ္တေရှသု။ **အာလသ္သေ** တိ အာလသိယဘာဝေ။ **ဝိသ္သဋ္ဌိယေ** တိ ဝိသ္သဋ္ဌဘာဝေ။ **အနနုယောဂေ**တိ ယောဂဿ အနနုယုဥ္စနေ။ **အပ္ပဟင်္ကာရမမင်္ကာရမာနာပဂတ**န္တိ အဟင်္ကာရဒိဋ္ဌိတော စ မမင်္ကာရတဏှာတော စ နဝဝိဓမာနတော စ အပဂတံ။ **ဝိဓာသမတိက္ကန္တ**န္တိ တိဿော ဝိဓာ အတိက္ကန္တံ။ **သန္တ** န္တိ တပ္ပစ္စနီကကိလေသေဟိ သန္တံ။ **သုဝိမုတ္တ**န္တိ ပဉ္စဟိ ဝိမုတ္တီဟိ သုဋ္ဌု ဝိမုတ္တံ။

၇. မေထုနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀. သတ္တမေ **ဥပသင်္ကမိ** တိ ဘုတ္တပာတရာသော အသကမ္မကရပရိဝုတော ဥပသင်္ကမိ။ **ဘဝမ္ပိ နော** တိ ဘဝမ္ပိ နု။ **ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနာတီ** တိ ''အဟံ ဗြဟ္မစာရီ''တိ ဧဝံ ဗြဟ္မစရိယဝတသံ ပဋိဇာနာတီတိ ပုစ္ဆတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ – ''ဗ္ရာဟ္မဏာသမယေ ဝေဒံ ဥဂ္ဂဏှန္တာ အဋ္ဌစတ္တာလီသ ဝဿာနိ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ၊ သမဏော ပန ဂေါတမော အကရံ အဇ္ဈာဝသန္တော တီသု ပာသာဒေသု တိဝိဓနာဋကပရိဝုတော မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတိ၊ ကာလေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ကောသလကာသိအာဒီသု ဇနပဒေသု ဝိစရတိ၊ ကိံ နု ခေါ ဝဏ္ဏံ ဝဒတိ''တိ ဣမမတ္ထံ သန္ဓာယေဝံ ပုစ္ဆတိ။ တတော ဘဂဝါ မနုဿေ ကတ္တဟသပ္ပံ ဂဏှဟန္တော ဝိယ အမိတ္တံ ဂီဝါယ ဟတ္ထေန အက္ကမန္တော ဝိယ အတ္တနော သံကိလေသကာလေ ဆဗ္ဗဿာနိ ပဓာနစရိယာယ ရဇ္ဇသုခံ တ ဟာသာဒေသု နာဋကသမ္ပတ္တိံ တ အာရဗ္ဘ ဝိတက္ကမတ္တဿာပိ အနုပ္ပန္နဘာဝံ သန္ဓာယ သီဟနာဒံ နဒန္တော **ယဉ္ဟိ တံ ဗြာဟ္မဏာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒွဝယံဒွဝယသမာပတ္တိ** န္တိ ဒွီဟိ ဒွီဟိ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗဘာဝံ။ **ဒုက္ခသ္မာ** တိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခတော။ **သဥ္ဆဒတိ** တိ ဟသိတကထံ ကထေတိ။ **သံကီဠတီ**တိ ကေဠိံ ကရောတိ။ **သံကေဠာယတီ**တိ မဟာဟသိတံ ဟသတိ။ **စက္ခုနာ စက္ခု**န္တိ အတ္တနော စက္ခုနာ တဿာ စက္ခုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဥပနိဇ္ဈာယတိ။ **တိရောကုဋ္ဋံ တ တိရောပာကာရံ တ**တိ ပရကုဋ္ဋေ တ ပရပာကာရေ တ။ **ဒေဝတော**တိ ဧကော ဒေဝရာဇာ။ **ဒေဝညတရော**တိ အညတရော ဒေဝပုတ္တော။ **အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိ** န္တိ အရဟတ္တဥ္စေဝ သဗ္ဗညုတညာဏဥ္စ။

၈. သံယောဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁. အဋ္ဌမေ **သံယောဂဝိသံယောဂ**န္တိ သံယောဂဝိသံယောဂသာဓကံ။ **ဓမ္မပရိယာယ**န္တိ ဓမ္မကာရဏံ။ **အဇ္ဈတ္တံ ဣတ္ထိန္ဒြိယ**န္တိ နိယကဇ္ဈတ္တေ ဣတ္ထိဘာဝံ။ **ဣတ္ထိကုတ္တ** န္တိ ဣတ္ထိကိရိယံ။ **ဣတ္ထာကပ္ပ** န္တိ နိဝာသန ပာရုပနာဒိဣတ္ထိအာကပ္ပံ။ **ဣတ္ထိဝိဓ** န္တိ ဣတ္ထိယာ မာနဝိဓံ။ **ဣတ္ထိဆန္ဒ** န္တိ ဣတ္ထိယာ အဇ္ဈာသယစ္ဆန္ဒံ။ **ဣတ္ထိသ္သရ**န္တိ ဣတ္ထိသဒ္ဒံ။ **ဣတ္ထာလင်္ကာရ** န္တိ ဣတ္ထိယာ ပသာဓနဘဏ္ဍံ။ **ပုရိသိန္ဒြိယာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဗဟိဒ္ဓါ သံယောဂ** န္တိ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ သမာဂမံ။ **အတိဝတ္တတီ** တိ အနတိရတာတိ ဧဝံ ဝုတ္တာယ ဗလဝဝိပဿနာယ အရိယမဂ္ဂံ ပတွာ အတိဝတ္တတိ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

၉. အာနမဟပ္ဖလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၂. နဝမေ **သာပေခေါ**တိ သတဏှော။ **ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော** တိ ဝိပာကေ ဗဒ္ဓစိတ္တော။ **သန္နိဓိပေခေါ** တိ နိဓာနပေခေါ ဟုတွာ။ **ပေစ္စ** တိ ပရလောကံ ဂန္တွာ။ **တံ ကမ္မံ ခေပေတွာ** တိ တံ ကမ္မဝိပာကံ ခေပေတွာ။ **ဣတ္ထတ္တ** န္တိ ဝိပာကိဒ္ဓိံ။ **ယသ**န္တိ ပရိတရသမ္ပဒံ။ **အာဓိပစ္စ** န္တိ ဇေဋ္ဌဘာဝကာရဏံ။ **အာဂန္တာ ဣတ္ထတ္တ** န္တိ ဣတ္ထတ္တဘာဝံ ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ ပုန အာဂန္တာ, န တတ္ထုပပတ္တိကော န ဥပရူပပတ္တိကော, ဟေဋ္ဌာကာမီယေဝ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သာဟု အန**န္တိ အနံ နာမေတံ သာဓု ဘဒ္ဒကံ သုန္ဒရံ။ **တာနိ မဟာယညာနီ**တိ တာနိ သပ္ပိနဝနီတဒဓိမဓုဖာဏိတာဒီဟိ နိဋ္ဌာနံ ဂတာနိ မဟာအနာနိ။ **စိတ္တာလင်္ကာရစိတ္တပရိက္ခာရ** န္တိ သမထဝိပဿနာစိတ္တဿ အလင်္ကာရဘူတဥ္စေဝ ပရိတရာဘူတဥ္စ။ **ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ သဟဗျတ** န္တိ န သက္ကာ တတ္ထ အနေန ဥပပဇ္ဇိတုံ။ ယသ္မာ ပန တံ သမထဝိပဿနာစိတ္တဿ အလင်္ကာရဘူတံ, တသ္မာ တေန အနာလင်္ကတေန စိတ္တေန ဈာနဥ္စေဝ အရိယမဂ္ဂဥ္စ နိဗ္ဗတ္

တေတ္ထ ဈာနေန တတ္ထ ဥပပဇ္ဇတိ။ **အနာကာမီ ဟောတီ**တိ ဈာနာနာကာမီ နာမ ဟောတိ။ **အနာဂန္တွာ ကတ္ထတ္တ** န္တိ ပုန ကတ္ထဘာဝံ န အာဂန္တွာ, ဥပရူပပတ္တိကော တ တတ္ရူပပတ္တိကော တ ဟုတွာ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ကတိ ကမေသု အနေသု ပဌမံ တဏှာပုတ္တရိယအနံ, ဒုတိယံ စိတ္တီကာရအနံ, တတိယံ ဟိရောတ္တပ္ပအနံ, စတုတ္ထံ နိရဝသေသအနံ , ပဉ္စမံ ဒက္ခိဏေယ္ယအနံ, ဆဋ္ဌံ သောမနဿုပ္ပဝိစာရအနံ, သတ္တမံ အလင်္ကာရပရိတရအနံ နာမာတိ။

၁၀. နန္ဒမာတာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၃. ဒသမံ အတ္ထုပ္ပတ္တိဝသေန ဒေသိတံ။ သတ္ထာ ကိရ ဝုတ္ထဝဿော ပတရေတွတ ဒွေဝ အဂ္ဂသာဝကေ ဩဟာယ "ဒက္ခိဏာဂိရိံ စာရိကံ ဂမိဿာမီ"တိ နိက္ခမိ, ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော, အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ, ဝိသာခာ မဟာဥပာသိကာ, အညေ စ ဗဟုဇနာ ဒသဗလံ နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိံသု။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂဟပတိ "သတ္ထာရံ နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ"န္တိ ရဟော စိန္တယမာနော နိသီဒိ။ အထ နံ ပုဏ္ဏာ နာမ အာသိ ဒိသွာ "ကိံ နု ခော တေ, သာမိ, န ပုဗ္ဗေ ဝိယ ကန္ဒြိယာနိ ဝိပ္ပသန္နာနီ"တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ, ပုဏ္ဏေ, သတ္ထာ စာရိကံ ပက္ကန္တော, တမဟံ နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိံ။ န ခော ပန သက္ကာ ဇာနိတုံ ပုန သီဃံ အာဂစ္ဆေယ္ယ တ န တ, တေနာဟံ စိန္တယမာနော နိသိန္နောတိ။ သစာဟံ ဒသဗလံ နိဝတ္တေယ္ယံ, ကိံ မေ ကရေယ္ယာသီတိ? ဘုဇိဿံ တံ ကရိဿာမီတိ။ သာ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ "နိဝတ္တထ, ဘန္တေ"တိ အာဟ။ မမ နိဝတ္တနပစ္စယာ တွံ ကိံ ကရိဿသီတိ? တုမှေဟ, ဘန္တေ, မမ ပရာဓိနဘာဝံ ဇာနာထ, အညံ ကိဉ္စိ ကာတုံ န သက္ကောမိ, သရဏေသု ပန ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခိဿာမီတိ။ သာဓု သာဓု ပုဏ္ဏေတိ, သတ္ထာ ဓမ္မကရဝေန ဧကပဒသ္မိံယေဝ နိဝတ္တိ။ ဝုတ္တဉ္စေဟတံ – "ဓမ္မဂရု, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဓမ္မကရတေ"တိ (အ. နိ. ၅.၉၉)။

သတ္ထာ နိဝတ္တိတွာ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရံ ဟာဝိသိ။ မဟာဇနော ပုဏ္ဏာယ သာဓုကာရသဟဿာနိ အဒါသိ။ သတ္ထာ တသ္မိံ သမာဂမေ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, စတုရာသီတိပာဏသဟဿာနိ အမတပာနံ ပိဝိံသု။ ပုဏ္ဏာပိ သေဋ္ဌိနာ အနုညာတာ ဘိက္ခုနိုဥပဿယံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ အာမန္တေတွာ "အဟံ ယံ ဒိသံ စာရိကာယ နိက္ခန္တော, တတ္ထ န ဂစ္ဆာမိ။ တုမှေဟ တုမှာကံ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ တံ ဒိသံ စာရိကံ ဂစ္ဆထာ"တိ ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ ကမိဿံ အတ္ထုပ္ပတ္တိယံ **ဧကံ သမယံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော** တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဝေဠုကဏ္ဋကီ**တိ ဝေဠုကဏ္ဋကနဂရတသိနီ။ တဿ ကိရ နဂရဿ ပာကာရဂုတ္တတ္ထာယ ပာကာရပရိယန္တေန ဝေဠု ရောပိတာ, တေနဿ ဝေဠုကဏ္ဋကန္တေဝ နာမံ ဇာတံ။ **ပာရာယန**န္တိ နိဗ္ဗာနသင်္ခာတပာရံ အယန တော ပာရာယနန္တိ လဒ္ဓတေပာရံ ဓမ္မံ။ **သရေန ဘာသတီ**တိ သတ္တဘူမိကဿ ပာသာဒဿ ဥပရိမတလေ သုသံဝိဟိတာရက္ခဋ္ဌာနေ နိသိန္နာ သမာပတ္တိဗလေန ရတ္တိဘာဂံ ဝီတိနာမေတွာ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ "ကမံ ရတ္တာဝသေသံ ကတရာယ ရတိယာ ဝီတိနာမေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ "ဓမ္မရတိယာ"တိ ကတသန္နိဋ္ဌာနာ တီဏိ ဖလာနိ ပတ္တာ အရိယသာဝိကာ အမုတေယ္ယကထာသတပရိမာဏံ ပာရာယနသုတ္တံ မဓုရေန သရဘညေန ဘာသတိ။ **အဿောသိ ခေါ**တိ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနာနိ ပရိဟရိတွာ တဿ ပာသာဒဿ ဥပရိဘာဂံ ဂတေန မဂ္ဂေန နရတဟနယာနံ အာရုယှ ဟ ဂစ္ဆမာနော အဿောသိ။ **ကထာပရိယောသာနံ အာဂမယမာနော အဋ္ဌာသီ** တိ "ကိံ သဒ္ဒော ဧသ ဘဏေ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "နန္ဒမာတာယ ဥပာသိကာယ သရဘညသဒ္ဒော"တိ ဝုတ္တေ ဩတရိတွာ "ကဒမတေစာ"တိ ကဒံ ဒေသနာပရိယောသာနံ ဩလောကေန္တော အဝိဒူရဋ္ဌာနေ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။

သာဓု ဘဂိနိ, သာဓု ဘဂိနီတိ "သုဂ္ဂဟိတာ တေ ဘဂိနိ ဓမ္မဒေသနာ သုကထိတာ, ပာသာဏကစေတိယေ နိသီဒိတွာ သောဠသန္နံ ပာရာယနိကဗြာဟ္မဏာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ကထိတဒိဝသေ စ အဇ္ဇ စ န ကိဉ္စိ အန္တရံ ပဿာမိ, မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ တေ သတ္ထု ကထိတေန သဒ္ဓိံ သဒိသမေဝ ကထိတ"န္တိ ဝတွာ သာဓုကာရံ ဒဒန္တော ဧဝမာဟ။ **ကော ပနေသော ဘဒ္ဒမုခါ** တိ ကမသ္မိံ သုသံဝိဟိတာရက္ခဋ္ဌာနေ ဧဝံ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ကော နာမေသ, ဘဒ္ဒမုခ, လဒ္ဓမုခ, ကိံ နာကေ သုပဏ္ဏော ဒေဝတေ မာရော ဗြဟ္မာတိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋဝဏ္ဏံ တတဟာနံ ဝိဝရိတွာ ဝိဂတသာရဇ္ဇာ တီဏိ ဖလာနိ ပတ္တာ အရိယသာဝိကာ ဝေဿဝဏေန သဒ္ဓိံ ကထယမာနာ ဧဝမာဟ။ **အဟံ တေ ဘဂိနိ ဘာတာ**တိ သယံ သောတာပန္နတ္တာ အနာကာမိအရိယသာဝိကံ ဇေဋ္ဌိကံ မညမာနော "ဘဂိနီ"တိ ဝတွာ ပုန တံ ပဌမဝယေ ဌိတတ္တာ အတ္တနော ကနိဋ္ဌံ, အတ္တာနံ ပန နဝုတိဝဿသတသဟဿာယုကတ္တာ မဟလ္လကတရံ မညမာနော "ဘာတာ"တိ အာဟ။ **သာဓု**

ဘဒ္ဒမုခါတိ, ဘဒ္ဒမုခ, သာဓု သုန္ဒရံ, သွာဂမနံ တေ အာဂမနံ, အာဂန္တွာ ယုတ္တဋ္ဌာနမေဝသိ အာဂတောတိ အတ္ထော။ **ကူဋံ တေ ဟောတု အာတိထေယျ**န္တိ ကူဋမေဝ ဓမ္မဘဏ္ဍံ တဝ အတိထိပဏ္ဏာကာရော ဟောတု, န ဟိ တေ အညံ ကူဋတော ဥတ္တရိတရံ အတဖ္ဖံ ပဿာမီတိ အဓိပ္ပာယော ။ **ဝေဋ္ဌဝ မေ ဘဝိဿတိ အာတိထေယျ**န္တိ ဧဝံ အတ္တနော ပတ္တိအနံ ယာစိတွာ “အယံ တေ ဓမ္မကထိကသက္ကာရော”တိ အမုတေဋ္ဌသာနိ ကောဋ္ဌသတာနိ ရတ္တသာလီနံ ပူရေတွာ “ယာတယံ ဥပဟသိကာ စရတိ, တာဝ မာ ခယံ ဂမိံသူ”တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပက္ကာမိ။ ယာဝ ဥပဟသိကာ အဋ္ဌာသိ, တာဝ ကောဋ္ဌာနံ ဟေဋ္ဌိမတလံ နာမ ဒဋ္ဌုံ နာသက္ခိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ “နန္ဒမာတာယ ကောဋ္ဌာကရံ ဝိယာ”တိ တေ ဟာရော ဥဒပါဒိ။

အကတဟတရာသောတိ အဘုတ္တဟတရာသော။ **ပုညာ**န္တိ ပုဗ္ဗစေတနာ စ မုဉ္စနစေတနာ စ။ **ပုညမဟီ**တိ အပရစေတနာ။ **သုခါယ ဟောတူ**တိ သုခတ္ထာယ ဟိတတ္ထာယ ဟောတု။ ဧဝံ အတ္တနော အနေ ဝေဿဝဏဿ ပတ္တိံ အဒါသိ။

ပကရဏောတိ ကာရဏော။ **ဩက္ကဿ ပသယှာ**တိ အာကမိတွာ အဘိဘဝိတွာ။ **ယက္ခယောနိ**န္တိ ဘုမ္မဒေဝတာဘာဝံ။ **တေနေဝ ပုရိမေန အတ္တဘာဝေန ဥဒ္ဒဿေတီ**တိ ပုရိမသရီရသဒိသမေဝ သရီရံ မာပေတွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တော သိရိဂဗ္ဘသယနတလေ အတ္တာနံ ဒဿေတိ။ **ဥပဟသိကာ ပဋိဒေသိတာ**တိ ဥပဟသိကာ အဟန္တိ ဧဝံ ဥပဟသိကာဘာဝံ ဒေသေသိ။ **ယာဝဒေ**တိ ယာဝဒေဝ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

မဟာယညဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

ပဏ္ဏာသကံ နိဋ္ဌိတံ။

၆. အဗျာကတဝဂ္ဂေါ

၁. အဗျာကတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၄. ဆဋ္ဌဝဂ္ဂဿ ပဌမေ **အဗျာကတဝတ္ထူသူ**တိ ဧကံသာဒိဝသေန အကထိတဝတ္ထူသု။ **တထာဂတော**တိ သတ္တော။ **ဒိဋ္ဌိဂတမေတ**န္တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမတ္တကမေတံ, န တာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဂဟိတသတ္တော နာမ အတ္ထိ။ **ပဋိပဒ**န္တိ အရိယမဂ္ဂံ။ **န ဆမ္ဘတီ**တိ ဒိဋ္ဌိဝသေန န ကမ္ပတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **တဏှာဂတ**န္တိ ဒိဋ္ဌိတဏှာ။ **သညာဂတာ**ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဒိဋ္ဌိသညာ ဧဝ ဟေတ္ထ သညာဂတံ, ဒိဋ္ဌိနိဿိတမာနောယေဝ ဒိဋ္ဌိမညိတမေဝ ဝါ မညိတံ, ဒိဋ္ဌိပပဉ္စောဝ ပပဉ္စိတံ, ဒိဋ္ဌုပါဒါနမေဝ ဥပါဒါနံ, ဒိဋ္ဌိယာ ဝိရူပံ ပဋိသရဏဘာဝတောယေဝ ဝိပ္ပဋိသာရော နာမာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧတ္ထ စ ဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏေန ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော, ဒိဋ္ဌိနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဂဟဏေန သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ ဂဟိတောတိ။

၂. ပုရိသဂတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၅. ဒုတိယေ **ပုရိသဂတိယော**တိ ပုရိသဿ ဉာဏဂတိယော။ **အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာန**န္တိ အပစ္စယနိဗ္ဗာနံ။ **နော စဿာ**တိ အတီတေ အတ္တဘာဝနိဗ္ဗတ္တကံ ကမ္မံ နော စေ အဘဝိဿ။ **နော စ မေ သိယာ**တိ ဧတရဟိ မေ အယံ အတ္တဘာဝေါ န သိယာ။ **န ဘဝိဿတီ**တိ ဧတရဟိ မေ အနာဂတတ္တဘာဝနိဗ္ဗတ္တကံ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ။ **န စ မေ ဘဝိဿတီ**တိ အနာဂတေ မေ အတ္တဘာဝေါ န ဘဝိဿတိ။ **ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတ**န္တိ ယံ အတ္ထိ ယံ ဘူတံ ပစ္စုပ္ပန္နက္ခန္ဓပဉ္စကံ။ **တံ ပဇဟာမီတိ ဥပေက္ခံ ပဋိလဘတီ**တိ တံ တတ္ထ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန ပဇဟာမီတိ ဝိပဿနုပေက္ခံ ပဋိလဘတိ။ **ဘဝေ န ရဇ္ဇတီ**တိ အတီတေ ခန္ဓပဉ္စကေ တဏှာဒိဋ္ဌီဟိ န ရဇ္ဇတိ။ **သမ္ဘဝေ န ရဇ္ဇတီ**တိ အနာဂတေပိ တထေဝ န ရဇ္ဇတိ။ **အတ္ထုတ္တရိ ပဒံ သန္တ**န္တိ ဥတ္တရိ သန္တံ နိဗ္ဗာနပဒံ နာမ အတ္ထိ။ **သမ္မပ္ပညာယ ပဿတီ**တိ တံ သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂပညာယ သမ္မာ ပဿတိ။ **န သဗ္ဗေန သဗ္ဗ**န္တိ ဧကစ္စာနံ ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ သစ္စပဋိစ္ဆာဒကဿ တမဿ သဗ္ဗသော အဝိဒ္ဓံသိတတ္တာ န သဗ္ဗာကာရေန သဗ္ဗံ။ **ဟညမာနေ**တိ သဏ္ဍာသေန ဂဟေတွာ မုဋ္ဌိကာယ ကောဋ္ဋိယမာနေ။ **အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ**တိ ဥပပတ္တိသမနန္တရတော ပဋ္ဌာယ အာယုနော ဝေမဇ္ဈံ အနတိက္ကမိတွာ ဧတ္တန္တရေ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော ဟောတိ။ **အနုပဟစ္စ တလ**န္တိ အာကာသတလံ အနုပဟစ္စ အနတိက္ကမိတွာ, ဘူမိံ အပ္ပတွာ အာကာသေယေဝ နိဗ္ဗာယေယျာတိ ဣမာဟိ တီဟိ ဥပမာဟိ တယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီ ဒဿိတာ။

ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယီတိ အာယုဝေမဇ္ဈံ အတိက္ကမိတွာ ပစ္ဆိမကောဋိံ အပ္ပတွာ ပရိနိဗ္ဗုတော ဟောတိ။ **ဥပဟစ္စ တလ**န္တိ ဖလမာနာ ဂန္တွာ အာကာသတလံ အတိက္ကမိတွာ ပထဝီတလံ ဝါ ဥပဟနိတွာ ပထဝိယံ ပတိတမတ္တာဝ နိဗ္ဗာယေယျ။ အသင်္ခါရေန အပ္ပယောဂေန ကိလေသေ ခေပေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ **အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ**။ သသင်္ခါရေန သပ္ပယောဂေန ကိလေသေ ခေပေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ **သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယီ။ ဂစ္ဆ**န္တိ နိရာရက္ခံ အရညံ။ **အဘယ**န္တိ သာရက္ခံ အဘယတ္ထာယ ဒိန္နံ အရညံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ အရိယပုဂ္ဂလာဝ ကထိတာတိ။

၃. တိဿဗြဟ္မာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၆. တတိယေ **ဘိက္ခုနိယော**တိ မဟာပဇာပတိယာ ပရိဝါရာ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခုနိယော။ **ဝိမုတ္တာ**တိ ပဉ္စဟိ ဝိမုတ္တီဟိ ဝိမုတ္တာ။ **အနုပါဒိသေသာ**တိ ဥပါဒါနသေသံ အဋ္ဌပေတွာ ပဉ္စဟိ ဝိမုတ္တီဟိ အနဝသေသာဟိပိ ဝိမုတ္တာ။ **သဥပါဒိသေသေ ဝါ သဥပါဒိသေသော**တိ သဥပါဒါနသေသေ ပုဂ္ဂလေ "သဥပါဒါနသေသော အယ"န္တိ။ ဣတရသ္မိမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ **တိဿော**တိ ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဗြဟ္မာ။ **အနုလောမိကာနီ**တိ ပဋိပတ္တိယာ အနုလောမာနိ ဝိဝိတ္တာနိ အန္တိမပရိယန္တိမာနိ။ **ဣန္ဒြိယာနီ**တိ သဒ္ဓါဒီနိ ဝိပဿနိန္ဒြိယာနိ။ **သမန္နာနယမာနော**တိ သမန္နာဟာရေ ဌပယမာနော။ **န ဟိ ပန တေ**တိ ဣဒံ ကသ္မာ အာရဘိ? သတ္တမဿ ပုဂ္ဂလဿ ဒဿနတ္ထံ။ သတ္တမော ဟိ သဒ္ဓါနုသာရိပုဂ္ဂ

လော န ဒဿိတော။ အထ ဘဂဝါ ဗလဝဝိပဿကဝသေန တံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **သဗ္ဗနိမိတ္တာန** န္တိ သဗ္ဗေသံ နိစ္စနိမိတ္တာဒီနံ။ **အနိမိတ္တ** န္တိ ဗလဝဝိပဿနာသမာဓိံ။

၄. သီဟသေနာပတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၇. စတုတ္ထေ **မဇ္ဈရီ** တိ ပဉ္စမဇ္ဈေရယုတ္တော။ **ကဒရိယော**တိ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယော, ပရေသံ ဒိယျမာနမ္ပိ ဝါရေတိ။ **အနုပ္ပအနုရတော** တိ ပုနပ္ပုနံ အနံ ဒဒမာနော ဝ ရမတိ။ **အနုကမ္ပန္တာ** တိ "ကော အဇ္ဇ အမှေဟိ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗော, ကဿ ဒေယျဓမ္မံ ဝါ ပဋိဂ္ဂဏှေယျာမ, ဓမ္မံ ဝါ ဒေသေယျာမာ"တိ ဧဝံ စိတ္တေန အနုကမ္ပမာနာ။

၅. အရက္ခေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၈. ပဉ္စမေ **နိမိတ္တ** န္တိ ဓမ္မနိမိတ္တမ္ပိ ပုဂ္ဂလနိမိတ္တမ္ပိ။ အယဉှိ အတ္တနာ ဒေသိတဓမ္မေ ဇာနေပဒမ္ပိ ဒုရက္ခာတံ အနိယျာနိကံ အပဿန္တော ဓမ္မနိမိတ္တံ န သမနုပဿတိ, "ဒုရက္ခာတော တယာ ဓမ္မော န သ္ဝာက္ခာတော"တိ ဥဋ္ဌဟိတွာ ပဋိပ္ဖရန္တံ ဇာနံ ပုဂ္ဂလမ္ပိ အပဿန္တော ပုဂ္ဂလနိမိတ္တံ န သမနုပဿတိ နာမ။ သေသသဒ္ဒ၀ယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဆဋ္ဌသတ္တမာနိ ဥတ္တာနာနေဝ။

၈. ပစလာယမာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၁. အဋ္ဌမေ **ပစလာယမာနော**တိ တံ ကမ္မံ ဥပနိဿာယ ဇာနပဒံ ဝနသဏ္ဍေ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော သတ္တာဟံ စင်္ကမနဝီရိယေန နိမ္မထိတတ္တာ ကိလန္တဂတ္တော စင်္ကမနကောဋိယံ ပစလာယမာနော နိသိန္နော ဟောတိ။ **ပစလာယသိ နော**တိ နိဒ္ဒာယသိ နု။ **အနုမဇ္ဇိတွာ** တိ ပရိမဇ္ဇိတွာ။ **အာလောကသညာ**န္တိ မိဒ္ဓဝိနောဒနအာလောကသညံ။ **ဒိဝါသညာ**န္တိ ဒိဝါတိသညံ။ **ယထာ ဒိဝါ တထာ ရတ္တိ** န္တိ ယထာ ဒိဝါ အာလောကသညာ အဓိဋ္ဌိတာ, တထာ နံ ရတ္တိမ္ပိ အဓိဋ္ဌဟေယျာသိ။ **ယထာ ရတ္တိံ တထာ ဒိဝါ** တိ ယထာ စ တေ ရတ္တိံ အာလောကသညာ အဓိဋ္ဌိတာ, တထာ နံ ဒိဝါပိ အဓိဋ္ဌဟေယျာသိ။ **သပ္ပဘာသ** န္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏတ္ထာယ သဟောဘာသံ။ **ပစ္ဆာပုရေသညီ** တိ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ အဘိဟရဏသညာယ သညာတ။ **အန္တောဂတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ** တိ ဗဟိ အဝိက္ခိတ္တေဟိ အန္တော အနုပဝိဋ္ဌေဟေဝ ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ **မိဒ္ဓသုခ**န္တိ နိဒ္ဒါသုခံ။ တတ္တကေန ဌာနေန ဘဂဝါ ထေရဿ မိဒ္ဓဝိနောဒနကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။ **သောဏ္ဍ** န္တိ မာနသောဏ္ဍံ။ **ကိစ္စကရဏီယာနီ**တိ ဧတ္ထ အဝဿံ ကတ္တဗ္ဗာနိ ကိစ္စာနိ, ဣတရာနိ ကရဏီယာနိ။ **မင်္ကုဘာဝေ** တိ နိတ္တေဇတာ အဓောမနဿတာ။ တတ္တကေန ဌာနေန သတ္ထာရာ ထေရဿ ဘိက္ခာစာရဝတ္တံ ကထိတံ။

ဣဒါနိ ဘဿေ ပရိယန္တကာရိတာယ သမာဒပေတုံ **တသ္မာတိဟာ** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိဂ္ဂါဟိကကထ** န္တိ "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသီ"တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ ဝိဂ္ဂါဟိကကထာ။ **နာဟံ မောဂ္ဂလ္လာန** တိအာဒိ ဟပမိတွာ တသံသဂ္ဂဝိဝဇ္ဇနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ** တိ ကိတ္တကေန နု ခေါ။ **တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ** တိ တဏှာသင်္ခယေ နိဗ္ဗာနေ တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝိမုတ္တစိတ္တတာယ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော နာမ သံခိတ္တေန ကိတ္တာဝတာ ဟောတိ။ ယာယ ပဋိပတ္တိယာ တဏှာသင်္ခယဝိမုတ္တော ဟောတိ, တမေဝ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ သံခိတ္တေန ဒေသေထာတိ ပုစ္ဆတိ။ **အစ္စန္တနိဋ္ဌော** တိ ခယဝယသင်္ခါတံ အန္တံ အတီတာတိ အစ္စန္တာ, အစ္စန္တာ နိဋ္ဌာ အဿာတိ အစ္စန္တနိဋ္ဌော, ဧကန္တနိဋ္ဌော သတတနိဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ **အစ္စန္တယောဂက္ခေမီ**တိ အစ္စန္တံ ယောဂက္ခေမီ, နိစ္စယောဂက္ခေမီတိ အတ္ထော။ **အစ္စန္တဗြဟ္မစာရီ** တိ အစ္စန္တံ ဗြဟ္မစာရီ, နိစ္စဗြဟ္မစာရီတိ အတ္ထော။ အစ္စန္တံ ပရိယောသာနမဿာတိ ပုရိမနယေနေဝ **အစ္စန္တပရိယောသာနော**။ **သေဋ္ဌော ဒေဝမနုဿာန**န္တိ ဒေဝါနဉ္စ မနုဿာနဉ္စ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ ဧဝရူပေ ဘိက္ခု ကိတ္တာဝတာ ဟောတိ, သင်္ခေပေနေဝ တဿ ပဋိပတ္တိံ ကထေထာတိ ယာစတိ။

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယ တိ ဧတ္ထ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နာမ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒွါဒသာယတနာနိ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော, တေ သဗ္ဗေပိ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန အဘိနိဝေသာယ နာလံ န ပရိယတ္တာ န သမတ္ထာ န ယုတ္တာ။ ကသ္မာ? ဂဟိတာကာရေန အတိဋ္ဌနတော။ တေ ဟိ နိစ္စာ သုခါ အတ္တာတိ ဂဟိတာပိ အနိစ္စာ ဒုက္ခာ အနတ္တာဝ သမ္ပဇ္ဇန္တိ။

တသ္မာ နာလံ အဘိနိဝေသာယ။ **အဘိဇာနာတီ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ဉာတပရိညာယ အဘိဇာနာတိ။ **ပရိဇာနာတီ**တိ တထေဝ တီရဏပရိညာယ ပရိဇာနာတိ။ **ယံကိဉ္စိ ဝေဒန** န္တိ အန္တမသော ပဉ္စဝိညာဏသမ္ပယုတ္တံ ယံကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဝေဒနံ အနုဘဝတိ။ ဣမိနာ ဘဂဝတ ထေရဿ ဝေဒနာဝသေန စ ဝိနိဝဋ္ဋေတွာ အရူပပရိဂ္ဂဟံ ဒဿေသိ။

အနိစ္စာနုပဿီ တိ အနိစ္စတော အနုပဿန္တော။ **ဝိရာဂါနုပဿီ** တိ ဧတ္ထ ဒွေ ဝိရာဂါ ခယဝိရာဂေါ စ အစ္စန္တဝိရာဂေါ စ။ တတ္ထ သင်္ခါရာနံ ခယံ ခယတော ပဿနာ ဝိပဿနာပိ, အစ္စန္တဝိရာဂံ နိဗ္ဗာနံ ဝိရာဂတော ဒဿနမဂ္ဂဉာဏမ္ပိ ဝိရာဂါနုပဿနာ။ တဒုဘယသမင်္ဂိပုဂ္ဂလော ဝိရာဂါနုပဿီ နာမ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ – “ဝိရာဂါနုပဿီ”တိ, ဝိရာဂတော အနုပဿန္တောတိ အတ္ထော။ **နိရောဓာနုပဿိမ္ဟိပိ** ဧသေဝ နယော။ နိရောဓောပိ ဟိ ခယနိရောဓော အစ္စန္တနိရောဓောတိ ဒုဝိဓောယေဝ။ **ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ** တိ ဧတ္ထ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ ဝေါဿဂ္ဂေါ။ သော စ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါတိ ဒုဝိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ **ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ** တိ ဝိပဿနာ။ သာ ဟိ တဒင်္ဂဝသေန ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ ဝေါဿဇတိ။ **ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါ** တိ မဂ္ဂေါ။ သော ဟိ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏတော ပက္ခန္ဒတိ။ ဒွီဟိပိ ဝါ ကာရဏေဟိ သော ဝေါဿဂ္ဂေါယေဝ, သမုစ္ဆေဒဝသေန ခန္ဓာနံ ကိလေသာနဉ္စ ဝေါဿဇနတော နိဗ္ဗာနေ စ ပက္ခန္ဒနတော။ တသ္မာ ကိလေသေ စ ခန္ဓေ စ ပရိစ္စဇတီတိ ပရိစ္စာဂဝေါဿဂ္ဂေါ။ နိရောဓာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတီတိ ပက္ခန္ဒနဝေါဿဂ္ဂေါတိ ဥဘယမ္ပေတံ မဂ္ဂေ သမေတိ။ တဒုဘယသမင်္ဂီ ပုဂ္ဂလော ဣမာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာယ သမန္နာဂတတ္တာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿီ နာမ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **န ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတီ** တိ ကိဉ္စိ ဧကမ္ပိ သင်္ခါရဂတံ တဏှာဝသေန န ဥပါဒိယတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ။ **အနုပါဒိယံ န ပရိတဿတီ** တိ အဂ္ဂဏှန္တော တဏှာပရိတဿနာယ န ပရိတဿတိ။ **ပစ္စတ္တံယေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတီ** တိ သယမေဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ **ခီဏာ ဇာတီ**တိအာဒိနာ ပနဿ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဒဿိတာ။ ဣတိ ဘဂဝတ သံခိတ္တေန ခီဏာသဝဿ ပုဗ္ဗဘာဂပ္ပဋိပဒံ ပုစ္ဆိတော သံခိတ္တေနေဝ ကထေသိ။ ဣဒံ ပန သုတ္တံ ထေရဿ ဩဝါဒောပိ အဟောသိ ဝိပဿနာပိ။ သော ဣမသ္မိံယေဝ သုတ္တေ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တောတိ။

၉. မေတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၂. နဝမေ **မာ, ဘိက္ခဝေ, ပုညာနံ ဘာယိတ္ထာ** တိ ပုညာနိ ကရောန္တာ တေသံ မာ ဘာယိတ္ထ။ **မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေသိ**န္တိ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနိကာယ မေတ္တာယ သမ္ပယုတ္တံ ပဏီတံ ကတွာ စိတ္တံ ဘာဝေသိန္တိ ဒဿေတိ။ **သံဝဋ္ဋမာနေ သုဒံ အဟ** န္တိ သံဝဋ္ဋမာနေ သုဒံ အဟံ။ **သံဝဋ္ဋမာနေ** တိ ဈာယမာနေ ဝိပဇ္ဇမာနေ။ **ဓမ္မိကော** တိ ဒသကုသလဓမ္မသမန္နာဂတော။ **ဓမ္မရာဇာ**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဓမ္မေန ဝါ လဒ္ဓရဇ္ဇတ္တာ ဓမ္မရာဇာ။ **စာတုရန္တော** တိ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒါဒီနံ စတုန္နံ သမုဒ္ဒါနံ ဝသေန စာတုရန္တာယ ပထဝိယာ ဣဿရော။ **ဝိဇိတာဝီ**တိ ဝိဇိတသင်္ဂါမော။ ဇနပဒေ ဓုဝဘာဝံ ထာဝရိယံ ထိရဘာဝံ ပတ္တောတိ **ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော။ ပရောသဟဿ** န္တိ အတိရေကသဟဿံ။ **သူရာ**တိ အဘီရုကဇာတိကာ။ **ဝီရင်္ဂရူပါ** တိ ဝီရာနံ အင်္ဂံ ဝီရင်္ဂံ, ဝီရိယဿေတံ နာမံ။ ဝီရင်္ဂရူပမေတေသန္တိ ဝီရင်္ဂရူပါ။ ဝီရိယဇာတိကာ ဝီရိယသဘာဝ ဝီရိယမယာ ဝိယ အကိလာသုနော ဒိဝသမ္ပိ ယုဇ္ဈန္တာ န ကိလမန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သာဂရပရိယန္တ**န္တိ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတံ သီမံ ကတွာ ဌိတသမုဒ္ဒပရိယန္တံ။ **အဒဏ္ဍေနာ** တိ ဓနဒဏ္ဍေနပိ ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇာနုသာသနေန သတ္ထဒဏ္ဍေနပိ ဝိနာယေဝ။ **အသတ္ထေနာ** တိ ဧကတောဓာရာဒိနာ ပရဝိဟေဌနသတ္ထေနပိ ဝိနာယေဝ။ **ဓမ္မေန အဘိဝိဇိယာ**တိ ဟေဋ္ဌာ, မဟာရာဇာတိ ဧဝံ ပဋိရာဇူဟိ သမ္ပဋိစ္ဆိတာဂမနော “ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော”တိအာဒိနာ ဓမ္မေနေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပထဝိံ အဘိဝိဇိနိတွာ။

သုခေသိနောတိ သုခပရိယေသကေ သတ္တေ အာမန္တေတိ။ **သုညဗြူဟ္မူပကေ** တိ သုညဗြဟ္မဝိမာနူပကေ။ **ပထဝိံ ဣမန္တိ** ဣမံ သာဂရပရိယန္တံ မဟာပထဝိံ။ **အသာဟသေနာ**တိ န သာဟသိကကမ္မေန။ **သမေန မနုသာသိတ**န္တိ သမေန ကမ္မေန အနုသာသိံ။ **တေဟိ ဧတံ သုဒေသိတ**န္တိ တေဟိ သင်္ဂဟကေဟိ မဟာကာရုဏိကေဟိ ဗုဒ္ဓေဟိ ဧတံ ဧတ္တကံ ဌာနံ သုဒေသိတံ သုကထိတံ။ **ပထဗျော** တိ ပုထဝိသာမိကော။

၁၀. ဘရိယာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၃. ဒသမေ **ကေဝဋ္ဋာ မညေ မစ္ဆဝိလောပေ** တိ ကေဝဋ္ဋာနံ မစ္ဆပစ္ဆိံ ဩတာရေတွာ ဌိတဌာနေ ဇာလေ တ ဥဒကတော ဥက္ခိတ္တမတ္တေ မစ္ဆဂ္ဂဟကာနံ မဟာသဒ္ဒော ဟောတိ, တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **သုဇာတာ**တိ ဝိသာခါယ ကနိဋ္ဌာ။ **သာ နေဝ သဿုံ အာဒိယတီ** တိ သဿုယာ ကတ္တဗ္ဗဝတ္တံ နာမ အတ္ထိ, တံ န ကရောတိ, သဿုူတိပိ နံ န ဂဏေတိ။ **န သသုရံ အာဒိယတီ**တိ ဝစနံ န ဂဏှာတိ။ ဧဝံ အနာဒရတာယပိ အဂ္ဂဟဏေနပိ န အာဒိယတိ နာမ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ အနာထပိဏ္ဍိကော သုဏိသာယ အာစာရံ ဂဟေတွာ သတ္ထု ပုရတော နိသီဒိ။ သာပိ သုဇာတာ "ကိံ နု ခော အယံ သေဋ္ဌိ ဒသဗလဿ သန္တိကေ မယှံ ဂုဏံ ကထေဿတိ ဥဒာဟု အဂုဏ"န္တိ ဂန္တွာ အဝိဒူရေ ဌတွံ သုဏန္တီ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ **ဧဟိ သုဇာတေ**တိ အာမန္တေသိ။

အဟိတာနုကမ္ပိနီ တိ န ဟိတာနုကမ္ပိနီ။ **အညေသူ**တိ ပရပုရိသေသု။ **အတိမညတေ**တိ ဩမာနာတိ မာနဝသေန အတိမညတိ။ **ဓနေန ကီတဿာ** တိ ဓနေန ကီတာ အဿ။ **ဝဓာယ ဥဿုက္ကာ** ဝဓိတုံ ဥဿုက္ကမာပန္နာ။ **ယံ ဣတ္ထိယာ ဝိန္ဒတိ သာမိကော ဓန**န္တိ ဣတ္ထိယာ သာမိကော ယံ ဓနံ လဘတိ။ **အပ္ပမ္ပိ တဿ အပဟာတုမိစ္ဆတီ** တိ ထောကတောပိ အဿ ဟရိတုံ ဣစ္ဆတိ, ဥဒ္ဓနေ အာရောပိတဥက္ခလိယံ ပက္ခိပိတဗ္ဗတဏ္ဍုလတောပိ ထောကံ ဟရိတုမေဝ တာယမတိ။ **အလသာ**တိ နိသိန္နဋ္ဌာနေ နိသိန္နာဝ ဌိတဋ္ဌာနေ ဌိတာဝ ဟောတိ။ **ဖရုသာ**တိ ခရာ။ **ဒုရုတ္တဝါဒိနီ** တိ ဒုဗ္ဘာသိတဘာသိနီ, ကက္ခဠံ တဋဋကထမေဝ ကထေတိ။ **ဥဋ္ဌာယကာနံ အဘိဘုယျ ဝတ္တတီ** တိ ဧတ္ထ ဥဋ္ဌာယကာနန္တိ ဗဟုဝစနဝသေန ဝိရိယုဋ္ဌာနသမ္ပန္နော သာမိကော ဝုတ္တော, တဿ တံ ဥဋ္ဌာနသမ္ပတ္တိံ အဘိဘဝိတွာ ဟေဋ္ဌာ ကတွာ ဝတ္တတိ။ **ပမောဒတီ**တိ အာမောဒိတပမောဒိတာ ဟောတိ ။ **ကောလေယျကာ** တိ ကုလသမ္ပန္နာ။ **ပတိဗ္ဗတာ** တိ ပတိဒေဝတာ။ **ဝဓဒဏ္ဍတဇ္ဇိတာ** တိ ဒဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ ဝဓေန တဇ္ဇိတာ, "ဃာတေဿာမိ န"န္တိ ဝုတ္တာ။ **အသီသမ**န္တိ သာမိကဿ ဝတ္တပူရိကာ အသီတိ မံ ဘဂဝါ ဓာရေတူတိ ဝတွာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာသိ။

၁၁. ကောဓနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၄. ဧကာဒသမေ **သပတ္တကန္တာ** တိ သပတ္တာနံ ဝေရီနံ ကန္တာ ပိယာ တေဟိ ဣစ္ဆိတပတ္ထိတာ။ **သပတ္တကရဏာ**တိ သပတ္တာနံ ဝေရီနံ အတ္ထကရဏာ။ **ကောဓပရေတော**တိ ကောဓာနုဂတော။ **ပစုရတ္ထတာယာ** တိ ဗဟုအတ္ထတာယ ဗဟုဟိတတာယ။ **အနတ္ထမ္ပိ** တိ အဝုဍ္ဎိမ္ပိ။ **အတ္ထော မေ ဂဟိတော** တိ ဝုဍ္ဎိ မေ ဂဟိတာ။

အထော အတ္ထံ ဂဟေတွာန တိ အထော ဝုဍ္ဎိံ ဂဟေတွာ။ **အနတ္ထံ အဓိပဇ္ဇတီ** တိ အနတ္ထော မေ ဂဟိတော တိ သလ္လက္ခေတိ။ **ဝဓံ ကတွာန**တိ ဟဏာတိဟတကမ္မံ ကတွာ။ **ကောဓသမ္မဒသမ္မတ္တော** တိ ကောဓမဒေန မတ္တော, အာဒိန္နဂဟိတပရာမဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ **အာယသက္ယ**န္တိ အယသဘာဝံ, အယသော နိယသော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **အန္တရတော ဇာတ**န္တိ အဗ္ဘန္တရေ ဥပ္ပန္နံ။ **အတ္ထံ န ဇာနာတီ** တိ ဝုဍ္ဎိအတ္ထံ န ဇာနာတိ။ **ဓမ္မံ န ပဿတီ**တိ သမထဝိပဿနာဓမ္မံ န ပဿတိ။ **အန္ဓတမ**န္တိ အန္ဓဘာဝကရံ တမံ ဗဟလတမံ။ **သဟတေ**တိ အဘိဘဝတိ။

ဒုမ္မင်္ကုယန္တိ ဒုမ္မင်္ကုဘာဝံ နိတ္တေဇတံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏမုခတံ။ **ယတော ပတာယတီ**တိ ယဒါ နိဗ္ဗတ္တတိ။ **န တဒါ ဟောတိ ကရတေ**တိ ဝစနဿပိ ဂရုဘာဝေ န ဟောတိ။ **န ဒီပံ ဟောတိ ကိဉ္စန**န္တိ ကာစိ ပတိဋ္ဌာ နာမ န ဟောတိ။ **တပနီယာနီ**တိ တာပဇနကာနိ။ **ဓမ္မေဟီ** တိ သမထဝိပဿနာဓမ္မေဟိ။ **အာရကာ**တိ ဒူရေ။ **ဗြာဟ္မဏ**န္တိ ခီဏာသဝဗြာဟ္မဏံ။ **ယာယ မာတု ဘတော**တိ ယာယ မာတရာ ဘတော ဟောသိ ပောသိတော။ **ဟဏာဒိံ သန္တိ**န္တိ ဇီဝိတဒါယိကံ သမာနံ။ **ဟန္တိ ကုဒ္ဓော ပုထုတ္တာန**န္တိ ကုဒ္ဓော ပုဂ္ဂလော ပုထု နာနာကာရဏေဟိ အတ္တာနံ ဟန္တိ။ **နာနာရူပေသု မုစ္ဆိတော** တိ နာနာရမ္မဏေသု အဓိမုစ္ဆိတော ဟုတွာ။ **ရဇ္ဇုယာ ဗဇ္ဈ မီယန္တိ** တိ ရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓိတွာ မရန္တိ။ **ပဗ္ဗတာမပိ ကန္ဒရေ**တိ ပဗ္ဗတကန္ဒရေပိ ပတိတွာ မရန္တိ။

ဘူနဟစ္စာနီ တိ ဟတဝုဍ္ဎိနိ။ **ဣတာယန**န္တိ ဣတိ အယံ။ **တံ ဒမေန သမုစ္ဆိန္ဒေ** တိ တံ ကောဓံ ဒမေန ဆိန္ဒေယျ။ ကတရေန ဒမေနာတိ? **ပညာဝီရိယေန ဒိဋ္ဌိယာ** တိ ဝိပဿနာပညာယ စေဝ ဝိပဿနာသမ္ပယုတ္တေန ကာယိကစေတသိကဝီရိယေန စ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ။ **တထေဝ ဓမ္မေ သိက္ခေထာ** တိ ယထာ အကုသလံ သမုစ္ဆိန္ဒေယျ, သမထဝိပဿနာဓမ္မေပိ တထေဝ သိက္ခေယျ။ **မာ နော ဒုမ္မင်္ကုယံ အဟူ** တိ မာ အမှာကံ ဒုမ္မင်္ကုဘာဝေ အဟောသီတိ ဣ

မမတ္တံ ပတ္ထယမာနာ။ **အနာယာသာ**တိ အနုပါယာသာ။ **အနုဿုက္ကာ** တိ ကတ္ထစိ ဥဿုက္ကံ အနာပန္နာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

အဋ္ဌာကတဝဂ္ဂေ ဆဋ္ဌော။

၇. မဟာဝဂ္ဂေါ

၁. ဟိရိဩတ္တပ္ပသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၅. သတ္တမဿ ပဌမေ **ဟတူပနိသောတိ** ဟတဥပနိသော ဆိန္နပစ္စယော။ **ယထာဘူတဉာဏဒဿန** န္တိ တရုဏဝိ
ပဿနာ။ **နိဗ္ဗိဒါဝိရာဂေ** တိ ဗလဝဝိပဿနာ စေဝ မဂ္ဂေါ စ။ **ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန** န္တိ အရဟတ္တဝိမုတ္တိ စ ပစ္စဝေက္
ခဏာ စ။

၂. သတ္တသူရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၆. ဒုတိယေ ယသ္မာ အယံ သတ္တသူရိယဒေသနာ တေဇောသံဝဋ္ဋဒဿနဝသေန ပဝတ္တာ, တသ္မာ တယော သံဝ
ဋ္ဋာ, တိဿော သံဝဋ္ဋသီမာ, တီဏိ သံဝဋ္ဋမူလာနိ, တီဏိ ကောလာဟလာနီတိ အယံ တာဝ အာဒိတောဝ ဉာတဗ္ဗော သုတ္
တဿ ပုရေစာရိကကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ (ဝိသုဒ္ဓိ. ၂.၄၀၃) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝိတ္ထာ
ရိတာဝ။ **တေဒတေစာ**တိ အနိစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကာနံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ အဇ္ဈာသယေန ဥပာဒိန္နကာနံ အနုပာဒိန္နကာနံ သ
င်္ခါရာနံ ဝိပတ္တိဒဿနတ္ထံ တေ “အနိစ္စာ, ဘိက္ခဝေ, သင်္ခါရာ”တိအာဒိသတ္တသူရိယောပမသုတ္တန္တံ အဘာသိ။
တတ္ထ **အနိစ္စာ** တိ ဟုတ္ဝာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္စာ။ **သင်္ခါရာ** တိ ဥပာဒိန္နကအနုပာဒိန္နကာ သင်္ခါရဓမ္မာ။ **အဒ္ဓုဝါ** တိ
ဓုဝံ အစိရဋ္ဌေန န ဓုဝါ။ **အနဿာသိကာ** တိ အဿသိတဘာဝေန အဿာသရဟိတာ။ **အလမေဝါ**တိ ယုတ္တမေဝ။

အဗ္ဗောကာသဋ္ဌော တိ ဥဒကေ အနုပဝိဋ္ဌော။ **အစ္စုဂ္ဂတော** တိ ဥဒကပိဋ္ဌိတော ဥဂ္ဂတော။ **ဒေဝေါ န ဝဿတိ** တိ
ပဌမံ တာဝ ဥပကပ္ပနမေဃော နာမ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေ ဧကမေဃော ဟုတ္ဝာ ဝဿတိ, တဒါ နိက္ခန္တ
ဗီဇံ န ပုန ဂေဟံ ပဝိသတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ခမကရဏော နိရုဒ္ဓံ ဝိယ ဥဒကံ ဟောတိ, ပုန ဧကဗိန္ဒုမ္ပိ ဒေဝေါ န ဝဿ
သတီတိ ဥပမာနဓမ္မကထာဝ ပမာဏံ။ ဝိနဿန္တေ ပန လောကေ ပဌမံ အဝီစိတော ပဋ္ဌာယ တုစ္ဆော ဟောတိ, တတော
ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ သတ္တာ မနုဿလောကေ စ တိရစ္ဆာနေသု စ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တိရစ္ဆာနေသု နိဗ္ဗတ္တာပိ ပုတ္တဘာဝါတိ
ကေသု မေတ္တံ ပဋိလဘိတ္ဝာ ကာလကတာ ဒေဝမနုဿေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဒေဝတာ အာကာသေန စရန္တိယော အာ
ရောစေန္တိ – “န ဣဒံ ဌာနံ သဿတံ န နိဗဒ္ဓံ, မေတ္တံ ဘာဝေထ, ကရုဏံ, မုဒိတံ, ဥပေက္ခံ ဘာဝေထာ”တိ။ တေ
မေတ္တာဒယော ဘာဝေတ္ဝာ တတော စုတာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

ဗီဇကမာတိ တတ္ထ ဗီဇကမော နာမ ပဉ္စ ဗီဇဇာတာနိ။ **ဘူတကမော** နာမ ယံကိဉ္စိ နိက္ခန္တမူလပဏ္ဏံ ဟရိတကံ။
ဩသဓိတိဏဝနပ္ပတယော တိ တတ္ထ **ဩသဓီ**တိ ဩသဓရုက္ခာ။ **တိဏာ**တိ ဗဟိသာရာ တာလနာဠိကေရာဒယော။ **ဝနပ္ပ
တယော**တိ ဝနဇေဋ္ဌကရုက္ခာ။ **ကုန္နဒိယော** တိ ဌပေတ္ဝာ ပဉ္စ မဟာနဒိယော အဝသေသာ နိန္နဂါ။ **ကုသောဗ္ဘာ** တိ ဌပေ
တ္ဝာ သတ္တ မဟာသရေ အဝသေသာ ရဟာဒယော။ **ဒုတိယော သူရိယော**တိအာဒီသု ဒုတိယသူရိယကာလေ ဧကော ဥဒေ
တိ, ဧကော အတ္ထင်္ဂမေတိ။ တတိယကာလေ ဧကော ဥဒေတိ, ဧကော အတ္ထင်္ဂမေတိ, ဧကော မဇ္ဈေ ဟောတိ။ စတုတ္ထ
ကာလေ စတုကုလိကေ ကမေ စတ္တာရော ပိဏ္ဍစာရိကာ ဒွတြပဋိပာဋိယာ ဌိတာ ဝိယ ဟောန္တိ။ ပဉ္စမာဒိကာလေပိ ဧသေ
ဝ နယော။ **ပလုဇ္ဇန္တိ** တိ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ပတန္တိ။ **နေဝ ဆာရိကာ ပညာယတိ န မသီ**တိ စက္ကဝါဠမဟာပထဝီ
သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ ဟိမဝါ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတော ဆ ကာမသဂ္ဂါ ပဌမဇ္ဈာနိကဗြဟ္မလောကာတိ တတ္တကေ ဌာနေ ဒ
ဓေ့ အစ္ဆရာယ ဂဟေတဗ္ဗမတ္တာပိ ဆာရိကာ ဝါ အင်္ဂါရော ဝါ န ပညာယတိ။ **ကော မန္တာ ကော သဒ္ဓာတာ** တိ
ကော တဿ သဒ္ဒါပနတ္ထာယ သမတ္ထော, ကော ဝါ တဿ သဒ္ဒါတာ။ **အညတြ ဒိဋ္ဌပဒေဟီ** တိ ဒိဋ္ဌပဒေ သောတာ
ပန္နေ အရိယသာဝကေ ဌပေတ္ဝာ ကော အညော သဒ္ဒဟိဿတီတိ အတ္ထော။

ဝီတရာဂေတိ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန ဝီတရာဂေ။ **သာသနံ အာဇာနိံသူ**တိ အနုသိဋ္ဌိံ ဇာနိံသု, ဗြဟ္မလောကသဟဗျ
တာယ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ **သမသမဂတိယော**တိ ဒုတိယတ္တဘာဝေ သဗ္ဗာကာရေန သမဂတိကော ဧကဂတိကော။ **ဥတ္တ
ရိ မေတ္တံ ဘာဝေယျုန္တိ** ပဌမဇ္ဈာနတော ဥတ္တရိ ယာဝ တိကစတုက္ကဇ္ဈာနာ ပဏီတံ ကတ္ဝာ မေတ္တံ ဘာဝေယျ
ယံ။ **စက္ခုမာ**တိ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမာ။ **ပရိနိဗ္ဗုတော** တိ ဗောဓိပလ္လင်္ကေယေဝ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော။

ဧဝံ အနိစ္စလက္ခဏံ ဒီပေတွာ သတ္ထရိ ဒေသနံ ဝိနိဝဋ္ဋေန္တေ ပဉ္စသတာပိ တေ အနိစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကာ ဘိက္ခူ ဒေသနာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေတွာ နိသိန္နာသနေသုယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသူတိ။

၃. နဂရောပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၇. တတိယေ **ယတော**တိ ယဒါ။ **ပစ္စန္တိမ**န္တိ ရဋ္ဌပရိယန္တေ ရဋ္ဌာဝသာနေ နိဝိဋ္ဌံ။ မဇ္ဈိမဒေသနဂရဉှိ ပန ရက္ခာကိစ္စံ နတ္ထိ, တေန တံ န ဂဟိတံ။ **နဂရပရိက္ခာရေဟိ သုပရိက္ခတ**န္တိ နဂရာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကတံ။ **အကရဏီယ**န္တိ အကတ္တဗ္ဗံ အဇိနိယံ။ **ဂမ္ဘီရနေမာ**တိ ဂမ္ဘီရအာဝါဋာ။ **သုနိခါတာ**တိ သုဋ္ဌု သန္နိသီဒါပိတာ။ တံ ပနေတံ ဧသိကာထမ္ဘံ ဣဋ္ဌကာဟိ ဝါ ကရောန္တိ သိလာဟိ ဝါ ခဒိရာဒီဟိ ဝါ သာရရုက္ခေဟိ။ တံ နဂရဂုတ္တတ္ထာယ ကရောန္တာ ဗဟိနဂရေ ကရောန္တိ, အလင်္ကာရတ္ထာယ ကရောန္တာ အန္တောနဂရေ။ တံ ဣဋ္ဌကာမယံ ကရောန္တာ မဟန္တံ အာဝါဋံ ကတွာ စယံ စိနိတွာ ဥပရိ အဋ္ဌံသံ ကတွာ သုဓာယ လိမ္ပန္တိ။ ယဒါ ဟတ္ထိနာ ဒန္တေဟိ အဘိဟတော န စလတိ, တဒါ သုလိတ္တော နာမ ဟောတိ။ သိလာထမ္ဘာဒယောပိ အဋ္ဌံသာဝ ဟောန္တိ။ တေ သစေ အဋ္ဌ ရတနာ ဟောန္တိ, စတုရတနမတ္တံ အာဝါဋေ ပဝိသတိ, စတုရတနမတ္တံ ဥပရိ ဟောတိ။ သောဠသရတနဝီသတိရတနေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သဗ္ဗေသဉှိ ဥပဍ္ဎံ ဟေဋ္ဌာ ဟောတိ, ဥပဍ္ဎံ ဥပရိ။ တေ ဂေါမုတ္တဝင်္ကာ ဟောန္တိ, တေန တေသံ အန္တရေ ပဒရမယံ ကတွာ ကမ္မံ ကာတုံ သက္ကာ ဟောတိ, တေ ပန ကတစိတ္တကမ္မာ ပဂ္ဂဟိတဒ္ဓဇာဝ ဟောန္တိ။

ပရိခါတိ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတမာတိကာ။ **အနုပရိယာယပထော**တိ အန္တော ပါကာရဿ ပါကာရေန သဒ္ဓိံ ဂတော မဟာပထော, ယတ္ထ ဌိတာ ဗဟိပါကာရေ ဌိတေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈန္တိ။ **သလာက**န္တိ သရတောမရာဒိနိဿဂ္ဂိယာဝုဓံ။ **ဇေဝနိက**န္တိ ဧကတောဓာရာဒိသေသာဝုဓံ။

ဟတ္ထာရောဟာတိ သဗ္ဗေပိ ဟတ္ထိအာစရိယဟတ္ထိဝေဇ္ဇဟတ္ထိမဏ္ဍာဒယော။ **အဿာရောဟာ**တိ သဗ္ဗေပိ အဿာစရိယအဿဝေဇ္ဇအဿမဏ္ဍာဒယော။ **ရထိကာ**တိ သဗ္ဗေပိ ရထာစရိယရထယောဓရထရက္ခာဒယော။ **ဓနုဂ္ဂဟာ**တိ ဣဿာသာ။ **စေလကာ**တိ ယေ ယုဒ္ဓေ ဇယဒ္ဓဇံ ဂဟေတွာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တိ။ **စလကာ**တိ "ဣဓ ရညော ဌာနံ ဟောတု, ဣဓ အသုကမဟာမတ္တဿာ"တိ ဧဝံ သေနာဗျူဟကာရကာ။ **ပိဏ္ဍဒါယိကာ**တိ သာဟသိကမဟာယောဓာ။ တေ ကိရ ပရသေနံ ပဝိသိတွာ ပိဏ္ဍပိဏ္ဍမိဝ ဆေတွာ ဆေတွာ ဒယန္တိ, ဥပ္ပတိတွာ နိဂ္ဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ ယေ ဝါ သင်္ဂါမမဇ္ဈေ ယောဓာနံ ဘတ္တပါနီယံ ဂဟေတွာ ပဝိသန္တိ, တေသမ္ပေတံ နာမံ။ **ဥဂ္ဂါ ရာဇပုတ္တာ**တိ ဥဂ္ဂတုဂ္ဂတာ သင်္ဂါမာဝစရာ ရာဇပုတ္တာ။ **ပက္ခန္ဒိနော**တိ ယေ "ကဿ သီသံ ဝါ အာဝုဓံ ဝါ အာဟရာမာ"တိ ဝတွာ "အသုကဿာ"တိ ဝုတ္တာ သင်္ဂါမံ ပက္ခန္ဒိတွာ တဒေဝ အာဟရန္တိ, ဣမေ ပက္ခန္ဒန္တီတိ ပက္ခန္ဒိနော။ မဟာနာဂါ ဝိယ **မဟာနာဂါ,** ဟတ္ထိအာဒီသုပိ အဘိမုခံ အာဂစ္ဆန္တေသု အနိဝတ္တိယယောဓာနံ ဧတံ အဓိဝစနံ။ **သူရာ**တိ ဧကသူရာ, ယေ သဇာလိကာပိ သဝမ္မိကာပိ သမုဒ္ဒံ တရိတုံ သက္ကောန္တိ။ **စမ္မယောဓိနော**တိ ယေ စမ္မကဉ္စုကံ ဝါ ပဝိသိတွာ သရပရိတ္တာဏစမ္မံ ဝါ ဂဟေတွာ ယုဇ္ဈန္တိ။ **ဒါသကပုတ္တာ**တိ ဗလဝသိနေဟာ ဃရဒါသယောဓာ။ **ဒေါဝါရိကော**တိ ဒွါရပါလကော။ **ဝါသနလေပနသမ္ပန္နော**တိ ဝါသနေန သဗ္ဗဝိဝရပဋိစ္ဆာဒနေန သုဓာလေပေန သမ္ပန္နော။ ဗဟိ ဝါ ခါဏုပါကာရသဍ္ဍာဝေန ဝါသနေန ဃနမဋ္ဌေန စ သုဓာလေပေန သမ္ပန္နော ပုဏ္ဏဃဋပန္တိံ ဒဿေတွာ ကတစိတ္တကမ္မပဂ္ဂဟိတဒ္ဓဇော။ **တိဏကဋ္ဌောဒက**န္တိ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ဃာသတ္ထာယ ဂေဟာနဉ္စ ဆာဒနတ္ထာယ အာဟရိတွာ ဗဟူသု ဌာနေသု ဌပိတတိဏဉ္စ, ဂေဟကရဏပစနာဒီနံ အတ္ထာယ အာဟရိတွာ ဌပိတကဋ္ဌဉ္စ, ယန္တေဟိ ပဝေသေတွာ ပေါက္ခရဏီသု ဌပိတဥဒကဉ္စ။ **သန္နိစိတံ ဟောတီ**တိ ပဋိကစ္စေဝ အနေကေသု ဌာနေသု သုဋ္ဌု နိစိတံ ဟောတိ။ **အဗ္ဘန္တရာနံ ရတိယာ**တိ အန္တောနဂရဝါသီနံ ရတိအတ္ထာယ။ **အပရိတဿာယာ**တိ တာသံ အနာပဇ္ဇနတ္ထာယ။ **သာလိယဝက**န္တိ နာနပ္ပကာရာ သာလိယော စေဝ ယဝါ စ။ **တိလမုဂ္ဂမာသာပရဏ္ဏ**န္တိ တိလမုဂ္ဂမာသာ စ သေသာပရဏ္ဏဉ္စ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ တထာဂတဿ နဂရေ ကမ္မံ နာမ နတ္ထိ, နဂရသဒိသံ ပန အရိယသာဝကံ, နဂရပရိက္ခာရသဒိသေ စ သတ္တ ဓမ္မေ, စတုအာဟာရသဒိသာနိ စ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဒဿေတွာ ဧကာဒသသု ဌာနေသု အရဟတ္တံ ပက္ခိပိတွာ ဒေသနံ ဝိနိဝဋ္ဋေဿာမီတိ အယံ ဥပမာ အာဘတာ။ တသ္မာ တံ ဒေသနံ ပကာသေတုံ ဣဒံ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **သဒ္ဓမ္မေဟီ**တိ သုဓမ္မေဟိ။ **သဒ္ဓော**တိ ဩကပ္ပနသဒ္ဓာယ စေဝ ပစ္စက္ခသဒ္ဓာယ စ သမန္နာဂတော။ တတ္ထ

အနုသိလာဒီနံ ဖလံ သဒ္ဒဟိတွာ အနာဒိယုညကရဏေ သဒ္ဓာ ဩကပ္ပနသဒ္ဓာ နာမ။ မဂ္ဂေန အာဂတသဒ္ဓာ ပစ္စက္ခသဒ္ဓာ
နာမ။ ပသာဒသဒ္ဓာတိပိ သော ဝေ။ တသ္သာ လက္ခဏာဒီဟိ ဝိဘာဂေ ဝေဒိတဗ္ဗော။

“သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ စ, မဟာရာဇ, သဒ္ဓာ သမ္ပသာဒနလက္ခဏာ စာ”တိ (မိ. ပ. ၂.၁.၁၀) ဟိ ဝစနတော ဣဒံ သ
ဒ္ဓာယ **လက္ခဏံ** နာမ။ “တီဟိ, ဘိက္ခဝေ, ဌာနေဟိ သဒ္ဓော ပသန္နော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကတမေဟိ တီဟိ? သီလဝန္တာနံ
ဒဿနကာမော ဟောတီ”တိအာဒိနာ (အ. နိ. ၃.၄၂) နယေန ဝုတ္တံ ပန သဒ္ဓာယ **နိမိတ္တံ** နာမ။ “ကော စာဟာရော သဒ္
ဓာယ, သဒ္ဓမ္မဿဝနန္တိဿ ဝစနီယ”န္တိ (အ. နိ. ၁၀.၆၁) အယံ ပနဿာ **အာဟာရော** နာမ။ “သဒ္ဓာပဗ္ဗဇိတဿ
သ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အယံ အနုဓမ္မော ဟောတိ, ယံ ရူပေ နိဗ္ဗိဒာဗဟုလော ဝိဟရိဿတီ”တိ အယမဿ **အနုဓမ္
မော** နာမ။ “သဒ္ဓာ ဗန္ဓတိ ပာထေယ္ယံ, သိရီ ဘောဂနမာသယော” (သံ. နိ. ၁.၇၉)။ “သဒ္ဓာ ဒုတိယာ ပုရိသဿ ဟော
တိ” (သံ. နိ. ၁.၃၆)။ “သဒ္ဓာယ တရတိ ဩဃံ” (သံ. နိ. ၁.၂၄၆)။ “သဒ္ဓာ ဗီဇံ တပော ဝုဋ္ဌိ” (သု. နိ. ၇၇; သံ. နိ. ၁.၁၉၇)။
“သဒ္ဓာဟတ္ထော မဟာနာဂေါ။ ဥပေက္ခာသေတဒန္တဝါ”တိအာဒီသု ပန သုတ္တေသု ဧတိဿာ ဗဒ္ဓဘတ္တပုဋ္ဌာဒိသရိ
က္ခတာယ အနေကသရသတာ ဘဂဝတာ ပကာသိတာ။ ဣမသ္မိံ ပန နဂရောပမသုတ္တန္တေ သော အစလသုပ္ပတိဋ္ဌိတ
တာယ ဧသိကာထမ္ဘသဒိသာ ကတွာ ဒဿိတာ။

သဒ္ဓေသိကော တိ သဒ္ဓံ ဧသိကာထမ္ဘံ ကတွာ အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတီတိ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗပဒေ
သု ယောဇနာ ကာတဗ္ဗာ။ အပိစေတ္ထ ဟိရောတ္တပ္ပေဟိ တီသု ဒွါရေသု သံဝရော သမ္ဘဝတိ, သော စတုပာရိသုဒ္ဓိ
သီလံ ဟောတိ ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ကောဒသသု ဌာနေသု အရဟတ္တံ ပက္ခိပိတွာ ဒေသနာယ ကူဋံ ဂဟိတန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄. ဓမ္မညူသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၈. စတုတ္ထေ **ကာလံ ဇာနာတီ**တိ ယုတ္တပ္ပတ္တကာလံ ဇာနာတိ။ **အယံ ကာလော ဥဒ္ဒေသဿာ** တိ အယံ ဗုဒ္ဓဝ
စနံ ဥဂ္ဂဏှနကာလော။ **ပရိပုစ္ဆာယာ**တိ အတ္ထာနတ္ထံ ကာရဏာကာရဏံ ပရိပုစ္ဆာယ။ **ယောဂဿာ** တိ ယောဂေ ကမ္မံ
ပက္ခိပနဿ။ **ပဋိသလ္လာနဿာ** တိ နိလီယနဿ ဧကီဘာဝဿ။ **ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော** တိ နဝန္နံ လောကုတ္တရ
ဓမ္မာနံ အနုရူပဓမ္မံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ ပဋိပန္နော။ **ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပုဂ္ဂလပရောပရညူ ဟောတီ** တိ ဧဝံ ဘိက္ခု ပု
ဂ္ဂလာနံ ပရောပရံ တိက္ခမုဒုဘာဝံ ဇာနနသမတ္ထော နာမ ဟောတိ။

၅. ပာရိစ္ဆတ္တကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၉. ပဉ္စမေ **ပန္နပလာသော** တိ ပတိတပလာသော။ **ဇာလကဇာတော**တိ သဉ္ဇာတပတ္တပုပ္ဖဇာလော။ တဿ ဟိ ပ
တ္တဇာလဉ္စ ပုပ္ဖဇာလဉ္စ သဟေဝ နိက္ခမတိ။ **ခါရကဇာတော**တိ ဟာဋ္ဌိယေကံ သဉ္ဇာတေန သုဝိဘတ္တေန ပတ္တဇာ
လကေန စ ပုပ္ဖဇာလကေန စ သမန္နာဂတော။ **ကုဋ္မလကဇာတော**တိ သဉ္ဇာတမကုဠော။ **ကောရကဇာတော**တိ အဝိက
သိတေဟိ မဟာကုစ္ဆိဟိ သမ္ဘိန္နမုခေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သမန္နာဂတော။ **သဗ္ဗဖာလိဖုလ္လော** တိ သဗ္ဗာကာရေန သုပုပ္ဖိ
တော။ **ဒိဗ္ဗေ စတ္တာရော မာသေ** တိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ စတ္တာရော မာသေ။ မနုဿဂဏနာယ ပန တာနိ ဒွါဒသ ဝဿ
သသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ **ပရိစာရေန္တီ** တိ ဣတော စိတော စ ဣန္ဒြိယာနိ စာရေန္တိ, ကီဠန္တိ ရမန္တီတိ အတ္ထော။

အာဘာယ ဖုဋ္ဌံ ဟောတီတိ တတ္တကံ ဌာနံ ဩဘာသေန ဖုဋ္ဌံ ဟောတိ။ တေသဉ္ဟိ ပုပ္ဖာနံ ဗာလသူရိယဿ ဝိယ
အာဘာ ဟောတိ, ပတ္တာနိ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တပ္ပမာဏာနိ, အန္တော မဟာတုမ္ဗမတ္တာ ရေဏု ဟောတိ။ ပုပ္ဖိတေ ပန ပာရိစ္
ဆတ္တကေ အာရောဟနကိစ္စံ ဝါ အင်္ကုသကံ ဂဟေတွာ နမနကိစ္စံ ဝါ ပုပ္ဖာဟရဏတ္ထံ စင်္ဂေါဋကကိစ္စံ ဝါ နတ္ထိ,
ကန္တနကဝါတော ဥဋ္ဌဟိတွာ ပုပ္ဖာနိ ဝဏ္ဋတော ကန္တတိ, သမ္ပဋိစ္ဆနကဝါတော သမ္ပဋိစ္ဆတိ, ပဝေသနကဝါ
တော သုဓမ္မံ ဒေဝသဘံ ပဝေသေတိ, သမ္မဇ္ဇနကဝါတော ပုရာဏပုပ္ဖာနိ နီဟရတိ, သန္ထရဏကဝါတော ပတ္တကဏ္
ဏိကကေသရာနိ ရဉ္ဇေန္တော သန္ထရတိ။ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ ဓမ္မာသနံ ဟောတိ ယောဇနပ္ပမာဏော ရတနပလ္လင်္ကော ဥပ
ရိ တိယောဇနေန သေတစ္ဆတ္တေန ဓာရိယမာနေန, တဒနန္တရံ သက္ကဿ ဒေဝရညော အာသနံ အတ္ထရိယတိ, တ
တော တေတ္တိံသာယ ဒေဝပုတ္တာနံ, တတော အညေသံ မဟေသက္ခာနံ ဒေဝတာနံ, အညတရဒေဝတာနံ ပုပ္ဖကဏ္ဏိကာဝ
အာသနံ ဟောတိ။ ဒေဝါ ဒေဝသဘံ ပဝိသိတွာ နိသီဒန္တိ။ တတော ပုပ္ဖေဟိ ရေဏုဝဋ္ဋိ ဥဂ္ဂန္တွာ ဥပရိကဏ္ဏိကံ အာ

ဟာစ္စ နိပတမာနာ ဒေဝတာနံ တိကဝုတပ္ပမာဏံ အတ္တဘာဝံ လာခါရသပရိကမ္မသဇ္ဇိတံ ဝိယ သုဝဏ္ဏစုဏ္ဏပိဉ္ဇရံ ဝိယ က ရောတိ။ ကေစ္စေ ဒေဝတ ကောကံ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွတ အညမညံ ပဟာရန္တာပိ ကီဠန္တိယေဝ။ ပဟာရဏကာလေပိ မဟာတုမ္ဗ ပ္ပမာဏာ ရေဏု နိက္ခမိတွတ သရီရံ ပဘာသမ္ပန္နေဟိ ဂန္ဓစုဏ္ဏေဟိ သဥ္ဇတမနောသိလာရာဂံ ဝိယ ကရောတိ။ ဇံ သာ ကီဠာ စတူဟိ မာသေဟိ ပရိယောသာနံ ဂစ္ဆတိ။ **အယမာနုဘာဝေတ**တိ အယံ အနုဖရိတုံ အာနုဘာဝေ။

က္ကအာနိ ယသ္မာ န သတ္တာ ဟာရိစ္ဆတ္တကေန အတ္တိကော, တေန ပန သဒ္ဓိံ ဥပမေတွတ သတ္တ အရိယသာဝကေ ဒဿေတုကာမော, တသ္မာ တေ ဒဿေတုံ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စေတေတိ** တိ ပဗ္ဗဇိတုံ သာမိတိ စိန္တေတိ။ **ဒေဝတနံတ**တိ ဒေဝတနံ ဝိယ။ **ယာဝ ဗ္ရဟ္မလောကာ သဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတီ** တိ ပထဝိတလတော ယာဝ ဗ္ရဟ္မလောကာ သာဓုကာရသဒ္ဒေန သဗ္ဗံ ကေသဒ္ဒမေဝ ဟောတိ။ **အယမာနုဘာဝေတ**တိ အယံ ခီဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော အနုဖရဏာနုဘာဝေ။ က္ကမသ္မိံ သုတ္တေ စတုပာရိသုဒ္ဓိသီလံ ပဗ္ဗဇ္ဇာနိဿိတံ ဟောတိ, ကသိဏပရိကမ္မံ ပ ဌမဇ္ဈာနသန္နိဿိတံ, ဝိပဿနာယ သဒ္ဓိံ တယော မဂ္ဂ တီဏိ စ ဖလာနိ အရဟတ္တမဂ္ဂသန္နိဿိတာနိ ဟောန္တိ။ ဒေသနာယ ဟေဌတော တ ဥပရိတော တ ဥဘယတော တ ပရိစ္ဆေဒော ဟောတိ, က္ကဓ ပန ဥဘယတော ပရိစ္ဆေဒော။ တေနေတံ ဝုတ္တံ။ သဌေပတော ပနေတ္ထ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၆. သက္ကစ္စသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၀. ဆဋ္ဌေ **ပရိသုဒ္ဓ စ ဘဝိဿန္တိ** တိ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပရိသုဒ္ဓ ဘဝိဿန္တိ နိမ္မလာ။ **သကမ္မ မာရဂတော**တိ ဧတ္ထ သ-ကာရော နိပာတမတ္တံ, ကမ္မာရဂတော ကမ္မာရုဒ္ဓနဂတောတိ အတ္ထော။

၇. ဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၁. သတ္တမေ **အနနုယုတ္တဿ** တိ န ယုတ္တပ္ပယုတ္တဿ ဟုတွတ ဝိဟရတော။ **သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍာနီ**တိ က္ကမာ ကဏှပက္ခသုက္ကပက္ခဝသေန ဒွေ ဥပမာ ဝုတ္တာ။ တာသု ကဏှပက္ခူပမာ အတ္ထ သံ အသာဓိကာ, က္ကတရာ သာဓိကာတိ သုက္ကပက္ခူပမာယ ဧဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သေယျထာ** တိ ဩပမ္မ တ္ထေ နိပာတော။ **အပီ**တိ သမ္ဘာဝနတ္ထေ။ ဥဘယေနာပိ သေယျထာပိ နာမ, ဘိက္ခဝေတိ ဒဿေတိ။ **ကုက္ကုဋိယာ အ ဏ္ဍာနိ အဋ္ဌ တ ဒသ တ ဒွာဒသ တ**တိ ဧတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ ကုက္ကုဋိယာ ဝုတ္တပ္ပကာရတော ဦနာဓိကာနိပိ အဏ္ဍာနိ ဟောန္တိ, ဝစနသိလိဋ္ဌတာယ ပနေတံ ဝုတ္တံ။ ဧဝဉ္ဟိ လောကေ သိလိဋ္ဌံ ဝစနံ ဟောတိ။ **တာနဿု** တိ တာနိ အဿု, ဘဝေယျုန္တိ အတ္ထော။ **ကုက္ကုဋိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနီ** တိ တာယ ဇနေတ္တိယာ ကုက္ကုဋိယာ ပက္ခေ ပသာရေ တွတ တေသံ ဥပရိ သယန္တိယာ သမ္မာ အဓိသယိတာနိ။ **သမ္မာ ပရိသေဒိတာနီ**တိ ကာလေန ကာလံ ဥတုံ ဂဏှာပေန္တိယာ သုဋ္ဌု သမန္တတော သေဒိတာနိ, ဥသ္မီကတာနီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမ္မာ ပရိဘာဝိတာနီ**တိ ကာလေန ကာလံ သုဋ္ဌု သမန္တတော ဘာဝိတာနိ, ကုက္ကုဋဂန္ဓံ ကဟာပိတာနီတိ အတ္ထော။

ကိဉ္စာပိ တဿာ ကုက္ကုဋိယာ တိ တဿာ ကုက္ကုဋိယာ က္ကမံ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန အပ္ပမာဒံ ကတွတ ကိဉ္စာ ပိ န ဧဝံ က္ကစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ **အထ ခေါ ဘဗ္ဗာဝ တေ** တိ အထ ခေါ တေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ဝုတ္တနယေန သော တ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဇ္ဇိတုံ ဘဗ္ဗာဝ။ တေ ဟိ ယသ္မာ တာယ ကုက္ကုဋိယာ ဧဝံ တီဟာကာရေဟိ တာနိ အဏ္ဍာနိ ပရိပာလိ ယမာနာနိ န ပူတီနိ ဟောန္တိ။ ယောပိ နေသံ အလ္လသိနေဟော, သော ပရိယာဒာနံ ဂစ္ဆတိ, ကပာလံ တနုကံ ဟောတိ, ပါ ဒနခသိခါ စ မုခတုဏ္ဍကဉ္စ ခရံ ဟောတိ, သယမ္ပိ ပရိဏာမံ ဂစ္ဆတိ။ ကပာလဿ တနုတ္တာ ဗဟိဒ္ဓာ အာလောကော အန္တော ပညာယတိ, တသ္မာ "စိရံ ဝတ မယံ သံကုဋိတဟတ္ထပါဒါ သမ္ဗာဓေ သယိမှာ, အယဉ္စ ဗဟိ အာလောကော ဒိဿတိ, ဧတ္ထ ဒါနိ နော သုခဝိဟာရော ဘဝိဿတီ"တိ နိက္ခမိတုကာမာ ဟုတွတ ကပာလံ ပါဒေန ပဟရန္တိ, ဂီဝံ ပ သာရေန္တိ, တတော တံ ကပာလံ ဒွေဓာ ဘိဇ္ဇတိ။ အထ တေ ပက္ခေ ဝိဓုနန္တာ တံခဏာနုရူပံ ဝိရဝန္တာ နိက္ခမန္တိယေ ဝ။ နိက္ခမန္တာ စ ကမဂ္ဂေတ္တံ ဥပသောဘယမာနာ ဝိစရန္တိ။

ဧဝမေဝ ခေါတိ က္ကဒံ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ။ တံ ဧဝံ အတ္ထေန သံသန္ဒေတွတ ဝေဒိတဗ္ဗံ – တဿာ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍေသု အဓိသယနာဒိတိဝိဓကိရိယာကရဏံ ဝိယ ဟိ က္ကမဿ ဘိက္ခုနော ဘာဝနံ အနုယုတ္တကာလော , ကုက္ကုဋိယာ တိဝိဓကိရိယာသမ္ပာဒနေန အဏ္ဍာနံ အပူတိဘာဝေ ဝိယ ဘာဝနံ အနုယုတ္တဿ ဘိက္ခုနော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒ

နေန ဝိပဿနာဉာဏဿ အပရိဟာနိ။ တဿာ တိဝိဓကိရိယာကရဏေန အဏ္ဍာနံ အလ္လသိနေဟပရိယာဒာနံ ဝိယ တဿ ဘိက္ခုနော တိဝိဓာနုပဿနာသမ္ပာဒနေန ဘဝတ္တယာနုဂတနိကန္တိသိနေဟပရိယာဒာနံ, အဏ္ဍကပါလာနံ တနုဘာဝေါ ဝိယ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသဿ တနုဘာဝေါ, ကုက္ကုဋပေါတကာနံ နခတုဏ္ဍကာနံ ထဒ္ဓဘာဝေါ ဝိယ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနာဉာဏဿ တိက္ခခရဝိပ္ပသန္နသူရဘာဝေါ, ကုက္ကုဋပေါတကာနံ ပရိဏာမကာလော ဝိယ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနာဉာဏဿ ပရိဏာမကာလော ဝဍ္ဎိကာလော ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏကာလော, ကုက္ကုဋပေါတကာနံ ပါဒနခသိခာယ ဝါ မုခတုဏ္ဍကေန ဝါ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ပက္ခေ ပပ္ဖောဋေတွာ သောတ္ထိနာ အဘိနိဗ္ဘိဒါကာလော ဝိယ တဿ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနာဉာဏဂဗ္ဘံ ဂဏှာပေတွာ ဝိစရန္တဿ တဇ္ဇာတိကံ ဥတုသပ္ပာယံ ဝါ ဘောဇနသပ္ပာယံ ဝါ ပုဂ္ဂလသပ္ပာယံ ဝါ ဓမ္မဿဝနသပ္ပာယံ ဝါ လဘိတွာ ဧကာသနေ နိသိန္နဿေဝ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တဿ အနုပုဗ္ဗာဓိဂတေန အရဟတ္တမဂ္ဂေန အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ အဘိညာပက္ခေ ပပ္ဖောဋေတွာ သောတ္ထိနာ အရဟတ္တပ္ပတ္တကာလော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထာ ပန ကုက္ကုဋပေါတကာနံ ပရိဏတဘာဝံ ဉတွာ မာတာပိ အဏ္ဍကောသံ ဘိန္ဒတိ, ဧဝံ တထာရူပဿ ဘိက္ခုနော ဉာဏပရိပါကံ ဉတွာ သတ္ထာပိ –

> “ဥစ္ဆိန္ဒ သိနေဟမတ္တနော၊ ကုမုဒံ သာရဒိကံဝ ပါဏိနာ။
> သန္တိမဂ္ဂမေဝ ဗြူဟယ၊ နိဗ္ဗာနံ သုဂတေန ဒေသိတ”န္တိ။ (ဓ. ပ. ၂၈၅) –

အာဒိနာ နယေန ဩဘာသံ ဖရိတွာ ဂါထာယ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ပဟရတိ။ သော ဂါထာပရိယောသာနေ အဝိဇ္ဇဏ္ဍကောသံ ဘိန္ဒိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ယထာ တေ ကုက္ကုဋပေါတကာ ဂါမက္ခေတ္တံ ဥပသောဘယမာနာ တတ္ထ ဝိစရန္တိ, ဧဝံ အယမ္ပိ မဟာခီဏာသဝေါ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတွာ သင်္ဃာရာမံ ဥပသောဘယမာနော ဝိစရတိ။

ဖလဂဏ္ဍဿာ တိ ဝဍ္ဎကိဿ။ သော ဟိ ဩလမ္ဗကသုတ္တံ ဖလံ စာရေတွာ ဒါရူနံ ဂဏှာတီတိ ဖလဂဏ္ဍောတိ ဝုစ္စတိ။ **ဝါသိဇဋေ**တိ ဝါသိဒဏ္ဍကဿ ဂဟဏဋ္ဌာနေ။ **ဧတ္တကံ မေ အဇ္ဇ အာသဝါနံ ခီဏံ** န္တိ ပဗ္ဗဇိတဿ ဟိ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခေပေန ဥဒ္ဒေသေန ပရိပုစ္ဆာယ ယောနိသောမနသိကာရေန ဝတ္တပဋိပတ္တိယာ စ နိစ္စကာလံ အာသဝါ ခီယန္တိ။ ဧဝံ ခီယမာနာနံ ပန နေသံ “ဧတ္တကံ အဇ္ဇ ခီဏံ ဧတ္တကံ ဟိယျော”တိ ဧဝမဿ ဉာဏံ န ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဣမာယ ဥပမာယ ဝိပဿနာနိသံသော ဒီပိတော။

ဟေမန္တိကေနာ တိ ဟေမန္တသမယေန။ **ပဋိပ္ပဿမ္ဘန္တီ** တိ ထိရဘာဝေန ပရိဟာယန္တိ။ **ဧဝမေဝ ခေါ**တိ ဧတ္ထ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဝိယ သာသနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ, နာဝါ ဝိယ ယောဂါဝစရော, နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒေ ပရိယာယနံ ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ဦနပဉ္စဝဿကာလေ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သန္တိကေ ဝိစရဏံ, နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒဥဒကေန ခဇ္ဇမာနာနံ ဗန္ဓနာနံ တနုဘာဝေ ဝိယ ဘိက္ခုနော ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခေပေန ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိယေဝ သံယောဇနာနံ တနုဘာဝေ, နာဝါယ ထလေ ဥက္ခိတ္တကာလော ဝိယ ဘိက္ခုနော နိဿယမုတ္တကဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညေ ဝသနကာလော, ဒိဝါ ဝါတာတပေန သံသုဿနံ ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏေန တဏှာသိနေဟဿ သံသုဿနံ, ရတ္တိံ ဟိမောဒကေန တေမနံ ဝိယ ကမ္မဋ္ဌာနံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နေန ပီတိပါမောဇ္ဇေန စိတ္တတေမနံ, ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝါတာတပေဟိ စေဝ ဟိမောဒကေန စ ပရိသုက္ခပရိတိန္တာနံ ဗန္ဓနာနံ ဒုဗ္ဗလဘာဝေ ဝိယ ဝိပဿနာဉာဏပီတိပါမောဇ္ဇေဟိ သံယောဇနာနံ ဘိယျော သောမတ္တာယ ဒုဗ္ဗလဘာဝေ, ပါဝုဿကမေဃော ဝိယ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏံ, မေဃဝုဋ္ဌိဥဒကေန နာဝါယ အန္တောပူတိဘာဝေ ဝိယ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ရူပသတ္တကာဒိဝသေန ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေန္တဿ ဩက္ကာယမာနေ ပက္ကာယမာနေ ကမ္မဋ္ဌာနေ ဧကဒိဝသံ ဥတုသပ္ပာယာဒီနိ လဒ္ဓါ ဧကပလ္လင်္ကေ နိသိန္နဿ အရဟတ္တဖလာဓိဂမော။ ပူတိဗန္ဓနာယ နာဝါယ ကိဉ္စိ ကာလံ ဌာနံ ဝိယ ခီဏသံယောဇနဿ အရဟတော မဟာဇနံ အနုဂ္ဂဏှန္တဿ ယာဝတာယုကံ ဌာနံ, ပူတိဗန္ဓနာယ နာဝါယ အနုပုဗ္ဗေန ဘိဇ္ဇိတွာ အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝူပဂမော ဝိယ ခီဏာသဝဿ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓဘေဒေန အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝူပဂမောတိ ဣမာယ ဥပမာယ သံယောဇနာနံ ဒုဗ္ဗလတာ ဒီပိတာ။

၈. အင်္ဂိကန္ဒေါပမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၂. အဋ္ဌမံ အတ္ထုပ္ပတ္တိယံ ကထိတံ။ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပနဿ ဟေဋ္ဌာ စူဠစ္ဆရာသင်္ဃာတသုတ္တဝဏ္ဏနာယ (အ. နိ. အဋ္ဌ. ၁.၁.၅၁ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတာ ဧဝ။ **ပဿထ နော** တိ ပဿထ နု။ **အာလိင်္ဂိတွာ** တိ ဥပဂူဟိတွာ။ **ဥပနိသီဒေယျ** **ယာ**တိ သမီပေ နိသီဒနံ နိသီဒေယျ။ **ဥပနိပဇ္ဇေယျာ** တိ ဥပဂန္တွာ နိပဇ္ဇေယျ။ **အာရောစယာမီ**တိ အာစိက္ခာမိ။ **ပဋိဝေဒယာမီ**တိ ပဋိဝေဒေတွာ ဇာနာပေတွာ ကထေမိ။ **တလရဇ္ဇုယာ** တိ အသ္သတလကေတလေဟိ ဝဋ္ဋိတရဇ္ဇုယာ။ **ပစ္စောရသ္မိံ** န္တိ ဥရမဇ္ဈေ။ **ဖေဏုဒ္ဒေဟက** န္တိ ဖေဏံ ဥဒ္ဒေဟိတွာ, ဥဿာဒေတွာတိ အတ္ထော။ **အတ္တတ္ထ** န္တိ အတ္တနော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကလောကိယလောကုတ္တရံ အတ္ထံ။ **ပရတ္ထောဘယတ္ထေသု** ပိ ဧသေဝ နယော။ သေသမေတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ, တံ သဗ္ဗံ စူဠစ္ဆရာသင်္ဃာတသုတ္တဿ (အ. နိ. ၁.၅၁ အာဒယော) အတ္ထုပ္ပတ္တိယံ ကထိတမေဝ။ ဣဒဥ္စ ပန သုတ္တံ ကထေတွာ သတ္ထာ စူဠစ္ဆရာသင်္ဃာတသုတ္တံ ကထေသိ။ နဝမံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁၀. အရကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၄. ဒသမေ **ပရိတ္တ** န္တိ အပ္ပံ ထောကံ။ တဉှိ သရသပရိတ္တတာယပိ ခဏပရိတ္တတာယပိ ဌိတိပရိတ္တတာယပိ ပရိတ္တမေဝ။ လဟုံ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈနတော **လဟုကံ။ မန္တာယံ ဗောဒ္ဓဗ္ဗ** န္တိ မန္တာယ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ, ပညာယ ဇာနိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ **ပဗ္ဗတေယျာ** တိ ပဗ္ဗတသမ္ဘဝါ။ **ဟာရဟာရိနီ**တိ ရုက္ခနဠဝေဠုအာဒီနိ ဟရိတဗ္ဗာနိ ဟရိတုံ သမတ္ထာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝါတိ။

မဟာဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

၈. ဝိနယဝဂ္ဂေါ

၁. ပဌမဝိနယရေသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၅. အဋ္ဌမဿ ပဌမေ **အာပတ္တိံ ဇာနာတီ**တိ အာပတ္တိံယေဝ အာပတ္တီတိ ဇာနာတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၂. ဒုတိယဝိနယရေသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၆. ဒုတိယေ **သွာဂတာနီ**တိ သုအာဂတာနိ သုပ္ပဂုဏာနိ။ **သုဝိဘတ္တာနီ**တိ ကောဋ္ဌာသတော သုဋ္ဌု ဝိဘတ္တာနိ။ **သုပ္ပဝတ္တီနီ**တိ အာဝဇ္ဇိတာဝဇ္ဇိတဋ္ဌာနေ သုဋ္ဌု ပဝတ္တာနိ ဒဠှပဂုဏာနိ။ **သုဝိနိစ္ဆိတာနီ**တိ သုဋ္ဌု ဝိနိစ္ဆိတာနိ။ **သုတ္တသော**တိ ဝိဘင်္ဂတော။ **အနုဗျဉ္ဇနသော**တိ ခန္ဓကပရိဝါရတော။

၃. တတိယဝိနယရေသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၇. တတိယေ **ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတီ**တိ ဝိနယလက္ခဏေ ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ။ **အသံဟီရော**တိ န သက္ကာ ဟောတိ ဂဟိတဂ္ဂဟဏံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ။

၉. သတ္ထုသာသနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၃. နဝမေ **ဧကော**တိ အဒုတိယော။ **ဝူပကဋ္ဌော**တိ ကာယေန ဂဏတော, စိတ္တေန ကိလေသေဟိ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဝေကဋ္ဌော ဒူရီဘူတော။ **အပ္ပမတ္တော**တိ သတိအဝိပ္ပဝါသေ ဌိတော။ **ပဟိတတ္တော**တိ ပေသိတတ္တော။ **နိဗ္ဗိဒါယာ**တိ ဝဋ္ဋေ ဥက္ကဏ္ဌနတ္ထာယ။ **ဝိရာဂါယာ**တိ ရာဂါဒီနံ ဝိရဇ္ဇနတ္ထာယ။ **နိရောဓာယာ**တိ အပ္ပဝတ္တိကရဏတ္ထာယ။ **ဝူပသမာယာ**တိ ကိလေသဝူပသမာယ အပ္ပဝတ္တိယာ။ **အဘိညာယာ**တိ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ အဘိဇာနနတ္ထာယ။ **သမ္ဗောဓာယာ**တိ မဂ္ဂသင်္ခါတဿ သမ္ဗောဓဿ အတ္ထာယ။ **နိဗ္ဗာနာယာ**တိ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကရဏတ္ထာယ။

၁၀. အဓိကရဏသမထသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၄. ဒသမေ အဓိကရဏာနိ သမေန္တိ ဝူပသမေန္တီတိ **အဓိကရဏသမထာ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာန**န္တိ ဥပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပန္နာနံ။ **အဓိကရဏာန**န္တိ ဝိဝါဒါဓိကရဏံ အနုဝါဒါဓိကရဏံ အာပတ္တာဓိကရဏံ ကိစ္စာဓိကရဏန္တိ ဣမေသံ စတုန္နံ။ **သမထာယ ဝူပသမာယာ**တိ သမထတ္ထဉ္စေဝ ဝူပသမနတ္ထဉ္စ။ **သမ္မုခါဝိနယော အာတဗ္ဗော။ပေ။ တိဏဝတ္ထာရကော**တိ ဣမေ သတ္တ သမထာ အာတဗ္ဗာ။ တေသံ ဝိနိစ္ဆယော ဝိနယသံဝဏ္ဏနတော (စူဠဝ. အဋ္ဌ. ၁၈၆-၁၈၇ အာဒယော) ဂဟေတဗ္ဗော။ အပိစ ဒီဃနိကာယေ သင်္ဂီတိသုတ္တဝဏ္ဏနာယမ္ပိ (ဒီ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၃၃၁ အဓိကရဏသမထသတ္တကဝဏ္ဏနာ) ဝိတ္ထာရိတောယေဝ, တထာ မဇ္ဈိမနိကာယေ သာမဂါမသုတ္တဝဏ္ဏနာယာတိ (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၃.၄၆)။

ဝိနယဝဂ္ဂေါ အဋ္ဌမော။

ဣတော ပရာနိ သတ္တ သုတ္တာနိ ဥတ္တာနတ္ထာနေဝ။ န ဟေတ္ထ ကိဉ္စိ ဟေဋ္ဌာ အဝုတ္တနယံ နာမ အတ္ထီတိ။

မနောရထပူရဏိယာ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ-အဋ္ဌကထာယ

သတ္တကနိပါတဿ သံဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။